

Luzsénszky Alfonz Talmudfordítása, tizenhetedik kiadás 1922-ből

[héber Talmud](#)

[A Talmud tekintélye](#)

[ELSŐ RÉSZ](#)

Mik a nemzsidók a Talmud szerint
A vérvád

[MÁSODIK RÉSZ.](#)

A csalás, rablás.
Jogszabályok a gojokkal szemben.
Az uzsora.
Az eskü.
Kútmérgezés. Szentséggyalázás.

[HARMADIK RÉSZ](#)

A pornográfia tárháza.
"Gyöngyszemek" a Talmudból.
Klasszikus illemszabályok.
Illemszabályok az imádságnál és szombaton.
Egyéb parancsok és tanácsok.
Nagykorúság a Talmud szerint.
Talmudista gyógy mód.
Talmudista bibliamagyarázás.
A bölcsek nagy tettei.

[NEGYEDIK RÉSZ.](#)

A Talmud teológiája.
A "Szent- és áldott" Istenről.
Az angyalokról.
Az ördögökről:
A világról, mint olyanról.
Ádám és Éva.
A pátriárkák és próféták.

A lélekről és feltámadásról.

A Paradicsom.

A pokol.

A Messiás.

ÖTÖDIK RÉSZ

Kolosszális csodák
és egyéb hülyeségek.

Talmud- bogarak.

Zárószó.

A Talmud tekintélye.

A "Talmud" szó annyit jelent mint: a tan, die Lehre. Nemcsak hittani, hanem erkölcstani és jogi szabályokat is tartalmaz, Talmud s így a zsidóság törvénykönyvének és a zsidó teológia kompendiumának tekinthető. Kétféle Talmudot használ a zsidóság: a "jeruzsálemit és a babilonit. A babiloni Talmudhoz tartoznak alkalmazkodni mindazok a zsidók, akik idegen népek (gojim) között élnek. s ezért ez a Talmud az elterjedtebb. A Talmud keletkezését a talmudisták az ősrégi időkre szeretnék visszavinni, azonban ma már megállapított igazság az, hogy Krisztus után 150-ben vagy 189-ben kezdte összefoglalni Jehuda (Júdás) rabbi az ő bölcseik mondásait "Misnah" cím alatt, ami a zsidóság második törvénykönyve lett. A Misnah az V. század vége felé igen sok kommentárral bővült. Ez a Ghemara. A Misnahban megkülönböztetik a törvényformákat (Halacha) és a világiasabb vonatkozású erkölcsi szabályokat Haggada). Ezekből áll a Talmud.

A Talmud egyes példányainak lemásolásánál az írástudók (soferim) mindig ügyeltek arra, hogy az egyes oldalak betűszerinti másai legyenek egymásnak. Ezért valamennyi példánynak például az 1. lapján ugyanazokat a szavakat találjuk s mindenik példánynál ugyanazon szónál szakad meg az 1. lap és folytatódik, illetőleg kezdődik a 2. lap. Ezt a szabályt vaskövetkezetességgel megőrizték a nyomtatott példányoknál is, tehát egy bizonyos mondatot minden példányban ugyanazon számú lapon találunk. Megjegyezzük azonban, hogy némely nagyon vaskos mondat az

újabban nyomtatott Talmudokból ki van hagyva, azonban a rabbiképzők példányaiban benne vannak. A lapok kéthasábosak (a, b). Fölemlítjük itt, hogy a héberben az Aleph, He, Lamed, Mem. Tau betûket elnyújtottan is lehet írni (litterae dila-tebiles) s így a másoló teleírhatja velük a véletlenül üresen maradó félsorokat. A héber betûnek is lévén számos jelentése, ebből a legkülönbélebb dolgokat kombinálták a talmudisták s ebből lett a Kabala.

Minthogy a Talmud a rabbiképzők tananyaga, a zsidó hitoktatás szellemének irányítója, a zsidó erkölcstan zsinórmértéke, az igazi zsidó életmód tükre, normája és a legfőbb zsidó irányelvek lexikona: érthetõ az az általános érdeklõdés, mely az évszázadokon át ismeretlen Talmud szövege iránt napjainkban fokozottabb mértékben nyilvánult meg.

A Talmud a zsidók elõtt még a Bibliánál is nagyobb tekintéllyel bír. "Ha valaki az Írással foglalkozik, az valami, de nem különös dolog; ha a Misnahval, ez valami és meg is kapja érte az ember a jutalmát; ha azonban a Ghemarával foglalkozik, ennél nincsen jelentékenyebb dolog." (Baba mezia 33 b.) "Ha az ember a Talmud tételeitõl a Bibliához tér vissza, akkor már nincs szerencséje." (Hagiga 10 b.) "Szigorúbb (kötelesség) az írástudók szavainál maradni, mint a Törvénynél." (Sanhedrin 88 b.)

Bechai rabbi mondja: "Aki a Bibliát meg a Misnah-t tartja a kezében, de a Talmudot nem, azzal az ember ne érintkezzék." (Kad. hakk, 77c.) Simeon ben Lakiz mondja, hogy a Sínai-hegyen átadott kötáblák a tízparancsolat, a "tanítás" a Tórát, a parancs (Mózes II. 24.) a Misnah-t jelenti, "hogy megtanuljátok": ez pedig a Ghemará. "Ebbõl következik, hogy mindezek már Mózesnek a Sinai-hegyen átadottak" (Berachoth 5a.) azért, hogy "ha az izraeliták a világ népeit leigázzák, különbség legyen az izraeliták és az istentelen népek között" (Rab. p. 47. ad Schem 131.) "Tudd meg, hogy a rabbik szavai "kedvesebbek a próféták szavainál." (Kapht. uph. 121.) "A rabbik szavai az élõ Isten szavai." (Bechai ad Pent. p. 44. f. 201. c. 4.) "Hogyha a rabbi azt mondja neked, hogy a jobb kezed a, bal és a bal-kezed a jobb, akkor sem szabad eltérned az õ szavaitól." (Rasi ad Deut. 17.11. Rab. Lépmann Niz p. 176.) Maimonides mondja: "A rabbik félelme az Isten félelme." (Jad. ch. I. tr. Talm. Tor. 5. 1.) "A rabbik közönséges beszédét is az egész törvényhez hasonlóan kell tisztelni." (Mid. misle f 1., Velence 1546.)

"A Talmud már a világ teremtése elõtt megvolt." (Lefarieh 69 d., Mikrae kades 42a.) "Ábrahám a veséjén keresztül szívta be a Talmudot." (Rabbot

Beresith rabba, Parasa 95., 87a.) "A csecsemő már az anyja méhében tanulmányozza a Talmudot." (Jalkut Simoni 10 d., 38., Nismat Adam 28a, 6.) Menachem rabbi szerint Káin és Ábel a Talmudnak az alsóruhára (zizith) vonatkozó értelmezése fölött vesztek össze. (Parasa Beresith 33.) Aki Misnah és Ghemara nélkül olvassa a Bibliát, hasonló ahhoz, akinek nincs Istene." (Saare zedek 9., Bab. Bachmann, Rabbith Parasa 47., 131b.) "Ha két írástudó beszélget egymással a Halacha-ról, akkor a Szent az ő hangjukra figyelmez." (Sabbath 63a.) Vagyis még a menny is respektálja (a zsidók szerint) a Talmudot.

Mi a Talmudból csak azokat a passzusokat fordítottuk le, amelyek a keresztényeket érdeklik. A többi hosszú lére eresztett vitatkozás, szörszálhasogatás, üres hülyeség. Kár volna rájuk a papíros.

Ebben az új kiadásban a Talmud mondásait, tanításait, tárgy szerint csoportosítottuk, hogy mindenki könnyen tudja idézni.

A fordítás szó szerint hûséges, amit már sokszor bebizonyítottunk s bebizonyítjuk most is bárkinek. Ezért ne üljön fel senki a zsidó lapok hazugságainak, amelyek teleüvöltötték a világot azzal az ostoba állítással, hogy mi hamisan fordítjuk az ő "szent" könyvüket! Csak a halhatatlan Rohling szavaira gondoljunk ilyenkor, aki ezt írta: „Ha e fajzat, amely a sátántól született és ahhoz is tér vissza, ordítózni kezd és lármát csap, hogy őt rágalmazzák, ne higgy neki, kedves olvasó! Régi tulajdonsága ez már neki, hogy ha valaki Júda sebeit leleplezni meri, böszült haraggal tördeli kezeit és türelmetlenség, gyûlölet, ártatlan emberek gyanúsítása fölött jajveszékel." De amikor a Talmud elvei alapján destruálták, aláásták hazánk integritását, erkölcsét, gazdasági életét és teszik ezt még ma is: akkor nekünk nem szabad egy szót sem szólni ellenük.

ELSŐ RÉSZ.

Mik a nemzsidók a Talmud szerint.

"Ha egy nemzsidó egy zsidót megüt, halált érdemel, - mondja a Talmud. - Ha valaki egy izraelitát arcul üt, akkor ez éppen olyan bûn, mintha az isteni Fölséget ütné arcul. Ha egy nemzsidó a szombatot ünnepli, méltó a halálra, mert a nemzsidóknak sem éjjel, sem nappal nem szabad pihenniük. Ha egy nemzsidó a törvénykönyveket (Tóra) tanulmányozza, méltó a halálra, mert a törvény Mózesnek és utódainak adatott." (Sanhedrin 37a. és 68b. lap.) "Minden nemzetek, amelyek a földön élnek, csakis az izraeliták kedvéért áldatnak meg, még azok a hajók

is, amelyek Franciaországból Spanyolországba vitorláznak, az izraelitákért áldatnak meg." (Jebamoth 63a.) Bechai rabbi szerint az izraeliták nélkül se napfény, sem eső nem lenne (ad. Pent. 34. 153c.). "Valamint előbbvalók az emberek az állatoknál, úgy a zsidók a föld többi népeinél." (Zeror hamar 101b.) "Az idegennek magva, aki nem. zsidó, barommag." (Jebamoth 94b. Tosephot.) Idegen az, aki nincs körülmetélve és idegen vagy pogány mindegy. (Berachoth 47b. Gittin 70a., Abodá zara 26b., Tos.) "Egyszer Eabba ben Abuha Illés prófétát a nem-zsidók temetőjében találta. Ekkor megkérdezte őt, hogy egy adósnak lehet-e fizetési meghagyást küldeni. Majd pedig így szólt hozzá: Hisz a mester pap, hogyan időzhet tehát egy temetőben? Az pedig így felelt: A mester nem tanulta a tisztasági törvényeket, mert Simon rabbi azt mondja: A nemzsidók sírjai tisztátalanok, mert írva vagyon: Ti pedig, nyájaim, az én legelőm nyájai, emberek! vagytok. (Ezekiel 34., 31.) A világ népei azonban nem neveztetnek embereknek, hanem állatoknak. (Baba mezia 114b.) Az idegenek (nochrim) nem neveztetnek ember (Ádám) névvel." (Jebamoth 60.) "Egy meztelen idegen (gój) előtt nem szabad imádkozni, mert ezekre vonatkozik Ezekiel 23. fejezetének 20. verse: Az ő testük, mint a szamarak teste." (Berachoth 25b.) "Az idegeneket kutyáknak is nevezi a Talmud: "Érettetek, nem pedig a nemzsidókért, érettetek és nem a kutyákért vannak az ünnepnapok." (Megillah 7b. Ugyanez áll a Jom-Tob 21b. lapján.) "A nemzsidók asztali társasága rendesen az istentelenségnek való." (Bérachoth 53a.) A gójok házai pedig állatok házai. (Leb tob. 46a.) A nagy Menachem mondja: "Ti izraeliták, emberek vagytok, de a többi népek nem emberek, mert ezeknek lelkei a tisztátalan szellemtől származnak, Izraeléi pedig Isten szent Lelkéből." (Sira 14a. par. 1.) Abarbanel is azt mondja, hogy egy idegen asszony, aki nem Izrael leánya, az barom. (Matk. h. in p. tavo.) "A Sinai név gyűlöletet jelent, mert a Sínai-hegyen a gyűlölet szállott le a föld népeire." (Sabbath 89a.) Ezért "minden népekre nézve áll ez: ne tégy nekik szívességet." Jebamoth 123a., posk. Tos. 23.) Mert "tilos olyan emberen könyörölni, aki esztelen". (Sanhedrin 68a.) Gerson rabbi is ezt mondja: "Nem illik a becsületeshez könyörölni a gonoszakon. (Ad. I. reg. 18., 14.) Abarbanel pedig így szól: "Nem helyes az, ha valaki ellenségei iránt irgalmasságot gyakorol." (Mark. ham. 77d.) Sőt az igazaknak meg is szabad őket csalni, mert írva vagyon: "A. tisztával szemben tiszta leszel és a fonákokkal fonák." (Megillah I3b.)

Eliezer rabbi pedig fennen hirdeti: "Amint a szerecsen különbözik minden teremtménytől, úgy különbözik Izrael a föld minden népétől az ő cselekedetei (!) által." (Pirke 53.) "Az ember ne menjen idegennek (nochri) házába annak ünnepén s ne üdvözlje őt. Ha az utcán találkozik vele, halkán köszöntse és peckes fejtartással. Az ember ne kettőzze meg az idegennek szóló köszöntést, mert ez fejedelemnek szokás. Chisda rabbi megelőzte az idegen köszönését, Kahana rabbi pedig így köszönt az idegennek: "Béke az Úrnak" (tudniillik az enyémmnek. Gittín 62a.) A színlelés - mondja Bechai rabbi - meg. van engedve olyan formán, hogy az ember (azaz zsidó) udvariasnak mutassa magát az istentelenekkel szemben, megtisztelje és szeretetéről(!) biztosítsa őket; minden meg van engedve, mikor az ember megszorul és fél (különben bûn), mert a Talmud azt tanítja, hogy szabad e világon az istentelenek előtt színlelni." (Kad. hak. 30a.) "Jehuda rabbi (valamint. mások is) mondják, hogy szabad az istenteleneknek ezen a világon hízelegni." (Sota 41b.) "A világ népeinek minden jótékonyága és szeretetmûve bûn, mert azok azért tesznek jót, hogy valami nagyságot érjenek el." Baba bathra 10b.) Ez ugyanazon a lapon négyszer is mondatik. A következő lapon pedig egy szolgálattelvő angyal mondja, hogy, ha valaki egyet megment a zsidók közül, ez annyit ér, mint ha az egész világot megmentette volna. Ezért tépték szét egy Benjámín nevű zsidónak az ítéletét az égben és adtak neki még 22 évet. (A Talmud szerint tehát Isten nem látja a föltételes jövőt, futura conditionata.) A Talmud szerint mindaz, aki körülmetélve nincsen, pogány, istentelen, gonosztevő. "Nagy dolog a körülmetélés, mert ha az nem lenne, akkor az Úr nem teremtette volna a világot... akkor az ég és föld nem tudna fennállani." (Nedarim 31b.) A zsidó tehát jót tehet az istentelenekkel, meglátogathatja betegeiket, eltemetheti halottaikat, de csak a béke kedvéért, hogy őt ne bántsák. (Gittin 61a.)

Jesia rabbi mondja: "A világ csak az izraeliták végett teremtett: ők a gyümölcs, a többi nép csak üres csésze. Következõleg mondhatjuk, hogy az izraelitákon kívül nincs más nép, azok csak üres csészék." (Sene luchoth hebberith 145c.) Aharon pedig ezt mondja: "Amint a világ a négy égtáj nélkül nem állhatna, éppúgy zsidók nélkül sem állhatna fenn." (Matteh Aharon 19b.) A Talmud is így szól a Taanith 3a. lapján: „ Amint a világ nem tudna fennállani szelek nélkül. éppúgy nem tudna fennállani az izraeliták nélkül." A "Medras Tillim" (Velence, 1546.), amiből az "Egyenlőség" már sokat citálgatott, szintén ezt állítja: "Miként a

világ árpa nélkül meg nem lehetne, épp úgy nem lehetne meg zsidók nélkül sem." (4d.) Simeon (Jalkut Simoni 47a, b), valamint a Medras Tillim (47a.) ugyanezt állítja: "Ha izraeliták nem lennének, akkor áldás sem lenne a világon, a csillagok sem jönnének fel, sem eső nem esne." Saniga: "Isten csak azért szórta szét az izraelitákat az egész világra, hogy a népekre áldást és szerencsét (!) hozzanak." (Mikráe hakkodes 109a) Seba Ábrahám:

"Az az előnyük a zsidóknak minden más nép fölött, hogy a világ minden más nemzete között alig van egy ember, akik kiváló okossággal és bölcsességgel lenne megáldva, míg a zsidók a legokosabb és legbölcsebb emberek." (Zeror hammor 131 b.) "A világ csak az. izraeliták végett teremtett; midőn az izraelitáknak törvény adatott, akkor ők ezáltal minden tökéletességet megkaptak, amit a világ népei nélkülöznek." (Ü. o. Barasa Bammidbar 106.) Bar Rachmani: "Az izraeliták imái oly végtelenül kedvesek Isten előtt, oly jó illatúak és becsesek, hogy tüstént az erre rendelt Sandalfon angyal veszi át őket és koszorúba fonva az Úr fejére helyezi." (Semoth rabba 113a.) Seftel Horoviz: "Minden egyes izraelitának lelke nagyobb értékkel bír Isten szemében, mint bármely nép valamennyi lelke." (Sefa tal: Előszó.) Abarbanel: "Csakis az izraeliták jelentenek valamit ezen a világon: ezért a búzához, a többi nép pedig a pelyvához hasonló." (Isaiae,5., 16. fölötti értekezés 63. lap.) Meir ben Gabbai: "Ő (t. i. az Úr) rokonságban van velünk, következőleg mi is rokonai vagyunk, mert a 148. zsoltár "hozzája közelálló népnek" nevez; így tehát az angyalokkal is rokonságban vagyunk." (Abodath hakkodes, Parasa Chelek chaji-chud 5. f., 11b.) A Sabbath (67a. és 128a.) szerint minden izraelita fia a Királynak. Ugyanezt találjuk a Sabbath llc. lapján és a Baba mezia 113b). lapján. Mi ellenben szolgálunk, miként a "Leenenu aseku" kezdetű ima mondja. Simeon azt mondja, hogy az Úr őszinte örömmel ítéli el a világ népeit, de szomorú, mikor egy izraelitát ítél el. (Jalkut Símoni 308b. lap.) A Medras Tillim a 101. lapon azt mondja, hogy a világ népeit éjjel ítéli az Úr, mert azok elaluszhatnak az ő bűneikben, az- izraelitákat ellenben nappal, mert ők tanulmányozzák a törvényt Bar Rachmani pedig azt mondja, hogy az izraelitákat fölállva ítéli az Úr s gyorsan vezeti a vizsgálatot, a világ népeit ellenben ülve, igen pontosan és hosszadalmasan. (Beresith rabba 74. 1. lap, Pa-rasa 82.) "Onkelos bar Kalonikos, Titus unokaöccse át akart térni a zsidó hitre. Megidézte tehát (nekromantia, vagyis szellemidézés útján) Titust és ezt

kérdé tőle: Kinek van becsülete a másvilágon? - Az izraelitáknak - felelé az. - Csatlakozzék tehát az ember hozzájuk? - kérdé ismét. - Sok az ő parancsuk - felelé a szellem - s te nem bírod azokat megtartani... Majd ismét kérdezte a szellemet: Mi által bûnhődöl te? - Azáltal, amit magamnak szereztem: mindennap összegyűjtik hamvaikat, megítélnek, elégetnek s - a hamut szétszórják a hét tengerbe. - Azután Onkelos megidézte Bálaám prótétát és őt is megkérdezte: Kinek van becsülete a másvilágon?-Az izraelitáknak- felelé Bálaam.

Csatlakozzék az ember hozzájuk? - "Ne keresd békéjüket és az ő javukat mindennap." - Mivel vagy te büntetve? - Forró emberi maggal. - Azután megidézte Jézus szellemét és kérdé: "Kinek van becsülete a másvilágon? - Az izraelitáknak - felelé. - Csatlakozzék az ember hozzájuk? -Keresd javukat és ne tégy nekik rosszat. Mindaz, aki hozzájuk nyúl, olyat tesz, mintha a szeme golyójához nyúlna. - Mivel vagy te büntetve? - kérdé Onkelos. Az pedig felelé: Forró ganéjjal; mert írva vagyon: Mindaz, aki a bölcsek szavait gúnyolja, (forró) ganéjjal büntettetik. - Jer és lásd, mekkora különbség van egy lázadó és egy pogány próféta (Bálaám) között! (Gittín 56b. lap.)

"A világ népei megszégyenülnek, az izraeliták pedig örvendeni fognak." (Baba mezia 33b.)

Sila rabbi megkorbácsolt egy embert, aki egy nemzsidó nővel hált. Ez elment és bepanaszolta őt a királynál. A király így szólt: "Miért korbácsoltad meg őt? - Azért, mert egy nőstény számarral hált. - Van rá tanúd? - Van. - Erre megjelent Eljahu (Illés) próféta emberi alakban és bizonysgot tön. Amint Illés eltávozott, egy férfi így szólt: Az irgalmas Úr egy hazugnak csodát tesz! - Sila rabbi erre így felelt: Te gonosz! Hát űk nem szamaraknak neveztetnek? Hiszen ez áll Ezekielnél (23, 10.). Az ő testük, mint a szamarak teste! - S egy bottal leütvé őt, megölte." (Berachoth 58a.)

"Aki a nemzsidók sírjait látja, annak ezt kell mondanía: Igen megszégyenül a ti anyátok és porig aláztatik, aki titeket szült. (Jerem. 50, 12.) Ugyanezt kell mondani, ha valaki a nemzsidók seregeit látja." (ugyanott.)

A Rabbath 9. fejezetében háromszor is elmondatik, hogy a nemzsidó nő és férfi (goj, goja), továbbá a 'bálványok és ezek tartozékai tisztátalanok.

"A kárhozat szabványait (az evangéliumokat) és a sadduceusok írásait a tûzből nem kell megmenteni, hanem hagyja az ember ott, ahol vannak,

elégni. Ima Saloméának, Eliézer rabbi feleségének és Gamliel rabbi nőtestvérének szomszédjában egy bölcsész lakott, "akit ők egy örökségi ügyben megkérdezték, azt az ítéletet kapták tőle, hogy ama naptól fogva, amelyen ti az országtokból kiűzöttetek, a Mózes törvénye megszűnt és más törvény (az evangélium) adatott. Másnap Gamliel rabbi egy lybiai szamarat vezetett a bölcsészhez és mondá: Én láttam annak a könyvnek egyik hitételét, amely azt mondja: Nem jöttem a Mózes törvényét felbontani, hanem beteljesíteni. Azután hozzátevé Gamliel: Eljött a szamar és felrúgta a gyertyatartót! (Sabbath 116a.)

Izrael ellenségei a testükön lesznek megbüntetve. A test melyik részén? A fejükön, ahol nem viseltek tefillint. (Ros-hasanah 17a.) Izrael népe biztosítva van a felől, hogy Illés próféta sem péntek este, sem nagy ünnep előestéjén nem fog eljönni. A Messiás azonban ilyenkor fog eljönni, mert amikor a Messiás eljön, minden nép rabszolgája lesz az izraelitáknak. (Erubin 4Sb.) Ugyanez áll a Pesachim 68a. lapján.

A nemzsidóknak udvara baromfiistállónak tekintendő. (Ugyanott 61b., 62a.) A nemzsidók lakásai nem tekintendők lakásoknak. (u. o. 75a.)

"Aethiopia" alatt (a 67. zsoltárban) a gonosz kormányok értendők a Talmud szerint; a "nádas vadai" alatt pedig az a "vadállat", amely minden cselekedetét náddal, vagyis az izraeliták üldözésével hajtja végre. Ezt a "vadállatot" kell tehát megfenyíteni. Ki ez a "vadállat?" Róma, amelynek 365 bástyája van s minden bástyának 365 része és annyi vagyona(!), hogy az egész világot táplálhatná. Izmael rabbi kérdé: Kinek van mindez szánva? Neked, a te társaidnak és a te társaságodnak, mert írva vagyon (Izaias 23, 18.): "Az ő kereskedése és áruai az Úrnak lesznek szentelve". (Pesachim U8a.)

Aki a zsidókat megszámlálja, bűnt követ el. Tehát Augusztus császár is vétkezett, amikor a népet összeíratta. (Jósua U. o. 2b.)

A Taanith 10a. lapján olvassuk ezeket: "Először Izrael földje teremtetett s csak utoljára lett a világ. Izrael földjét maga a Szent itatja, az egész világ pedig egy követe. Izrael földje esővizet iszik, az egész világ pedig csak a maradékot. Először Izrael földje iszik és csak azután az egész világ, éppúgy, mint mikor egy ember sajtot készít s kiveszi belőle az élvezhető részt, a használhatatlant pedig otthagyja".

ugyanott a 11a. lapon ez áll: "Ha valaki szükség idején elpártol az izraelitáktól, akkor jön két szolgálattelvő angyal, akik az embert kísérik s a fejére teszik kezeiket, hogy soha ne lássa a nép örömét".

A 19b. lapon pedig ezt olvassuk: "Ama naptól fogva, amelyen a templom leromboltatott, az eső az egész világon redukáltatott".

A Megillah (Eszter könyvéről szóló Talmud traktátus) 28a. lapján ezt olvassuk; "Abahu és Minjamin rabbiktól azt kívánta valaki, hogy eszközöljék ki neki az Úrtól, hogy olyan jó dolga legyen, hogy soha ne lásson egy nemzsidót; a másik meg azt kívánta, hogy neki olyan jó dolga legyen, hogy soha ne barátkozzék egy nemzsidóval." A 29a. lapon pedig ez áll: "Jöjj és lásd, milyen kevesek az Izraeliták a Szent előtt; mikor Edomba (a római birodalomba) számûzettek, az Istenség velük ment s a Szent egykor velük fog a számûzetésből visszatérni."

A Moed-Katan (Félünnep) 27a. lapján olvassuk:

"A pokol tüzének nincs hatalma. a bölcsek (rabbik) tanítványai fölött; mert, ha mar annak sem árt a tűz, aki szalamandra vérével keni magát, még kevésbé lehet hatalma a tűznek a bölcsek tanítványai fölött, akiknek teste csupa tűzből áll . . . A pokol tüzének nincs hatalma a vétkes (elpártolt, kikeresztelkedett) izraeliták fölött sem."

A Talmudnak a házassági szerződésekről szóló Kethuboth című részében a 110b. lapon ezt olvassuk:

"Az ember (izraelita) mindig Izrael földjén lakjék, még akkor is, ha ott a város lakóinak többsége idegen (nochrin, nemzsidó) s ne lakjék külföldi még akkor sem, ha ott a lakosság többsége zsidó. Mert mindaz, aki Izrael földjén lakik, hasonló ahhoz, akinek nincs Istene. Aki Izrael földjén lakik, bűn nélkül van. Aki csak négy rőfnyit jár Izrael földjén, biztos lehet abban, hogy az örök életnek gyermeke. A külföldön meghalt igazak pedig addig gurulnak a földben, míg Izrael országába jutnak s ott új életre ébrednek." Abaji rabbi szerint pedig csatornák fognak készíttetni a földben az igazak számára, hogy gurulás közben meg ne üssék magukat.

A válásokról szóló Gittín fejezet 56b. lapján olvassuk, hogy valamint a gazellának lenyúzott bőrét nem lehet megint ráhúzni: épp úgy Izrael földje is, mikor a zsidók ott laknak, tágas; akkor pedig, mikor nem laknak ott, összehúzódik.

A Sanhedin 43a. lapján olvassuk: Húsvét előestéjén feszítették föl Jesu. Negyven nappal előbb kikiáltotta a herold: Meg kell köveztetni, mert varázslást űzött, Izraelt csábította és elámította; aki az ő védelmére valamit mondani tud, az jöjjön és mondja el. Mivel azonban semmi sem hozatott föl az ő védelmére, hát fölfeszítették húsvét előestéjén. Ula rabbi megjegyzi: Hát azt hiszed, hogy egyáltalán kellett valamit az ő védelmére

keresni, hiszen, ő egy csábító volt, akiről az irgalmas Isten azt mondja: Ne kegyelmezz meg neki és ne titkold bűnét." (Deut 13, 8.) - A rabbik azt tanítják, hogy öt tanítványa volt Jesunak: Matmaj, Nakaj, Nezer, Buni és Thoda. - A 103b. lapon pedig az mondatik, hogy a názáreti Jesu nyilvánosan leégette az életét, azaz elfajult és a törvényt megvetette. A 107b. lapon ezt találjuk: Mikor Janaeus király a tudósokat megölette, Jehosu, a rabbi és Jesu Egyiptomba, Alexandriába menekültek. Mikor a béke helyreállott, Simon ben Satah (aki a király sógora volt) hozzájuk küldött, ezt üzenvén: Tőlem, Jeruzsálemtől, a szent városból, hozzád, Alexandriába, Egyiptomba. Nővérem, férjem benned időznek s én itt ülök elhagyatva. Erre Jehosua fölkészült és hazatért. Midőn egy fogadóban nagy tisztelettel fogadták, így szólt: Milyen derék, szép ez a fogadósnő. - Erre Jesu így szólt.: A szemei homályosak. - Gonosz! - felelé Jehosua - Ez a te mesterséged! - Aztán 400 harsonást hozatott és kiközösítette őt. Később megint előjött és kérte Jehosuát, hogy fogadja vissza, de az figyelembe se vette. Egy napon akkor jött hozzá, amikor a Semát. olvasta Jehosua és most már föl akarta venni és a kezével intett, néki, amit Jesu félreértett, azt gondolta, hogy megint elkergeti. Elment tehát és fölállított egy nagy téglát és azt imádta. Erre Jehosua így szólt neki: Tarts bűnbánatot! Ez pedig felelé: Te tőled tanultam, hogy ha valaki bűnt követ el és a népet bűnre csábítja, azt nem szabad engedni, hogy bűnbánatot tartson. Jesu tehát varázslást űzött és Izraelt bűnre csábította és lázította". Fölemlítjük még itt, hogy a régi Talmud (Aboda Z. 2a, 6a és 7b) a bálványimádók ünnepeihez sorozza a hét első napját, a "Nazareus napját", azaz a keresztények vasárnapját; a "Nazareust" pedig (u. o. 50b.) az "asztalos fiának" csúfolja, amely névvel Krisztus Urunkat a zsidók földi életében illették.

Maga a Jézus névnek Jesura való torzítása annyit jelent, hogy "legyen kiirtva neve és emléke". Midőn pedig a Talmud Krisztust bálványnak és ál-istennek nevezi (u. o. 27b.), ezzel egyszersmind kimondja azt, hogy a keresztényeket bálványozóknak, hamis Istent imádóknak tekinti. Mert, ha a názáreti Jézus a Talmud szerint nem volt Isten, hanem csak egyszerű teremtmény: következőleg a keresztények nem is lehetnek a zsidó szemében mások, mint pogányok és bálványimádók. Lehetetlen ugyanis valamely vallást, amely egy teremtményt isteni tiszteletben részesít, bálványozónak, pogánynak nem nevezni. Ebből kifolyólag azután természetesen a zsidók a keresztényekre is alkalmazzák mindazokat az

elveket és utasításokat, amelyeket a Talmud a pogányokkal szemben előír. (Ezeket később adjuk elő.) Azzal pedig, hogy magát Krisztust is a Talmud bűbájosnak és bálványozónak mondja (Sanhedrin 107b), a keresztényeket kétszeresen bálványozóként tünteti föl és midőn Krisztust bolondnak káromolja (u. o.), arra a bánásmódra emlékeztet, amelyben az Úr Heródes által részesült (Luk. 23., II.), aminthogy a "bűbájos" címet is megkapta a zsidóktól, akik azzal rágalmazták, hogy ördöge van. Mikor pedig a Talmud (u. o. 105a.) Krisztust istentelennek nevezi, ezzel egyszersmind azt állítja, hogy a keresztények, mint az istentelenek követői, nem kevésbé istentelenek. Az idegen kultuszról szóló Aboda Zara traktátus (14b.) a keresztény istentiszteletről, papokról (rási), gyertyákról és kelyhekről szólva, mindezt bálványozásnak nevezi s a 26b. lapon világosan kimondja, hogy minden nép (gojim) kivétel nélkül bálványozó. A későbbi rabbik sem gondolkoznak különben. Rasi rabbi, az Aboda zara 6b. lapját magyarázva, azt mondja, hogy Nazareus mindaz, aki elfogadta tanait azon embernek, aki övéi számára a hét első napját (a vasárnapot) jelölte ki ünnepül. Majmonidesz, akit a zsidók "Sas" névvel tisztelnek (Ad Abodai mis. 3b., 78c.) így ír: "A keresztények, akik Krisztus után tévelyegnek, ámbár eltérnek tanaikban egymástól, egytől-egyig bálványozók és a Talmud nyilatkozata szerint úgy kell velük bánni mint a bálványimádókkal." Másutt (Jad. ch. hich. 9d. Velence, 1550.) ugyanő így szól: "Az edomiták bálványozók; náluk a hét első napja szent nap". A híres Kunechi is azt írja, hogy a "keresztények "bálvány-imádók, mert leborulnak a kereszt előtt". (Ad. Jes. 2., 18., 20.)

A Talmud továbbá Krisztust hitehagyott zsidónak nevezi. (Gittin 57a.) A "Sas" tehát így ír rólunk az említett velencei kiadásban (Aboda Z. 10.): "Meg van az parancsolva, hogy Izrael árulóit és az eretnekeket (minim), mint a názáreti Jézust és követőit saját kezûleg megöljük és a kárhozat örvényébe döntsük". A názáreti Jézus tana a Talmud szerint (Aboda z. 17a.) eretnek-tan; az evangéliumok (Sabb. 116a.) eretnek-könyvek; Jakab apostol (Aboda z. 27b.) eretnek. Abarbanel, egyik fő talmudtudós, szintén eretnekeknek nevezi a keresztényeket, mert azt hiszik, hogy az Isten testből és vérből áll. (Mark. hammis. 110c.) Már pedig, aki azt mondja, hogy az Isten testet öltött, az a "Sas" szerint is eretnek. (Hagg. Maim. Meir: Hilch. Tesehufa 3.) A régi Nizzachon pedig ezt írja (4., 7.): "Az eretnekek azt mondják, hogy Mózes ama szavai, (Num. 17., 8), amelyek a charjára (ganéj), vagyis Máriára vonatkoznak, aki szûz maradt volna,

miután Jézust a világra szülte: azoknak zápujjon meg az eszük." Ugyanez a könyv a 70. lapon Jeremiás 31. fejj., 31. versére azt a megjegyzést teszi: "Azt állítják az eretnekek, hogy a próféta itt Krisztusról jövendölt, aki a körülmetélés helyett a gyalázatos keresztséget és a szombat helyett a hét első napját rendelte nekik". Lippmann rabbi Nvizachon-ja (76.) ezt mondja: "Az eretnekek harmadik faja azt tanítja, hogy Isten testtel és alakkal bír". Ezért mondja- egy zsidó törvénykönyv (Arba Tur. Jore. heah. 4, 158., 35d. és chosit. ham. 138 a. b.) hogy, ha egy zsidónak hatalmában áll, kötelessége az eretneket nyilvánosan megöletni, ha pedig nem áll hatalmában, akkor ürügyek alatt is szabad legyilkolni. Ugyanígy oktat a Talmud. (Aboda z. 4b. Tosephot.) Minthogy pedig a Talmud elvei szerint a keresztények istentelenek, könnyen érthető az, hogy, amikor a Talmud a legundokabb bűnökről, gyilkosságról, fajtalanságról, paederasziáról, bestialitásról beszél, mindezt általánosságban a keresztényeknek veti a szemére." (V. ö. Aboda z. 25b. 26a, továbbá la, 14b, 21a, 87b, valamint Rasi és mások.)

De térjünk vissza ismét a Talmud olvasásához. Az Aboda zara (idegen kultusz) 2a.lapján olvassuk: "Egykor az Úr egy törvénytekercset tesz az ölébe és így szól: "Aki ezzel foglalkozott, jöjjön és vegye el jutalmát. Akkor minden világi népek vegyest fognak gyülekezni, az Úr azonban mondja nekik: Ne gyertek összekeveredve elém! . . . Azután először a Római Birodalom fog odalépni, . . . a vétkekkel terhelt Róma, amelynek hatalma az egész világ fölött uralkodik. Az Úr így fog nekik felelni: Ti, világ bolondjai, ti utakat építtetek, hogy k...kat ültessetek oda, fürdőket csináltattatok, hogy élvezeteket szerezzetek magatoknak. Azután szomorú lélekkel fognak távozni." A 4a. lapon azt mondja ez a könyv, hogy az Úr csak akkor haragos, bosszúálló, mikor a világ népeit ítéli, de az izraelitákkal szemben haragot nem érez.

A Sanhedrin 56a. lapján több ízben Noachidáknak (Noé maradékainak) neveztetnek a nemzsidók s az 57b. lapon már az mondatik, hogy egy ilyen Noachidának kivégeztetéséhez elég egy bíró és egy tanú és nem szükséges előzetes figyelmeztetés sem. (Éppen így ítékeztek a bolsevik "bírák" is keresztény burzsujok fölött.)

Az Aboda zara 13a. lapján azt tanítják, hogy az embernek (t; i. a zsidónak) szabad a nemzsidók vásárgaira elmenni és barmot, rabszolgát, szolgálót vagy szőlőt venni, mert így megmenti azokat az ember az ő kezükből." A 20a. lapon azt tanítja Jehuda rabbi, hogy az embernek nem szabad azt

mondani: Milyen szép ez a nemzsidó nő (goja). Mikor pl. Akiba rabbi meglátta Rufus feleségét, köpködött, röhögött és sírt.

A 71b. lapon azt mondja Chija rabbi, hogy egy nemzsidót még egy perutáért is ki kell végezni, kártérítés nélkül, mert egy izraelitának gondot okozott.

A 83a. lapon pedig így alludálnak a haldoklók szentségére: "A keresztényeknek szabad lakást adni, mert ők nem hozzák a bálványukat házukba, csak akkor, ha valamelyikük haldoklik vagy beteg."

A Menachot (ételáldozatok) 44a. lapján Meir rabbi arra oktat, hogy az ember (ti. a zsidó) köteles mindennap ezt a három áldást elmondani: "Áldott legyen a Szent, hogy nem teremtett engem nem-zsidónak, hogy nem teremtett engem asszonynak s hogy nem teremtett engem butának!"

A Sanhedrin 52b. lapján olvassuk: "Ha egy férfi házasságtörést követ el egy másik férfi feleségével, - kivéve egy máshitűnek feleségét, - akkor megfojtás által kell őt megölni." A 82a. lapon pedig ez áll: "Ha egy zsidó nemzsidó nővel hál, akkor le kell taszítani, mert ez olyan bűn, mintha a bálványokkal keveredett volna sógorságba."

A zsidók viláгурalmi nézeteiről is érdekes dolgokat találunk a Talmudban. Minthogy a Talmud szerint Izrael és az isteni Fölség ugyanazt jelentik, természetes dolog, hogy a zsidóké az egész világ. Ezért. beszél így a Talmud: "Ha egy zsidónak az ökre egy idegennek ökrét megdöfi, akkor a zsidó szabad, (vagyis nem köteles kártérítésre); ha azonban egy idegennek az ökre döfi meg a zsidó ökrét, akkor az idegen köteles a zsidónak az egész kárt megtéríteni; mert az Írás ezt mondja: Álla az Úr és megméré a földet és átadá Izraelnek a népeket... s átadá minden javukat az Izraelitáknak." (Baba kamma 37b.) Ezért mondja Alba rabbi, hogy "Isten hatalmat adott a zsidóknak minden népek javai és vére fölött." (Seph. Ik. 3., 25. fej. it. Jalk., Sim. n. 563). Ugyanezért mondja a Talmud (Jebam. 47b.), hogy egy Noachidát, ha egy filléرنél is kevesebb lop, meg kell ölni. (A Noachidák alatt a nemzsidók értendők; (Sanhedrin 56a. Megillah 13b., Sota 36b.).

Továbbá: "Egy Noachidának tilos a rablás." (Sanhedrin 59a.) Azonban ugyanott az 57a. lapon ez. áll: "A lopás, a rablás és egy szép asszonynak elrablása és ugyanezek egy nemzsidónak egy másik nemzsidóval szemben, valamint egy nemzsidónak egy izraelitával szemben: tilosak; de egy izraelitának egy nemzsidóval szemben meg van engedve, ... mert úgy tanítatik, hogy az ember nemzsidókat ne húzzon fel (ha azok verembe

esnek és életveszélyben vannak), sőt taszítsa le." (ugyanez áll az Aboda zara 13b. lapján.) Nemkülönben a Baba mezia (középső kapu) 111b. lapján azt tanítja Jehuda rabbi, hogy a nemzsidó nem felebarát, tehát szabad megrabolni. Ugyancsak ott olvassuk, hogy "a testvéreid közül való napszamosokat nem szabad elnyomni, de a másfélék ki vannak véve." Szintén ott olvassuk a 113b. lapon, hogy Asi rabbi egyszer utaztában szép szőlőfürtöket pillantott meg egy gyümölcsöskertben és így szolt a szolgájához: Menj és nézd meg: ha egy nemzsidóé, akkor hozzál belőle; de, ha egy izraelitáé, akkor no bántsd. Majmonides, a "Sas" is azt mondja, hogy ez a parancs: "Ne lopj," azt jelenti, hogy egy embert se. vagyis egy zsidót se lopjon meg; (Seph. miz. 105b.), de máshol azt mondja, hogy egy nemzsidót szabad meglopni. (Jad. chas. 4., 9., 1. és Rasi a Leo 19., 11-ről.) És ezen nem is lehet megütödnünk; mert ha a zsidóké az egész világ, akkor a lopás voltaképpen nem is lopás, csak akkor, ha az egy zsidónak kárára történik. Ezért mondja Pfefferkorn (Dissert. phil. p. 11.), hogy a keresztények birtoka a Talmud szerint elhagyott jószágzámba megy, mint a tenger homokja s az, aki birtokába veszi, az lesz a tulajdonosa.

Lássunk még egy pár parancsot a felebaráti szeretetről!

Bechaj rabbi a Cad hakkemach 17b. lapján azt mondja: "Annak, aki a szent és áldott Istent féli, gyűlölnie kell a gonosz embert," Kit tartanak ők gonosznak? Tessék megnézni Abarbanel rabbi Roslamann könyvének 5a. lapját, ahol a 13 zsidó hitcikkelyről szólván ezeket mondja: "Az az ember, aki mindezen cikkelyeket nem hiszi és az igaz hitnek egész alapját tagadja, nem tartozik az izraeliták közé, az tehát eretnek és epikureus, az olyat tehát kötelességünk gyűlölni és megvetni és, ahogy csak lehet, tönkretenni, mert írva vagyon a 138. zsoltárban: Tökéletes gyűlölettel gyűlöltem őket." Ezért mondja Ruben rabbi: "Aki nincs körülmetélve és a szombatot nem ünnepli, az nem ember." (Jalkut Rubeni Parasa Lech lecha 39b.) A Medras koheleth 319d. lapján pedig ez áll: "A szent és áldott Isten mondja: Én a prófétáimat nem istentelenekhez küldtem, akik barmok, hanem az izraelitákhoz, akik emberek." Hasonlóképpen szól Nephtali rabbi az Emek hammelech című könyvében: "Az ördögök és a világ népei az állatok közé tartoznak." Buben rabbi pedig a fent idézett művének Hafdala 2. helyén ezt mondja: "Az istentelenek barmoknak neveztetnek és csak a szó legtágasabb értelmében lehetne őket embereknek nevezni." Simeon rabbi pedig a Jalkut Simoni 12b. lapján ezt mondja:

"Jóllehet a világ népeinek ugyanazon alkatuk van, mint az izraelitáknak, azért ők mégis csak majmok hozzánk képest és soha nem lehetnek valami naggyá. A legalacsonyabb és legrosszabb minőségből valók". Érthető tehát a zsidók egyik törvénykönyvének, a Sulchan aruchnak az. a rendelkezése, miszerint egy goj és egy rabszolga nem alkalmasak tanúknak. (Chosehen hammispat 40b., 19. § 34.) ugyanazt mondja Mordechaj Japhe a Lefus Malchutti című könyvének Ihilchoth eduth 19. alatt: "Egy goj és egy rabszolga a tanúskodásra képtelenek; tanúul csak egy testvért lehet venni, a goj pedig nem testvérünk". A Jore dea című rész 120b., 151. alatt pedig ezt mondja: "Szigorúan tilos egy gojt magasztalni, vagy az alakját dicsérni, vagy valamely dolgát helyeselni". Mose bar Majemon pedig a Sepher Mizboth könyv 85c. lapján ezt írja: "Az 50. parancs szigorúan tiltja, hogy az istentelenekkel irgalmasságot gyakoroljunk". (A Talmud ugyanis 613 parancsot tartalmaz.)

A Majna melletti Frankfurtban 1867-ben kiadott "Orchoth Zaddikim" című könyv 15b. lapján ez áll:

"Aki az istentelenekkel (nem-zsidókkal) találkozik, köszöntse őket a béke kedvéért, de nem szabad róluk semmi jót mondani és oly óvatosnak kell lenni a tiszteletnyilvánításban, hogy az emberek ne higgyék, hogy az illetőt valóban tiszteli. Általában a tiszteletnyilvánításnak olyannak kell lennie, hogy az a hatalomnak, ne pedig az érdemnek szóljon. Azonban még így is vétek marad ez, mert csak abban az esetben van megengedve, ha az ember fél, hogy az illető kárt vagy veszteséget okoz nekünk. Nem szabad azonban őt az emberek (zsidók) jelenlétében dicsérni vagy róla jót mondani". Hasonlóképpen oktat Brentz a Schlangenbalg című könyvében (4, 18.): "Ha egy keresztény jön a zsidó házához, akkor azt mondja csendesen a zsidó: "Órur habbo!" (légy átkozott) vagy "Loth willkommen" (Loth hozott), vagy "Sed willkommen" (ördög hozott). A Sulchan Aruch 123b. lap 158. sz. ez áll: Meg van parancsolva, hogy az eretnekeket, epikureusokat, vagyis azokat, kik az Izrael törvényeit és jövendöléseit nem tartják, megöljük. Ha van ehhez hatalom, akkor nyilvánosan kell történnie; ha nincs hatalom, akkor csel útján kell végrehajtani. Hogyan történjék ez? Ha pl. látja az ember, hogy egy eretnek: (értsd: keresztény) kútba esett és véletlenül létra van a kútban, azonnal ki kell azt a létrát húzni és azt mondani: Barátom, sürgős szükségem van a létrára, hogy fiam lejöhessen a tetőről, légy türelemmel

egy kicsit, mindjárt visszahozom. Azonban ne vigye vissza az ember, hanem hagyja őt úgy elveszni".

Ugyanazon könyv ugyancsak a Jore dea részben 158. sz.: "Tilos a bálvány szolgáinak az életét megmenteni".

Mose bar Majemon rabbi (Jad Chasaka 400. lap, 1. sz., 10. fej.) ezt mondja: "Az ember ne barátkozzék egy bálványozóval; de tiltva van az is, hogy rajta könyörüljön. Ha tehát (valamely zsidó) a kuthaeust életveszélyben vagy a vízbe fúlni lát, nem szabad kimentenie, akkor sem szabad megmenteni, ha halálos veszedelemben van".

Ugyanazon rabbi könyve IV. rész 22a. lapon:

"Tilos egy kuthaeust vagy gojt erővel vagy csellel segíteni." A 31a. lapon, 11. fejezet, 3. sz. a. pedig:

"A talált jószágot a gojnak visszaadni bűn. Meg van engedve azt megtartani. Ha tehát visszaadja, bűnt követ el, mert ezáltal az istentelenek hatalmat ismét erősíti. Ha azonban csak azért adja vissza, hogy a gojok előtt bebizonyítsa, hogy milyen becsületes emberek a zsidók: akkor dicséretes dolgot cselekszik".

Bechai rabbi Mózes öt könyvének fejtegetésében (136d. lap, Parasa Mezora) ezt mondja: "Minden goj tisztátalannak fia - a zsidók ugyanis azt állítják, hogy keresztény gyermekek csak menstruáció idején fogantatnak - tehát méltók a kipusztításra". ("Chajavim kéreth").

Lássunk most egy pár zsidó imádságot!

"Add meg nekem táplálékomat és kenyereimet, hogy mielőbb a gojok legfőbb javaival teljek be". (Chaddas sesoni 16b.) - A frankfurti és prágai Selichoth 10. lapján, valamint a Tephilla 10. lapján van az újév előtti ima, amelyben. ezt találjuk: "Tégy nagy csodákat, nehogy a te neved a gojok közt megszenteltségteleníttessék. Tedd örültekké az ő fejedelmeiket és tanácsaikat és úgy járj el velük szemben, ahogy ők velünk szemben eljárnak". A 11. lapon pedig így folytatja: "Ülj törvényt és fizess meg nekik, hogy beteljék büntetése az istenteleneknek és gonoszoknak, akik azt hiszik, hogy szabad a te szent és áldott nevedet elfeledni és a megvetett (t. i. Krisztus) nevének szolgálni".

A frankfurti Selichoth 20b. lapján ezt az "imát" találjuk: "Ne rejtse el orcádat, lásd meg szükségünket, midőn az átkozottak feltámadnak ellenünk és esztelen tanácsukban tönkretenni akarnak. Azt akarják

megakadályozni, hogy mi te hozzád kiáltsunk s azt akarjak, hogy a gyalázatos hamis istent (Tauth), mint igaz Isten tiszteljük, képe előtt meghajoljunk és neki szolgáljunk... Az a tisztátalan és holt isten új és nemrég jelent meg. Honnan van az feljogosítva, hogy őt Istennel hasonlítsuk össze? ... fonnyaszd ki testüket, rohaszd ki nyelvüket, alázd meg kevélységüket, hogy letiportassanak; szakadjon ki a lelkük és legyenek adófizetőink!"

Az újévi ünnep utáni második napon a zsidók egy "Asch lecha bezijon sem naraoth" kezdetű imát mondanak (lásd a prágai Machsor 58a. lapján és a frankfurti Machsorban "Musaph le jom seni sel roshasana"), amely "imában" így fohászkodnak:

"Végy bosszút a gojokon, büntesd meg a népeket, törd össze az istentelenség jogarát.... amely most uralkodik. Pusztítsd el a hamis istent!" A. prágai Selichoth 55a. és b. lapján, valamint a frankfurti Selichoth 54a. lapján az "Esmera elecha ussi" kezdetű imában ez áll: "Add vissza nekünk a te városod (Jeruzsálem) birtokát, hogy elpusztíthassuk az istentelenek nevét, tipord össze a húsvéti kígyót (t. i. a mi húsvéti Bárányunkat) törd össze az istenteleneket, hogy végük legyen."

A frankfurti Selichoth 71a. és b. lapján, valamint a prágai Selichotli 71b. lapján az "El elochim ezaka bemillulaj" kezdetű imában ezeket mondják: "Látogasd meg a kutheusokat (ez is egyik csúfneve a keresztényeknek!) nehéz háborúval, takard be őket hat hónapig felhővel, verd meg őket fekélyvel, himlővel... taszítsd le királyukat, töltsd ki rajtuk bosszúdat, zúzd dühödben fejüket a földhöz: és te fogsz a te szeretteidnek üdvöt hozni!"

A Tephilla 74c. lapján is találunk egy szép imát, amelyben egy "nagy város" említetik; tudnunk kell pedig, hogy ez a nagy város Róma, mert hiszen Abarbanel rabbi Izaiás könyvének magyarázatában a 90d. lapon ezt a nagy várost "kerach Gadol seberomi" a Római Birodalom nagy városának nevezi. Szól pedig az a szép imádság imígyen: "Várom az Urat, hogy ő most is, mint hajdanta, csodát tegyen, a tíz csapáshoz még ötöt adjon s azokat a nagy város elpusztítására és eltörlésére fordítsa. Ámen."

A "Tephilla" imakönyv 8b. lapján (prágai Selchoth 15b. és 16a., frankfurti Selichoth 14a., b.) az "Ajéh col nifleotecha" imában ezeket (találjuk: "Fáradt vagyok a jármot tovább húzni... meddig kell még szükségemben kiáltani... Törd össze az istentelenek fogait kövekkel! Semmisítsd meg őket gyermekeik elrablása és asszonyaiknak özveggyé tétele által. Ontsd vérüket, hogy a földet befesse!" (Mi még nagypénteken is szeretettel

imádkozunk a zsidókért, "hogy megismerjék az igazság világosságát".) A frankfurti Selichoth 32b. lapján ("Lépref roshasana uleéref jom kippur") az újév és hosszúnappal előtti esti imában így fohászkodnak: "Harcold, Uram, a mi harcainkat és szabadíts meg bennünket; fizess meg hétszeresen azoknak, akik bennünket gyötörnek. (!), üldözd őket haragodban s pusztítsd ki őket, "Teremtőnk! Határozd meg a visszafizetés esztendejét, hogy harcoljunk Sionért! Alázd meg a kevélyeket stb."

A prágai Machsor 36a., b. (Musaph lejom rison sel ros-hasana), valamint a frankfurti Machsor 30b. lapján ezt az imát olvassuk: "Pusztítsd el és foglald el rohammal ellenségeink (Seir) országát és emlékezzél meg bűneikről harsonaszó mellett. Bontsd le a város (Róma?) kapuit és égesd le, hogy a nagyok, kicsinyek rettegjenek harsonáid szavától. Égesd el a negyedik állatot izzó szénen harsonáid zúgása mellett."

A frankfurti Machsor 34a. lapján így imádkoznak: "Szabadíts meg és engedd uralkodni (!) a választott törzset s verd le és semmisítsd meg az ellenségek ágait."

A frankfurti Selichoth 56b. lapján ez az ima olvasható: "Pusztítsd el azokat, akik ellened vétenek s élesítsd ki ellenük kardodat. De, hogy a mi szívünk örvendhessen az ő pusztulásukon, vond meg tőlük a jólétet egészen ... Vezesd ki a te nyájadat a sárkány mérgéből."

A frankfurti Selichoth 78a. lapján ezt találjuk:

"Ítéld meg az én jócselekedeteimet és bosszuld meg a te szolgálóidnak vérének, amelyet a bolondnak fiai dühükben kiontottak. Pusztítsd el mindazokat, akik ellenünk fölemelkednek és bocsásd rájuk lángoló haragodat, a gyötrelmet és félelmet."

A prágai Machsor 14la. lapján ez áll: "Üsd a mi ellenségeinket, miként Egyiptom elsőszülötteit és gyötörd őket. Hasítsd szét, mint a Vörös tengert hasítottad!"

A lengyel Sidurim 68a. lapján ezt találjuk:

"Törd ki, Uram, Egyiptom nyakát "(t. i. a nemzsidókét) és mártsd nyiladat az ő véérébe!"

A frankfurti Machsor IIIa. és b. lapján szintén azt kívánják, hogy pusztítsa ki az Úr ellenségeinket, verje meg őket stb.

A prágai Machsor 10b, IIa. (Tophilla 16d., 17b.) lapjain ismét azt kéri, hogy az Úr ne bocsássa meg ellenségeik bűneit s törölje el a nevüket is. Igen szép a Tephilla húsvét-előesti imája (N. 9.) "öntsd ki haragodat a gójokra, akik téged nem ismernek."

A prágai Machsor 66a. (frankfurti M. 128a.) lapján így fohászkodnak:
"Amint, egykor Egyiptom lakóit elpusztítottad, úgy pusztítsd, el most a nádas vadait." (Ezek is csak mi lehetünk, nem a japánok.)

Pragai Alachsor 97b., frankfurti 156a.: "Amint hajdanában történt, úgy reszkessenek most is ellenségeink, félelem és rémület szálljon rajuk, hogy szívük megbénuljon. Önts ki rajuk haragod poharát. Félelem és rémület vegyen erőt rajtuk s zúzd szét szíveiket. Iszonyú fájdalomban reszkessen lágyékuk, izzadjanak és remegjenek minden tagjaikban és essenek össze. Egyik nyomorúság a másik után jöjjön rájuk, hogy soha többé föl ne kelhessenek. Verd őket, hogy soha meg ne gyógyuljanak, stb.

A lengyel Sidurim 68a. lapján pestist és hasonló jókat kérnek.

A Tephilla 41d. lapján pedig csak azt kérik, hogy saját szemeikkel láthassák, ami az egyiptomiakkal történt... "Tedd azt ismét, vedd körül és verd meg az ellenséget, pusztítsd el, stb.

Nehogy valaki azt gondolja, hogy ezek csupa ócskaságok, a francia Reb Fabiust is citálhatjuk, aki 1842-ben (5603. zsidóév) Lyonban így vont párhuzamot a júdaizmus és a kereszténység között: "A zsidóság egy Istent hisz, a keresztények összetett Istent; a zsidók Istene Teremtő, a keresztényeké teremtett és házasságtörésből született; a mienk halhatatlan, az övék a hulla; a mienk az igazság Istene, az övék a hazugságé; minálunk a szeretet, igazság és erény, náluk az üldözés, az ostobaság, szolgaság; a mi vallásunk az érzés vallása, az övéké az erőszakosságé." De aztán nagy kegyesen hozzáteszi: "Azok a keresztények, akik a kereszténység ostobaságait nem hiszik, a mienk, azok izraeliták! Így tehát csak a vak tömeg marad hátra; nem volna hát itt az ideje, hogy a világ szemeit kinyissuk?"

A vérvád

Minthogy a Talmud szerint a nemzsidók nem kedves gyermekei az Istennek (Zebahim 45b.), sőt még a sírjaik is tisztátalanok (Ahoda zara 39a.), míg ők, a jámborok, tekintélyesebbek még « szolgálattevő angyaloknál is. (Suitltecli'in 92a.) Természetes dolog, hogy a goj haszontalan, gonosz, megvetendő s kíméletet nem érdemel. A Talmud azon mondását:

"Szabad a hitehagyottat megölni" (Pesachim 122b. Tosephot) gyakran alkalmazták a keresztényekre, amiről számtalan történelmi faktum

tanúskodik. A Sanhedrin 79a. lapján pedig azt olvassuk, hogy ha valaki egy nemzsidót akart megölni és tévedésből zsidót ölt meg, nem büntetendő. Az eszteleneken egyébként is tilos könyörölni. (u. o. 92a.) A Makkoth 7b. lapján is ez áll: "Ha valaki készakarva öl meg egy embert, ki kell őt végezni. kivéve, ha azzal a szándékkal tette, hogy egy nemzsidót öl meg és egy zsidót talált megölni." (Ugyanez áll a Baba kamma 44a. lapján.)

Az Aboda Zara (idegen kultusz) című traktátus valósággal uszít a nemzsidók ellen. Íme egy pár idézet: "Az eretnekeket (bálványozókat), árulókat és lázadókat le kell taszítani és nem felhúzni. Ez azt tanítja, hogy, ha egy lépcső vezet abba a verembe, azt össze kell törni s azt mondani neki: A barmot kell erre keresztülhajtani. Ha létra van abban a veremben, akkor azt el kell venni s azt mondani neki:

A fiamat akarom a tetőről lehozni." (26b. lap.) "Ha az ember egy gojt, aki verembe esett, kihúz, akkor megment egy embert a bálványozásra." (20a. Tosephot.) "Megengedett dolog az eretnekeket megölni." (4b. Tosephot.)

Az a klasszikus hely a Talmudban, amely a nemzsidók megölését parancsolja, így szól: "A gójok legjobbját öld meg!" (Tov sebagojim harog. Aboda Zara 26b. Tosephot. Ven. Soph. 13c.) Raschi

(Ad Exod. 14. Am. 7. kiad. a kel. kiadásban: "Az eretnekek már minden hímezés nélkül nevének nevezi a gyereket: "A keresztények legjobbját meg kell fojtani."

Halljuk mostan a többi nagy talmudistát is. Majmonidnes, a "Sas" így szól:

"Tilos a bálványozón megkönyörölni; azért, ha valaki látja őt elveszni, vagy a folyóba merülni, vagy a halál torkában küzdeni: nem szabad megmentenie." (Jad. chás. 1., 30., 1., 40a.) Hogy a keresztényeket is bálványozóknak mondja a Talmud, ezt már föntebb bebizonyítottuk. "Aki az istentelenek vérének ontja, áldozatot mutat be Istennek." (Jalk. Sim. 245c. Bemidb. r. p. 23., 229c.) Ugyancsak az őrzöngő Majmonides mondja, hogy az V. parancsot úgy kell értelmezni, hogy Izraelből nem szabad megölni senkit; azonban a gojok, a Noé fiai, az eretnekek nem tartoznak Izraelhez. (Jad. chas. 4., 1., 47a.) Noé ivadéka, aki káromkodik, bálványt imád, vagy társát (egy Noachidát) megöli, vagy ennek nejét megbecsteleníti, ment minden büntetéstől, ha azután áttér a zsidó vallásra; de ha izraelitát ölt meg, akkor meg kell halnia. (u. o. 4., 10., 295b.) És, hogy semmi félreértés ne lehessen, így szól a "Sas" Abarbanel kollégájával egyetemben: "Aki

egy darabot tagad a zsidó hitből, az eretnek és epikureus és az ember köteles őt gyűlölni, megvetni, kiirtani." (Abarbanel ros. 9a.; Majm. ad Sanhedrin 21b.)

Nincs az az ország, vagy nagy város, ahol a zsidók rituális gyilkosságot el ne követtek volna. Az a gyűlölet, amely Üdvözítőnket fölfeszítette, mint hagyomány, mint írásba nem foglalt törvény száll a zsidóknál nemzedékről nemzedékre s a Talmud szelleme örökös annak szívós megtartása felett.

Az emberáldozatok első nyomára már Josephus Flaviusnál akadunk, aki elmondja, hogy Antiochus Epiphanes, Syria királya, Krisztus előtt 169-ben, amikor a jeruzsálemi templomot feldúlta, egy rejtett helyiségre bukkan, ahol a zsidók egy görög embert tartogattak, hogy esztendőszokásuk szerint föláldozzák.

Dio Cassius, Libro 68. in hist. Trajani pag. 78b. írja, hogy a Kyrene város körül lakó zsidók bizonyos András nevűnek vezetése alatt nekiestek a görögöknek és rómaiaknak, megfojtották őket, a húsukat fölfalták, bőrüket lenyúzták, kifordították a fejüket és beleiket, bekenték magukat vérükkel s a lenyúzott bőrt magukra öltötték.

Cluverius (Epitome hist. hag. 38b.) beszéli, hogy a zsidók 614-ben II. Chosroas perzsa királytól Jeruzsálem elfoglalása után kilencvenezer foglyot vettek meg olcsó pénzen, hogy valamennyiüket a legborzasztóbb módon kivégezzék.

Socrates, Egyháztörténelmének VII. könyve 13. fejezetében írja, hogy a Krisztus utáni 418. évben a zsidók Alexandriában egyszer éjfélkor óriási lármát csaptak s a keresztényeket azzal verték fel, hogy ég a Szent Sándor templom! A keresztények riadtan rohantak a templom megmentésére, a zsidók pedig megrohanták őket és felkoncoltak. Ugyanazon könyv 16. fejezetében olvassuk, hogy 419-beu. több szíriai zsidó az Antiochia mellett levő Innestar faluban ünnepi mulatozásuk után csupa kedvtelésből elfogtak egy keresztény fiút s gúny- és káromló szavak között fölfeszítették.

A katolikus egyház április 17-én. ünnepli Szent Rudolf vértanú emlékét, akit a zsidók szintén zsenge korában öltek meg.

A trintárius szerzetesek breviáriumában találjuk a hároméves kis Szent Kristóf történetét, akit a zsidók a XIII. században Toledóban elfogtak és éjjel fölfeszítették, lándzsával átdöfték, a szívét kiszakították és azután másnap, éppen húsvét napján, kitették az utcára.

Murer "Helvetia Sancta" című könyvében, valamint Schedel Egyetemes Krónikájában említetik Norwich Vilmos nevű nemes ifjú, akit a zsidók Angliában 1148 nagypéntekjén kínoztak halálra, s akinek halála után csodák történtek. Ugyanott említetik Weizenberg Henrik elzászi fiú, akit a zsidók 1220-ban öltek meg.

1179-ben - amint Turnay Róbert szentmihályi apát, valamint Rigordus és Armoricus is írják - a szent hírben álló Richárd párizsi fiút kínozták a zsidók Pont-Isérebén.

Wilson Martyrológiumában említetik Lincoln Hugó vértanú, egy 8-10 éves gyermek, akit 1215 június végén a zsidók elraboltak és fölfeszítettek. Az elfogott tettesek egyike a gyászoló anya előtt is bevallotta, hogy ők minden évben fölfeszítenek egy keresztény gyermeket.

Polyd Virgil I. XVI. fejezetében olvassuk, hogy Anglia Norwich városában 1235-ben szintén nagypénteken felfeszítettek egy keresztény fiút, akit direkt erre a célra egy esztendeig tápláltak.

Tritemius írja, hogy 1236-ban Hagenauban öt fuldai gyermeket temettek el, akiket a zsidók egy malomban éjjel legyilkoltak és vérüket vették.

Az Acta Sanctorum augusztusi kötetének 777- 783. lapján olvassuk a hétéves Dominguito de Val saragossai fiú vértanúságát, akit 1250 augusztus 31-én elrabolták a zsidók szüleitől és fölfeszítették.

Cluverius a már említett művében írja (541. l.), a zsidók Londonban 1257-ben egy keresztény fiút, mint évi áldozatot öltek le.

Murner a szintén említett könyvében, valamint Cantipratanus Tamás is írja, hogy a zsidók Pforzheimban 1261-ben megvették egy vénasszonytól egy hétéves leánykát, földarabolták, a vért lepedőkbe szedték föl, a hulladarabokra köveket kötve azokat a folyóba dobták.

A Bavaria Sancta II. r. 315. lapján olvassuk, hogy 1282-ben Münchenben egy rossz hírű nő ellopott egy fiút s eladta a zsidóknak, akik annak egész testét összeszurkálták és a legkegyetlenebb módon megölték.

Murner idézett művében, valamint Raderus és Aventinus is említenek két fiút, akit a zsidók 1268-ban Münchenben agyonkínoztak, amiért a feldühödött nép 180 zsidóra rágyújtotta a zsinagógát.

Az Acta Sanctorum áprilisi II. kötete 697-740. lapjain olvassuk Wernher oberweseli fiú vértanúságát, akit a zsidók 1287-ben öltek meg.

Az Annales Colmarienses említi Konstanza városban 1292-ben egy keresztény fiúnak megöletését.

Tenzel Thüringiában, Weiszenseeben, említi 1303-ban egy fiú

meggyilkolását.

1385-ben Prágában öltek meg a zsidók egy fiút, szintén húsvétra.

Sartorius írja, hogy 1331-ben Überlingenben majdnem 300 zsidót égettek el egy házban, mert egy keresztény fiú meggyilkolásán rajtakapták őket.

Raderus az idézett Bavaria Sancta című könyve 333. lapján írja, hogy Münchenben 1345-ben egy Henrik nevű fiút úgy öltek meg a zsidók, hogy 60 szúrással az ereit mind fölnyitották.

Ziegler "Tägl. Schauplatz" című könyve 396. lapján olvassuk, hogy Meiningenben 1349-ben a zsidók elhatározták, hogy a templomban összegyűlt keresztényeket megtámadják és megölik. Szerencsére tudomásra jutott az aljas összeesküvés.

Az Acta Sanctorum áprilisi kötetének 838. lapján olvassuk azoknak az ártatlan gyermekeknek névsorát, akiket a zsidók Lengyelországban 1602-ben megöltek.

1401-ben Dieszenhofenben, Svájcban megölték Lory Konrád nevű fiút s a vérét 3 forintért adták el.

1407-ben Krakóban öltek meg egy fiút, mire nagy zsidóüldözés tört ki.

Spina Alfonz Fortalitium Fidei című könyvében (1452. évben) szintén részletesen leírja egy gyermeknek szúrással való rituális megölését.

Ugyanabból a forrásból olvassuk az Anconában. 1453-ban egy zsidó orvos által végrehajtott gyilkosságot, amit egy kutya árult el, amely az áldozat levágott fejével kiosont.

Ugyanaz a szerző említi még hasonló gyilkosságot Almancában 1454-ben, amikor az áldozat szívét elégették s a hamvát borban megitták. Ugyancsak ő említi egy hétéves gyermeket, akit a zsidók Turinban 1457-ben szétdaraboltak és föllakmározta. 1457-ben Spina szülővárosában ismét egy gyermeket akartak a zsidók megölni, azonban nem jól dugták be a száját és rémes kiáltásaira a járókelők betörték a kaput.

Az 1442. év nagypéntekjén - mint azt Leonhard örgróf által eskü alatt kihallgatott 25 tanú vallotta, a Linz vidéki zsidók ellopták Pöck Tamásnak 3 éves Orsolya nevű leányát, szúrással a vérét lecsapolták s a hullát a vízbe dobták. (A tetteseket azután fölakasztották, illetve elégették.)

Pinius János, a Bollandisták júliusi III. kötetében a 462. lapon leírja Oxner András innsbrucki keresztény fiúnak vértanúságát, akit saját keresztapja adott el anyja távollétében a zsidóknak.

Tamás barbari pátriárka beszéli, hogy az 1470. évben Károly örgróf egy keresztény gyermek leölése miatt több zsidót máglyára ítélt.

1475-ben Trientben megölték Cerdo Simon nevű 29 hónapos gyermeket, akit egy zsidó orvossal lopattak el és fogókkal, tűkkel, késekkel végeztek ki, a vérét pedig eltették maceszba. (A hullát a csatornában találták meg s a tetteseket borzalmasan végezték ki.)

1476-ban Regensburgban - miként Eck János dr. az Ingolstadtban, 1542-ben megjelent "Judenbüchlein" című könyvében írja - tizenhét zsidót fogtak el, mert nyolc keresztény gyermeket gyilkoltak meg, akiknek csontjait az egyik zsidó házában megtalálták. (A "szép Mária" kápolnában vannak eltemetve s a falba vésett fölirat máig tanúskodik a gyilkosságról.)

1480-ban, húsvétkor a velencei tartományban fekvő Mottában öltek meg a zsidók egy gyermeket.

1485-ben Arbues Pétert végezték ki a zsidók által fölheccelt orgyilkosok. A Bavaria Sancta III. r. 172. lapján olvassuk, hogy 1486-ban Regensburgban hat gyermeket öltek meg a zsidók s egy mély gödörbe temették.

1494-ben Nagyszombatban öltek meg a zsidók egy gyermeket, akit összekötöztek, az ereit fölvágták s a hulláját földarabolva elásták. A vallatáskor azt mondták a tettesek, hogy ők a keresztény vért erősítőül használják.

A már említett Eck dr. mondja könyvében, hogy 1503-ban Köln közelében egy istentelen apa eladta négyéves fiát a zsidóknak 10 forintért, akik vérét vették. (A gonosz apa kivégzésénél Eck dr. is jelen volt.)

Ugyanabban az évben Krakóban adta el egy lelketlen asszony gyermekét a zsidóknak.

Sartorius idézett művének 52. lapján mondja, hogy Szászországban (Halt) kivégeztek egy zsidót, aki bevallotta, hogy két keresztény gyermeket, rabolt el s maga is részt vett azok kínzatásánál.

Bonfinis is beszéli, hogy 1523-ban Magyarországon nagy zsidóüldözés volt két keresztény gyermeknek megöletése miatt.

1529 május 31-én Meilinger Gergely magyar bognármester kilencéves fiát lopták el a zsidók; becsukták egy pincébe, összekötözték, szúrásokkal megölték s a hullát kidobták a határba.

A Bavaria Sancta 176. lapján olvassuk, hogy Heitingenben 1540-ben Pisenbarter György négyéves fiát a zsidók egy oszlophoz kötötték, három napig kínozták, kezeinek és lábainak ujjait levágták, majd az egész testét kereszt alakban szétvágták s a hulláját kidobták a kutyáknak.

1547-ben a lengyelországi Rawa városban egy Mihály nevű cipész

fiacskáját ölték meg a zsidók.

1569-ben, Petrikauban egy kétéves fiút vesznek meg egy lelketlen embertől 2 ezüstmárkáért és megölik.

Münster Sebestyén Cosmographiájában olvassuk, hogy 1571-ben Bragadinust a zsidók elevenen elássák és kegyetlenül megölik.

Sartorius idézett művének 53. lapján olvassuk, hogy 1578-ban Berlinben egy zsidót kivégeztek, mert egy keresztény gyermeket vett meg egy koldustól, akit azután a zsidók halálra kínoztak.

1579-ben Lublinban egy Erzsébet nevű hétéves kis leányt ölt meg egy Szniercztowicz Joákim nevű zsidó s ugyanakkortájt Zglobicében elloptak egy másik keresztény gyermeket is.

1590-ben Szydlowban (Lengyelország) egy parasztgyermeket végeztek ki a zsidók és vérért vették.

1592-ben Wilnában egy Simon nevű hétéves gyermeket a zsidók késekkel és ollókkal kegyetlenül összeszurkáltak és vagdaltak, úgy, hogy 370 seb volt a testén.

1595-ben Gosztynban (Lengyelország) egy asszony azért került a bírák elé, mert három keresztény gyermeket eladott a zsidóknak.

1597-ben Szydlow mellett elveszett egy paraszt-gyermek. akinek tetemét rituális módon megcsonkítva találják meg.

Az Acta Sanctorum áprilisi kötetében az 557. lapon olvassuk, hogy Lublinban 1598-ban szintén egy kegyetlen gyermekgyilkosságot követtek el a zsidók a négyéves Pietrznin fiún. Ereit fölvtágták, aztán megfojtották, s hulláját a csatornába dobták.

1650-ben Csehország Kaaden nevű városában az ötéves Tillich Mátyást ölték meg a zsidók. Az ujjait levágták s azonkívül hét sebet ejtettek rajta s kerékbe törték. III. Ferdinánd emléket állított a kis vértanúnak.

1695-ben Bécsben egy asszony hulláját halászták ki abból a tóból, amelyben a zsidók a lovaikat úsztattatják. A hulla egy kővel megterhelt zsákba volt kötve s tele volt sebekkel. A nyomozás kiderítette, hogy a zsidók ölték meg.

A Párizsban 1670-ben megjelent Abbrége du proces fait aux Juifs de Mets című könyv mondja, hogy 1669 szeptember 25-én Glatignyban, Metz közelében, egy hároméves fiút öltek meg a zsidók s a testét szétdarabolva rejtették el.

1675 március 12-én Mieszben (Csehország) egy négyéves gyermeket öltek meg a zsidók.

Minsk tartományban 1690-ben egy hatéves gyermeket raboltak el a zsidók, pincébe zárták, megölték s a hulláját az állatoknak dobták. Földi maradványait a Sluca folyó melletti Szentháromság-zárdában őrzik. Az Aeta Sanctorum III. kötete 502. lapján találjuk a Häuslein-fiú (Köln) vértanúságát Gelenius Egyed tollából.

A 18. században kevesebb gyilkosságot követtek el a zsidók.

Zach Ignác premontrei kanonok leírja Rinn Andrásnak (Augsburg, 1742) vértanúságát akit a zsidók kétéves korában elcsaltak hazulról. ("Juden seind noch Juden, und nicht um ein Haar besser als sie vor diesem waren") 1823-ban Oroszországban, Witebsk városában gyilkoltak meg a zsidók egy keresztény fiút. A pétervári tanács erre visszamenőleges vizsgálatot rendelt el az előző gyilkosságokra, aminek során 1753-ból stb. hasonló esetek derültek ki.

1803-ban Nürnberg közelében, Buchhofban a kétéves Makkell fiút csalta el egy zsidó s rá 12 napra holtan találták meg a gyermeket. A megvesztegetett pizsok hatóság a vizsgálatot kérő apát büntetésekkel fenyegette meg. (Kezdődött már a zsidók uralma!)

Dr. Ghillány "Das Judenthum und die Kritik" című könyvében (Nürnberg, 1844) szintén leír egy ilyen gyermekelcsábítást.

1817-ben Wilnában a kis Adamovicz Mariannát ölték meg a zsidók.

1823-ban Wieliczben (Oroszország) Jemelien Ivanov másféléves fiát lopták el a zsidók és megölték s a holttestét az erdőbe dobták.

1826-ban Varsóban ölték meg a zsidók egy ismeretlen nevű ötéves keresztény fiút, akinek hulláján száznál több szúrást találtak.

A wilnai kormányzóság hivatalos jelentése szerint 1827-ben Petrowicz Ossyp nevű parasztgyermeket ölték meg a zsidók, szintén számtalan szurkálással.

1836-ban Tarnowban vették vérért a zsidók egy keresztény cselédlánynak.

1840 február 15-én Damaszkuszban Tamás-atyát és Ibrahim testvért ölték meg a zsidók. Az agg áldozárt késsel gyilkolták meg, a vérért felfogták, a hullát egy faskamrába dobták, a ruháit elégették, aztán a tetemét földarabolták és a csatornába dobták. A pasa és a francia konzul vezették a vizsgálatot, akik előtt a zsidók bevallották, hogy a keresztény vér a maceszhoz (fatir) kellett.

1859-ben Oláhország Foksani városában egy ötéves gyermeket ölték meg a zsidók.

A tizzaeszlári és sajóvámosi gyilkosságok még mindnyájunknak emlékezetében vannak. Tudjuk hogy a tetteseket bizonyíték híján mentették föl; de azt is tudjuk, hogy a zsidóknak volt elegendő pénzük a bizonyítékok eltüntetésére.

Hetvenhét esetet soroltunk itt föl. Mint jellemző körülményt föl kell említenünk, hogy ezek a gyilkosságok mindig a maceszsütés előtti napokban történtek s majdnem valamennyi ugyanazon módon hajtódott végre. Minden egyes esetben vérét vették az áldozatnak.

Most vegyük még ehhez annak a sok papnak, katonatisztnek, mágnásnak, polgárnak, földművesnek, sőt apácáknak is a számát, akiket Kun Béla, Szamuely, Korvin-Klein és a többi vörös hóhér kivégeztetett! Nemde azt látjuk ezeknek a vértanúknak fölháborító cinizmussal, pokoli kegyetlenséggel végre-hajtott legyilkolásából, hogy a talmudista szellem vad kegyetlenséggel veti reá magát Krisztus híveire, mihelyt csak szabadjára eresztik!

MÁSODIK RÉSZ.

A csalás, rablás.

Jogszabályok a gojokkal szemben.

"Felebarátodat nem szabad megrabolnod, de ez nem vonatkozik gojra, aki neked nem felebarátod:

egy gojt szabad megcsalnod és tőle uzorát vened: ha azonban felebarátodnak adsz el valamit, vagy tőle valamit veszel, akkor testvéredet ne csald meg" (Baba mezia 61a. Tosephot.)

"Egy testvérednek (izraelitának) megrablása tilos, de egy nemzsidónak a megrablása meg van engedve." (111b. lap.)

Ugyanitt 112a. lap: Ha egy izraelita egy nem-zsidóval elődbe jön törvénykezni, ha te a zsidónak a zsidó törvény szerint igazat tudsz adni, akkor adj igazat neki és a nem-zsidónak mondd azt, hogy ez így van a mi törvényünk szerint; ha pedig annak a népnek törvényei szerint adhatsz a zsidónak igazat, mondd a nemzsidónak: ez így van a ti törvényetek szerint; ha pedig így sem lehet, akkor a nem-zsidót csellemel kell rászedni.

Ugyanott 113b. lap: Honnan tudjuk azt bebizonyítani, hogy szabad megtartanunk a nem-zsidónak elvesztett jószágát. Azzal, hogy írva vagyon ez Mózes V. könyvének 22. fejezetében: "Ha atyádfia ökrét vagy juhát látod tévelyegni, ne menj el mellette, hanem vidd vissza atyádfiának..."

Hasonlóképpen cselekedjél atyádfia minden elvesztett holmijával." Tehát atyádfiának tartozol azt visszavinni, de egy nem-zsidónak nem. Samuel mondá: Ha a nem-zsidó a saját kárára téved a számolásnál, nem szabad őt figyelmeztetni. Samuel egyszer így vett meg egy nem-zsidótól egy aranyserleget, amit az bronznak tartott, négy drachmáért és azonfelül rászedte őt a számlálásnál négy drachmával. Kahana rabbi egyszer 120 hordó bort vett meg 100 gyanánt egy nem-zsidótól és rászedte őt a számlálásnál egy drachmával s azt mondta neki: Lásd, én megbízom benned. Rabina egyszer vett egy nem-zsidótól pálmatorzseket s így szólt a szolgájához: Menj és hozzál nekem a gyökerekből, mert a nem-zsidó csak a darabszámot tudja, de a vastagságot nem."

Hasonlóképpen oktat Mose rabbi, mondván: "Ha a goj számol és hibáz, mondja azt az izraelita: nem tudom: de a gojt zavarni nem tanácsos, mert könnyen tévedhetne a goj szándékosan, hogy az izraelitát megkísértse." (Seph. miz. g. 132c.) Az öreg Brentz rabbi pedig a Judenbalg 21a. lapján ezeket zengi el: "Miután a zsidók egész héten át össze-vissza futkároztak és majd itt, majd ott csaltak meg egy-egy keresztényt, szombaton egybegyűlnek és mesterfogásaikkal dicsekedve mondogatják: Ki kell tépni testükből a gojok szívét és a gojok legjobbját agyon kell ütni. Tov se bagojim harog!"

"Aki a gojnak visszaadja a talált jószágát, annak az Úr sohasem bocsát meg." (Sanhedrin 76b.) "Mert - úgymond a jeles Rasi: - aki a gojnak visszaadja az elvesztett jószágot, az egyenlővé teszi őt a zsidóval." (Ad Sanhedrin 1. c.) "Tilos egy gojnak az elvesztett jószágot visszaadni." (Joma 88d. pisk. Tosephot 62.) Ezt meg Mose rabbi explanálja imígyen: "Az eretnekeknek és mindazoknak, akik a szombatot megszenteltelenítik (vagyis helyette a vasárnapot tartják), az elvesztett jószágot visszaadni tilos." (U. o. 132c.) Majmonides pedig így szól: "Aki a nem-zsidónak az elvesztett jószágot visszaadja, bűnt követ el, mert az istentelenek hatalmát növeli." (Jad. di. 4., 11., 3., 31a. lap.) Bátorkodunk még Jerucham rabbit is mellé sorakoztatni, akinek tudós ajka szól imígyen:

"Ha egy goj kezében tartja a zsidónak zálogát, amelyre a goj neki pénzt kölcsönzött s a goj elveszti azt és egy zsidó megtalálja: nem szabad a gojnak visszaszolgáltatni, mert a kötelezettség véget ért, miután a zálogot zsidó találta meg. Ha pedig a megtaláló azt mondana: Én visszaadom a gojnak Isten szent nevéért, - azt kell neki felelni: Ha az Isten nevét meg

akarod tisztelni, tedd ezt azzal, ami a tied." (Seph. mes. 51d.)

Olvasóink elfogulatlan judiciumára bízunk annak eldöntését, hogy lehet-e polgári közösségben, vagy pláne üzleti viszonyban élni az olyanokkal, akik ezeket az elveket már az iskolában magukba szívták.

A Baba mezia (középső kapu) 24a és b. lapján olvassuk, hogy ha valaki elveszett tárgyat talál, csak akkor tartozik azt kikiáltani, ha abban a helyiségben zsidók vannak többségben; ha azonban nem-zsidók vannak többségben, akkor megtarthatja.

A 26b. lapon pedig az áll, hogy ha valaki homokba ejti a pénzt, az ember nem köteles neki visszaadni, ha megtalálja. Ha valaki egy fiókban talál pénzt, az az övé. Ha a bolti asztal és a szatócs közt találják a pénzt, akkor a szatócsé; ha a pénzváltó közt találják, akkor a pénzváltóé. Ha valaki gyümölcsöt ad el vagy küld valakinek s a között pénz találják, akkor az az övé és, hacsak nincs külön bekötve, nem tartozik visszaadni.

A 32b. lapon azt olvassuk, hogy ha egy állat nemzsidóé, a teher pedig rajta zsidóé, akkor az állatkínzást hagyni kell, ellenkező esetben kímélni kell az állatot.

A Baba mezia 86b. lapján Mózes V. könyvének 23. fejezetét fejtegeti szépen a Talmud, mondván, hogy annak 25. és 26. Versében a felebarát földjéről van szó, nem a nem zsidóéről. A nemzsidó megrablása meg van engedve.

A 108b. lapon ismét az áll, hogy, aki nem-zsidótól vesz földet, joggal elmondhatja, hogy orozlánt kergetett el a határból. Aki pedig nemzsidónak adja el földjét, azt addig ki kell közösíteni, míg az okozott kárt meg nem téríti.

A Baba kamma 114a. lapján olvassuk, hogy ha egy zsidó nem-zsidónak ad el olyan telket, amely egy zsidónak a földjével határos, akkor ki kell azt a zsidót közösíteni, mert a szomszédja azt mondhatja neki: te egy orozlánt telepítettél a szomszédomba. S mindaddig kiközösítve kell neki maradnia, amíg minden kárt magára nem vállal.

A Baba bathra (utolsó kapu) tág kaput nyit az okirat-hamisításnak, azt az elvet állítván föl, miszerint, ha valakinek elvesz az eredeti okirata, joga van utánzattal pótolni, vagyis hamisíthat másikat. (32b. lap.)

A Talmud szerint; hazudni is szabad "a béke kedvéért". Ilai rabbi mondja a Jebamoth 65b. lapján, hogy az embernek meg van engedve, hogy a béke kedvéért valamit "változtasson" u. szavain. Ismail rabbi szerint még az

Isten is "változtatott" a szavain.

A Baba kamma 113a. lapján egy kis őszinteséget találunk: elismeri a Talmud, hogy most már svindlerek is vannak a zsidók között.

Elmés tanácsot ad Jizchak rabbi arra az esetre, ha egy zsidó neve már eléggé meg volna bélyegezve. "A névváltoztatás - mondja ő - megsemmisíti az ember elítéltetését." (Ros-Hasanah 16b.)

Egy csomó épületes jogi szabályt találunk a Sanhedrin 76b. lapján: "Ha valaki embertársát tűzbe vagy vízbe löki, de úgy, hogy onnan kijöhet, nem büntetendő. Ha valaki másra kutyát vagy kígyót uszít, nem büntetendő. Ha a kígyóval megmaratta őt, akkor Jehuda szerint büntetendő, a bölcsek szerint nem. Ha valaki egy embert megkötött s az az éhségtől elveszett, nem büntetendő. Ha valaki egy embert szűnyogos helyen megkötött és a szűnyogok megölték, nem büntetendő, mert más szűnyogok okozták a halált, nem azok, amelyek a megkötés időpontjában ott repkedtek. Ha valaki egy embert káddal leborít, vagy a tetőt kibontja fölötte (hogy a hideg behatolhat) az Raba rabbi szerint büntetendő, Zera rabbi szerint nem. Ha valaki egy embert légmentes márványházba zár be, nem büntetendő; ha azonban lámpát is gyújtott ott, hogy az a bent levő levegőt feleméssze, akkor büntetendő. Ha valaki egy embert letaszít egy verembe s a levezető létrát később veszi el, vagy más veszi el, nem büntetendő. Ha a kuglizók valakit négy rőfön belül megölnék, nem büntetendők. Ha tizen tíz bottal ütnek egy valakit, - mindegy, hogy egyszerre-e, vagy egymásután - és az meghal; az illetők nem büntetendők. Aki egy halálosan megsebesítettet megöl, nem büntetendő. Ha egy halálosan megsebesített ember valakit a törvény előtt megöl, akkor büntetendő; ha nem a törvény előtt ölte meg, nem büntetendő. Ha valaki egy halálosan megsebesített ember ellen tesz hamis tanúságot, nem büntetendő." - A Makkoth (ostorozás) című traktátus 10b. lapján pedig azt olvassuk, hogy, ha a gyilkos egy menedékvárosba menekül s a vérbosszuló őt útközben elfogja és megöli, akkor ez nem büntetendő. Jose rabbi pedig a 11b. lapon azt tanítja, hogy, ha a gyilkos elhagyja a határt és a vérbosszuló elfogja őt, akkor ennek őt meg kell ölnie. Más rabbik úgy tanítják, hogy ez neki szabadjára van hagyva.

Érdekes jogi és asztrológiai tanácsot találunk a Taanith 29b. lapján: "Ha egy zsidónak egy nemzsidóval van pöre, akkor kerülje el azt az Ab hónapban, mert akkor a szerencse nem fog kedvezni neki, hanem inkább Adur hónapban kezdje el, mert akkor kedvez az ilyen dolognak a

szerencse"

"Ha a zsidónak barma a nemzsidónak a barmát ledöfi, a zsidó nem tartozik kártérítéssel." Baba. kamma 13a., 37b.)

"Az életmentésnél ne igazodjék az ember a többséghez, - mondja Josef rabbi. - Ha azonban a nemzsidók vannak többségben, akkor az ember életmentésre nincs kötelezve." (Joma 85a. lap.)

A Baba bathra 48a. lapján ezt az utasítást adja Jehuda rabbi: "A kényszer útján (bíróilag) kiállított válaszlevél, ha zsidó által készített, érvényes; ha nem-zsidó által készített, érvénytelen; ha azonban egy nemzsidónak kell az ítélet előtt meghajolnia, akkor ütni kell őt és azt mondani, hogy tedd azt, amit az izraelita mond.

A Moéd-Katan (félünnap) 9b. lapján azt tanácsolja Jehuda rabbi, hogy egy gojtól goj ünnepen kell a, fizetséget kérni, mert ez akkor annak fájdalmat okoz". A 10b. lapon pedig azt tanítják, hogy "szabad zsidó ünnepen a nemzsidók vásáraitra menni és barmot, rabszolgát, szolgálót, házat, mezőt. szőlőt venni, hogy így azokat a nem-zsidók kezéből kivegyük". Az Aboda zara la. lapján pedig azt olvassuk, hogy három nappal a nemzsidók ünnepe előtt tilos velük kereskedést űzni, valamint nekik kölcsönadni, vagy pénzt adni nekik. Jehuda rabbi szerint szabad tőlük a fizetést elfogadni, mert ez rosszul esik nekik. A 7b. lapon szintén azt olvassuk, hogy egy nemzsidónak mindig fájdalmat okoz az, hogyha fizetnie kell.

A Sanhedrin 91a. lapján olvassuk ezt az érdekes jogi esetet: "Makedóniai Nagy Sándor elé jöttek az egyiptomiak és követelték, hogy a zsidók adjak vissza azt az ezüstöt és aranyat, amit elődeik elvittek. Erre Gebiha ben Pesisa ajánlkozott hogy majd ő elmegy Nagy Sándor elé a zsidók kifogásait előadni és - úgymond - ha azok legyőznek, hát mondjátok azt nekik, hogy csak egy közönséges embert győztek le közülünk. És a vita elején mindjárt azzal felelt az egyiptomiaknak, hogy ugyancsak a Szentírás szerint - ahonnan azok a per tárgyát merítették - a zsidók 430 évig dolgoztak az egyiptomiaknak, hát fizessék meg most a munkabérüket. Felperes erre háromnapi haladékat kért s azalatt elhordta magát, minden fekvő birtokát otthagyván." (Ez a história egymásután háromszor mondatik el.)

Hogy mire becsülje a zsidó a cselédjét, erre nézve szép oktatást találunk a Berakhoth 17b. lapján. "Egyszer meghalt a szolgálója Eliézer rabbinak. Tanítványai hozzája menének, hogy vigasztalják őt. Amint meglátta őket,

fölment a padlásra, de oda is követték; bement a szobába, követték; bement az étterembe; követték. Erre így szólt hozzájuk: Én azt hittem, hogy ti már a langyos vízzel leforrázzátok magatokat s most meg a forró víz sem elég nektek. Nem mondtam én nektek, hogy egy szolgát vagy szolgálót nem szokás gyászolni, sem fölöttük gyászáldást mondani? Hát mit mondjon az ember fölöttük? Azt, amit egy olyan embernek mondunk, akinek az ökre, vagy számarra megdőglött".

Az Aboda zara 26a. lapján azt olvassuk, hogy "egy zsidó nőnek nem szabad egy nem-zsidó nő születésénél segédkeznie, mert ezáltal egy gyermeket segít a bálványozásra születni; egy zsidó nőnek nem szabad egy nem-zsidó nő gyermekeit szoptatni".

Hogy a zsidó az üzleti foglalkozást mindennél többre becsülje, arra így oktat ki a Talmudban Eleazár rabbi: "Mindaz a zsidó, akinek nincs felesége, nem ember. Mindaz a zsidó, akinek nincs telke vagy földje, nem ember... Egy kézimunka sem oly kevésbé gyümölcsöző, mint a földművelés. Látott egy földet, amelyen szélteben kelkáposzta volt ültetve és így szólt: Ha mindjárt egész hosszában káposzta lenne is beléd ültetve, még akkor is jobb náladnál az üzlettel való foglalkozás. - Midőn egyszer Ráb rabbi kalászkok között ment s azok ide-oda ringtak, így szólt: Csak ringjatok folyton, az üzlettel való foglalkozás mégis jobb nálatoknál. - Raba rabbi mondá: "Aki száz zuzt fektet üzletbe, az mindennap húst ehet, bort ihat, aki ellenben földművelésbe fekteti, annak meg kell elégednie sóval meg sarjával, sőt a földön kell aludnia s még veszekedésnek is ki van téve. Dugd be a lyukat a falban, de ne javítsd ki; javítsd ki, de ne építs, mert, aki építkezéssel foglalkozik, az elszegényedik." (Jebamoth (63a.) A Kiddusin (eljegyzések) című traktátus 82a. lapján pedig így oktat Simeon rabbi: "Láttad-e már, hogy egy vadállat vagy madár kézműves-munkát végzett volna? És mégis munka nélkül táplálkoznak. Pedig csak azért vannak teremtvé, hogy nekem szolgáljanak; én pedig teremtettem, hogy Teremtőmnek szolgáljak, hát én táplálkoznék munka nélkül?"

A Baba mezia 42a. lapján arra oktat a Talmiud, hogy az embernek mindig háromfelé kell osztania a pénzét: egyharmad részét birtokba, egyharmad részét árukba fektetni s egyharmad részt kéznél tartani. Előbb kell áldást mondani a vagyonra, mielőtt az ember megszámolta, mert azután haszontalan az imádság, minthogy az áldás nem száll valamely megmért dologra, hanem csak olyanra, ami még el van rejtve a szemek előtt, - A pénzt csak földbe ásva lehet igazán megőrizni, és pedig három-tenyérnyi

mélyen, hogy a kutya ki ne kaparhassa. A falba rejteni nem tanácsos, mert kalapáccsal ki lehet kutatni az üreget.

Szépen oktatja a Talmud a zsidót arra, hogy ne segítsen másón, míg pénzt nem lát. Rabh így szól ugyanis fiához, Chiához: "Ne igyál orvosságot, ne húzass fogat magadnak, ne ingereld a kígyót; először nyisd ki a pénzes-zacskót, azután a kincses-zsákot." (Pesachim 113a.)

Hasztalan rugdalóznak és hazudoznak a mi zsidaink, Kovács Alajos, jeles statisztikusunk is hiteles számadatokkal bebizonyította, hogy a világháborúban a fronton elesetteknek csak 1.1 %-a volt zsidó. Ez a kevés zsidó sehogy sem tudta elkerülni azt a néhány eltévedt golyóbist. De amelyik csak tehetette, az fölmenttette magát, ha másképp nem, csalással, vagy a tréneknél, magazinokban, kórházakban húzta ki a háborút. Mert Jochanan rabbi így oktatja őket: "Hogyha háborúba mész, ne menj elsőnek, hanem utolsónak, hogy elsőnek jöhess haza.

Csinálj a szombatodból hétköznapot, csakhogy ne szorulj másra." (Pesachim 113a.)

A Baba kamma (első kapu) 60b. lapján ezt tanítják a rabbik: "Ha éhínség van a városban, akkor rakd a lábadat, azaz vándorolj ki!" A Berakhoth 62b. lapján ezt a nem éppen militarista tanácsot adják: "Ha a kürt Rómában megszólal, akkor te, füge-árus fia, add el atyád fügéit!" (Azaz: hogyha háború tör ki, add el, amid van, és szedd a sátorfádat!)

A németek ellen nagyon tüzel a Talmud; elmondja ugyanis a Megillah 6a. lapján, hogy Jákob így szólt az Úr előtt: "Világ ura! ne hagyd a gonosz Ézsau szándékát érvényesülni!" Ez alatt a név alatt (Ézsau) az edomita germánokat kell érteni, akik egy fölkelésük alkalmával (Nem a világháborúra céloz.?) az egész világot föl akarják majd dúlni. A 6b. lapon Chanina rabbi is így szól: "Háromszáz koronás fő van az edomita Germániában és 365 előljáró van Rómában; ezek mindennap egymás ellen vonulnak, amikor is egy leveretik, míg végre megsokallják és királyt választanak."

Az uzsora.

Az Úr megengedte a zsidóknak annak idején, hogy az idegenektől kamatot szedhessenek. (Deut. 23., 20.) Azonban ezt a "csalhatatlan" rabbik nagy sora úgy magyarázza, hogy az Úr megparancsolta zsidóknak, hogy az idegenektől kamatot szedjenek. Majmonides is így ír: "Isten

megparancsolta nekünk, hogy a gojtól uzsorát vegyünk és csak úgy kölcsönözzünk neki, hogy a kölcsönünkből ne legyen neki haszna és, hogy ne segítsük, hanem kárt okozzunk neki, még olyan dologban is, amelyben ő hasznunkra van; ellenben egy izraelitával szemben ez az eljárás tilos." (Seph. mizv. 73d.) - Mózesnek fenti megengedő szavait tehát a rabbik parancsoló formában értelmezik. (Psikta rab 80c. Teze. 158.) Ugyanezt ismétli Levi bar Gerson (ad Pent. 234d., Teze.) mondván: "Mózes e szavai parancsoló törvény; mert az idegenek bálványozást űzván, a törvény megparancsolta nekünk, hogy nekik minden lehető módon kárt okozzunk, ezért Mózes (fenti) szavai is azt mondják, hogy az idegeneket minden tekintet nélkül zaklassuk az adósságok behajtásával." "Tilos a gójoknak uzsora nélkül kölcsönözni - mondja a Talmud - de uzsorára szabad." (Aboda zara 77 a. pisk. Tos. 1.) Bechaj rabbi pedig ezt írja:

"Az áldott emlékü rabbik azt mondták, hogy a zsidó csak annyi kamatot vehet a gojtól, amennyit az ő (t. i. a zsidó) életszükségletei kívánnak (ez ugyan nagyon elasztikus meghatározás!) hiszen az élete kezedben. VAN, oh zsidó, mennyivel inkább a pénze is! (Ad Pent. 213d. Teze és 214a.) Érdekesen magyarázza a Talmud az uzsora szépségét: "Szabad az embernek (t. i. a zsidónak) gyermekeinek és háznépének uzsorára kölcsönözni, hogy így ezek az uzsorát megízleljék." (Baba mezia 75a.) Majmonides egy másik munkájában is azt tanítja, hogy "az ember a gojnak csak uzsorára kölcsönözzön." (Jad chasaka IV. r. 172a., 5. fej. 1. sz.) David Kimchi a 14. zsoltár (héber szerint 15). 5. versének fejtegetésében ezt mondja: "A törvény csak azt tiltja, hogy a testvért, vagyis az izraelitát. nem szabad uzsorázni. Másokat (38. sz.) megenged. Isten csak az izraeliták kiuzsorázását tiltja, de az idegenekét nem." Hogy a gojok, a "világ népei", nem testvérei a zsidóknak, bebizonyítja Lipman rabbi imígyen: "Tán azt akarod ellenvetni, hogy Ézsau gyermekei (vagyis Jézus hívei) neked testvéreid, hát azt felelem, hogy nem igaz. Valamikor testvéreink voltak és meg is volt tiltva, hogy őket kiuzsorázzuk; de most erre a jótéteményre méltatlanok lettek, mert amidőn látták, hogy az ellenség a templomot földülja, nem jöttek segítségünkre. És annál inkább is idegenek hozzánk, mert úgyszólván segítettek a templomot lerombolni. Különben ők maguk is idegennek tartják magukat, mert nem metéltetik magukat körül." (Seph. Nizzachon 138., 139.)

Halljuk még egyszer Bechaj rabbit, aki a Mózes könyveit fejtegető

mûvének 113d. lapján így csicsereg: "Ezen szavak: Aki pénzét nem adja uzsorára (14. zsolt. 5.) nem tartalmazznak olyan parancsot, amely a gojok meguzsorázását tiltaná. Ellenkezõleg: legfõljobb csak korlátozásnak és megnehezítésnek tekintendõk azokra nézve, akik a nemzsidók meguzsorázásának elmulasztása dacára részesei akarnak lenni ama kegyelemnek, amely nekik e zsoltárban megígértetik."

Abarbanel zsidó, Spanyolország egykori pénzügyminisztere, leplezetlenül megvallotta, hogy a zsidók törvényüket ("Szabad az idegenektõl uzsorát venni") tetszésszerinti magasságú kamatokra magyarázzák. Érdekes, hogy elõször azt mondja õ, hogy az idegenek alatt nem a keresztényeket kell érteni, de ezt késõbb helyreigazította, kijelentvén, hogy "ezt csak a béke kedvéért mondotta, hogy a zsidók háborítatlanul élhessenek a keresztények között". (Mark. hamis 77. d. Teze.) Egy másik rabbi pedig így szól: "Bölcsseink igazságot láttak, midõn megengedték, hogy a keresztényektõl uzsorát vehessünk". (Maggen Abrah. 72. fej.) Ide iktatjuk még a megtért Schwabe rabbinak szavait: "Ha a kereszténynek pénzre van szüksége, a zsidó mesterileg tudja õt rászedni, uzsorát uzsorához számít, míg az összeget oly magasra föl nem verte, hogy azt a keresztény birtokainak eladása nélkül többé ki nem fizetheti; vagy, míg az összeg a vagyonhoz képest százra vagy ezerre nem rûg és akkor pörrel áll elõ s a hatóságnál odamûködik, hogy a kizavart kereszténynek birtokába helyeztessék". (Jüdischer Deckmantel 171a.)

Abarbanel és Bechaj körmönfont uzsora bölcseleteire gyönyörûen rácáfol a tudós Hulsius Antal orientalista, (Theologia Judaica 422. és köv. lapokon) kimutatván róluk, hogy õk a zsoltáros fenti szavait csak tanács és nem parancs értelmében veszik, azaz úgy tanítják, hogy az uzsora ugyan nem tökéletes, de megengedett dolog, tehát a zsoltáros és a törvény csak *ratione modi*, *non vero ratione objecti* kárhoztatja. Azonban, ha ez az uzsorára nézve áll, akkor állhat más egyéb tilalomra nézve is és így rövidesen minden ószövetségi parancsot egyszerûen tökéletességi tanácsnak minõsíthetünk s ezzel kidobtuk az egész törvényt.

A Baba mezia 65b. lapján ez áll: Ha valaki egy embernek a földjére kölcsönt ad és így szól: Ha te ezt nekem mától számítva három éven belül meg nem fizeted, akkor a föld az enyém - övé az a föld. így tett Boéthos, Zonin fia, a bölcsek (rabbik) beleegyezésével. (A talmudisták szerint tehát a háromévi kamat 100% !)

A 70b. lapon ezt mondja Nachman: Inkább kölcsönözz egy zsidónak

hiába, mint a nem-zsidónak

A 61b. lapon Raba és Rabina rabbik így beszéltek az Urat: Én, aki egy elsősülöttnek és nem elsősülöttnek ondócsöppje között különbséget tettem, először is azt fogom büntetni, aki egy zsidónak nevére ad egy nem-zsidónak kölcsönt.

A 75b. lapon pedig arra figyelmeztetnek, hogy hárman vannak, akik kiáltanak és nem nyernek meghallgatást: aki tanuk nélkül ad pénzt kölcsön, aki urat vesz maga fölé s aki fölött felesége uralkodik. Ki az, aki urat vesz maga fölé? Aki egy nem-zsidó nevére íratja pénzét.

Az eskü.

Minthogy a talmudzsidó a gojokat csak állatoknak tekinti, könnyen megérthetjük, hogy mekkora jelentőséget tulajdonítanak ők a keresztényekkel szemben letett eskünek. És, ha egyszer a Talmud a nemzsidók vagyonát és vérét a zsidók föltétlen tulajdonának jelenti ki, elképzelhetjük, hogy minő komikusnak tûnik föl a talmudzsidó előtt, mikor a goj az enyém-tied felől kezd vele vitatkozni. A talmudzsidó tehát, mikor esküt tesz valamire, azzal a mentalitással teszi, hogy az úgyis semmis.

Az Aboda zara 28a. lapján szépen elmondatik, hogy Jochanan rabbi egy előkelő nemzsidó nőt hamis esküvel így csalt meg; "Esküszöm Izrael Istenére, hogy semmit el nem fogok árulni." A szívében azonban ezt mondotta: De az én népemnek el fogom mondani. És el is mondta minden zsidónak mindjárt másnap.

Az eskünek ezt a semmissé tételét elvileg megengedik a rabbik (Schulchan Aruch Jore d. n. 232. § 12. 14.), valahányszor a zsidót kényszerítik az esküvésre. No de hiszen a bíróság előtt sokszor esküdniük kell a feleknek, tanuknak: hat akkor a talmudzsidó egyszerűen hamis esküt tesz.

Ugyancsak a Schulchan Aruch (terített asztal) mondja az idézett helyen, hogy ha egy király esküre kényszerít egy zsidót arra nézve, hogy vétkezett-e egy nemzsidó nővel s halálra akarja őt ítélni, akkor az kényszerített eskü és lélekben semmisnek tekintendő. - Ha egy fejedelem arra esketteti a zsidót, hogy nem megy ki az országból, a zsidó gondolja azt, hogy ma nem és tegye le az esküt, Ha pedig a fejedelem úgy szövegezi az esküt, hogy soha nem megy ki, akkor a zsidó gondolja azt, hogy ezen és ezen, föltétel alatt nem és esküdjék meg. (Seel utesuvoth 25b.) A Schulchan

Aruch világosan tanítja ugyanott, hogy mindez csak akkor érvényes, ha az istentelen goj nem veszi észre, hogy az ember az esküt áthágja. A rabbik egyébként egyhangúlag azt tanítják, hogy a titkos bûnök meg vannak engedve. csak arra kell vigyázni, hogy ki ne derüljenek. (Hagiga 16., Kiddusin 40., Majmonides Jad. ch. 4., 11., 31a., Mose. Mikk. seph. miz. gad. 132., Baba kamma 113.) Azonkívül a zsidó vallási könyvek is mind azt tanítják, hogy az engesztelõnapon a zsidónak minden bûnei, még a legsúlyosabbak is, megbocsáttatnak, tehát a hamis esküvések is. A restitúció (elégtétel) pedig a zsidó morálisban ismeretlen fogalom. (Midras tephill, a 15. zsoltárról 13b., Jalkut Simoni a zsoltárokról 94d., Jalk. chad. 121a., Kad. hakkod. 43d., Sepher Chas 4.) A zsidó tehát könnyen megesküszik, még ha egy kereszténynek meggyilkolásáról folyik is a per, mert hiszen a Talmud szerint csak egy barmot öltek le... De azt hisszük, untig elegendõ citálnunk a zsidók ünnepies engesztelõnapi imáját (Kol Nidre), amely így szól: "Minden fogadalmam és kötelezettségeim, büntetéseim és esküim, amiket ettõl az engesztelõnaptól fogva a jövõig fogadni, esküdni, ígérni fogok, legyenek feloldva, elengedve, megsemmisítve, semmiseknek és hatálytalanoknak tekintve. Fogadalmaink ne legyenek fogadalmak és esküink ne legyenek eskük". (Prágai Machsor II. 91a.) - De egyébként is, ha egy zsidó olyan esküt tett, ami neki rosszul esik, bármikor elmehet egy rabbihoz, sõt három közönséges emberhez is és azok feloldhatják esküje alól. (Sepher mizv. gad. 70a.) Egyébként a Talmud szerint a rabbik még magát az Úristent is abszolválni szokták, amint késõbb olvasni fogjuk.

A Jore Dea, a zsidó Corpus Juris 232. sz. 12. §-ban megvívasztalja a zsidót, hogy ne vegye a szívére, ha az Isten nevére eskették is meg: sõt, ha fejedelem kötelezi is esküre, nem tartozik az igazat megmondani, hogyha abból egy hitsorsosának kára származnék.

Lássunk egy szép históriát a Talmudból! "Egyszer, amint az öregek a kapu elõtt ültek, két fiú ment el elõttük; az egyik (köszönésképpen) befödte elõttük a fejét, míg a másik kitakarta (tiszteletlenségbõl). Erre azt mondta Eliézer rabbi, hogy amelyik a fejét kitakarta, az egy kurvagyerek (mamser), Jehosa rabbi pedig azt mondta, menstruációban fogantatott (ben hannida). Akiba rabbi pedig azt mondta, hogy mamser és ben hannida. Erre így szóltak Akiba rabbihoz: Hogyan veheted a lelkedre, hogy kollégáidnak ellentmondj? Most õ így felelt: Be is fogom nektek bizonyítani! Erre elment a fiú anyjához, aki zöldséges kofa volt a piacon

és így szólt hozzá: "Leányom, ha te nekem valamit megmondasz, amit én kérdeni fogok tőled, akkor én téged beviszlek az örök életbe.

- Erre az asszony így szólt: Esküdj meg nekem erre! - Ekkor Akiba rabbi megesküdött az ajkaival, szívében azonban semmissé tette az esküt és kérdé az asszonytól: Hogy is történt az a te fiaddal? Erre az asszony így felelt: Mikor a menyegzőm volt, tisztátalan voltam s a férjem elkülönítette magát tőlem. Azonban hozzám jött a vőfélyem s attól van a fiú. - Bebizonyosodott tehát, hogy a fiú mamser és ben hannida. Erre így szóltak az. öregek: Nagy Akiba rabbi, mert a rabbik tévedését is bebizonyítja! (Kalla 18b.)

Ezek után ne csodálkozzunk azon, hogy a Károly körút egyik zsidó kávéházában egy közismert "tanú tőzsde" volt, ahonnan a megszorult fiskálisok bármely reggel föl tudtak csípni két hitsorsost, akik a bíróság előtt mindent esküvel bizonyítottak.

Kútmérgezés. Szentséggyalázás.

Gaguin Róbert, a Franciák Története című könyvének II. kötetében elbeszéli, hogy a zsidók Fülöp király alatt 1320-ban a pestises betegeknek pénzt adtak, hogy járják be egész Franciaországot és mérgezzék meg a kutakat. Narbonne tartomány Vitry városában fedezték föl ezt az akciót s a .szervező zsidókat és cinkostársaikat elégették.

Stumphius Krónikájában olvassuk, hogy 1333-ban a Bodeni-tó melletti Kostnitzban III. Ulrich püspök alatt több zsidót ítélték máglyára a kutak megmérgezése miatt.

Naucler (vol. 2., generat. 45.) beszéli, hogy 1345-ben Elzászban, Benafeldben a zsidók egy általános kútmérgezést kíséreltek meg s a vizsgálat során azt is bevallották, hogy Németország valamennyi kútjának megmérgezését tervbe vették.

Aventini János (annal. lib. VII.) írja, hogy ugyanazon évben szent Cecília napján (nov. 22.) Augsburgban több zsidót égettek el kútmérgezés miatt, valamint Nördlingenben, Eszlingenben, Ulmban, Schwäbisch-Hallban és Svábsország több helységében.

XXI. János papa "De Leprosis" levele 1321-ben említi, hogy Anjou Fülöp gróf is jelentést tett neki arról, hogy a zsidók különféle eszközöket használnak föl arra, hogy a keresztényeknek ártsanak, többek között méregitalt készítenek nekik, amelyeknek receptjét egy Krisztusgyalázó irat

mellett Bananiás zsidó házában találták meg.

Gerson János, Naucler, Spina Alfonz és Sartorius írják, hogy 1290-ben egy keresztény nő elszegényedvén, zsidónak adta zálogba gyermekét, aki csak úgy engedte ki a gyermeket, hogy a szerencsétlen nő egy konzekrált ostyát lopott neki, amit a zsidók meggyaláztak. A zsidó azután egy forró vizes fazékba dobta a szent ostyát, de egyszerre csak elkezdtek a gyerekei kiabálni, hogy az apjuk egy szép kis gyermeket akar a baltával a forró vízbe benyomni s nagy lármával kirohantak az utcára. A keresztények erre behatoltak a házba, majd értesítették a püspököt, aki nagy processzióval vitte vissza a szent ostyát a templomba.

1305-ben Korneuburgban két zsidót ítéltek halálra a szent ostya meggyalázása miatt. Egy Zerklinus nevű zsidó ugyanis egy buta napszámoskal karácsonykor ellopatott egy szent ostyát; a napszámos megáldozott, de rögtön kiköpte a szentséget s elvitte a zsidónak, amiért 3 forintot és egy új ruhát kapott. A zsidó eldugta a szent ostyát és három éven keresztül mindennap meggyalázta egy Áron nevű zsidó társaságában. A napszámosnak később megőrlítő lelkifurdalása támadt s följelentette a két zsidót. Így kerültek a máglyára.

Aventin történetíró, Ousorg Ulrik régensburgi kanonok, Schedel Maszl straubingi kaplán és még mások is beszélik, 1337-ben Bajorország Deggendorf városában a zsidók egy bukott leányt béreltek föl, aki gyermekeit elzálogosította náluk, hogy hozzon nekik egy konzekrált ostyát s akkor fizetség nélkül visszakapja gyermekeit. Mikor a szerencsétlen tíz szent ostyát összelopkodott, a zsidók éjjel összegyűltek s a szent, ostyákat hegyes árákkal szurkálták. De íme, mindenik szúrás után vércsöppek jelentek meg; de a zsidók ezzel nem törődtek, hanem tövissel kezdték vakarni a szent ostyákat. De ekkor meg egy bájos kised jelent meg. A zsidók azonban most sem tágítottak, hanem befűtöttek egy kemencébe, hogy a szent ostyákat elégezzék. Azonban azok a tűzben is épek maradtak s ismét megjelent a szép kised alakja. Most kisedtek a zsidók a szent ostyákat a tűzből s kalapácsokkal kezdték verni. Most harmadszor jelent meg a kised. Erre a zsidók megijedtek, megtöltöttek egy zacskót méreggel, beledobálták a szent ostyákat s a zacskót egy kútba eresztették. A mérgezett kút vizétől sokan meghaltak. De a kút fölött éjjelente némelyek különös csillogást láttak, panaszos hangokat hallottak. A nyomozás megindult. Mikor kitudódott, hogy a zsidók mit tettek, megrohanták a zsidók lakásait, akik közül sokat leszúrtak, sokan pedig

félelmükben maguk gyűjtötták fel a házukat s inkább családjukkal együtt bennétek, semhogy a keresztények kezébe kerüljenek.

1369-ben Brüsszelben egy Jonathan nevű gazdag zsidó egy Louvain János nevű kikeresztelkedett zsidónak 60 tallért adott, hogy neki egy konzekrált ostyát lopjon. A szent ostyákat ott is összeszurkálták a zsidók és több kiváló történetíró könyve szerint vércseppek jelentek meg a szúrások helyén. (A művek idézését helyszûke miatt mellőznünk kell. Lásd Pawlikowsky: Der Talmud in der Theorie und in der Praxis, Regensburg 1866, 233 -240. lap.)

Schlager írja "Wiener Skizzen" című munkájában (2. sorozat 230. lap), hogy 1420-ban bécsi és enns-i templomokból négy szentostyát ellopattak, összeszurkáltak, tűzbe dobtak és azt a keresztényt, akivel a lopást elkövették, megölték.

Heinricus Speculum mag. Exempl 148. dist. X. Exempl. II. írja, hogy 1460-ban a boroszlói zsidók az elvetemült sekrestyével 30 ezüstért több szent ostyát lopattak ki a tabernákulumból és azokat undokul meggyaláztak.

Sartorius könyvében (77. lap) olvassuk, hogy 1477-ben Passauban egy gonosz keresztény a tabernákulumból lopott ki egy szent ostyát a zsidóknak, a bűntényt azonban fölfedezték s a zsidókat a tolvajjal együtt érdemük szerint megbüntették.

Naocl. I.-III. chron. és Bocerus János lib. 2. de origine et rube gestis dueis Megapoleos írják, hogy 1492-ben a mecklenburgi Sternbergben egy elvetemült papot sikerült a zsidóknak megvesztegetni s tőle két szent ostyát megkaparintani. A papot és 30 zsidó bűntársát máglyára ítélték.

Sartorius könyvében (67. lap) olvassuk, hogy a szászországi Halléban 1514-ben kivégzett Pfefferkorn nevű kikeresztelkedett zsidó beismerte, hogy három konzekrált ostyát ellopott, amelyek közül egyet összeszurkált, de abból vér serkedt ki, a másik kettőt pedig eladta a többi zsidóknak.

Ugyancsak Sartorius könyvének 51. lapján olvassuk, hogy Brandenburgi Joákim hercegsége alatt egy gonosz keresztény ellopott egy szent ostyát s eladta a zsidóknak, akik azt meggyalázták.

Roverus Pontanus Rerum Memorabilium I. V., valarnint Lippomanus Alajos lengyelországi pápai követ (1556.) bizonyítják, hogy Zsigmond lengyel király alatt egy pacanow-i cselédleány a szent áldozásnál elsikkasztotta a szent ostyát s hazavitte zsidó gazdájának, aki elvitte a zsinagógába és a zsidókkal meggyalázta. Ez gaztett is kitudódott s

valamennyien máglyára kerültek.

HARMADIK RÉSZ

A pornográfia tárháza.

"Gyöngyszemek" a Talmudból.

Keresztény testvéreim, gondolkodjunk egy kissé! Ugyebár, mindnyájan tudjuk, hogy az erkölcsök az utóbbi évtizedek alatt nagyon sokat romlottak. Mi rontott rajtuk legtöbbit? Az irodalom; az az irodalom, amelynek legkedvencebb témája a házasságtörés. Kik ennek az irodalomnak a természetői? A zsidó fajhoz tartozó írók. Honnan merítik ezt a sok undokságot? A Talmudból. Hiszen a Talmud kivonata a zsidó vallásban; a Talmudot adják elő a zsidó hittanórákon. Csoda-e tehát, ha a Talmud szellemében oktató lányoknak fogalmuk sincs a tiszta házasságról ... És, ha a baj csak ennyi volna! De a zsidó asszonyok erkölcstelenségeit megírják pikáns tárca, novella, regény és színmű formájában, s ezekben az írásművekben általánosítva csak az asszony szerepel, elhallgatják mellőle, hogy a zsidó asszony követi el azokat a házasságtöréseket. Gondolkodjunk csak egy kissé és rá fogunk jönni arra, hogy a zsidó íróknak ez az általánosítása terjesztette el az erkölcstelenséget a keresztény asszonyok között.

A Talmud fordítása I. kiadásának megjelenése idején "Az Est" és a többi zsidó lap kórusban követelte, hogy a rendőrség tartóztasson le, mert én ocsmányságokat hirdetek a Talmudból, pedig ez csalás, mert abban a szent könyvben nincs semmi pornografikus dolog. Rögtön odazúdítottam nekik egy csomó idézetet, amire ők persze kussoltak s többet nem ordítottak rendőrért. Most itt adom egy csomóban azt a gazdag gyűjteményt, hadd lássák a keresztények, hogy minő "szent" könyvből folyik a tanítás a zsidó hittanórákon.

Már az I. részben idéztetik a Sanhedrin 52b. lapjából, hogy, "ha egy férfi házasságtörést követ el és egy másik férfi feleségével - kivéve egy máshitűnek a feleségét, - akkor megfojtás által kell őt megölni" A Talmud Tosephot-ja, valamint a nagytekintélyű Rasi is azt tanítja (Ad Pentat. Lev. 20" 10.), hogy ebből az idegennek felesége ki van véve, tehát világos, hogy a nem zsidóknál nincs valódi értelemben vett házasság. Hát persze házasságról csak emberek között lehet szó, a nem-zsidó pedig nem ember, hanem barom, számár, miként az I. részben idézett Talmud-passzusokkal kimutattuk. Bechaj, Levi, Gerson és még egy falka rabbi uniszónó tanítja,

hogya a zsidó nem követ el házasságtörést, mikor keresztény nővel erkölcstelenkedik. Majmonides a "Sas" is így nyilatkozik: "Szabad az asszonyt hitetlenségében (vagyis a hitetlen, nem-zsidó nőt) megbecsteleníteni". (Jad. ch. 2b.)

De élvezzük magát a Talmudot! A Berakhoth 57a. lapján olvassuk, hogy "aki álmában az anyjával közösül, az bölcsességet remélhet; aki egy eljegyzett, hajadonnal, az jártasságot a Tórában; aki a nővérevel, az tudományt, aki felebarátjának feleségével, az örök életet. Nos tehát, kedves olvasóm, ugyebár, ha a házasságtörés még álomban is ekkora jóval van összekötve, nemde bolond lenne; aki nem jártatná egész nap az eszét valamely menyecskén, hogy aztán éjjel azzal álmodják! Hiszen ez a legkönnyebb út az üdvözüléshez!

Szép dolgot találunk a Nidda (havi tisztulás) 47b. lapján is: "Egy hároméves és egynapos leány eljegyeztetik a közösülés által; ha azonban a harmadik évén alul van, akkor az elhálás csak annyi, mintha az ember a szeméhez nyúlna az ujjával, azaz nem sérti meg a szüzességet, mert a bélyeg újból benő".

"Egy hároméves és egynapos leány a közösülés által feleséggé tehető, ha a dolog házasság céljából történt. Ha az özvegy asszonnyal a sógora halt, akkor ezáltal nejevé tette őt. Ha egy kilencéves és egynapos fiú a bátyja özvegyével halt, akkor ezáltal a nejevé tette és csak akkor adhat az asszonynak váláslevelet, ha már nagykorú lett". (Sanhedrín 55b.)

A Jóma (engesztelő nap) 18b. lapján elmondatik, hogy első mestereknek: Rabh és Nachman rabbiknak az volt a szokásuk, hogy, ha idegen városba érkeztek, kikiáltatták, hogy ki akar egy-két napra a feléségük lenni?

Ugyanott a 19b. lapon olvassuk, hogy egykor Eljahu (Illés próféta) így szólt Jehuda rabbihoz: "Ma van az engesztelőnap s mégis hány szüzet fogok ma megszeplősíteni? De az Úr azt mondja, hogy bűn a kapu előtt marad". (Nem érintik a lelket.)

Az Aboda zara 17a. lapján olvassuk Eliézer rabbiról, hogy nem létezett k e földön, akivel ő nem halt volna; midőn egyszer meghallotta, hogy egy tengerentúli országban van még egy k, aki egy zacskó dénárért ad .., magához vette a pénzt és annak a nőnek kedvéért hét folyón utazott keresztül.

A dolog véghezvitele alatt azonban a nő szelet adott és így szólt: Amint ez a szél nem megy oda vissza, ahonnan kijött, úgy nem fog Eliézer

penitenciája sem elfogadásra találni... Azonban az Úr Eliézer halálakor így kiáltott az tízből: Eliézer bement az örök életbe.

A Kiddusin (eljegyzések) című traktátus 81a. lapján mondatik Akiba rabbiról, hogy tízszer nekilátott egy asszonyt a pálmafán; átkarolta tehát a fát és fölmászott az asszony után. De az asszony képében a sátán rejtőzött, aki a rabbit így fogadta:

Ha nem mondták volna az égben, hogy Akibával óvatosan kell bánni, nem adnék két fillért sem az életedért! Meir rabbit meg egy folyó túlsó partjára csalta át egy asszony-ördög. Tarpon rabbiról is hasonló kalandot olvasunk. Pedig a Talmud azt mondja, hogy a rabbik tettei a törvény magyarázatául tekintendők (Berakoth 62a., Hagiga 5b. Lásd a Talmud tekintélyéről szóló bevezetést).

A Sanhedrin 22a. lapján ezt a szentírás-magyarázatot találjuk: "Abisag így szólt Dávidhoz: Végy engem nőül. Dávid pedig így felelt: Te tiltva vagy nekem. (Akkor már 18 felesége volt.) Abisag erre így szólt: Ha a tolvajnál hiányzik a bátorság, akkor erényes lesz. Erre Dávid így szólt: Hívjátok be hozzám Bath-Sebát, (Hogy az ellenkezőt, vagyis képességét bebizonyítsa.) Bath-Seba bejött a király szobájába. Jehuda rabbi mondja: Abban az órában Bath-Seba 13 törülközőben törölte meg magát. (Mindenik elhálás után meg kell magát törölnie.) - Méltán mondja tehát a következő hasábon a tudós Semnél rabbi: Az asszony egy alaktalan tömeg s ezzel köttök szövetséget, ami őt készséges eszközötkké teszi. A férfi dolga elbánni a feleségével, akár egy darab hússal, amit a mészárostól vett s amit tetszése szerint pörköelve vagy sütvé költethet el; mindent tehet vele, amit akar (következik a közösülés stb. módozatainak meztelen felsorolása), ő arra van rendelve, hogy mindent panasz nélkül tûrjön. (Nedarim 20b.) - "Egy nemzsidónak szabad elvennie a saját leányát, a rabszolgának még saját anyját is. De, ha a nem-zsidó az ő rabszolgájának a feleségével hál, halállal büntetendő. Ha egy nemzsidó egy másiknak feleségével természetellenesen közösül (úgy, hogy nincs köztük copula), akkor nem büntetendő.

A nyilvános imák a zsinagógában 10 férfi jelenlétét követelik (Megillah 23b. és máshol) 9 férfi és egymillió asszony sem teszik teljessé a gyülekezetet, Isten jelenléte hiányzik, mert az asszony - semmi.

Dostoj rabbi a Numeri 10, 36. versét magyarázván, azt mondja, hogy az Istenség kétezernél és két milliárdnál kevesebben nem nyugszik. Tehát, ha egy hiányzik és egy terhes asszony van ott, megeshetik, hogy egy kutya

megugatja és korcsot szül s akkor az Istenség elvonatik az izraelitáktól. (Baba kamma 83 a.)

A Szóta (házasságtöréssel gyanúsított asszony) 2a, 7a, 8a és b., 20a. lapjain olvassuk ezeket: "Ha egy férfi a feleségére való féltékenységét kellőképpen megokolja, akkor két tanú előtt meg kell az asszonyt intenie és azután az egyik tanúnak bizonyosága alapján is joga van az asszonyt a "keserû vízzel" megitatni. - Ha az asszony azt mondja: én tisztátalan vagyok, - akkor szét kell törni a kethubát (házassági szerződés) és az asszony elválasztatik. Ha azonban azt mondja: Én tiszta vagyok, - akkor kivezetik a keleti kapuhoz, mert ott szokás a házasságtöréssel gyanúsítottakat megitatni, azután megfogja a pap a ruháját és fölszakítja, hogy a melle kilássék, azután a haját is kibontja. Hogyha szép melle van, akkor nem szabad a ruháit annyira letépni s ha szép haja van, azt nem szabad kibontani. - Ha fehérbe volt öltözve, most feketébe öltöztetik, ha arany ékszere, lánca, orrkarikája, gyûrûje volt, ezeket elszedik tôle, hogy eléktelenítsék. Azután a pap egy pálmrostból font kötelet vesz elő és odakötözi az asszonyt (a pályvához) a melle fölött. Aki látni akarja a bûnöst, megnézheti, kivéve az õ rabszolgáit, mert ez által azok szíve megkeményedne. - A nõt nem meztelenül kövezik meg. Minthogy az asszony először a csípõjével vétkezett, azután a testével, azért először a csípõjét ütik, azután a testen és a többi testrésze sem marad mentes. Ő először a csípõjét takarta föl annak a férfinak, azért esik a csípõjére; azután a hasára vette õt, azért dagad föl a "keserû víztõl" a hasa neki is; csemegeétkekkel etette a férfit, azért az õ áldozata a barmok étke leszen; õ továbbá drága bort adott annak a férfinak drága pohárban, azért ad neki a pap "keserû vizet" cserépcsészbõl. - Alighogy megissza az asszony a "keserû vizet", arca szürkéssárga lesz, a szemei kidüllednek, az erei megdagadnak és mindenki ezt kiáltja: Vezessétek ki! Vezessétek ki! - hogy a csarnokot ne tegye tisztátalanná (mások szerint: mert meghalhat vagy esetleg havibajt kaphat).

"Az asszonyra nehezedõ átkok közé tartozik az is, hogy a haját megnöveszti, mint Lilith (éjjeli rém), a vizelésnél guggol, mint a barmok és férjének matracul szolgál". (Erubin 100b.)

"Az asszonyi tej tisztátalanná tesz, még akkor is, ha akaratlanul csöppent valamire. A barom teje csak akkor tesz tisztátalanná, ha akarattal csöppentetett valamire". (Sabbath 148b.)

A Sanhedrin 100b. lapján olvassuk, hogy egy leány mindig teher az apjának, még éjjele sincs a sok gondtól: míg kicsiny, vigyázni kell, hogy el ne csábítsák, ha felserdült, vigyázni kell, hogy ne k... álkodjék; ha férjhez adható, vigyázni kell, hogy otthon ne maradjon, ha férjhez ment, vigyázni kell, hogy gyerekek nélkül ne maradjon; ha megöregedett, vigyázni kell, hogy varázslással ne foglalkozzék. A rabbik is azt tanítják, hogy ugyan a világ se férfiak nélkül, se asszonyok nélkül fenn nem állhatna: de mégis jó annak, akinek fiai vannak és jaj annak, akinek leányai vannak. A rossz asszony a férfi bélpoklossága. Kergesd ki a rossz asszonyt és meggyógyultál a bélpoklosságtól. Jó a szép asszony férjének, mert az ő napjai duplán számítanak. Fordítsd el szemeidet a bájos asszonytól, mert könnyen hálójába kerít. Ne látogasd férjét, bort és más részegítőt inni nála, mert egy szép asszony arca már sokat tönkre juttatott és számosakat ölt meg.

"Egyszer egy apa meghallotta, amint a felesége így szólt a leányához: Mért nem vagy diszkrétebb a házasságtörésnél? Nekem tíz fiam volt, de csak egy volt az apádtól. Az apa ezt meghallván, halálos ágyán így végrendelkezett: Az egész vagyonom egy fiamé legyen. Aztán persze nem tudták, hogy melyiket akarta örökösévé tenni. Banaábhhoz fordultak tehát és ez így szól: Menjetek, üssetek rá atyátok sírjára, míg föl nem kel és ki nem nyilatkoztatja, hogy kire hagyta közületek a vagyonát. Elmentek tehát a sírhoz mindnyájan, csak az az egy nem, aki az igazi fia vala. Erre Banaáh így szólt: Azé legyen a vagyon. (Baba bathra 58a.)

A rabbik tanítják: Ezek a szépítőszerei az asszonyoknak: a szemeiket stíbiummal mázolják be, a testüket meg az arcukat pedig világospiros porral kenik be. Némelyek azt mondják, hogy a szört is eltávolítják lent a szeméremtestükről. Chisda rabbi, felesége a menyé szemeláttára cicomázta magát, amire Huna rabbi megjegyezte, hogy ez illik egy fiatal asszonynak, de egy öregnek nem. Chisda erre így telet: Istenemre, nemcsak a le anyád, hanem a nagyanyád is így tesz, még ha a sír szélén áll is, mert azt szokták az emberek mondani: A hatvanesztendő asszony épp úgy fut a muzsika után, mint a hatesztendő. (Moéd Katan 9b.)

"Azoknak az asszonyoknak, akik szombaton tiltott ékességgel mennek ki, olyan lesz a szeméremtestük, mint egy erdő; mások szerint: csepegni fog, mint egy korsó". (Sabbath 62h.)

"Bár Kapara tanítá: Az igazak műve nagyobb, mint az ég és föld műve. A hajadon a hét negyedik napján tartsa a menyegzőjét és ötödik napon háljon

a férjével, mert ezen a napon áldattak meg a halak, hogy szaporodjanak. Az özvegy a hét ötödik napján tartsa a menyegzőjét és a hatodik napon háljon a férjével, mert ezen a napon adatott az áldás az embereknek, hogy szaporodjanak". (Kethuboth 5a.)

"Cbasdi rabbi így szólt a leányaihoz: Ne egyetek káposztát a férjetek előtt. Éjjel ne egyetek káposztát. Ne végezzétek a szükségeket ugyanott, ahol a férjetek; ha a férjetek megfogja egyik kezével az emlőtöket, a másikkal a szeméremtesteteket, akkor engedjétek neki az emlőtöket megfogni, de a szeméremtesteteket ne, míg csak egészen föl nem izgatódik; akkor aztán hagyjátok neki". (Sabbath 140a.)

"A rabbik tanítják: Egy pohár bor jól áll az asszonynak, kettő csúnyán, háromnál erkölcstelent kíván a szájával, négynél még a szamarat is megveszi a vásáron (vágyai kielégítésére) és semmi nagy dolgot nem csinál ebből". (Kethuboth 65a.)

"Az asszonyt háromféle módon lehet feleséggé tenni és kétféle módon kapja vissza önállóságát. Meg lehet az asszonyt ugyanis szerezni pénzen, okirattal és elhálással. Visszanyeri pedig önállóságát válási oklevéllel vagy a férj elhalálózásával." Kiddusin 2a.)

"Egy asszony jött a Meir rabbi elnöklete alatt ítélkező tanács elé ezzel a panasszal: Egy ti közületek engem elhálás által feleségévé tett. Erre fölállt Meir és váláslevelet írt annak az asszonynak. Ugyanezt cselekvék utána a többiek is". (Sanhedrin 11a.)

"Ha valaki leesik a háztetőről s egy asszonyban benne marad (úgy hogy azzal e módon közösül is), akkor kötelezve van a kártalanításra, a gyógyítás és késedelmi kár megtérítésére, de a megszégyenítésért nem tartozik fizetni, mert a dolog nem készakarva történt." (Baba kamma 27a.)

"Az erőszakkal közösült nőnek nem kell fájdalomdíjat fizetni, mert annak ezen fájdalmakat. később a férje alatt úgylis el kellett volna szenvednie". (U. o. 59 a.)

"Egyszer egy ember jött Gamliél rabbi elé és mondta: Rabbi! Háltam a feleségemmel és nem találtam vért. Az asszony azonban ezt vallá: Rabbi, én még szûz voltam. A rabbi így szólt hozzájuk: Hozzatok nekem két szolgálót: egyet, aki még szûz és egyet, aki már hált férfival. El is hozták a rabbinak s ez felültette õket egy-egy boroshordóra. Az elhálnál ekkor bizonyos szag terjedt el a hordóban, míg a szûz után nem lehetett szagot érezni. Ekkor az asszonyt ültették rá a hordóra s õ utána sem lehetett szagot érezni. - Egyszer egy ember jött Gamliél rabbi elé és mondá:

Rabbi! Háltam a feleségemmel és nem találtam vért. Az asszony azonban így védekezett: Rabbi! Én olyan családból való vagyok, amelynek asszonyai vérszegénységben szenvednek, tehát se havi folyásuk nincsen, se szüzességi vérzésük. Gamliél kísérleteket tett az asszony rokonainál és úgy is találta a dolgot, amint az asszony mondotta". (Kethuboth 101). lap.) "Osaja rabbi mondja: Egy menyasszonyt, aki az atyja házában van, ha a szemei szépek, nem szükséges az egész testében megvizsgálni; ha azonban a szemei csipásak, akkor az egész testében meg kell vizsgálni". (Taanith 24 a.)

"A tanítványok kérdezték Simeon rabbit: Miért parancsolja a Tóra az anyának, hogy áldozatot mutasson be? Ő pedig felel: Abban az órában, amikor vajúdik, elhamarkodja magát és megesküszik, hogy soha sem fogja magát a férjétől elengedni. Miért mondja a Tóra, hogy ha az asszony fiút szül, akkor hét napig tisztátalan, ha pedig leányt, akkor tizennégy napig? Mert a fiúnak mindenki örül, tehát esküjei miatt hét nap múlva bánkódhat; ellenben egy leánynál mindenki szomorú, tehát tizennégy nap múlva van helye az esküje miatti bánatnak. Miért van a férfi arca lefelé a közösüléskor, az asszonyé pedig fölfelé? Mert a férfi azon hely felé néz, amelyből alkottatott, az asszony pedig azon hely felé, amelyből vétetett". (U. o. 311.) "Ha az asszony teherbe esett, akkor csak 271, 272 vagy 273 nap múlva szül". (U. o. 38 a.) "Justinia, Severusnak, Antonius fiának leánya mondá Kabbi rabbinak: Milyen korban mehet férjhez a leány? - Három év és egy nap. (Lásd fentebb, a 49. lapon.) Milyen korban lehet terhes?

- Tizenkettő év és egy nap. - Jaj nekem ama három esztendő miatt, amelyet az apai házban elvesztettem! De azért már kétéves koromban teherbe estem. Ha akarjátok, - mondá rabbi a tanítványainak, hát megmondom Ezekiellel (23, 30.) "Az ő testük, mint a szamarak teste". (U. o. S5. a.)

"Hona rabbi mondja: Az izraeliták szentek, mert az elhálást nem nappal végzik. Rabma mondá: egy sötét szobában szabad. Egy írástudónak is szabad, hogyha a ruhájával eltakarja magát". (Sabbath 86a.)

Gamliel rabbi nagyszerű megfigyelések alapján mondja: "Három dologért szeretem én a perzsákat: azért, mert ők fegyelmezettek az evésnél, az árnyékszéken és a közösülésnél". (Berakoth 8b.)

"Miért piszkosak a nem-zsidók? Mert undokságokat és csúszó-mászókat esznek. Mért mocskosak a babyloniak? Mert ők nem voltak a Sinai-

hegyen. Amikor ugyanis a kígyó Évával hált, mocskot lövellt belé". (Sabbath 145b.) Ugyanoz áll az Aboda zara 22b. lapján).

"Rami rabbi mondja: Tilos az asszonyt a közösülésre kényszeríteni. Jehosna rabbi mondja: Ha valaki a feleségét közösülésre kényszeríti, akkor idétlen gyerekei születnek. Jochanan rabbi mondja: Minden asszony, aki férjét a közösülésre felszólítja, olyan gyermekeket kap, aminők még Mózes korában sem valának. Raba rabbi azt mondja, hogy, ha az ember fiúgyermeket akar, akkor ismétlje meg a közösülést. (ugyanez áll a Nidda 31b. lapján.) Ez azonban csak akkor áll, ha az asszony is kívánja. A férfi a szájával vágyakozik, az asszony a szívével. (Erubin 100b.) "Semuél rabbi mondá: Minden férfinak, aki után a felesége vágyakozik, olyan fiúgyermekai lesznek, aminők még Mózes apánk idejében sem voltak". (Nedarim 20b.)

"Tilos az embernek éhség idején a közösülést gyakorolni. A gyermekteleneknek azonban szabad". (Taanith 11a.)

"Aki egy asszonynak a sarkára tekint, annak korcs gyermekei lesznek. ugyanez történik, ha valaki akkor néz a feleségére, mikor annak havibaja van". (Nedarim 20a.)

"Egy férfi ne legyen egyedül két asszonnal, de egy asszony lehet egyedül két férfival... mert az asszonyok könnyelműek". (Kiddusin 76b.)

"Az embernek nem szabad nappal közösülnie. Azt az angyalt, aki a terhességre fölügyel, Lilithnek (éj, éjjeli rém) hívják; ez fogja az ondócspepeket és az Úr elé allítja s így szól: Világ Ura! mi legyen ebből a cseppből? Erős vagy gyöngye, bölcs vagy buta, gazdag vagy szegény?" (Nidda 16b.) Jehuda rabbi mondá: "Ha egy torzszülött Lilithre hasonlít, akkor az az anya, aki szülte, tisztátalan; mert az a gyermek olyan, mint a többi gyermek, csakhogy szárnyai vannak". (Nidda 24b.) Dávid egyszer így szólt az Úr előtt:

Világ Ura! te atyám ondócsöppjeiből a legjobbat választottad ki és erővel ruháztál föl engem". (17. zsolt. 33. - Nidda 31b.) "Az Úr ül és számlálja Izrael közösüléseit, hogy mikor jön egy olyan csöpp, amelyből egy igazat teremthet". (U. o. Sajna, nem igen!)

"Jochanan rabbi mondja: Nagy dolgot bíztak rám a szolgálattevő angyalok: hogy t. i. béna gyerekek azért születnek, mert a szülők megfordított helyzetben fekszenek a közösüléskor; néma gyerekek azért születnek, mert a szülők egymás nemzőszerveit csókolják; süketnéma gyerekek azért születnek, mert a szüleik a közösülés közben csacsognak;

végre vak gyerekek azért születnek, mert a szülők egymás nemi szerveit bámulják." (Nedarim 20a.)

"Simeon ben Jochaj rabbi mondá: Négy dolgot gyűlöl az Úr és én sem szeretem azokat: Ha valaki hirtelen lép be a hazába; ha valaki vizelés közben a kezébe veszi a nemzőszervét; ha valaki meztelenül vizel az ágya előtt s ha valaki mások előtt közösül. Rabba bar Huna ágyának függönyével zörgött, amikor közösülni akart, hogy az embereket távozásra szólítsa fel". (Nidda 17a.)

A rabbik tanították: Az első három hónapban a közösülés jó az asszonynak és nehéz a gyereknek; a középső három hónapban nehéz az asszonynak és 30 a gyereknek; az utolsó háromban jó az asszonynak és a gyereknek is, mert fehérnek és erősnek fog születni". (Nidda 31a.)

A Sanhedrin 53. stb. lapján részletesen tárgyalatik az apával, anyával, mennyel, apóssal, ugyanazon neművel és állattal való közösülés minden esete. Elmondatik, hogy az asszonnal rendes és rendellenes módon lehet közösülni, az állattal pedig csak úgy, hogy az illető a hímveszejét odadörzsöli".

"Az embernek éppúgy szabad az állatoknál a hímveszőt bedugni, mint egy pecket a tokjába". (A Talmud tehát világosan megengedi a bestialitást! Aboda zara 20b.)

A Baba mezia 91a. lapján mondja Papa rabbi, hogy különböző nemű állatokat nem szabad az istállóban összerakni, bár Semuél ezt csak a paráználkodókra nézve tiltja, amelyek úgy viselik magukat, mint a paráználkodók; ha t. i. tanúk bizonyítják, bár a nemzőszervek egymásba tételét nem láttak; a keresztezésnél, amikor az ember a hímveszőt bedugja, mint egy pirosítóstiftet a tokjába: ez tiltva van. Nem szabad a nőtényt lefogni s a hímveszőt beledugni.

"Jizchak rabbi mondja: Ha a férfi magja ömlik előbb, akkor a nő leánygyermeket szül, ha pedig a nő szemínál előbb, akkor fiúgyermek lesz". (Berakhot 59a. Ugyanez áll a Nidda 31h. lapján.) "Hatalmában áll tehát az embernek, hogy csak fiai és fiú-unokái legyenek. Ez az, amit Kathina rabbi mondott: Megtehetem, hogy minden gyermekem fiú legyen". (U. o.) "Jutalmul azért, hogy a férfi a közösüléskor visszatartja a testét, hogy előbb az asszony szemínáljon, az Úr a méh gyümölcsét adja neki". (U. o. 71a.)

"Mindaz, aminek nemzőszerve kívül van, szül; aminek pedig belül van a nemzőszerve, tojik; mindaz, ami a közösülést nappal hajtja végre, nappal

szül és ami éjjel közösül, éjjel szül és ami hol éjjel, hol nappal közösül, hol éjjel, hol nappal szül. Az, ami csak nappal közösül, a kakas, és az, ami csak éjjel közösül, a denevér és ami hol éjjel, hol nappal közösül, az ember és mindaz, ami reá hasonlít. - A tyúkok 21 nap múlva tojnak, a mogyorófához hasonlóan: a kutya 50-ed napra fiadzik, az eperfához hasonlóan; a macska 52-ed napra fiadzik, az eperfához hasonlóan; a disznó 60-ad napra, az almafához hasonlóan; a róka és minden féregfajta 6 hónapra, a gabonához hasonlóan; azok a kis állatok, melyek tiszták, 5 hónapra, a szőlőhöz hasonlóan; azok a nagy állatok, melyek tiszták, 9 hónapra, az olajfához hasonlóan; azok a nagy állatok, melyek nem tiszták, 12 hónapra, a datolyához hasonlóan; az oroszlán, farkas, medve, párduc, elefánt, majom és macskamajom három múlva, a fehér fügefához hasonlóan; a vipera hetven. év múlva, a szentjánoskenyérfához hasonlóan. A kígyó 7 év múlva fiadzik s ennek a gonosznak nincsen párja a növények között". (Bechoroth 8a.)

A Sanhedrin 73., 74. lapján az erőszakos nemi közösülések büntetései soroltatnak fel. Ha pl. valaki a nővérével hál, akkor pénzbeli kártérítésre is köteles, ha mindjárt csak úgy odadörgölte is azt a tagját. Mások azonban az odadörgölés alatt a magnak bevitelét is értik, pláne, ha a lány előbb természetellenes és azután természetes módon közösült. A 75a. lapon mondja Izsák rabbi, hogy mióta a templom leromboltatott, a közösülés élvezete elvétetett, mert írva vagyon: "A lopott vizek édesebbek és a titkon adott kenyér kedvesebb". (Péld. 9. 17.)

"Jochanan rabbi mondja: Ha az ember egy havifolyásos nővel hált, akkor engesztelő áldozat bemutatására köteles; ha azonban havifolyásos sógornéjával hált, akkor nem köteles, mert az ember röstelli a sógornőjét megkérdezni, hogy tiszta-e?" (Pesachim 72b.) "Ha feleséged fürdőt vett, ne hálj vele az első éjjel. Ne menj egy új fürdőházba 12 napig. Ne állj mezítelenül a lámpa előtt, mert nyavalyatörős leszel. Aki lámpavilágnál közösül, annak nyavalyatörős gyerekei lesznek. Ha valaki a közösülést olyan ágyban végzi, amelyben egy gyerek is alszik, akkor az a gyerek lesz nyavalyatörős". (U. o. 112b.)

A Sebuoth (eskü) 17b. lapján ezt olvassuk:

"Osaja rabbi mondá: Szeretnék valamit mondani, de félek a kollégáktól. Ha ugyanis valaki egy bélpoklosnak házába hátrafelé megy be, ha egészen bent van is, csak az orra legyen kívül, tiszta marad. Ha valaki egy tiszta asszonnyal hál s az asszony azt mondja, hogy ő tisztátalan lett s a férfi

rögtön kihúzza, akkor vétkes, mert a kihúzás éppen olyan élvezetet ad neki, mint a betolás. Abajje mondá: Ilyenkor az ember kétszeresen vétkes: egyszer a betolás miatt s egyszer a kihúzás miatt. Rabba pedig ellenveté: Abban az esetben, ha közel van a havibajhoz, különösen, ha írástudóról van szó, akkor ő minden-esetre vétkes a betolás miatt, amennyiben ő azt gondolta, hogy a közösüléssel még készen lesz, azonban miért lenne a kihúzás miatt vétkes, hiszen ezt készakarva tette... ha azonban az asszony nem volt közel a havibajhoz és egy írástudóról van szó, akkor az egyáltalában nem lehet vétkes, mert a betolásnál kényszerhelyzetben volt, a kihúzásnál pedig megvolt az előre megfontoltság. Ha azonban egy közönséges emberről van szó, akkor ez csak egyszer lehet vétkes és pedig a kihúzás miatt. Később megmagyarázta Raba: Ez csakugyan úgy van, ha az asszony közel van a havibajához s egy írástudóról van szó, de csak akkor, ha a férfi az egyiket tudta, de a másikat nem. Raba mondá: Mind a kettőt tanultuk: úgy a betolásra, mind a kihúzásra vonatkozólag. A kihúzást azért, mert ha valaki egy tiszta asszonnal közösül s az asszony azt mondja, hogy ő tisztátalan lett s a férfi rögtön kihúzza: Mégis vétkes. A betolásról azt tanítják, hogy ha a havi folyás vére a férfi lepedőjén taláztatik, vagyis azon, amellyel ő magát a közösülés után letörli, akkor mind a kettő vétkes és áldozatot hozni kötelesek; valószínűleg ez arra az esetre vonatkozik, ha az asszony közel van a havibajához s akkor is csak a betolás vétkes. Ada rabbi mondá Raba rabbinak: Valóban mondhatom neked, hogy ha az asszony nincs közel a havibajához, akkor a kihúzás miatt vétkeznek; ha azonban te azt veted ellen, hogy a kihúzást illetőleg nem szükséges ezt tanítani, mert ezt már mások tanították, akkor főképpen ezt kell tartanunk: ha a havi folyás vére az asszony lepedőjén taláztatik, akkor mind a kettő a vétség miatt tisztátalan, de áldozatra nem kötelesek. És, mivel az tanítatik, hogy, ha a havi folyás vére az asszony lepedőjén taláztatik (akkor vétkesek), hát akkor az az eset is tanítandó, mikor a havifolyás is vére a férfi lepedőjén taláztatik. Rabina válaszolá Ada rabbinak:

Hogy mondhatod azt, hogy ez asszony havibajához nem közel és pedig a kihúzást illetőleg, mikor az mondatik: "taláztatik" - hisz ez alatt az értendő, hogy "azután" és ha az előleges kihúzásról van szó, akkor a férfinak már tudomása volt a dolgról? Raba így szólt: Fogadj szót, amint a mestered mondja... A mester mondá: Ha a férfi azonnal kihúzza, akkor vétkes. Hát hogyan csinálja azt most? Hona rabbi felelé: Támaszkodjék tíz ujjával a

földre, míg hímveszeje elernyed és jól van. Raba mondá: Ebből érthető, hogy, ha valaki vérfertőzés miatt tiltott közösülést elernyed hímveszővel hajt végre, nem büntetendő, mert ha azt akarnák mondani, hogy vétkes ebben az esetben és csak azért nem büntetendő, mert ez egy kényszerhelyzet, mégis ezen az alapon nem büntetendőnek kell lennie, még akkor is, ha azonnal kihúzta. Abajje felelé: Valóban azt lehet mondani, hogy, ha az ember a vérfertőző közösülést elernyed hímveszővel hajtja végre, vétkezik és a mi esetünkben azért nem büntetendő, mert ez kényszerhelyzet, ha azonban azt veted ellen, hogy hát akkor mi okból vétkes, ha azonnal kihúzza: hát azért, mert egy kisebb élvezetnél kellett volna kihúznia és egy nagyobb élvezetnél húzta ki.

Rabba b. Chana mondá Abejjenak: Tehát van különbség rövid és hosszú élvezet között a havibaj idején is, bár ezt mi csak a szentélyt illetőleg tanultuk. Ez bizony nem egyforma: egyik az esetben rövid, más az esetben hosszú. (A havi folyásnál a kihúzásnak lehetőleg hosszúnak kell lennie, a tisztátalanságnál pedig sietni kell az embernek.) Hana rabbi azt veté ellen, hogy Abajje azt magyarázhatta, hogy, mert ez kényszerhelyzet, amennyiben egy olyan esetről van szó, amikor az asszony nincs közel a havibajához, Abajje pedig azt mondta, hogy kétszeresen vétkes, - tehát akkor olyan esetről van szó, mikor' közel van a havibajához. Abajje fejtegetése más tanításra vonatkozik... Az mondatik ugyanis (Lev. 18. 19.) : Ne közeledjél hozza havi folyása tisztátalanságában. Meddig? Egy félnapig. Jochanán rabbi mondá: Ha valaki nem tartózkodik asszonyától a havibajhoz közeleső napokban: akkor meghalnak a fiai, ha meg olyanok is, mint Áron fia. Chija rabbi mondá: Ha valaki tartózkodik asszonyától a havibajhoz közeleső napokban, akkor fiúgyermekei lesznek.

"Ha egy goj vagy egy rabszolga hál egy izraelitának leányával, akkor a gyermek alkalmas (törvényes). Vagy tán mi azok közül vagyunk, akikről mondatik (Am. 6, 4.): Elefántcsontágakban alusznak és bûzlenek (bujálgodnak) fekvőhelyükön. Jose rabbi mondja: Ezek a szavak azokat jelölik, akik meztelenül vizelnek ágyuk előtt. Abalin rabbi nevetett ezen és mondá: Ez azt jelenti, ami ugyanott (5, 7.) mondatik: Azért kell most nekik számûzetésbe menniük a számûzöttek élén. Mivel tehát ők meztelen vizelnek ágyuk előtt, azért kell nekik számûzetésbe menniük? Abahu rabbi azonban azt mondá:

Ezek alatt azok az emberek értendők, akik együtt esznek és isznak és az ágyuk is közel van egymáshoz és fölcserélik asszonyaikat egymással és

ágyuk bûzlik a magömléstől, amely mag nem is az övék. Mit akar az jelenteni (Ezek. 8, 16.): Háttal fordulva az Úr templomának? Ez azt jelenti, hogy az a 25 férfiú. levetközött és a Magasságbeli felé szelet eresztett". (Kiddusin 71b.)

A Baba kamma 92a. lapján így magyarázza a Talmud a Gen. 20. 18. versét. ("Az Úr bezárt vala minden anyaméhet".) Mi ez a két bezárás? - kérdi Eléázár rabbi. Hát egy van a férfiúnál: a maglefolyás; kettő van az asszonynál: a maglefolyás és a szülés. Más helyen pedig így magyaráztatik: Kettő van a férfinál: a maglefolyás és a vizezés; három van az asszonynál: a maglefolyás, a vizezés és a szülés. Babina pedig így magyarázza: Három van a férfinál: a maglefolyás, a vizezés és a kiürítés és négy az asszonynál: a maglefolyás, szülés, vizezés és kiürítés.

Klasszikus illemszabályok.

"Aki az árnyékszékre megy, tegye le a tephillint (imakendő) négy rőfnyi távolban s azután lépjen be még ha vizelni akar is, mert közben szeleket is adhat és a nagy szükség is rájöhet. Egyszer megtörtént egy tanítvánnyal, hogy a tephillinjét az utcán egy közeli nyílásba dugta s mialatt ő bent volt, arra ment egy szajha, ellopta a tephillint, elvitte az iskolába s ott felmutatta, mondván: Nézzétek, mit adott az nekem díjúl! Mikor ezt a tanítvány meghallotta, fölment a háztetőre, levetette magát s meghalt". (Berakhoth 23a.)

"Ha valaki tovább guggol az árnyékszéken, mint ahogy szükséges, akkor altesti fájdalmakat kap. Ha azonban nem guggol, akkor az nem ártalmas. Ezért mondta egyszer egy vénasszony Jehudának: A te arcod olyan, mint egy disznópásztoré vagy uzsorásé. Igazad van, mondá ő, mert mind a kettő meg van tiltva nekem, azonban huszonnégy árnyékszék van a lakásomtól az iskoláig, és én megpróbálom valamennyiben". (Berakhoth 55a.)

Ugyanez áll a Nedarim 50a. lapján.)

Aki árnyékszékre megy, ne üljön le gyorsan, ne nyomja gyorsan, ne nyomja nagyon. Ha valaki a szükségét akarja végezni, de nem bírja, akkor, amint Chisda rabbi mondja, álljon fel és üljön le többször. Chaman rabbi azt mondja: Forduljon oldalvást. Hamuna rabbi azt mondja: Nyomkodja az illető helyet egy röggel. Jirmeja rabbi mondja: én láttam egy arabot, aki annyiszor felállt meg leült, hogy végre egy egész fazéknyit ürített ki".

(Sabbath 82a.)

"Ha az ember kiüríti magát, akkor hátul egy tenyérryire takarja ki magát, elől két tenyérryire. Ha nagy szükségét végez, akkor hátul is két tenyérryire. Az asszonyok is két tenyérryire". (Berakoth 23b.) - "Hogyha az ember egy olyan röggel törli magát, amelyet már más felebarátja is használt (papír helyett), akkor altesti bajokat kap, kivéve, hogyha arra a rögre mar eső esett és a piszkot lemosta róla. Tilos szombati napon a szükségét egy frissen szántott földön végezni. Egy olyan röggel, amelyen fű van, nem szabad az embernek magát kitörölni". {Sabbath 81a.)

"Aki az árnyékszéken tisztességesen viselkedik, az három dologtól lesz megoltalmazva: a kígyóktól, a skorpióktól és a kísértetektől. Tibériában volt egy árnyékszék, amelyben mindenki megsérült, még akkor is, ha másodmagával s nappal ment be. Ami és Rasi rabbik egyenként mentek oda be és nem bántották őket. - Ula a következőket tanította: Egy kerítés mögött mindjárt kiürítheti magát, de egy szabad téren távozzék az ember olyan messzire, amennyire a szomszédja szaladásait meg nem hallja. Egy temetési szónok Nachman rabbi elé lépett és így beszélt a halotról: ő tisztességes volt cselekedeteiben. Erre Nachman rabbi így szólt: Követted őt valaha az árnyékszékre, hogy tudod, hogy ő tisztességes volt, vagy nem? Ezért így tanítottak a rabbik: Senkit más nem nevezünk tisztességesnek, csak aki az árnyékszéken tisztességes. - Akiba rabbi beszélt:

Egyszer követtem Jehosua rabbit az árnyékszékre s ottan három dolgot tanultam tőle: hogy az ember nem üríti ki magát kelet és nyugat között, hanem észak és dél között; hogy az ember nem állva takarja ki magát, hanem ülve; S hogy az ember nem a jobb kezével törli ki magát, hanem a ballal. - Kahana rabbi egyszer Rabh rabbi ágya alá feküdt s kihallgatta, amint az feleségével tréfált és szükségét elvégezte, de ekkor megszólalt: úgy látszik, hogy Rabh atyánk szája olyan ízletes, mint a még el nem égetett étel. - Kahana! - kiáltott amaz - te itt vagy? Nem mész ki? Ez igazán szemtelen dolog! - De Kahana így felelt: Amit te cselekszel, az tanítás s azt nekem el kell sajátítanom!" (Berakoth. 63a.)

"Zera rabbi beszéli: Én láttam, hogy Abahu rabbi a kezét a szeméremtestére tette, de azt nem tudom, hogy érintette-e. Eliézer rabbi mondá: Ha valaki vizeléskor a hímvesszejét megfogja, az olyat tesz, mintha a vízözönt hozná a világra. - Abba rabbi mondá: Ha valaki a kezét a szeméremtestére teszi, az olyat lesz, mintha Ábrahám atyánk szövetségét

megtagadná". (Sabbath 41a.)

"Aki eret vágatott magának, ha a szükségét végzi, akkor ne forduljon a város keleti oldala felé, mert a szaga nagyon rossz". (Aboda zara 29a.)

"A rabbik tanítják: Szabad sokak jelenlétében vizelni, de nem szabad sokak előtt inni. Történt egyszer, hogy valakinek vizelnie kellett volna és nem tette, s megdagadt a tőle. Semuélnek egyszer szombaton, ünnep előtt, ahol beszédet tartott, vizelnie kellett volna; kifeszítettek tehát eléje egy köpönyeget s azzal fedték el a nép elől. Már bar Rab Asénak egyszer egy hídnál kellett, vizelnie, s az emberek azt mondták neki: Az anyósod jön. Erre ő így felelt: Ha más helyem nem lett volna, akkor a fülébe vizeltem volna neki. - Két nyílás van az emberen: az egyiken a vizelet megy ki, a másikon a mag, s az elválasztó fal oly vékony, mint a fokhagyma héja. Ha az embernek vizelnie kell s a vizelet a másik nyílásba hatol, akkor az ember magtalan lesz.

A Baba kamma 81n. lapján felsoroltatik az a tíz törvény, amelyet Jehosua Palesztína feldaraboltatásakor talált. Ezek között van az is, hogy az ember a szükségét bármely kerítés mögött elvégezheti, mely dolog a tíz legfontosabb közé tartozott! Egy lappal ha mindjárt sáfrányföld is van ottan. (Tehát ez utóbb pedig Aha rabbi azt mondja, hogy röögöt is vehet onnan az ember a kitörléshez. Mar-Zuthra, a "jámbor" azonban másnap odaküldte a szolgáját, hogy az illető helyet simítsa ki

"A templomban a következő határozat vala érvényben: Aki a szükségét ott végezte, annak fürdőt kellett vennie, míg aki csak oda vizelt, annak csak a kezét és lábat kellett megmosnia". (Menachol 100a.)

"Az ember megélhetése és székelése oly nehéz. mint a halál napja, vagy, mint a Vörös tenger szétválasztása". (Pesachim 118a.)

Illemszabályok az imádságnál és szombaton.

"Egy olyan szobában, amelyben tephillin vagy tóratekercs van, nem szabad az elhálást gyakorolni. Egy olyan árnyékszék előtt, amelyben nincs ganéj, szabad imádkozni. Egy magömléses férfinak s egy havifolyásos nőnek szüksége van (imádság előtt) a tisztasági fürdőre. (Berakhoth 25b. lap.) "Jehuda rabbi mondja: Háromnak kell megmosakodnia a gonosz lelkek miatt: a betegnek, a vőlegénynek és a menyasszonynak. Ugyanő mondja

Három dolog hosszabbítja meg az ember napjait és éveit: Ha sokáig

imádkozik, sokáig ül az asztalnál és sokáig van az árnyékszéken" (Berakhoth 54b.)

"Aki a feleségével hál, az ne tegye a tephillát a feje alá. Ha ketten fekszenek egy agyban, akkor a férjnek szabad elfordított arccal a "Sema" imádságot olvasni, mert így csak az alfelek érnek össze, az alfelek pedig nem tekintendők szemérmeknek. Egy meztelen nőnek szabad a kovászos tésztát szétvágni, mert a szeméremtestét a padlón eltakarhatja". (Berakhoth 24a.)

Ahhoz a helyhez, ahol valaki imádkozik, négy rőfnyire nem szabad vizelni. Aki elvégezte az imádságát, menjen négy rőfnyire és ott vizeljen; aki vizelt, menjen négy rőfnyire s ottan végezze az imádságát. A ganéjtól is négy rőfnyire kell távozni. Aki vizelt, várjon annyi ideig, ameddig az ember négy rőfnyire menni tud". (Megillah 27b.)

"Ami rabbi mondá: Tilos levizelt lábbal kimenni, mert ez azt a látszatot keltheti, hogy az illetőnek le van vágva a húgycsöve, ami által a gyermekei abba a hírbe kerülhetnek, hogy fattyak. Papa rabbi mondja: Ha az embernek ganéj van a hátulsó részén, akkor nem szabad neki a Sema imádságot olvasni. Ha valaki a kezét az árnyékszékben tartja, akkor szabad neki a Semát olvasni. Ha valaki kimegy vizelni, visszatértekor csak azt a kezét tartozik megmosni, amelvikkal a hímveszejéhez nyúlt". (Pesachim 29b.)

A Sanhedrin 101 a. lapján azt tanítják a rabbik, hogy szabad szombaton az alsótestet bekenni és masszírozni, csak másképp kell végezni. Szabad az olaj és tojás szellemét megkérdezni, de az ördögöket nem".

"Aki az imádságnál áll és észreveszi, hogy magömlése van, az ne szakítsa félbe az imádságot, hanem rövidítse meg". (Berakhoth 21a.) "Milyen messzire kell állni (imádság közben) a ganéjtól? - Négy rőfnyire." (U. o. 22b.) - "Akinak magömlése van s ennek folytán zacskót hord, annak szombaton nem szabad kimennie". (Sabbath 53b.) "A kosokat szombaton is szabad kihajtani; az ember egy darab bőrt köt a hímveszejükre, hogy a nőstényeket meg ne hághassák". (U. o. 54a.) "Védőkővel (ami a koraszülés ellen véd) szabad szombaton is kimenni". (U. o. 65b.) Három darab szögletes követ szabad szombaton is árnyékszékre vinni". (papír helyett. - U. o. 8la.) "Mindent szabad szombaton meginni, kivéve a lábvizet". (u. o. 110a.) A Sabbath traktátus 15. fejezete arról tárgyal, hogy ha valaki szombaton a ballábára való papucsot a jobb lábára húzza föl, szabad-e azt neki összefűzni. A 321. lapon pedig arról vitatkoznak a

rabbik, hogy szabad-e szombati napon a kisgyerek ganéját egy tányérral betakarni. - "A bőr és placenta (méhlepény, utószülés) mint ételek nem fertőztetők." {Erubin 2Sb,}

A Baba kamma 82a. lapján felsorolják az a 10 rendelkezés, amit Ezra talált. Ezek között olvassuk azt, hogy szombat előestéjén fokhagymát kell enni, hogy az asszonynak illemszoknyát kell viselni, hogy a magömlésben levőt vízbe kell mártani. A fokhagymaevés az elhálás miatt lett elrendelve, hogy ez "meghozza gyümölcsét a maga idején" (1. zsolt.) vagyis, hogy az elhálás kötelemének péntektől péntekig eleget tegyenek. - A rabbik öt tulajdonságát magasztalják a fokhagymának: táplál, melegít, vidámmá teszi az arcot, szaporítja az ondót és megöli a férgekét. Némelyek hozzáteszik, hogy fölkelti a szerelmet és elűzi a féltékenységet. - A Baba mezia 107b. lapján mondatik, hogy 13 jó tulajdonsága van a reggeli kenyérnek: oltalmaz a hidegtől, a melegtől, a rossz levegőtől, a kísértetektől, az egyszeri embert bölccsé teszi, a törvény előtt győzelmet szerez, megtanít a törvényre, a beszédet nyomatékosná teszi. a tanulmányokat maradandókká, a testet megóvjá a kigőzölgéstől, az illető szívesen közösül a feleségével és máshoz nem érez vágyat és megöli a belekben a férgekét. Némelyek még hozzáteszik, hogy megöli a féltékenységet és fölkelti a szerelmet,

Egyéb parancsok és tanácsok.

"Ha valaki látja, hogy a szenvedély úrrá lett rajta, akkor menjen egy olyan, helyre, ahol nem ismerik, öltözzék feketébe s engedjen a szíve kívánságainak". (Moéd Katan 17a. Ugyanez áll a Kiddusin 40a. lapján.)

"Jochanan rabbi mondá: Ha a törvény nem adatott volna, akkor a macskától tanulhattunk volna szûz tisztaságot, a galambtól házasságtörési tilalmat és a kakastól tisztességet, aki előbb megrúgja a tyúkot, azután hágja meg". (Erubin 100b.)

"A rabbik tanítják: Három dolog hoz az emberre szegénységet: Ha valaki az ágya előtt vizel, mikor mezítelen; ha valaki a kézmosást kevésre becsüli, s ha valakinek a felesége az ékszere miatt veszekszik". (Sabbath 62b.)

"Rab Húna mondja: A Thóra megengedi, hogy az, akinél az előbőr össze van húzódva, hébét ehessen; a rabbik szavai szerint ez tiltva van, mert az olyan ember körülméletlennek tekintendő". (Jebamoth 72a.)

"Ha a zsidók egy nemzsidó k... ával ülnek egy asztalnál, akkor a bor megengedett". (Aboda zara 70a.)

A Baba kamma 18b. lapján Rabbi és Eleázár rabbik azon vitatkoznak, hogy, ha a tehén belerondít a kovászbába, akkor az egész vagy a fél kárt kell-e megtéríteni?"

A főpapnak az engesztelőnap előtt 7 nappal vissza kell vonulnia. Jehuda rabbi szerint azért is, mert a feleségével hálhatna, amikor kétséges volna az asszony felől, hogy nincs-e éppen havi folyása". (Joma 6a.)

"Ki gazdag? Aki gazdagságában megelégedést talál - monda Meir rabbi. Tarpon rabbi pedig azt mondá: Akinek szép és kedves felesége van. José rabbi azt mondá: Akinek árnyékszéke közel van az asztalához". (Sabbath 25b.)

A Baba mezia 107a. lapján így magyarázza Abba rabbi a Deut 28., 3. versében foglalt áldásokat: Ha utazásról hazajössz, ne találd feleségedet kétséges menstruációban; legyen az árnyékszéked közel az asztalhoz s ehhez hasonló jókat kíván...

Nagykorúság a Talmud szerint.

"Egy olyan gyermek, akinek már nincs szüksége az atyjára, vagyis aki már ki tudja törölni magát a szükségelés után, az erub és ünnepi sátor törvényének megtartására köteles." (Erubin 82a. ugyanez áll a Sukkah 28b. lapján.) "Ha a gyermek akkora gabonaféle ételt, amekkora egy olajbogyó, már meg tud enni, akkor már a ganéjától négy rőfnyire kell állni imádság közben". (Sukkah 42b.) "Ha két tanú bizonyítja, hogy egy lánynak a hasán vagy hátán két szál Szőrt láttak, akkor az a lány nagykorú". (Sanhedrin 30b.)

"Simeon rabbi szokta mondani: Egy prozelita nő, ha fiatalabb is, mint három év és egy nap, alkalmas a pappal való házasságra. Mert az mondatik: (Num. 31, 18.) "A gyermekeket az asszonyok közül, akik a férfival való hálást nem ismerik, tartsátok magatoknak". Honnan tudhatták ezt? Rab Huna mondta: Ellépdeltették a homloktükör előtt; ha az arca zöldessárga lett, akkor tudták, hogy már alkalmas az elhalásra. A gálaádbeli Jábeszből 400 szűz találtatott, akik nem ismerték a férfiúi ágyat". (Jud. 21, 12.) Honnan tudtak ezt? Kahana rabbi mondá: Ráültették őket egy boroshordóra; az elhálnál a boroshordóban szag terjedt szét, a szüzeknél pedig nem lehetett szagot észlelni". (Jebamoth 45a.)

Talmudista gyógymód.

"Mi a jóézer? Köszvénymenta. Mi ellen eszik? Májférgek ellen. Mivel eszik? Hét fehér datolyával. Mitől lehet májférgeket kapni? Ha az ember sült húst éhgyomorra eszik s vizet iszik rája; vagy ha az ember kövér húst vagy ökörhúst eszik éhgyomorra. Ha pedig az ember nem akar jóézert enni, akkor egyék fehér zsázsát; ha ezt sem akarja, akkor böjtöljön, azután vegyen egy darab kövér húst, süsse meg szézen, szopjon ki egy darabot belőle és igyon reá ecetet. Ha ezt nem akarja, akkor keressen egy tövist, hámozza meg felülről lefelé, de ne alulról fölfelé, főzze meg estefelé, másnap dugaszolja be S azután igya meg. Ha azután székel, rakja fel azt egy pálma ágaira. Lódarázscsípés ellen egyék az ember negyvennapos lábvizet. Ha valaki kígyót nyelt le, egyék komlót, sóval, azután szaladjon három mérföldnyire, s akkor darabokban kijön belőle. Ha valakit kígyó harapott meg, akkor keressen egy nőstény-szamar embrióját, darabolja szét és rakja a sebre. Ha valakire rátekerőzik a kígyó, menjen a vízbe, tartson egy kosarat a feje fölé és ha a kígyó abba bele ment, dobja el és ugorják ki a vízből". (Sabbath 109b.) Ha valakit egy kígyó üldöz, akkor lovagoljon négy rőfnyire egy társán, ha van ilyen kéznél; ha pedig nincsen, akkor ugorják egy sírra, vagy menjen át egy folyón. Éjjelre pedig állítsa az ágyát négy hordóra s aludjék a szabad ég alatt. Továbbá kössön négy macskát az ágy lábához s szórjon oda forgácsot, hogy a macskák a zörgésről megtudják a kígyó közeledtét és fölfalják. Ha a kígyó egy asszonyra veti a szemét, vesse le az asszony ruháit, dobja a kígyó elé, s akkor a kígyó azokba fog beletekerőzni. Mi a legjobb eszköz ez ellen? Ha az asszony a kígyó előtt közösül. Vagy pedig vegyen ki valamit a hajából és a körméről. dobja a kígyó elé és mondja: Nekem havi folyásom van. Ha egy kígyó belebújt az asszony testébe, akkor az asszony szétterpesztett lábakkal egy hordóra kell ültetni, azután tegyenek alája szézen sült kövér húst, egy kosár zsázsát és jó szagú borsot, azután várjanak ott egy fogóval kezükben és ha a kígyó a jó szagot megérzi és kijön, fogják meg, dobják a tűzbe, különben újból bemászik az asszonyba... Miből áll a gyermektelenség elleni ital? Az ember vegyen alexandriai gumit, kerti sáfrányt és timsót, s dörzsölje össze őket. Egy vérfolyásosnak ezt a három dolgot borral kell adni, vagy pedig vegyen az ember perzsa vöröshagymát, főzze meg borban. s adja nőnek inni, miközben ezt mondja neki: Legyen vége a vérfolyásodnak! Vagy pedig: ültessék az asszonyt egy váló útra,

adjanak egy pohár bort a kezébe, azután menjen valaki a háta mögé és ijesszen rá. Vagy pedig: vegyenek egy marók köménymagot, egy marék sáfrányt, egy marék káposztát, főzzék meg borban s itassák meg az asszonnyal". (U. o. 110a.)

"Illés egyszer így szólt Nathan rabbihoz: Egyél egyharmadot, igyál egyharmadot és hagyj egyharmadot üresen, mert, ha dühös leszel, akkor tele lesz a tested. - Chija rabbi tanította: Aki azt akarja, hogy ne legyenek alsótesti bántalmai, az mártsa nyáron vízbe a kenyerét. Ha az ebéd élvezetet ad neki, akkor húzd vissza kezedet; ha pedig a szükségelés rád jön, akkor ne tartsd vissza. Három dolog gyöngíti az ember erejét: a félelem, az utazás és az adósság. Három dolog erőtlentí az ember testét: az állva való evés, ivás, közösülés. Öt dolog áll közel inkább a halálhoz, mint az élethez: állva enni, inni, eret vágni, aludni és közösülni. Nyolc dolog kevesbíti a magot: a só, az éhség, a kiütések, a sírás, a földön hálás, a lótosz (valami tevekoszt) az éretlen kuszku ("Teufelsklaue") és az érvágás a hólyag alatt". (Gittin 70a.)

Berakhoth 40a. lap. Chana rabbi mondja, hogy aki feketeköményt eszik, az nem kap szívfájást.

57b. lap. Hat dolog jelent jót a betegnek: a tüsszentés, az izzadás, a magömlés, a hasmenés, az alvás és az álomlátás.

Sabbath 66b. lap. Abajje rabbi beszélt: Az én dajkám mondá nekem: A mindennapos láz ellen vegyen az ember zuzt, menjen azzal a sófőzdébe, mérjen le vele egy darab sót és kösse be annak a száját egy hajszállal. Ha ezt nem tudja csinálni, akkor üljön a keresztútra és ha látja, hogy egy nagy hangya valamit visz, akkor vegye föl azt a hangyát, dobja egy rézcsőbe, zárja le ólommal és pecsételje le hatvanszor; azután rázza meg, vigye magával és mondja: A te terhed énrajtam az én terhem terajtad. Ha ezt se tudja csinálni, akkor vegyen egy új kis korsót, menjen a folyóhoz és annak mondja ezt: Folyó, folyó, kölcsönözz nekem egy korsó vizet arra az útra, amelyet megtenni akarok; azután forgassa meg kétszer a feje fölött, dobja hátrafelé és mondja ezt: Folyó, vedd vissza a vizet, amit tőled kaptam, mert az az út, amely előttem állott, ugyanazon a napon jött és elment.

Chona rabbi mondá:

A harmadnapos láz ellen vegyen az ember hét ágacskát hét datolyapálmáról, hét forgácsot hét tuskóról, hét szenet hét kemencéből, hét köménymagot és szál szört egy öreg kutyáról és kösse be a nyakát egy hajszállal. Jochanan rabbi mondá: Erős láz ellen vegyen az ember egy

egészen vasból készített kést, menjen olyan hegyre, ahol tövisbokor van és kösse rá egy hajszállal. Daganatok ellen és megszállások ellen sokféle értelemnélküli szó ajánltatik.

67a. lap. A sáska jó szer a fülzúgás ellen, a róka foga az álomkórság ellen, az akasztott ember körme a gyulladások ellen.

77b. lap. A béka jó szer a sebekre, a légy a darázscsípés ellen, a szúnyog a kígyómarás ellen, a kígyó a rüh ellen, a pók a skorpiócsípés ellen. Hogyan kell velük bánni? Az ember vegyen egy feketét meg egy fehéret, főzze össze és kenje be magát vele.

110a. lap. Sárgaság ellen többféle szer van; Így például: készítsenek mártást sóskából vagy apró madarakból, vezessék a beteget egy fürdőszobába és kenjék be azzal a mártással. Vagy pedig: keressenek egy szamár vemhét, vegyenek vért annak homlokából, borotválják le a beteg fejetetejét és kenjék be azzal a szamárvérrel.

129a. lap. Semuel mondá: Az érvágást harminc naponkint kell végezni, a 40. éven túl kéthónaponként, a 60. éven felül még ritkábban. Érvágás után bort kell inni; ha nincs óbor, akkor hét fekete datolyát enni, a halántékot olajjal bekenni s napon aludni. Rabb és Semuel rabbik mondták: Aki érvágás után vacsorál, könnyen jut az égbe. Hétfőn és csütörtökön nem szabad eret vágni, mert e napokon úgy odafent, mint idelent a törvényszék ítélkezik. Kedden pedig azért nem, mert e napokon a Mars-bolygó kétszer uralkodik.

134a. lap. Ha egy gyermek nem szopik, akkor egy szénnel telt edényt kell a szája mellé tenni hogy felmelegedjék. Ha egy gyermek nem lélegzik, akkor rostába kell tenni és megrázni; ha nem akar hangot adni, akkor kenjék meg placentával; ha nagyon sovány, akkor kenjék meg placentával a keskeny oldalától a széles oldala felé; ha pedig nagyon kövér, akkor a széles oldalától a keskeny oldala felé kenjék.

Aboda zara 29a. Hat dolog gyógyítja meg biztosan a betegeket: kelkáposzta, cékla, száraz sziszson leve, gyomor (zuza) anyaméh és májburok.

Gittin 60a.: Fogfájás ellen vegyen az ember olyan fokhagymát, amelynek csak egy gerezdje van, morzsolja szét, keverje össze olajjal és sóval és tegye arra a hüvelykujjára, amelyik oldalon a foga fáj.

Baba kamma 93b. lap. Betegség alatt az epét kell érteni és pedig azért, mert az epe 83 betegségnek van kitéve; a "betegség" szó betűi ugyanis a héber számjelzés szerint 83-at jelentenek. De mindezt elűzi egy darab

sóskenyér reggel és egy korsó víz. (Ugyanez áll a baba mezia 107b. lapján.)

A Baba bathra 126b. lapján olvassuk, hogy az elsöszülött nyála gyógyhatású a betegségek ellen.

Talmudista bibliamagyarázás.

Midön Ádám egyedül volt a Paradicsomban, nemi ösztönétől hajtva az állatok között keresett magának házastársat s olyan buja volt, hogy az állatok minden nemével közösült. (Jebamoth 65b.)

"Jochanan rabbi mondta: Hétszer közösült Sisara ama napon Jahellel. (Jud. 5., 27.) A kígyó azon órában, mikor Évával közösült, szennyet lövellt belé, de, mikor az izraeliták a Sinai hegyen voltak, megszûnt a tisztátalanságuk, míg azon népeknél, amelyek nem voltak a Sinai hegyen, nem szûnt meg a tisztátalanság. (Jebamoth 103a.)

A Sanhedrin 108b. lapján ez áll: Res-Lakis mondja, hogy a holló találó feleletet adott Noénak: urad is gyûlöl, te is gyûlölsz. Urad azt parancsolta, hogy a tisztátalanokból csak kettőt vegyél be, s abból is kiküldesz engem. Ha most a hidegnek vagy melegnek fejedelme rám rohan, akkor hiányzik egy teremtmény a földről. Vagy tán a nöstényemet kívántad meg?

Gonosz! felelte Noé, - ha a különben megengedett elhálás is eltiltatott nekem, hogy lenne az szabad, ami különben is tilos?! .A Sanhedrin 70a. lapján Rabh és Samuél vitakoznak

Noé átka fölött: egyik azt mondja, hogy Káin megférfiatlanította az apját, másik azt állítja, hogy vele hált.

A Baba mezia 86b. lapján olvassuk, hogy Ábrahámhoz a körülmetéltetése utáni harmadik napon eljött az úr, hogy tudakozódják hogyléte felől. Sõt még a napot is kivette a tokjából (!) hogy melegebben süssön és ezt a jámbor embert vendégek ne zavarják. Ábrahám ez alatt kiküldte a . szolgáját, Eliézert, hogy nem jön-e valaki, de ez nem talált senkit.

Ábrahám azonban nem hitt neki, hanem kiment ő maga, s akkor ott találta az Urat, aki az ajtónál állt. Amint az Úr látta, hogy Ábrahám a körülmetélés helyén a sebét kötözi és oldozza, így szólt:

Nem illik itt állni. Mikor Ábrahám föltekintett, három férfiút látott és elébük futott. Mikor ezek látták, hogy fájdalmai vannak, így szóltak: nem illik itt állni. Ki volt ez a három férfiú? Mikhael, Gabriél és Rephael. Józsefnek Putifár felesége által való megkísértetésének történetét így

forгатja ki a Talmud: "Történt pedig, hogy egy napon, hogy József a házba méne, valami dolgot végezni. (Gen. 39, 11.) Jochanan rabbi mondja: Ebből az következik, hogy a bűn elkövetését mind a ketten elhatározták. Semuel szerint József testi szükségének végzésére ment be. - "És annak megragadván ruháját, így szólt: Feküdjél hozzam!" Egyik hagyomány szerint ebből az következik, hogy mind a ketten meztelen mentek az ágyba. Ebben a pillanatban jött József elé az atyja képe és megjelent neki az ablak előtt, kiáltván: József! S tüstént lekonyult a hímvestszeje s karjai megerősödtek; kezét a földre dugta s a mag kezének körmei között ment keresztül". (Szóta 36b.)

"Abitul, az író mondja: Az a fáraó, aki Mózes idejében élt, egy rőf magas vala, a szakálla is egy rőf hosszú. volt, a hímvestszeje pedig egy rőf és egy arasz volt". (Moéd-Katan 38a.)

A Sanhedrin 82b. lapján a Mózes IV. 25. fejezetében említett paráználkodó férfiúról az mondatik, hogy 424 közösülést végzett azon a napon és Fineesz kivárta, amíg egészen "maccs" lett, azután támadt reá, Mások szerint csak 60-at, amitől heréi olyanok lettek, mint egy összetört tojás, a nő meg olyan lett, mint egy vízzel itatott ágy. Az alteste akkora lett, mint egy konyhakert. Szeméremtete egy rőfnyi lett.

"Jehuda rabbi beszéli, hogy egyszer megbetegedett egy nem-zsidó nő és akkor megfogadta, hogy a világ minden bálványának szolgálni fog, ha meggyógyul. Midőn aztán meggyógyult és Peór (Belphegor) bálványa elé ment, megkérdezte ennek papjait, hogy hogyan kell ezt az istent tisztelni. Ezek azt felelték, hogy egyék céklát és igyék részegítő hashajtót és ürítse ki magát a bálvány előtt. Akkor inkább megint beteg leszek - felelte a nő, minthogy egy bálványt ezen a módon tiszteljek". (Sanhedrin 64a.)

Egyszer az ulambeli Sabta bérbe adta a szamarát egy nem-zsidó nőnek. Mikor azután az bement Peór egyik bálványa elé, így szól az hozzá: Várj egy kicsit, míg bemegyek és kijövök. Mikor pedig kijött, akkor meg Sabta mondta neki: Várj te is míg én bemegyek és kijövök. Hát te nem vagy zsidó? - kérde a nő. Mi közöd hozzá! - Erre bement, kiürítette magát a bálvány előtt s beletörölte magát annak orrába. S íme, a bálvány papjai megdicsérték, hogy még ilyen szépen senki nem tisztelte az ő istenüket". (u. o. 65b.)

"Dávid 100 filiszteusnak előbőrét hozta Saul elé, hogy annak lányát feleségül megkaphassa. Saul ugyan semmire se becsülte ezt, de Dávid erősítette, hogy jó lesz a kutyáknak meg macskáknak". (Sanhedrin 19b.)

A királyok III. Könyve 25. fejj. 32. versében olvassuk: »És Dávid mondá Abigáilnak: Áldott Izraelnek Ura Istene, aki ma elém küldött." A Talmud ezt így magyarázza: "Abigail föltakarta a combját s ennek a fénye mellett ment Dávid 3 mérföldnyire". (Megillah 14b.)

A Sanhedrin 107a. lapján olvassuk, hogy Dávidnak 18 felesége volt és még betegsége idején se mulasztotta el a 18 köteles elhálást. (Ezt a 6. zsoltár 7. versével bizonyítják!)

"Akitófel (Kir. II. 17.) nyolcéves korában nemzett és Bath-Sabe hatéves korában fogant, mert az asszony hamar kifejlődik. (Sanhedrin 68a.)

Izsák rabbi így fejtegette Sámuel II. könyvének 13. fejj. 3-15. verseit és azt mondja, hogy az erőszakos közösülés után azért gyűlölte meg Amnon az ő húgát, Támárt, mert annak szeméremtestéből egy szál szőr neki azon bizonyos tagjára csavarodott és eltorlaszolta a vizező csövet. De hát mit tehetett erről Támár? - Inkább azt állítsd, hogy Támár sodort egy szál szőrt Amnon azon tagjára és bedugta vele a vizező csövet. - Rabba rabbi azonban azt mondja, hogy Izrael leányainak szépsége azért híres minden nép között mert nekik sem a hónuk alatt, sem a szeméremtestükön nincsen szőr. (Sanhedrin 21a.)

A Sanhedrin 101b. lapján olvassuk, hogy Nabot a hímveszejéből tüzet látott kitörni; Akitófel meg kiütést látott rajta s ezekből mind a ketten azt jósták maguknak, hogy királyok lesznek.

A 105b. lapon lerántják Bálaámot; kisütik róla. hogy egyik lábára sánta volt, egyik szemére vak volt, a hímveszejével varázslást űzött s a szamarával hált. A szamara maga a szemébe mondta neki, hogy ő éjjel a felesége.

A 106b. lapon Eliézer rabbi azt mondja, hogy Sitim lakói meztelenen mentek isteneik elé, Jehosua pedig azt mondja, hogy mindenféle pollúciót. kaptak.

"Rahab rabbi mondja, hogy Ákáb király (Kir. III.) hidegvérű volt s ezért Jezabel két igazi k... képét tétette a kocsijába, hogy azok szemlélésétől Akáb vére forrásba jöjjön". (Sanhedrim 39b.)

A Királyok IV. könyvében (2, 16) említett hős férfiakról azt mondja a Talmud, hogy abban az órában, mikor szükségüket végezték, egész nagy rakást csináltak. Rab Mari mondá: Aki sok ganéjt rak ki. annak altesti baja van." (Szóta 42b.)

A Sanhedrin 92b. lapján olvassuk, hogy amikor Nabukadnezár foglyul vitte a zsidó népet, olyan szép ifjak voltak köztük, hogy látásukra a kald

nők folyást kaptak. Mikor ezt elmondták férjeiknek, ezek a királynál panaszt tettek s a király a szép zsidó ifjakat leölette.

"Azon időben, amidőn az istentelen Nebukadnezar király az igazságos Zedekiás királlyal olyan galádul bánt, büntetésül az előbőre háromszáz rőfnyire nőtt meg, úgy, hogy ő mindazokat a királyokat, akik az asztalánál ültek, körülkanyarította vele". (Sabbath 149b.)

A Sanhedrin 103b. lapján olvassuk, hogy Manasszesz lerontotta az oltárt, Amon elégette a törvénykönyvet és bepókhálósította az oltárt, Akáz megengedte az erkölcstelenséget, Manasszesz a nővérel hált, Amon az anyjával hált; mikor ez így szólt hozzá: Találsz te valami élvezetet azon a helyen, ahonnan kijöttél? - a fiú így felelt: Csak azért teszem, hogy az Istent haragítsam. Mikor Joákim jött, ezt mondá: Nekünk nem kell az ő világossága sem, vigye el, van párvajim aranyunk, majd világít az! Joakim király arra a bizonyos tagjára tetováltatta az Úr nevét.

Semuél rabbi mondja: "Miért hasonlítatnak a. törvény szavai az őzikéhez? (Példabeszédek 5, 19.) Mert miként az őzikének szűk méhszája van s azért a párja előtt mindig egyforma kedves marad, akár-csak az első alkalommal, éppúgy a törvény szavai is az azt tanulónak mindenkor kedvesek". (Erubin o3b.)

"Zera rabbi mondja: Miért hasonlították Esztert őzikéhez? Azért, mert miként az őzikének szűk méh-szája van s ezért a párja előtt mindig egyforma kedves marad, akárcsak az első alkalommal, éppúgy kedves maradt Eszter is Ahasvérus előtt mindenkor, akárcsak az első alkalommal. (Jóma 22b.)

"Ahasvérus lakomája így történt: némelyik vendég azt mondta, hogy a méd nők szépek; mások meg azt mondták, hogy a perzsa nők szépek. Erre Ahasvérus így szólt hozzájuk: Az az edény, akit én használok, se nem méd nő, se nem perzsa, hanem kald nő (Eszter) akarjátok látni? - Igen, felelék, de meztelenül kell megjelenennie". {Megillah 12a.) Amikor ugyanis Ahasvérus be akarta mutatni Vasthi szépségét, az nem akart bemenni, megvetvén a részeg király parancsát. A rabbik azt tanítják, hogy szemtelen volt, azért nem jött be; más rabbik azt mondják, hogy Gábriel angyal elment hozzá és farkat csinált neki. Azért haragudott meg a király, mert Vasthi ezt üzente neki: Te még az én nagyapám istálló-mesterének se vagy a fia, mert az ezer icce bort is meg tudott inni és nem lett részeg, te meg csak egy kicsit iszol és mindjárt bolond vagy... Elvitették Eszter a király kamrájába a tizedik hónapban, vagyis, amikor egyik testnek a másikra

gusztusa van. És a király jobban megszereté őt mind a többi asszonyoknál. Ha azt akarta hát úgy ízlett neki, mint egy szûz, ha pedig amazt akarta, hát úgy élvezte, mint egy megejtett nõt. (u. o. az 1. fejezetben.) Késõbb így folytatódik Eszter könyvének magyarázata: "A királyné leesék és színe halványra változván, ellankadt fejét a szolgálóra hajtá". - Rab szerint havi vérzést kapott, Jeremja szerint rájött a székelés. "És történt, hogy, amint a király meglátta Eszter királynét" stb. Jochanan rabbi mondja: Három szolgálattelvõ angyal szegõdött melléje abban órában, az egyik fölegyenesítette a nyakát, a másik a szerelem fonalát vont a fölébe, a harmadik Ahasvérus jogarát nyújtotta ki, és pedig Jeremja rabbi szerint két ölnyire, mások szerint 12, 16, 24, 60, 200 ölnyire. Rabh szerint Hamannak 30 fia volt, 10 meghalt., tízet fölakasztottak, 10 ajtóról-ajtóra járt koldulni. A rabbik azt mondják, hogy 70 fia koldult; Rami szerint pedig 208 fia volt neki. "És így cselekedjél Mordechajjal". (Mardocháeus.) Haman elmene és a rabbik között találá õt... Várakozott, míg Mordecháj elvégezte az imádságát. Azután így szólt hozzá: Mivel foglalkoztok'? Hát, amíg a templom állt, monda Mordechaj, az volt a szokás, hogy, aki lisztet akart áldozni, hozott egy csomó finom lisztet és ezáltal megtisztult a bûntõl. - Akkor hát a ti lisztetek jött, - monda Hámán - és elnyomta az én tízezer talentumomat. -- Te istentelen, - kiáltá Mordechaj, - hátha a rabszolga javakat vásárol, kié az a rabszolga s kié az õ javai? - Erre Haman így szólt: Kelj föl, húzd föl ezeket a ruhákat s ülj föl erre a lóra, mert a király akar téged látni! Mordechaj így felelt: Elõbb nem tehetem, míg a fürdõbe nem megyek és meg nem nyírom a hajamat, mert nem illik ilyen állapotban királyi ruhákat fölvenni. Eszter elküldte ezalatt embereit és minden fürdõst meg borbélyt elrejtetett. Így tehát maga Haman vitte Mordechajt a fürdõbe, levette a ruháit, hozott egy ollót a lakásáról s levágta Mordechaj haját. Mialatt a haját nyírta, Mordechaj nagyokat sóhajtott. Midõn pedig Haman megkérdezte, hogy miért sóhaj, így felelt Egy férfiú, aki a király elõtt tiszteletben állt és méltóságot viselt, most fürdõszolga kénytelen. lenni! -Te gonosz, - viszonzá Haman, hát te nem voltál egykor borbély Kepliar-Karzombant (Krijamos). Mi azt tanultuk: Haman 22 évig volt borbély Karzomban, - felelt Mordechaj. - Mikor aztán a haját lenyírta, ráadta a ruhákat és így szólt: Ülj erre a lóra és lovagolj! - Én nem bírok, felelte Mordechaj, elgyöngültem a böjtölésben. Erre Haman leguggolt, Mordechaj pedig fölhágt a hátára. hogy a lóra üljön, de közbe jól megrúgta Hamant.

Mikor abba az utcába értek, amelyben Haman lakott, ennek a leánya kinézett az erkélyről s abban a hiedelemben, hogy a lovon ülő az atyja, s a lovat vezető Mordechaj, fogott egy fazekat s az apja fejéhez vágta. Mikor azonban meglátta, hogy az az apja volt, leugrott az erkélyről és meghala. "És a király haragja megnyugodott" - mondja tovább Eszter könyve. Lement ugyanis a kertbe s ott szolgálattelvő angyalokat talált, akik férfiak képében jelentek meg neki s kitepték a kert fáit, mondván, hogy ezt Haman parancsolta nekik. Abahu rabbi azt mondja, hogy egy szolgálattelvő ráütött a király szájára".

"Jizchak rabbi monda: Ha az ember csak annyit mond: "Rachab, Rachab, rögtön pollúciót kap. (Rachab ugyanis ritka szépség volt. Taanith 5b. Ugyanez áll a Megillah 15a. lapján.) "A rabbik tanítják: Rachab a neve által paráználkodott, Abigail a gondolata által, Michol a tekintete által". (U. o. 15a.)

Raba rabbi tanítá: "A mandragórák illatoznak, kapuinkban mindenféle almák". (Énekek Éneke 7.) A mandragórák (szerelemalmák, termékenyítő gyümölcsök) Izrael ifjait jelentik, akik még nem kóstolták meg a bűnt, a kapuban levő almák pedig Izrael leányait, akik kapuikat, azaz szeméremtestüket, férjeik számára zárva tartják. (Erubin 21b.)

A bölcsek nagy tettei.

"Egyszer egy nagy férfiú jött Semuél rabbihoz és vitatkozott vele. A rabbi végre így szólt: Hogy hívnak téged? Kama (szarv) felelé a vendég. - Hát akkor nőjön egy sarv a szemedbe! Azután a házába vezette őt és különféle hashajtó ételekkel és italokkal traktálta meg, de az árnyékszékét nem mutatta meg neki. Mikor aztán az már tele volt, megátkozta Semnél rabbit". (Sabbath 108a.)

"Négyen jutottak be a Paradicsomba: Ben-Azój, Ben-Zoma, Acher és Akiba rabbi. Ben-Zomától egyszer azt kérdezték, hogy szabad-e egy kutyát körülmetélni? Erre így felelt: A ti országotokban ne tegyetek ilyet. Máskor meg ezt kérdezték tőle: Szabad-e egy főpapnak egy teherbe esett. hajadont elvenni? Erre így felelt: Semuel rabbi mondotta: Én sok szûzzel bírok közösülni vér nélkül. De azt is mondotta, hogy minden közösülõ, akinek magva nem úgy lõ, mint egy nyíl, nem képes termékenyíteni. Hát lehetséges, hogy õ azelőtt olyan volt, mint a kilõtt nyíl, Acher pedig bujálkodásra adta magát s egy szajhát találván, felszólította azt. Az pedig

így szóla: Nem Elisa vagy te, akinek a neve egész világon ismeretes? Erre Acher egy retket húzott ki a földből (szombat lévén) és azt adta a nőnek. Az pedig most így szólt: "Ez Acher!" (Hagiga 14b, 15a.)

"Egy herélt egyszer így szólt a kopasz Jehosuához: Mennyire van ide Kopaszváros? Ő pedig így felelt: Amennyire Heréltváros. A herélt így folytatta: A kopasz juh csak egy miniát ér. Jehosua felelé:

Egy olyan bárány, amelynek kivették a tojásait, csak nyolc susba kerül. Most a herélt meglátta, hogy Jehosuának nincs a lábán cipő s így szólt: Lovon nyargal a király, számaron a szabad ember; aki lábán hordja a cipőjét, az rendes ember, de akinek sem ez, sem az nincsen, annál még elázott vagy eltemetett ember is többet ér. - Te herélt! te herélt! - szóla Jehosua, te nekem három dolgot mondtál, hallj hát én tőlem is hármat: Az arcnak ékessége a szakáll, a szívnek öröme az asszony, az Örökkévalónak ajándéka a gyerekek; dicsértessék az Isten, aki tőled mindezt a három jót megtagadta. - Te kitűnő kopaszfej! - szólt a herélt. - Te tojástól megfosztott birka! - felelé Jehosua. - Ismael rabbi mondá: A tanultaknak annál inkább növekszik a bölcsesség, minél öregebbek lesznek, a műveletleneknél pedig annál inkább növekszik a butaság. Az öreg a kis dombokat nagy hegyeknek nézi, az úton nyugtalan lesz a szíve, a feje megöszül, a hátsórészét nehezen cipeli s a nemi ösztön szétfoszlik. Kahana rabbi egyszer Rab rabbi előtt idézte a Prédikátor 12., 5. szavait és így sóhajtott fel: Nálad is elmúlt, már a nemi ösztön! Rab erre így felelt: Az asszony egy ganéjzsák, a szája tele vérrel és mégis mindnyájan szaladunk utána!" (Sabbath 152a.)

"Gidel rabbinak az volt a szokása, hogy elment a fürdő kabinjába, ott leült s a bemenőknek magyarázgatta, hogy miként kell fürdeni. Egyszer ezért a rabbik megszólították: Nem fél az úr a szenvedélyektől? Ő azonban így felelt: Elöttem az asszonyok csak olyanok, mint a fehér libák. Jochanan rabbinak ugyanez volt a szokása. Ő pedig ezt mondá: Hogyha Izrael leányai kijönnek a vízből, hadd nézzenek én reám, hogy olyan szép gyerekeket kapjanak, mint aminő én vagyok". (Berakhoth 20a.)

A Baba mezia 85a. lapján olvassuk, hogy Rabbi rabbi az Eleázár és Tarpon rabbik szülővárosában megtalálta azoknak hátrahagyott k ... áit, akik nyolcnak is bérbe adták magukat.

A Bába mezia 84a. lapján olvassuk, hogy Jismael és Eleázár rabbik összetalálkoztak, olyan nagy hasuk volt, hogy egy pár borjú elmehetett köztük a hasuk alatt, anélkül, hogy a lábaikat érintette volna. Ezért egyszer

egy zsidó "matróna" ezt a megjegyzést tette rájuk: A ti gyermekeitek sem tőletek vannak, mert ilyen nagy hassal lehetetlen a közösülést végrehajtani! A bölcs rabbik azonban így replikáltak: A mi feleségeinknek még nagyobb hasuk van! Sőt! Némelyek azt vélik, hogy azt kellett volna nekik felelniük, hogy a nemzőszerben van a férfierő, tehát a közösülés nagy hassal is lehetséges. Jochanan rabbi azt mondja, hogy Jismaél rabbinak a nemzőszerve olyan nagy volt, mint kilenc káb (zsidó mérték) hosszúságú tömlő. Papa rabbi pedig azt mondja, hogy Jochanan rabbié öt káb hosszú vala; némelyek ismét három kábra teszik s Papa rabbiéről azt mondják, hogy akkora volt, mint egy harpániai kosár.

Azt hisszük, hogy ennyi undokság idézése után fölösleges szót vesztegetnünk annak bizonyítására, hogy a Talmud a világ legocsmányabb műve.

Az "Egyenlőség" című zsidó lap holmi "Gyöngyszemeket" közöl a Talmudból, persze csak a jámborabb passzusokból. Sokkal jobban tennék, hogyha ezeket a "Gyöngyszemeket" közölnék abban a rovatban, mert akkor bizonyára sokkal többen olvasnák az "Egyenlőség"-et.

[-- második rész ---](#)

Luzsénszky Alfonz Talmudfordítása, tizenhetedik kiadás 1922-ből 2. rész -- első rész ---

NEGYEDIK RÉSZ.

A Talmud teológiája.

A "Szent- és áldott" Istenről.

"Eliézer rabbi mondja: Az éjjel három vigyázatra van osztva négy óránként; az égben is vannak éjjeli vigyázatok, miként a földön; mindegyik éjjeli vigyázatkor ül a Szent (áldott legyen ő!) és ordít, mint egy oroszlán. Az első éjjeli vigyázatkor bög a szamár; a második vigyázatkor ugatnak a kutyák; a harmadik vigyázatkor szopik a csecsemő s az asszony már fecseg a férjével. Jizchak rabbi ugyanezt mondja; az éjjel három vigyázatra van beosztva, mindegyik vigyázatkor ül a Szent (áldott legyen ő!) és ordít, mint egy oroszlán és mondja: Jaj nekem, hogy én a házamat szétromboltam, a templomaimat fölégettem és gyermekeimet a népek közé szórtam. Jósé rabbi beszélte: Én egyszer úton voltam s akkor betértem Jeruzsálem romjai közé egy omladványba, hogy ottan imádkozzam. És akkor odajött Eljahu (Illés próféta) és megvárt engem a bejáratnál; ő addig ott időzött, míg én az imádságomat elvégeztem. Azután így szólt hozzám: Béke neked, Uram! Erre én így feleltem: Béke neked, uram és mesterem! Azután így szólt hozzám: Fiam, miért léptél e romok közé? Én így feleltem: Hogy imádkozzak. Erre ő mondá nekem: Hiszen az úton is imádkozhattál volna. Én azt felelém neki: félttem, hogy a járókelők zavarni fognak. Erre ő ezt mondá: Hiszen a rövid imádságot is végezhetted volna. Azután mondá nekem: Fiam, mit mondott az a hang, amelyet te a romok között hallottál? Én így felelek: Hallottam a visszhangját egy hangnak, amely úgy bűgött, mint egy galamb és mondá: Jaj nekem, hogy én a házamat szétromboltam, a templomaimat fölégettem és gyermekeimet a népek közé elűztem. Erre így szóla hozzám Eljahu: A te életedre, a te fejed életére mondom, hogy nem-csak ebben az órában, hanem minden nap háromszor beszél így. De nemcsak ezt mondja, hanem abban az órában is, amikor az izraeliták az imádság és tanítás házaiba belépnek és kiáltják: Áldott legyen az ő nagy neve! - megrázza a Szent (áldott legyen ő!) a fejét és mondja: Boldog a király, akit a házában magasztalnak. de mi haszna van az atyának, hogy a gyermekeit elűzte? Jaj a gyermekeknek.

akik atyjuk asztalától el vannak űzve!" (Berakhoth 3a.)

A Jalkut Simoni című könyvben (ad Isaiiae 50d. No. 316.) az áll, hogy az Úr a templom lerombolása óta nem játszik a Leviathánnal, hanem az iskolás gyerekeket tanítja a Talmudra.

A Jalkut Rubeni gadol 159c. lapján Peliah cím alatt azt olvassuk, hogy az égben is éppúgy vannak magas iskolák, mint a földön; odafönt az Úr szorgalmasan tanulja a Talmudot. Nachmani rabbi (Rabboth 44c., Parasa 49. és 57d., Parasa 64.) szintén azt mondja, hogy minden nap vitát rendez az Úr a Szentírás valamely tételéről és sokszor ő húzza a rövidebbet és örvendő kiált föl: Az én gyermekeim legyöztek engem!

"Tizenkét órája van a napnak; az első három órában ül az Úr és a Tórával foglalkozik: a másik három órában ül és ítéli az egész világot; a harmadik három órában táplálja az egész világot: a szarvas-bivalytól kezdve a tetűfiókiig, a negyedik három órában játszik a Leviathánnal... Azon naptól fogva, hogy a templom leromboltatott, nincs nevetés az Úr számára; mit csinál tehát a negyedik három órában? Ül és tanítja az iskolás gyerekeket a Tórára. Mit csinál éjjel? Egy könnyű kerubon lovagol és lebeg a 18000 világban". (Aboda zara 3b.)

Menachem rabbi szerint az Úr éjjel a Talmudot tanulja (Ad Pentat. 97c. p. 17; valamint Targum ad Cant. 5, 10.)

"Ada rabbi mondja: Ha valaki minden nap szokott a templomba menni s egy napon nem megy, akkor a Szent tudakozódik utána. Jochanan rabbi mondja: Abban az időben, mikor a Szent a templomba megy s ott még tíz férfit sem talál; akkor azonnal haragra gyullad. Chelbo rabbi mondja: Aki a templomból távozik, ne lépjen nagyokat: mikor azonban odamegy, akkor kötelessége szaladni. Aki az imaház mögött imádkozik, az istentelennek nevezetik. De ez csak abban az esetben áll, ha az nem fordítja arcát az imaház felé. Egyszer egy ember az imaház mögött imádkozott és nem fordította arcát az imaház felé. Ekkor odament Eljahu (Illés próféta) egy arab képében és így szólt hozzá: Háttal fordulva állsz te Urad előtt? S kivonva kardját, megölte őt". (u. o. 6b.) "Jismaél rabbi mondja: Egyszer beléptem én a szentek szentjébe, hogy illatáldozatot tegyek s akkor ott láttam a seregek Urát egy magas, fölséges trónon ülni s így szólt hozzám: Jismaél fiam, áldj meg engem! Erre én így szóltam: Legyen az a te akaratod, hogy irgalmasságod legyözze haragodat s gyermekeiddel szemben irgalmasan járj el! s ő érettük az igazságosság, határain belül maradj! Az Úr helyeslőleg bólintott nekem a fejével. Ebből az következik,

hogy egy közönséges ember áldását nem kell lebecsülni. - Jochanan rabbi azt bizonyítja, hogy az Úr is imádkozik; Sutra rabbi pedig azt mondja, hogy azt az imádságot mondja, amellyel Jismaél rabbi áldotta meg őt. Jochanan rabbi mondja, hogy az Isten haragja csak egy pillanatig tart; és mennyi egy pillanat? .Egy órának 56888-ad része. És egy ember sem tudta. ezt az órát eltalálni, csak az elvetemült Bileám (Bálaám próféta; Mózes IV. 24, 16.), aki ugyan nem tudta kitalálni az. ő nőstény szamarának gondolatát, de meg tudta határozni az órát, amelyben a Szent haragudott. Mikor gyullad föl a Szent haragja? A napnak első három órájában (vagyis reggel 6-tól 9-ig), amikor a kakas taréja fehér lesz, mert máskor piros stráfós a taréja. (U. o. 7a. - ugyanez áll az Aboda zara 4b. lapján.)

"A rabbik tanították: Az Úr naponta haragszik. Meddig tart az ő haragja? Egy szempillantásig. Mennyi egy szempillantás? 53848-ad része egy órának. Egy teremtmény nem tudja ezt az időt eltalálni, csak a gonosz Bálaám tudta. Az ő nőstény szamara mondta egyszer az emberek előtt: Nappal lovagolsz rajtam, éjjel meg velem hálsz". (Aboda zara 4a.)

"Az Úr Ádámnak minden korszakot megmutatott, tudósaival és bölcseivel együtt; midőn Akiba korához ért, akkor örült annak törvénytudásán és szomorkodott a halálán. Továbbá azt mondá José rabbi, hogy a Dávid fia (a Messiás) akkor fog eljönni, ha a Gupban (az a hely, ahol a még meg nem született emberek lelkét tartják) nem lesznek már lelkek". (U. o. 5a.) A templom lerombolása óta azonban az. Istennek nincs semmi nyugalma, és csak akkor üdül föl, hogyha a Paradicsomban az igazakkal kissé szórakozhat. (Jalkut chadas 74d.)

És ha bánatában vigasztalni akarják, akkor így felel: Én magam akarom vigasztalni gyermekeimet, mert én vétkeztem! (Jalkut Simoni 168b.) A templom lerombolása óta nem is ül az Úr a trónján. (Pesikta rabbetha 52b., c.)

"Chija rabbi mondá: Azon naptól fogva, amelyen a szentély leromboltatott, a Szentnek nincs több helye a világon, mint négy rőfnyi". (Berakhoth 8a. Az emberi test hossza négy rőf.) "Eleázár rabbi mondja: Ama naptól fogva, amelyen a szentély leromboltatott, az imádság kapui be vannak zárva (Thren. 3, 8.) Izrael és a mennyei Atya között vasfal (Ezékiel 4, 3.) van emelve". (U. o. 32b.) "Katthina rabbi egyszer úton volt s amint egy jósnak a házához ért a holtak csontjain keresztül, a ház megrezdült és sóhajtott. Erre ő kérdé: Tudja a jós a halottak csontjai által,

hogy mit jelent ez a sóhajtás? Ekkor egy hang hallatszott: Katthina, Katthina, miért ne tudnám én azt Abban az időben, amikor a Szent a gyermekeire gondol, akik a népek között száműzetésben élnek, két könnyet ejt a nagy tengerbe, amelyeknek csobbanása a világ egyik végétől a másikig elhallik". (U. o. 59a. ugyanez áll a Hagigah 5b. lapján.) A Holin 60b. illetve a Sebuoth 9a. lapján olvassuk, hogy a Hold is bebizonyította Istennek, hogy jogtalanul teremtette kisebbre a Napnál és Istennek muszáj volt azt mondani: Mutassatok be engesztelő áldozatot érettem, amiért kisebbre teremtetem a Holdat a Napnál.

A Sanhedrin 110a. lapján olvassuk, hogy a Nap és Hold sztrájkba akartak lépni s ki akartak menni a világból arra az esetre, ha az Úr Ámrám fiának ad igazat, de az Úr megnyilazta őket. Most addig nem mennek ki az égi várból, míg az Úr nem üti őket

Mózes pedig azt monda az Úrnak: Ha már megvan a tisztítótűz, akkor jó; de ha nincs még meg, akkor most csináld meg.

Jochanan rabbi szerint az Úr semmit sem tesz, míg az ő legfelsőbb kíséretét meg nem kérdezi. (Sanhedrin 38b.) A Talmud szerint tehát Isten nem végtelenül bölcs, mert hiszen minden fontos dolognál kölcsönkéri az észet a saját alantasaitól s azoknak az eszejárása szerint igazodik.

A Baba bathra 74a. lapján olvassuk: Rabba rabbi egyszer látta a Sinai hegyet, amint körül volt véve skorpiókkal, amelyek úgy álltak ott, mint a fehér szamarak. Azután egy égi szózatot hallott, amely így szólt: jaj nekem, mert esküdtem és most ki fog föloldani?

Mikor ezt elbeszélte Rabba a társainak, ezek így szóltak: Minden Abba szamár és Bar-Hana minden fia (Babba is az volt) bolond: azt kellett volna mondanod: Légy feloldozva! (A Talmud szerint tehát még az Úr is tesz elhamarkodott esküt s rászorul a rabbik feloldozására.)

Sőt az ég és föld között van egy Mí nevű hatalmas angyal, akinek az a tisztje, hogy az Urat minden esküjétől és fogadalmától feloldja. (Meg. amukk. 1d.)

A Talmud szerint az Úr teremtette az emberbe a rossz ösztönt is, a gonosz hajlamot és törvényét rákényszerítette a zsidókra.

(Nachman rabbi mondja: A Szent Ádámot két ösztönrel alkotta: jó és rossz ösztönrel. Simeon rabbi ennek alapján. így szól: .Jaj nekem az én teremtőm miatt és jaj nekem az én ösztönöm miatt! Jirmeja rabbi mondja: Két arccal teremtette a Szent Ádámot. Rab rabbi azt mondja, hogy abból a másik arcból alkottatott Éva, míg Semuel rabbi azt mondja, hogy az a

másik arc tulajdonképpen fark volt. (Ugyanez áll az Erubin 18a. lapján.) Simeon rabbi ezt mondja:

A Szent megfésülte Évát és úgy vezette Ádám elé. A Szent volt tehát az első vőfély (és borbély) a világon; (Berakhoth 61a. ugyanez áll a Sanhedrin 30. fejezetében, továbbá az Erubin 18a. lapján.) "A Szent olyanformára alkotta Évát, mint egy csûr; valamint a csûr alul széles, felül keskeny, hogy a gabonát befogadhassa, úgy az asszony is alul széles, felül keskeny, hogy a szülésre alkalmas legyen". (U. o.)

Az Úr Ádámnak 12 új nászmennyezetet készített s az összes angyalok jelenlétében adta össze őket. Válogatott ételekből és nyalánkságokból nagy lakomát csapott nekik, az asztalok mind elefántcsontból valának s a felszolgáló angyalok mindenfajta húst hordtak fel és behûtötték a borokat. (Othioth 6. lap)

A Baba bathra 16a. lapján Jóbot beszélte Raba s elmondja, hogy Jób az egész világot meg akarta menteni a büntetéstől, azért mondta az. Úrnak, hogy, ha Ő teremtette a mennyországot és poklot, a jámborokat és gonoszokat, akkor Ő teremtette a gonosz hajlamot is, amit visszatartani nem lehet; vagyis (ezek Goldschmied Lázár szavai) az ember nem felelős a cselekedeteiért, mert azok Isten akaratából történnek.

"Írva vagyon Mózes II. könyvének 19. fejezetében: "És ők megállanak a hegy alatt". Abdimi rabbi mondja: Ebből az következik, hogy a Szent a hegyet úgy tartotta fölöttük, mint egy hordót és mondá: Ha elfogadjátok a Tórát, jó, ha pedig nem, akkor itt lesz a sírotok. (A Talmud szerint tehát az Úr terrorral fogadtatta el a törvényt.) Amint pedig az izraeliták mondák: Mi meg akarjuk cselekedni s engedelmeskedni fogunk, hatvan miriád szolgálattelvő angyal szállt le és minden izraelitának két koszorút tett a fejére. Amikor pedig az izraeliták később vétkeztek, 120 miriád öldöklőangyal szállt le és letépték a koszorúkat. Chama rabbi mondja, hogy az izraeliták azért hasonlítatnak az Énekek Énekében az almafához, mert, amiként az almafa a gyümölcse megelőzi a leveleit, az izraeliták is megelőzték az Urat azzal a kijelentésükkel: Megcselekedjük, engedelmeskedünk". (Sabbath 88a.)

Ezekből megérthetjük, hogy a Bibliában elbeszélte bűnök a Talmud szerint miért nem bűnök. Lássunk itt néhányat

A Sabbath 56a. lapján Semuél és Rah rabbik azt bizonyítják, hogy Heli fiai: Chophni és Pinchas (Ophni és Phinees), nem követtek el bűnt az által, hogy a szent hajlékot őrző asszonyokkal háltak (Kir. 11. 2.), mert esek az

asszonyok ott voltak elfoglalva s nem mehettek haza a férjeikhez (!). Semuél rabbi cáfolja a hanyagságukat. ugyanő mondja, hogy nagyon téved az is, aki Dávidot bűnösnek véli. Semuél rabbi szerint sem követett el Dávid házasságtörést az Uriás feleségével, mert hiszen Uriás is, mint minden hadra-kelt katona már előzőleg váláslevelet adott a feleségének. Szerinte az is téved, aki Salamonról azt mondja, hogy vétkezett, mert, noha vénségére elfordították szívét az asszonyok az idegen istenek felé (Kir. III. 11.), de ő nem ment a szíve után. Akart ugyan templomot építeni Moab bálványának, Chamosnak, de hiszen nem épített. Igaz, hogy azt mondják róla, hogy "gonoszul cselekedett az Úr előtt" - azonban ez csak annyiból állt hogy asszonyait nem tartotta vissza a bálványozástól. "Mikor az Úr Mózeset eltemette, tűzbe merítette magát" (mert tisztátalanná lett s így kellett megtisztulnia. Sanhedrin 39a.).

"Jochanan rabbi mondja, hogy a Szent mint egy előimádkozó felöltötte az imaköpenyt (tallith, thalesz) s úgy mutatta meg Mózesnek az imádkozás rendjét". (Ros-Hasanah 17b.)

"Három tál van a Szentnek kezében: egyik az eső tála, a másik az anyaméh tála, a harmadik a halottak feltámasztásának tála". (Taanith 2a.)

"Az Isten testének hossza kétmillióháromszázhatvanhatezer mérföld. A combjának hossza lefelé is, fölfelé is egymilliószáznyolcvanezer mérföld. A nyaka egymillió, a szeme feketéje tizenegyezeröttszáz. Minden keze kétszázhuszezerkét mérföld s kezének minden ujja százhúszmillió mérföld hosszú. Ezek a mérföldek nem közönséges, hanem isteni mérföldek s minden ilyen mérföldben négy rőf van, egy rőfben négy arasz és egy tenyér van; egy arasz azonban a világ egyik végétől a másikig ér". (Rabba Akiba: Othiot 16c.) A híres Ismaél rabbi mondja, hogy ezen méretek hívése szükséges az üdvösséghez: "Én és Akiba rabbi esküszünk nektek, hogy mindaz, aki Isten méreteit pontosan megtartja és Istennek ezt a dicséretét tudja, az biztos lehet az örök élet felől". (u.o.)

Az Úr a jövőendő életben táncolni fog az igazakkal, úgy, hogy majd ujjal mutogatnak reá. (Medras Tillim 29., Othioth 18.) A Paradicsomban ezerszer ezer angyal fog az igazak szolgálatára állni, fütyülnek (!!), hegedülnek, cimbalmoznak s mindenféle hangszeren muzsikálnak a lakomához, sőt a Nap, Hold és a bolygók is táncolni fognak ott magával az Úr Istennel egyetemben.

Jehuda rabbi mondja: Tíz dolgot teremtett a Szent az első napon: az eget, földet, a pusztaságot, az ürességet (Thohu-va Bohu), a világosságot, a

sötétséget, a szelet, a vizet, a nap mértékét és az éj mértékét. Azzal a világossággal, amelyet a Szent az első napon teremtett, az ember a világ egyik végétől a másikig ellátott. Mikor a Szent a világot és a tengert teremtette, azok feltartóztathatatlanul kiterjeszkedtek; ekkor a Szent így kiáltott: Daj! (Elég. Hagigah 12a. lap.) "Min nyugszik a föld? Oszlopokon. Az oszlopok vizen nyugszanak. A víz a hegyeken nyugszik. A hegyek a szeleken nyugszanak, a szelek a viharon, a vihar az Úr karján. Jehuda rabbi mondja: Két ég van. Lakis rabbi mondja: Hét ég van". (U. o. 12b.) "Jehuda rabbi mondja: Az Úr mindenből alkotott hímet és nőtényt. Azonban, ha a Leviathan párosodott volna, akkor az egész világot szétrombolták volna. Azért az Úr a hímet kiherélte, a nőtényt pedig megölte és eltette a jámboroknak a jövő életre. A Behemothot is (amely ezer hegyet nyel le) hímnak és nőténynek alkotta, de ugyanazon okból a hímet kiherélte, a nőtényt pedig megölte és eltette a jámboroknak a jövő életre. A nőtény Leviathant azért sózta be, mert a besózott nőtény jobb ízű; a nőtény Behemothot pedig azért nem sózta be, mert a sós hús nem ízletes. Ugyancsak Jehuda rabbi beszéli, hogy az Úr, amidőn a világot teremtette, így szólt a tenger fejedelméhez: Nyisd ki a szádat és nyeld el a világ összes vizeit! De az így felelt: Világ Ura! Elég, ha én a magaménál maradok. Ekkor az Úr egyet rúgott rajta és megölte. Ha a víz be nem takarta volna őt, akkor egy teremtmény se bírná elviselni a bűzét. Dimi rabbi mondja, hogy egykor Gábriel vadászatot fog tartani a Leviathánnal és ha az Úr nem segítené, nem tudná azt felülmúlni. Ha a Leviathan éhes, olyan meleget lehel ki, hogy a víz fenékgig felforr. És ha nem dugná a fejét az Éden-kertbe, akkor senki se bírná a bűzét kibírni. Ha szomjas, hullámokat hullámokra ver a tengerben. Bahba rabbi mondja: Egykor az Úr a Leviathan húsból lakomát fog rendezni a jámboroknak. A maradékot elosztják maguk között és Jeruzsálem piacán fogják eladni. A Leviathan bőréből sátot fog az Úr az igazaknak készíteni, a maradékkal pedig Jeruzsálem falait földi be, amelyek a világ egyik végétől a másikig fognak ragyogni. - Semuél rabbi mondja, hogy két angyal veszekszik az égből a kadmok kö felett: Mihály és Gábriel. Egyik azt mondja róla, hogy soham, a másik, hogy jáspis. Az Úr pedig azt mondja nekik: Egyik is, másik is. Jochanan rabbi mondja, hogy az Úr egykor 30 rőfös drágaköveket és gyöngyöket fog elővenni, 10 rőfös lyukakat fog beléjük fúrni és Jeruzsálem kapuira fogja őket akasztani. Egyik tanítványa ezt kinevette, de néhány nap múlva tengeren utazván, látta a szolgálattelvő

angyalokat, amint drágaköveket és gyöngyöket fûrészeltek s kérdésére meg is mondták, hogy mire lesznek azok. Mikor aztán a tanítvány visszatért Jochananhoz és elmondta a látottakat, a rabbi megdorgálta őt hitetlenségéért s aztán keményen ránézett, mire a tanítvány egy csonthalommá változott. - Rabba rabbi is mondja, hogy az Úr egykor mennyezetet fog készíteni az igazaknak. Hama rabbi azt mondja, hogy az Úr tíz mennyezetet csinált Ádámnak. Joehana azt mondja, hogy ezek közül a legutolsó aranyból volt. Jehuda mondja, hogy az Úr így szólt Hivam királyhoz: Rád néztem és (a te kevélységed látván) lyukakat teremtettem az emberen (az ürülékek kibocsátására). Rabba rabbi mondja, hogy az Úr egykor három mérföldnyire fogja Jeruzsálemet kiterjeszteni. Hanina rabbi mondja, hogy az Úr meg akarta határozni Jeruzsálem nagyságát, de a szolgálattelvő angyalok így szóltak: Világ Ura! Sok várost teremtettél a világ népei számára és nem szabtál mértéket azok hosszúságának és szélességének és Jeruzsálemnek akarsz mértéket szabni, amelyben a te jámboraid vannak? - Res-Lakis monda: Egykor az Úr ezer kertet, ezer tornyot, ezer várat, ezer utat fog Jeruzsálemnek adni és mindegyik olyan nagy lesz, mint Sepphoris békeidőben, amelynek José rabbi tanúsága szerint 180 ezer vásártere volt csak a fazekasok számára. Levi rabbi mondja, hogy a háromszorosan megnagyobbított Jeruzsálemben minden háznak 30 emelete lesz". (Baba bathra 74a.) "Egykor Izrael 13 nemzetségre fog fölosztatni, a 13. lesz a fejedelmeké, akik Papa szerint mint napszámosok fogják szolgálni a zsidókat". (U. o. 122a.)

Az angyalokról.

"Volt egy angyal, aki a földön állt és a feje a szent állatokig ért. Sandolphonnak hívják és társait 500 évi út hosszával múlja felül; ez az égi trón mögött áll és koszorúikat fon a Teremtőjének". (Hagigah 13b.) A Baba bathra 16a. lapján olvassuk a halál angyaláról, hogy lejön és elcsábítja az embert, fölmegegy és bepanaszolja, aztán meghatalmazást kap és elviszi a lelkét.

Az angyalok közül némelyek, akiket Isten a második napon teremtett, örökké élnek; de azok, akiket a harmadik napon teremtett, azok elenyésznek. (Bechaj par. 7., 37.) Még máig is folyton keletkeznek egy tűzfolyamból új meg új csoport angyalok, akik Isten dicséretére egy dalt

énekelnek s aztán elenyésznek. (Hagigah 14a.) Egyszer az Úr a kisujjával egész sereg angyalt égetett el. (Pesikt. rab. 35b.) Minden szó, ami Isten szájából jön, egy-egy angyalnak ad életet. (Hagigah 14á.) A füvek fölé 21 ezer angyal van rendelve, mert ennyiféle fű van a földön. (M. Amukk. 32.) Jarkemi a jégeső angyala, Mihály a vizek, Gábiel a tűz és gyümölcsérés angyala. (Pesachim 118., Sanhedrin 95., Ammudehe sibba 49.) Ezenkívül a jó és gonosz szerelemnek, félelemnek és békének, kedvezésnek és kegyelemnek, madaraknak és halaknak, szeleknek, vadállatoknak, gyógyszereknek, Napnak, Holdnak és csillagoknak szintén megvannak a saját angyalaik és mindezeknek neveit tudják a rabbik. (Berith men. 37.) A jó angyalok Majmonides szerint az égitestek lelkei s ennél fogva az égitestek értelemmel bírnak a dolgok fölismerésére és megértésére. (Majm. More 2., 5., 61; Béchaj ad Pentat 9.) Éjjel főfeladatuk az angyaloknak az embereket elaltatni. (Jalk. chad. 118.) Máskor imádkoznak az emberekért és az embereknek hozzájuk kell folyamodniuk; az angyalok azonban nem értik a szír és kald nyelveket, miért is a zsidó nem ajánlhatja fel nekik kérelmét ezeken a nyelveken. (Sabbath 12b. Tos.) Hanem megvan az angyalok tudatlanságának is a maga előnye; van ugyanis a zsidóknak egy kitűnő imájuk, amelyet kald nyelven mondanak el és pedig a Talmud állítása szerint azért, hogy annak kitűnősége ne keltse föl az angyalok irigységét. (Berakhoth 3a. Tosephot.) Mások szerint az angyalok minden nyelven értenek, de a nevezettektől iszonyodnak s azért nem is méltatják figyelemre. (Jalk. chad. 117e.)

Az ördögökről:

A rabbik tanítják: Hat dolog mondatik el az ördögökről; háromban hasonlítanak a szolgálattevő angyalokhoz: szárnyaik vannak, repülnek a világ egyik végéről a másikra és tudják, hogy mi fog történni a jövőben. A véget azonban nem tudják, mert ők is csak hallgatóznak a függöny mögött. Három dologban pedig az emberekhez hasonlítanak: esznek, isznak, szaporodnak (nemzenek) és meghalnak. - Hat tulajdonsága van az embernek;

Háromban hasonlít a szolgálattevő angyalokhoz: értelme van, egyenes testtartással jár és a szent (héber) nyelven beszél, mint az angyalok; három dologban pedig a baromhoz hasonlít: eszik, iszik, ganajoz, mint a barom. (Hagigah 16a.)

Pénteken az esti szürkületkor teremtette Isten az ördögöket; mivel azonban csakhamar beköszöntött a szombat, nem volt már ideje számukra ruhát (testet) alkotni. (Jalk. chad. 107.) Mások szerint büntetésből maradtak test nélkül, mivel ellenezték, hogy az ember testet kapjon. (U. o. 115., 116.) Mindazonáltal az ördögök lényegét a tűz és víz teszi. (Nism. chajim 117b.) Némelyek levegőből, mások földből is vannak alkotva és lelkük bizonyos anyagból vétetett, amely a Hold alatt fekszik és különben semmi másra nem való. (Tab. haar. 9b.)

Az ördögök közül némelyek Ádámtól származnak, aki az Istentől kimondott átok után Évával közlekedni vonakodott, nem akarván, hogy balsorsának örökösei legyenek; megjelent tehát kettő az ördögök feleségei közül, akikkel aztán ördögöket nemzett. (Jalk. rub. 3. "Leda".) Ádám Lilithel, az ördögök egyik előkelő feleségével 130 éven át csakis szellemeket, ördögöket és éjjeli rémeket nemzett. (Erubin 18b., lásd alább.) Egyébiránt azon 130 év alatt Éva csakis ördögöket szült, kénytelen lévén az ördögökkel közlekedni. (Bechaj par. 1., 16a.)

Az ördögök asszonyai közül nevezetes négy anyaördög; azt mondják, hogy Salamon hatalommal bír fölöttük, szolgálóinak nevezte őket és igénybe is vette szolgálataikat. (Menachem i. h. 33c. és sok más rabbi) Ezen asszonyok egyike szombat éjjel 180 ezer ördöggel kóborol, akiknek hatalmuk van mindenütt romlást terjeszteni; ez az asszony és leányai egyszersmind feleségei is Sammai ördögnek. (Pesachim 112b.) Lilith szintén e négy ördögasszony közül való. Engedetlen volt a férje, Ádám iránt s emiatt büntetésül száz gyermekétől fosztá meg a halál s hozzá még meg kellett ígérnie, hogy az emberfiákat, akik fölött ő hatalommal bír, három angyalnév láttára meg nem öli. (Seph. ben Síra 9a. és b. emek. hammel 84b.) Ez a Lilith az enyészet 480 angyalától követve, szüntelen ordít; egy másik a négy közül szakadatlanul táncol, 479 gonosz szellemet vezetve magával. (Jalk. chad. 108.)

Mint egykor Ádámtól, úgy most is hasonló módon keletkeznek új ördögök, igen undok módon. Az ember különben meg is ölhet egy ilyen ördögöt, ha pl. az ember maceszt süt és nagyon erőlködik. (Hanhag 16.) Noé azonban ezen halandó ördögök közül magával vitt néhányat a bárkába, hogy életüket megmentse (Nism. ch. 115.)

Az ördögök közül némelyek a levegőben laknak és az emberek álmait szövik; mások a mélységes tengerekbe zárják és fölforgatnák az egész világot, ha egyszer kiszabadulhatnának: ismét mások a zsidókban ütötték

föl tanyájukat és a zsidók bûneit okozzák. (Bechaj i. h. 90a.) A vízről jövő ökör szarvai között (Pesachim 112b.) és a temetésről visszatérő asszonyok között is (Jore deah 34S.) táncolnak ördögök. Tízezrével környeznek mindegyikünket ezek a rémek, még a ruháinkat is ők koptatják. Ha az ember megszitált hamut hint este az ágy köré, reggel benne találja a rémek nyomait. (Berakhoth 6a.) Nemkülönben a diófákon is tartózkodnak s ezért azok árnyékában aludni veszélyes, mert minden levélen egy-egy ördög lakik. (Jalk. chad. 108b.) Két híres ördög: Asa és Asaél a napkeleti sötét hegyekben laknak; ezektől tanulták Balaam, Job és Jethro a varázslást; ezeknek segítségével uralkodott Salamon az angyalok és emberek fölött s ezek által kényszeri-tette látogatására Sába királynéját. (Emek. ham. 68a., 132c.)

A világról, mint olyanról.

"Az egész világ 1600 mérföld, az égboltozat ezer mérföld. Egy ember rendszeren 10 mérföldet tesz meg egy nap alatt: tehát az égboltozat a napnak egy hatodrésze. Mizraim 1600 négyszögmérföld. Mizraim pedig egy hatvanad része Chusnak (Aethiopia), Chus pedig hatvanad része Edennek. az Eden hatvanad része a pokolnak, a pokolhoz pedig úgy aránylik az egész világ, mit a tető a fazékhoz. (Ugyanez áll a Taanit 10a. lapján.) Az ég és föld közötti távolság ötszáz évet tesz ki, az égboltozat szintén ötszáz év, egyik égtől a másikig megint ötszáz év és így a többi egekig is".

"A földtől az édig 500 évig tart az út, az ég vastagsága szintén 500 évnyi út, s ugyanannyi a távolság a hét ég mindenike között. Ezen egek fölött vannak a szent állatok, amelyeknek lábai olyan hosszúak, mint az egek magassága együttvéve, a felső lábszáraik szintén ilyen hosszúak, a csípőik szintén, a törzseik szintén, a nyakuk szintén, a fejük szintén s a szarvuk szintén olyan hosszú mint a hét ég magassága együttvéve". (U. o. 13a.)

"Tíz dolog teremtett szombat előestéjén alkonyatkor ős pedig: a kutak (a zsidók számára a pusztában), a manna, a szivárvány, az írásmód (a két kőtáblán), a kőtáblák, a Mózes sírja, a pokol, amelyben Mózes és Illés álltak, Balaám nőstény szamarának szája és a földnek szája a gonoszak elnyelésére. Némelyek hozzáadjak még Áron virágzó mandula-botját, a gonosz szellemeket, meg az első ember ruháit. Jehuda rabbi szerint a tisztítóűz is, mert hét dolog lett teremtve a világ teremtése előtt: a törvény, a bûnbánat, a paradicsom, a tisztítóűz, az Úr trónja, a templom és

a Messiás neve. Két dologra gondolt az Úr a szombat előestéjén, hogy majd még megteremti, de csak szombat estéjén teremtette meg; ugyanis a szombat estéjén adta a Szent Ádámnak az észet arra, hogy vegyen két követ s dörzsölje őket össze, hogy tüzet kapjon s hozzon két állatot, párosítsa őket össze, hogy megszülessék az öszvér". (Pesachim 54a.)

"Hat dolgot cselekedett Chizkijahu (Ezékias) király, amelyek közül hármat helyeseltek, hármat nem helyeseltek. Atyja holttetemét (kiengesztelésül) kötélravatalra tette, ezt helyeselték; összetörte a réz-kígyót, ezt is helyeselték; eldugta a gyógyászat könyvét, ezt is helyeselték; összetörte a templomajtókat s elküldte az asszír királynak, ezt nem helyeselték; elzárta a Felső Gibon vizét, ezt sem helyeselték; szökőnapra tette a Nisan-t (húsvéthónap), amikor már megkezdődött". (u. o. 56a.)

Ádám és Éva.

Mikor az Úr az első embert akarta megalkotni, először a szolgálattelvő angyalok egy osztályát alkotta meg s így szólt hozzájuk: Akarjátok-e, hogy embert alkossunk a mi képünkre? Azok pedig kérdeék: Világ Ura, milyenek az ő cselekedetei? Ilyenek és ilyenek. Erre ők felelék: Mi az ember, hogy reá gondolsz? (stb. 1. 8. zsolt.) Erre az Úr közéjük dugta a kisujját és elégette őket. Hasonlóképp cselekedett a másik osztállyal is. A harmadik osztály azonban így szólt: Világ ura, mit használt az az előbbieknél, hogy úgy beszéltek előtted? Az egész világ a tied, tedd azt, amit a te világgal tenni akarsz. Mikor pedig a vízözön és nyelvzavar kora beköszöntött, így szóltak: Hát nem volt igazuk elődeinknek? Jehuda mondja, hogy az első ember a világ egyik végétől a másikig ért, midőn azonban vétkezett, A Szent rátette a kezét és kicsinnyé tette őt. Eleazár azt mondja: az első ember a földtől az égig ért, amidőn azonban vétkezett stb. (Sanhedrin 38b., Hagigah 12a.) Meir rabbi azt mondja, hogy az első ember 100 rőf magas vala. (Sanhedrin 100a.)

Az Úr Ádám kedvéért lyukat fúrt, hogy a világ egyik végéről a másikra ellásson. (Hagigah 12b.) Mikor az angyalok az óriási Ádámot meglátták, megijedtek s azt mondták az Úrnak, hogy most már két Isten lesz. Az Úr ezért. rátette a kezét Ádámra és összezsugorította potom ezer rőfnyire. (Jalkut Simoni 6d.)

Az ember azért alkottatott szombat előestéjén. hogy mindjárt lakomához mehessen; amikor t. i. már minden készen volt. - Az a por, amelyből

Ádám alkottatott, az egész földről kapartatott össze. A derekának való Babilóniából vétetett, a feje Zsidóországból, a végtagjai a többi országokból, a szemérem-része Agma várából. (Berakhot 61a.)

Ádám megalkotása a következő program szerint ment végbe:

I. óra: a por összehordatik a négy világtáj felől;

II. óra: a por egy formátlan csomóvá dagasztatik;

III. óra a tagok kinyújtóztatnak;

IV. óra: a gomolyagba lélek leheltetik;

V. óra: föláll a lábára;

VI. óra: elkezd mindent a nevéen szólítani;

VII. óra: Éva odavezettetik hozzá;

VIII. óra: az Úr lefekteti mindkettőjüket az ágyba és négyen kelnek föl:

Ádám, Éva, Kain és nőtestvére;

IX. óra: Isten megtiltja nekik, hogy a tudás fájáról egyenek;

X. óra: Ádám mégis eszik róla;

XI. óra: Ádám törvény elé kerül;

XII. óra: kidobjak a Paradicsomból. (Sanhedrin 38a. és b. Parasa Bersith 18d., 11a.. Jalkut Rubeni 21c.)

Jehuda rabbi mondja, hogy az első ember arámi nyelven- beszólt, Res-Lakis azt mondja, hogy az Úr megmutatott neki minden korszakot a tudósokkal és bölcsekkel együtt és amint Akiba korához ért, Ádám igen örült az ő törvénytudásán és szomorkodott az ő halálán. Jehuda rabbi szerint Ádám eretnek volt, mert az Úr azt kérdezte tőle: Hol vagy? - vagyis hová fordult a szíved? Nahman szerint pedig isten-tagadó volt, mert elhagyta az Úr szövetségét, (Sanhedrin 38b.)

"Ádám, míg száműzve vala a Paradicsomból (vagyis a bûnbeeséstől Szeth születéséig), szellemeket, éjjeli rémeket nemzett. De azért igen jámbor vala, 130 évet töltött böjtölésben, elvált a feleségétől s fügefaövet hordott a testen. A szellemeket akaratlan magömlés által nemzette". (Erubin 18b.) Amint már az előbbi fejezetben idéztük a Jébamoth 65b. lapjáról, Ádám az állatok minden fajtájával bujálkodott, Eliézer rabbi ezt úgy magyarázza, hogy Ádám minden állatot sorba próbált ugyan, de egyikkel sem volt megelégedve, csak amikor Évához feküldhetett, akkor kiáltott fel: Ez csont az én csontomból és hús az én húsemból! Amint fentebb (az ördögöknél) említettük, Éva 136 éven át ördögöket szült; ezek férfiördögök valának s Évával közlekedtek, akinek tőlük nőördögök születtek (Parasa Beresith 16a. és b.)

A Sanhedrin 70a. lapján Hisda rabbi azt állítja, hogy Ádám is, mint Noé, szőlőt evett s ez volt az a tiltott gyümölcs. Jehuda rabbi meg azt mondja, hogy búza volt. Nehemja meg fügének mondja, mert arról került ki Éva kosztümje.

"A jámborok leszállnak a tüzes kemencébe, de kiszabadulnak. Ádám apánkat is belökte oda a gonosz Nimród, de Gabriel kiszabadította".
(Pesachim 118a.)

A pátriárkák és próféták.

Mindenekelőtt azt jelenti ki a Talmud a Sanhedin 107b. lapján, hogy vízözön-korabeli és a nyelvzavar-korabeli embereknek nincs részük az örök életben.

A 108b. lapon pedig azt olvassuk, hogy az özönvíz kemény volt és forró s Matuzsálem gyászolása jeléül hét napig tartott. Jochanan azt mondja, hogy az Úr drágaköveket és gyöngyöket is vitetett be a bárkába, hogy azok Nóénak világítsanak.

Eliézer rabbi kérdésére Sem a következőket beszélte el: Sok bajunk volt a bárkában; azt az állatot, amely nappal eszik, nappal kellett táplálnunk, az éjjel evőt pedig éjjel; a kaméleonról nem tudta atyám, hogy mit eszik; egyszer szétvágott egy gránátalmát s abból kiesett egy féreg és azt megette. Azontúl aztán korpát dohosított meg s az abban levő férgeket adta neki enni. Az orozslánt meg a láz gyötörte. A fénix madarat atyám a bárka hátuljában fekvé találta; megkérdezte, hogy miért nem kért ennivalót; - láttam - úgymond - hogy el vagy foglalva a nem akartalak terhelni. Erre így szólt: Adja Isten, hogy sohse halj meg!

Sem máskor így szólt Eliézerhez: Hogyan csináltátok ti azt, hogy a királyok Keletről és Nyugatról ellenetek támadtak? - Hát ugy, hogy az Úr Ábrahámot jobbjára ültette (vigyázzunk: így ad a Talmud hamis értelmet a 109. zsoltárnak!) s mi földet dobáltunk feléjük, amiből kardok lettek és szárazakat, amikből nyilak lettek.

Nóéről azt mondja itt a Talmud, hogy ő már körülmetélve jött a világra és a lelke azután Mózesba költözött. Feleségei a bárkában Nóé egyik fiával, Kámmal, sőt a hollóval és a kutyával is közösültek, amiért Kámot azzal büntette meg Isten, hogy a bőre fekete lett, a holló pedig a csőrén hányja ki a magját, míg a kutya összeragad a nőstényével.

A 109b. lapon olvassuk, hogy a bábeli toronnyal az eget akarták

belyukasztani, hogy onnan a víz kifolyjon. Jeremiás rabbi szerint meg a torony építői az égből akartak lakni. Voltak olyanok is, akik az égből bálványozást űzni, meg olyanok, akik az Úrral háborút viselni akartak. Ezeket az Úr majmökká, szellemekké, kísértetekké változtatta. Johanán azt mondja, hogy a torony egyharmad részét tűz emésztette meg, egyharmad része a földre süllyedt s egyharmad része még most is megvan.

A Sopherim 14d. lapján olvassuk, hogy Ábrahám nagyobb vala minden óriásnál; teste 74 emberével volt egyenlő, 74-szer többet evett és ivott, mint más ember és 74-szer erősebb volt mindenkinél. Ő építette 17 fiának Ketura városát vasból és olyan drágakő kulcsot adott hozzá, ami ezt a roppant magasra épített várost nap helyett beragyogta.

Ábrahám kérdezte az Urat, hogy ki fogja őt körülmetélni. Te magad - felelt az Úr. Erre Ábrahám kést vett elő, megfogta az előbőrét és le akarta vágni de erőt vett rajta a félelem, mert öreg és gyöngye vala. Erre az Úr maga kinyújtotta a kezét, megfogta Ábrahám előbőrét és levágta.

(Rabboth Beradith Babba, Parasa 49., 44b.) Ábrahám azután körülmetélte egész háza népét s a levágott előbőröket egy nagy rakásra dobálták össze. Aztán rájött a termékenyítő napsugár s az előbördomb benépesedett vala férgekkel. És amint ezek megnőttek, olyan illatot terjesztettek, akár a legnemesebb fűszerek, vagy mint a legfinomabb tömjén, amely az áldozati tűzbe vettetik. És az Urat annyira elbájolta a finom előbőrillat hogy így szólt: Ha vétkezni fonnak is Ábrahám fiai, én mindig csak erre a jó illatra fogok emlékezni és irgalmasságot fogok velük gyakorolni". (Rabboth S. hasirim rabba 266b. Beresith rabba Parasa 47., 42d)

Egyébként tizenhárman jöttek már körülmetélve a világra: Ádám, Szet, Illés, Énok, Nóé, Tará, Jákób, József, Mózes, Sámuel, Dávid, Izaiás és Jeremiás. (Medras Tillim 10b.)

A Baba bathra 16b. lapján mondja Simon rabbi, hogy Ábrahámnak egy drágakő függött a nyakában, amelyet ha egy beteg megnézett, meggyógyult. Mikor Ábrahám meghalt, az Úr ezt a követ a Nap kerekére akasztotta.

A Baba bathra 58a. lapján olvassuk, hogy Banaah rabbi sírboltokat festett és amint Ábrahám sírboltjához ért, ott találta Éliézert, Ábrahám szolgáját annak ajtaja előtt. Mindjárt meg is kérdezte, hogy mit csinál Ábrahám. - Fekszik a Sára kebelén - felelé amaz - Sára meg a fejében bogarászik. - Hát jelentsd be nekik, hogy itt állok az ajtónál. - Bejöhetsz - volt a felelet -

hisz ismeretes dolog, hogy ezen a világon a gonosz ösztön uralkodik (vagyis Sára miatt nem kell magát zsenírozni). - Be is ment tehát, körülnézett és kijött. Azután elment Ádám sírjához. .Ott azonban egy égi hang döngött rá, mondván: Te megnézted az én hasonmásomnak képét, de az én hasonmásomat nem szabad megnézned! - Ja, de nekem meg kell mérnem a sírboltot. - Kivülről ugyanaz a mérete, ami belülről! - Bánaáh aztán elmondja, hogy Ádám bütykei hasonlóak voltak a napgolyóhoz: Minden más asszony Sárahoz képest, Sára Évához képest, Éva Ádámhoz képest, Ádám az Istenhez képest olyan volt,. mint egy majom az emberhez képest.

"Egykor a Szent így fog szólani Ábrahámhoz: A te gyermekeid vétkeztek ellenem. Ő azonban így fog válaszolni: Világ Ura! Akkor vesszenek el a te neved megszentelése végett! Azután így fog beszélni: Megmondom Jákóbnak, ő érezte a gyermeknevelés fájdalmait, talán ő könnyületért fog esedezni. Ekkor meg az Úr ő neki mondja: A te gyermekeid vétkeztek ellenem. És ő ezt feleli: Akkor hát vesszenek el! Az Úr pedig erre így szól: Sem az öregnél nincsen ész, sem a fiatalnál okosság. Ezért most Izsákhhoz szól így: A te gyermekeid vétkeztek ellenem. Ez azonban így felel: Világ Ura! Miért az én gyermekeim'? Hát nem a te gyermekeid is? Amikor előtted azt mondták: Meg fogjuk cselekedni, engedelmeskedni fogunk, - akkor elsőszülött fiadnak nevezted őket, most meg az én gyermekeimről beszélsz és nem a te gyermekeidről? Azután valami sokat vétkeztek? Hiszen 70 esztendő az ember élete és ha levonjuk azt a 20 évet, amelynek tetteiért nem büntetsz, akkor 50 év marad; ha ebből 25 évet az éjjelekért levonunk, akkor 35 marad; ebből továbbá az imádságra, az evésre és a szükség-végzésre vond le a felét, s marad 12 1/2 év; ha ezt mind magadra akarod vállalni, jó; ha nem akarod az egészset, hát vállalom én a felét; ha pedig a felét sem akarod, akkor én az egészset magamra vállalom, hiszen én te érted feláldoztattam magamat!" (Sabbath 9b.)

A Bibliából ismeretes Og, Bázán királya, aki a nevét a Talmud szerint azon körülménytől nyerte, hogy Ábrahámot egyszer a húsvéti kalács ("ugga") sütésénél találta. Og a vízözönből úgy menekült ki egy egyszarvúval, hogy folyton a bárka mellett ballagott, mert ott a víz hideg volt, míg másutt forró (Sebuoth 113b.) Ez a jó étvágyú gentleman naponta kétezer ökröt és ugyanannyi vadat emésztett föl és megivott rá ezer pintet. (Soferim 14d.) Mikor az izraeliták Bázán földjére értek, megtudta Og, hogy táboruk 3 mérföldre terjed. Egyszerűen fölszakított tehát egy

hárommérföldes hegyet és fölkapta a fejére. Az Úr azonban hangyákat küldött a sziklára s ezek hamarjában akkora lyukat vájtak rajta, hogy beesett az Og nyakába, fogai pedig az állán keresztül úgy benőttek a sziklába, hogy a fejét többé ki nem szabadíthatta. Ekkor odasietett Mózes egy tíz rőf hosszú fejszével és tíz rőf magasat ugorva, Ogot a bokáin megvágta és megölte. (Berakhoth 54b.) Og mindazonáltal élve jutott a Paradicsomba. (Derech erez 20c.) Jochanan rabbi egyszer valami halottnak a lábszárcsontjára akadt; három egész martföldet futott mellette s mégsem ért a végére; ez a csontocska Og lábszára vala. (Nidda 24b.) Ognak egy kiesett fogából Ábrahám széket, más csalhatatlan rabbik szerint pedig ágyat csináltatott magának. (Soferim 14d.)

A Baba bathra 16b. lapján mondja Jochanan rabbi, hogy a gonosz Ézsau atyja halála napján hált egy eljegyzett szűzzel, gyilkolt, megtagadta az Istent s a feltámadást és meggyalázta az elsősülöttséget.

A Holin 91b. lapján a Genesis 28., 13. versét Jizchak rabbi úgy magyarázza, hogy az Úr Izrael egész földjét összegöngyölte és Jákób feje alá tette, hogy azt az ő gyermekei könnyen meghódítsák.

"Jákób így szólt Rachelhez: Akarsz feleségem lenni? Az pedig így felelt: Igenis, de az én apám egy csaló s azt nem tudod rászedni. - Erre Jákób így szólt: Ha ő csaló, akkor én testvére vagyok a csalásban". (Megillah 13b.)

A Baba bathra 123a. lapján elmondatik, hogy Rachel előre figyelmeztette Jákóbot, hogy Leával akarja az apja becsapni s megállapodtak abban, hogy Rachel, midőn lefátyolozottan Jákób elé vezettnék, egy jellel fogja tudatni, hogy ő az. Később azonban megsajnálta testvérét, hogy az majd ily szégyenben marad, elárulta neki a titkos jelt és Jákób így rá volt szedve; megkapta csipás Leát.

"Jizchak rabbi mondá: Jakób atyánk nem halt meg. - Hát akkor hiába temették el, - felelte Nachman rabbi. - Ezt én abból következtetem, - mondá Jizchak rabbi, amit Jeremiás 30. fejezete -10. verse mond: Én megszabadítalak téged a messze földről és ivadékodat az ő fogsága földjéről". (Taanith 5b.)

Mózesről is ad a Talmud egy kis csemegét:

A Sabbath 88b. lapján elmondatik, hogy az angyalok seregei elcsodálkoztak azon, hogy a Tóra az embereknek adatott s hogy az asszonyok szülöttei a menyeeiek közé kerülnek. A 89. lapon pedig elmondatik, hogy a Sátán mindenfelé kereste a Tórát: az Istennél, a földön,

a pokolban, a halálnál s végre Mózesnél, ez azonban így felelt: Hát ki vagyok én, hogy az Úr nekem adja a Tórát? Erre az Úr megszólalt: Mózes, hát te hazudsz? Mózes azonban így felelt: Világ Ura! Hát én azt a nálad őrzött kincset amivel te mindennap mulatsz, magamnak tartsam meg? Az Úr felelé: Minthogy te ily kevésre becsülted magad, a Tóra a te nevedet fogja viselni. - Jehosua rabbi mondja: Midőn Mózes a magasba fölérkezett, úgy találta az Urat, amint koronákat kapcsolt a betűkre. Ekkor az Úr így szólt: Mózes, a te városodban nem szokás köszönni? (Békét kívánni) Mózes felelé: Hát szokott a szolga az Urának békét kívánni? Erre az Úr így szólt: Legalább azt mondhattad volna: Legyen sikere a te munkádnak. - Ugyanaz a rabbi mondja, hogy amikor a negyven nap elmúlt és Mózes hat órára (vagyis déli 12 órára) nem jött meg, amint ígérte, megjelent a Sátán, elkezdte lázítani a zsidókat, aztán azt mondta nekik, hogy Mózes meghalt és meg is mutatta nekik a koporsójának alakját. Az Erubin 54b. lapján azt tanítják a rabbik, hogy Mózes a Misnah-t az Úr ajkáról tanulta.

Jehuda rabbi mondá; Mikor Mózes fölment a magasba, ott találta a Szentet ülve, amint koszorúkat (koronákat) csinált a betűkre és így szólt hozzá:

Világ Ura, ki tart téged vissza? Az Úr pedig felelé:

Egy férfiú, aki sok nemzedék végén fog lenni, az ő neve Akiba b. Joseph. - Világ Ura - folytatá Mózes - engedd őt látnom! - Menj hátra! - Mózes hátrament és leült Akiba tanítványai 80 sorának végén, de nem tudta, hogy azok mit beszélnek. Ekkor ereje is elgyöngült. Mikor Akiba egy bizonyos dologhoz ért, így szóltak a tanítványai: Rabbi! honnan tudod ezt - Ez Mózesnek egyik tanítása (Halacha) a Sinai hegyről. -Ekkor Mózes lelke megnyugodott. Majd ismét az Úr elé lépett és így szólt: Világ Ural Egy ilyen embered van neked és én általam akarod a törvényt (Tóra) adni? - Hallgass! - mondá az Úr - így jutott eszembe. (Menachoth 29b.)

"Mózes így szólt az Úr előtt: Világ Ura! Ha egy háromlábú szék a te haragod órájában nem tud előtted megállni, mennyivel kevésbé tudna egy egylábú szék. Azonkívül pedig az atyáim előtt szégyellnem kellene magamat, mert azt mondanák, hogy elvesztettem méltóságomat. Ez egy megszenteltetés lenne reád nézve. Eliézer azt mondja, hogy Mózes addig állt ott imádkozva, míg láz fogta el. Mi a láz? A csontok tüze. Mi a csontok tüze? Hát csontláz. Raba azt mondja, hogy a Szent így szólt végre Mózeshez: Mózes, te engem megelevenítettél a szavaiddal (Berakhoth 32a.)

Jannai rabbi iskolájában tanították, hogy Mózes így szólt az Úr előtt: Világ Ura, az a sok ezüst és arany, amit te az izraelitáknak túlságban adtál, míg csak azt nem mondták: elég (daj), - elcsábította őket, hogy isteneket csináljanak az aranyból. Mert az oroszlán sem toporzékol és ordít egy rakás szalma előtt, hanem egy rakás hús előtt igenis.

Abba rabbi mondja, hogy az Úr megragadta Jeroboám ruháját és mondá: Térj meg és akkor mi; én, te, meg Isai fia az Éden-kertben fogunk sétálni. - Ki megy elől? - Isai fia. - Akkor nekem nem kell!" (Sanhedrin 102a.)

Chama rabbi mondá: Mózes a kőtáblák töredékeiből gazdagodott meg. A táblák hossza és szélessége 6-6 arasznyi volt, a vastagsága meg 3 arasznyi. Rab és Semuél mondák: A bölcsességnek 50 kapuja teremtetett a világon s mind egytől-egyig Mózesre bízott. Jochanan rabbi mondá: Először megtanulta Mózes a bibliát (Tóra) s aztán megint elfelejtette, míg aztán ajándéku adatott az neki. (Nédarim 38a. lap)

A 105. zsoltár 16. versét, amely így szól: "Bosszantották Mózes a táborban." Semuél rabbi így magyarázza: Mindenik féltékeny volt a feleségére Mózes miatt. (Moéd-Katan 18a.)

"Mirjam Áron nőtestvére mondá: Egykor az én anyám egy fiút fog szülni, aki Izraelt meg fogja menteni. Abban az órában, amikor ez a fiú megszületett, az egész ház megtelt fényességgel. Ekkor fölkelt az apa és megcsókolta Mirjamot a fején. De, mikor a kis Mózes a Nílusba dobták, fölkelt az apa s fejbeütötte Mirjamot, mondván: Hol van a te jövődölésed? (Megillah 14a.)

"Ki zárta be Mirjamot hét napra, mikor bélpoklos volt? Azt mondod tán, hogy Mózes, de hiszen Mózes csak laikus volt (vagyis nem pap) és egy laikusnak nem szabad a bélpoklosságot megnézni? Ha pedig azt mondod: Áron zárta be; hát Áron meg rokona volt neki s a rokonnak sem szabad a bélpoklost megnézni. Azonban a Szent maga tanúsított nagy tiszteletet ő iránta abban az órában és így szólt: Én fogom őt bezárni, én fogom tisztátalannak nyilvánítani és én fogom szabadon bocsátani". (Zebahim 101b.)

"Az egész 40 év alatt, melyet a zsidók a pusztában töltöttek, Juda csontjai a koporsóban hanyódtak, míg Mózes jött és számára irgalomért esedezett. Ekkor összeálltak csontjai. Midőn pedig erre sem akarták őt az égi kollégiumba beereszteni, így szólt;

"Vidd őt népéhez!" (Makkoth 11b.)

Ugyanez áll a Baba kamma 92a. lapján, ahol is hozzáteszik, hogy az égi

kollégiumba azonban nem eresztették be, mert a rabbik beszédét nem értette s így nem is tudott velük szórakozni.

A Holin 89a. lapján olvassuk, hogy Rabi vagy Jochanan rabbi szerint a világ csak Mózes és Áron érdeméből áll fenn.

"A rabbik tanítják: Amidőn a mi rabbijaink a jabnei szőlőhegyre értek, ott voltak Jehuda, Nechemja és Eleázár rabbik. A vendégség tiszteletére mindegyikük előadott valami . Jehuda rabbi, mint közismert, kiváló szónok, Mózesről kezdett beszélni, hogy az a nép nyakassága miatt vevé a sátort s messze a táboron kívül vonta föl. (Móz. II. 33, 7.) Jizchak rabbi szerint pedig a Szent így szólt Mózeshez: Mózes, én és te a Halachából fogjuk egymást színről-színre tanítani. (Berakhoth 63a)

A Baba bathra 122a. lapján elmondatik, hogy a Kánaán földjére való bevonuláskor hogyan sorsolták ki a földet a törzsek között, amikor is Józsue a Szent-lelket markírozta.

A Baba bathra 16a. lapján mondja Levi, hogy a Sátán és Fenenna az ég nevében tárgyaltak. (I. Sam. 1, 6) Acha ezt úgy magyarázza, hogy a Sátán megjelent és megcsókolta Fenenna lábát.

A Józsue 13. 22-re vonatkozólag azt mondja Johanán, hogy Bálaám először Próféta volt, aztán varázsló lett, azért Rabh szerint megkövezték, elégették, lefejezték és megfojtották. (Sanhedrin 106a.)

A 106b. lapon olvassuk, hogy Dávid így szólt az Úrhoz Világ Ura, tedd már, hogy Doég meghaljon:

Az Úr pedig felelé: Ő sok javat nyelt el, s azt ki kell neki okádnia.

"Nachman rabbi mondja: Saul összeecsúnyította magát ganéjjal, amikor királlyá lett. Jehuda rabbi mondja: Miért nem volt a Saul királyi házának maradandósága? Mert makulátlan volt. Jochanan rabbi ugyanis azt mondja, hogy csak az olyat lehet hitközségi előjárónak megtenni, akinek a háta mögött egy kosár piszkosság ("csúszómászó") van, azért, hogy, ha hencegni kezd, akkor azt lehessen neki mondani: lépj vissza! (Pesachim 22b.)

A Sanhedrin 105a. lapján olvassuk, hogy a szolgálattelvő angyalok így szóltak az Úrhoz: Világ Ura, ha Dávid, aki a filiszteust megölte és Gethet gyermekeidnek megszerezte, eléd fog állni. mit fogsz vele csinálni (mikor ellenségeit is ott látja a másvilágon)?-Az az én dolgom, hogy összebékítsem őket.

Dacos feleletet adott Izrael népe a prófétának: A próféta ugyanis így szólt Izraelhez: Tartsatok bűnbánatot, mert hol vannak atyáitok, akik vétkeztek?

Azok pedig felelnek: Hát azok a próféták hol vannak, akik nem vétkeztek? Dávid királyról egy sereg érdekes dolgot talál föl a Talmud:

"Jehuda rabbi mondja: Dávidnak 400 gyermeke volt, mindnyájan elfogott szép pogány nőktől valók voltak, mindnyájuknak nyírott, fonott hajuk volt, aranykocsiban ültek és a csapat élén haladtak. Ezek voltak Dávid házának ökölvívói". (Kiddusin 76b.» Sanhedrim 21a.)

"Dávid a Szent előtt így szólt: Világ Ura, add tudtomra nekem az én végemet! (38. zsolt.) Én pedig elhatároztam - felelt az Úr, hogy testből és vérből való lénynek nem adom tudtára a végét. - Dávid folytatá: És mi az én napjaimnak számát - Azt is elhatároztam, hogy egy embernek sem adom tudtára napjainak számát. - Dávid ismét folytatá: Engedd tudnom, hogy mennyi van még hátra életemből? - Az Úr felelé: Szombaton fogsz meghalni. - Dávid: Én a hét első napján szeretnék meghalni. - Az Úr: Salamonnak, a te fiadnak uralma mar megkezdődött s egyik uralomnak a másikat nem szabad egy hajszálnyira sem érintenie. - Dávid: Akkor szeretnék a szombat előestéjén meghalni". (Sabbath 30a.) "Dávid ezután leült minden szombaton és tanult egész nap. Azon a napon, amelyen a lelkét kilehelnie kellett, elébe lépett a halálangyala, de nem volt vele szemben semmi hatalma, mert Dávid szája nem hagyott föl a tanulással. Ekkor a halál angyala kiment a kertbe, amely a ház mögött volt, fölmászott a fákra és megrázta őket. Amint Dávid kiment, hogy megnézzze, mi történt, letört a lépcső, amelyre lépett, a lábai alatt; erre elhallgatott a szája és kilehelte lelkét. Selomoh (Salamon) ekkor elküldött az iskolába és kérdeztette: Atyám meghalt és a napon fekszik; a kutyák éhesek az atyám házában, mit cselekedjem?

(Mert szombaton nem szabad a tetemhez nyúlni.) Azok így feleltek: Vágj le egy disznót és dobd a kutyák elé; atyád holttestére pedig tégy egy kenyeret és egy gyereket s akkor el szabad őt mozdítanod onnan. Nem találóan mondta tehát Selomoh, hogy jobb egy élő kutya egy döglött oroszlánnál?" (Sabbath 30b.)

"Jehuda rabbi mondja: Dávid (az Uriás feleségével való házassága után) hat hónapig kiütéses vala s ezért a tanács nem érintkezett vele." (Joma 22b.)

Ula rabbi mondja: Azelőtt a törvény olyan volt, mint egy kosár, amelynek hiányzik a füle; míg aztán jött Selomoh és fület csinált rája". (Erubin 21b.)

"Parnach rabbi mondja: Abban az évben (amikor Selomoh a templomot fölszentelte) az izraeliták nem tartottak engesztelőnapot és mikor emiatt

aggódtak, egy égi hang (Bath-Kol) szólalt meg: Ti mindnyájan el vagytok rendelve az örök életre". (Moéd-Katan 9b.)

Jochanan rabbi mondá: Sichinben háromszáz féle ördög volt... Mire kellett Salamonnak a hím és nőstényördögök? Az mondatik (III. Reg. 6, 7.): "A ház pedig, mikor építették, faragott és kész kövekből építették.

Salamon ugyanis megkérdezte a rabbikat:

Hogy bírom én ezt megcsinálni'? Ezek felelék: Van egy ehhez való kő, samirnak hívják, ezt használta Mózes is az efodhoz. Hol lehet azt találni? - kérde Salamon. Hozass hím- és nőstényördögöket, kényszerítsd őket, hogy mondják meg, talán ők tudják a helyet. Salamon tehát hozatott hím- és nőstényördögöket, kényszerítette őket, hogy mondják meg azt a helyet, de azok azt felelték: Mi nem tudjuk, de tán Asmodeus, az ördögök fejedelme, tudja. Hát ő hol van? - kérde Salamon. Azok pedig felelék: Ő abban és abban a hegyben van, ott kutat ásott magának. megtöltötte vízzel, egy kemény kővel befödte és pecsétgyűrűjével lepecsételte. Mindennap fölmege az égbe és tanulja a mennyei tanokat, azután megint lejön a földre és tanulja a földi tanokat, megvizsgálja a pecsétet, felfödi a kutat, iszik belőle, aztán megint betakarja, újra lepecsételi és megy az útjára.

- Salamon ekkor elküldött Benajahu ben Jehoadáért, aztán adott annak egy láncot, amelybe az Úrnak kimondhatatlan neve volt bevésve, továbbá egy gyűrűt, melybe az Úr neve volt vésve, egy batyu gyapjút és egy tömlő bort. Ez azután elindult, fúrt egy kutat az ördög kútja alatt, kieresztette a vizet, bedugta a nyílást gyapjával, aztán fúrt felül is egy kutat, beleeresztette a bort és bedugta a nyílást. Azután fölmászott egy fára s leült az egyik ágon. Asmodeus megjött, megvizsgálta a pecsétet, felnyitotta a kutat és amint bort talált benne, idézte a szentírást (Péld. 20.1.): "Bujaságra vivő szer a bor és háborgó a részegség; aki ezekben gyönyörködik, bölcs nem leszen. Valamint (Oze. 4. 11.): "A paráznság, a bor és a must (!) elveszik a szívet." Ő tehát nem akart inni; mivel azonban szomjas volt, nem bírta magát visszatartani és berúgott és lefeküdvén, elaludt. Benajahu most lemászott a fáról, odament hozzá. nyakára vetette a láncot és erősen összehúzta. Mikor fölébredt Asmodeus, ki akarta magát szabadítani, Benajahu azonban rákiáltott: A te Urad neve van rajtad! Azzal megfogta és vezette. Midőn pedig útközben egy pálmához értek, Asmodeus odadörgölözött és kidöntötte; aztán egy házhoz értek, azt is összedöntötte. Majd egy özvegyasszony kunyhójába értek s ez sírva esedezett kíméletért, mire az ördög-a másik oldalra hajolt és eltörte az

egyik csontját magának. Aztán látott egy vakot, aki eltévedt s elvezette a helyes útra; majd egy részeget látott, aki eltévedt s azt is a helyes útra vezette, azután. látott egy nagyon víg nászmenetet, s akkor elkezdett sírni; majd látott egy embert, aki így szólt egy suszterhez; Csinálj nekem olyan cipőt, ami hét évig tartson l - s arra Asmodeus nevetett; aztán látott egy varázslót munkában és ezen is nevetett. - Midőn pedig Asmodeus a királyhoz ért, az három napig nem bocsátotta maga elé. Első nap mindjárt kérdezte: Miért nem kíván engem a király?-Sokat ivott - felelék neki. Erre az ördög vett egy téglát és rátette egy másikra. Jelentették ezt Salamonnak, aki így szólt: Azt akarja ezzel mondani: Adjatok neki többet inni! Másik nap' ismét kérdezte Asmodeus: Miért nem kéret engem a király? Sokat evett -- felelték neki. Akkor ismét levette egyik téglát a másikról és a földre tette. Jelentették Salamonnak, aki így szólt: Azt akarja ezzel mondani, adjatok neki kevesebbet enni! A harmadik nap elmúltával a király elé vezették s akkor Asmodeus egy nádat vett a kezébe, lemért négy rőföt s a nádat Salamon elé dobta e szavakkal: Ha az ember halott, nem foglal el több helyet ezen a világon, mint négy rőfnyit; most meghódítja az egész világot s addig nem. lakik jól, míg rajtam is erőszakot nem vesz. - Én nem kívánok tőled mást, - mondá Salamon. csak a samir követ, mert az kell nekem a templomépítéshez. Asmodeus így felelt: Ez nem nekem adatott át, hanem a tenger fejedelmének. Az meg nem bízza másra, csak a fajdkakasra és pedig egy esküből kifolyólag. "

- Hát az mit csinál vele? - kérdé Salamon. - Fölviszi egy hegyre, ahol senki sem lakik, annak csúcsán megáll, fölhasítja és a fák magvait beszórja s ott lakható föld lesz s innen van az, hogy mi őt a fordításban Naggar tura, azaz hegyi kakas néven nevezzük. Elkezdtek most keresni a fajdkakas fészket és megtalálták benne a fiókákat is és betakarták őket fehér üveggel. Midőn pedig a fajdkakas hazajött és nem tudott az üvegfedőtől a kicsinyeihez jutni, visszarepült a samirért. De, mikor Benajahu meglátta a fajdkakast a samirral, óriási lármát csapott, úgy, hogy a fajdkakas ijedtében a samirt elejtette. Benajahu pedig fölvette. A fajdkakas, esküje miatti bánatában, fölakasztotta magát. - Bonajahu aztán megkérdezte Asmodeust: Miért vitted te azt az eltévedt vakot a helyes útra? - Azért, mert arról ki van mondva az égben, hogy tökéletes igaz és mindannak. aki vele szívességet tesz, öröme lesz a másvilágon. - Miért vezetted aztán azt a részeget a helyes útra? - Azért, mert arról ki van mondva az égben, hogy egy tökéletes gonosz, azért szereztem neki

kedélynyugalmat, hogy hadd élvezze ezt a világot. - .Hát akkor miért sírtál, mikor azt a lakodalmas menetet láttad?

- Mert az az ember harmadnapra meghalt és az asszonynak 13 évig kell vámi a sógori házasságra.

- Azon a cipőcsináltató emberen meg miért neveltél? - Mert az hét napig sem él és hét esztendőre való cipőt akart. - Hát végre azon a varázslón miért neveltél? - Mert az a király kincsen ült és varázslásnak hitette el azt, mikor maga alól szedett ki mindent. - Salamon mindaddig magánál tartotta Asmodeust, míg a templomot fölépítette. Egy napon Salamon azt kérde tőle: Miben áll a ti előnyötök (a szolgálattelvő angyalok fölött)? - Vedd le rólam ezt a láncot és add ide a te gyûrûdet, akkor megmutatom neked. Salamon levette a láncot s odaadta a gyûrûjét. Az ördög lenyelte a gyûrû, azután egyik szárnyát az ég felé, másikat a föld felé feszítette ki és Salamont eldobta 400 mérföldnyire. - Salamon most ajtóról-ajtóra járt koldulni s mindenütt, ahová ment, ezt mondta: Én, a Prédikátor, Izrael királya voltam Jeruzsálemben. (Eccle. 1.12.) Mikor a tanácsba (synedrium) ment, így szóltak a rabbik: Mi lehet ez, hiszen csak a bolond szokta mindig ugyanazt mondogatni?

Azután Benajahut kérdezték meg: Nem hivatott téged a király? - Nem! - felelé ez. - Azután a királynékhoz küldtek és megkérdeztettek: Megy a király tihozzátok? - Igen! - felelték azok. - Azután megint azt üzenték nekik: Vizsgáljátok meg a lábát! (Az ördögök lábai ugyanis a kakaséhoz hasonlók)

Fél csizmában jött hozzánk, havivérzés idején is kíván bennünket és még az anyjával, Bethsabéval is akar hálni. - Erre bevezették Salamont, odaadták neki a gyûrû és azt a láncot, melybe az Úr neve volt bevésve. Mikor Salamon belépett abba a terembe, amelyben Asmodeus a trónon ült, amint őt Asmodeus meglátta, tüstént elfutott." (Gittin 68a. 1.)

A Baba mezia 86b. lapján olvassuk, hogy Salamonnak ezer asszonya volt s mindenik miden nap lakomával várta, mert mindegyik azt hitte, hogy Salamon ma az ő vendége lesz.

"Jehuda rabbi mondja: Abban az órában, amikor Selomon a Paroh (Fáraó) leányát felségül vette, ez a húros hangszereknek ezer fajtáját hozta a házba és elmondta, hogy mindenik istennek hogyan kell játszani. Salamon pedig nem titkolta el ezeket. Ugyanő mondja, hogy abban az órában leszállt Gábriel angyal az égből s egy nádat dugott a tengerbe, amiből egy homokzátony keletkezett s ezen épült fel a nagy Róma. (Ugyanez áll a

Sanhedrin 21a. lapján.) - Azon a napon pedig, amelyen Jeroboám a két aranyborjút készítette (Kir. III. 12.), egy kunyhó épült s ebből lett Ion-Itália. (Sabbath 56a.)

A Sanhedrin 94a. lapján Johanán rabbi Izaiás 21.. fej. 11. versét úgy magyarázza, hogy Duma egy angyalnak a neve, aki a szellemek fölé van rendelve.

Papis azt mondja, Ezekiásra és kollégiumára, hogy egy éneket sem kezdett az Úr tiszteletére, míg Jetro föl nem emelkedett s énekelni kezdett.

Szégyen Mózesre és az ő 60 miriád emberére, hogy az Isten nevét nem magasztalták, míg Jetro nem jött és az tette meg.

A 95a. lapon Jehuda rabbi a Kir. II. 21.16. versét magyarázza s azt mondja, hogy Dávid egyszer hajtó-vadászatot rendezett s megjelent neki az ördög: szarvas képében. Rálőtt, nem találta, űzőbe vette s elfutott utána a filiszteusok határába. Ott elcsípte őt Jeszbibenob, megkötözte és benyomta egy présgerenda alá. Ekkor azonban csoda történt: a föld lyukas lett. Ugyanakkor péntek este lévén, Abisai otthon mosakodott és vérfoltokat vett észre. Rögtön rosszat sejtve a királyról, Dávid házába sietett, de nem találta őt otthon. Bár a király lovára ülni nem volt szabad, most megengedték neki. Futott tehát s a föld összehúzódott, hogy rövidebb legyen az útja. Mentében meglátta őt Órpa, a filiszteusnak anyja, aki éppen font s a fonalat hirtelen elszakítván, az orsót utána vágta, de ő meg úgy vágta vissza, hogy az agyvelejében állt meg. Jiszbibenob pedig meglátván őt, félt, hogy most ketten megölik s azért Dávidot földobván, alája tartotta lándzsáját. Ekkor Abisai kikiáltotta az Úr nevét és Dávid függve maradt a levegőben. Azután megkérdezte Dávidot, hogy hogyan kerül oda. Az Úr azért, mert az én hanyagságom miatt lett Doeg eltaszítva és Saul meg az ő három fia elpusztítva, választást engedett, hogy én akarok-e elpusztulni, vagy az utódaim. Változtasd meg a kérésedet: inkább az unokád áruljon majd viaszt, de te ne gondolj a későbbi nemzedékkel. Azután Abisai megint kimondotta az Úr nevét s arra Dávid csöndesen leereszkedett. A filiszteus pedig kergette őket Be-Tre nevű határfaluig; ott azt, mondták neki: Menj csak, megtalálod anyád a sírban. .Erre a filiszteust minden ereje elhagyta s ekkor aztán megölték.

A rabbik azt tanítják hogy még kettő miatt húzódott össze a föld: Eliezér, Ábrahám szolgája és Jákob alatt. (Cf. Gen. 24. 42. - 28. 10.) .

A Gen. 28.10, versét meg úgy magyarázzák, hogy az Úr hirtelen leszállította a napot, hogy Jákob ott maradjon éjjelre.

Jehuda mondja, hogy Sanherib (Szennakerib) 45 ezer fejedelemmel ment a zsidók ellen, a fejedelmek arany-kocsikban ültek, ágyasaikat és k... áikat is magukkal vitték, 80 ezer páncélos katonájuk és 60 ezer kardos vitézük és lovasságuk volt. Éppen így vonultak fel Ábrahám ellen és fognak fölvonulni Góg és Magóg vezetése alatt a Messiás eljövetele előtt. Az Úr, érés ideje lévén, elküldte akkor Gábriel angyalt és meghagyta, hogy rúgjon egyet Sanheribéken. Ő aztán némelyek szerint az arcukba fújt, Jirmeja rabbi szerint tapsolt és attól haltak meg, stb., úgy, hogy - mint Rabh igazolja - csak tíz. maradt meg közülük, Johanán azonban csak ötöt enged meg.

Abahu rabbi így magyarázza Izaiás (7. 20.) _ szavait: Azon időben megborotválja az Úr az asszír király fejét és szeméremszőrét és az egész szakállt, hogy az Úr megjelenjen neki egy aggastyán képében s megkérdezte, hogy mit fog majd szólni Kelet és Nyugat királyának, ha odaér, akiknek fiait elhurcolta? Éppen ezen töröm a fejem, de hát mit csináljak? Ugyan, hat változtasd meg a kinézésedet! De hogyan? Hát adj egy ollót és majd megnyírlak. Igen, de honnan vegyek itt ollót? Menj abba a házba és hozz onnan. Amint a király bement, gyümölcsmag örlő embereket talált ott, de ezek tulajdonképpen angyalok voltak. Adjatok egy ollót - szólt hozzájuk. Örölj egy mérő magot, akkor kapsz. Meg is örölte a magot, de akkorra már sötét lett. Ekkor az öreg azt mondta neki: menj, hozzál tüzet. Mikor azonban a tüzet fel akarta fújni, meggyulladt a szakála. Azután lenyírta az Úr a fejet és szakállát. Azután elment a király és talált egy deszkát a Noé bárkájából. Ekkor fogadást tett, hogy, ha sikerrel jár a hadakozása. két fiát fölládozza a Noé Istenének. A fiúk ezt meghallották s az apjukat megöltek.

Illés prófétáról sok dolgot költöttek a talmudisták.

Azt hiszik Illésről, hogy minden újszülött körülmetélésénél jelen van, ezért e szertartásnál mindig széket ("kisse Eljahu") készítenek neki, hangosan mondván: Ez az Illés próféta széke! - S azt három napig úgy hagyják, hogy a hosszú útban kifáradt Illés kipihenhesse magát. (Pirke R. Elieser 29.)

"Ebjathar rabbi egyszer találkozott Illés prófétával és azt kérdezte tőle: Mit csinál a Szent, áldott legyen ő? A próféta így felelt: A gibehai ágyasszonyokról szóló fejezettel foglalkozik. - És mit szól hozzá? - kérde a rabbi. Illés próféta pedig így felelt:

Azt mondja, hogy Ebjathar fiam így mondja a dolgot, Jonathan fiam meg

amúgy mondja. Ebjathar erre kérdé: Hát van még az égben is kétség? A próféta így felelt: Úgy ez, mint amaz, az élő Istennek szavai..." (Gittin 6b.) "Rabbi találkozott Eljahuval (Illés prófétával) s így szólt hozzá: Mit csinál a Szent? - A rabbik szájából tanulja a magyarázatokat, de Meir rabbi szájából nem tanulja, mert az az Acher szájából tanulta". (Hagigah 15a.)

A Kethuboth 103b. lapján olvassuk, hogy Illés próféta el szokott járni Hanan rabbihoz, hogy vele tanulja az Illés prófétáról szóló könyvet. Egy ilyen alkalommal Illés nem jelent meg. A rabbi erre böjtölni és esedezni kezdett s akkor megint eljött Illés, de megrémítette őt. Hanan tehát egy szekrényt csinált és belebújt addigra, míg Illés kívül vele együtt a könyvet befejezte.

"Zachariás I. fejezetének 20. versében ez mondatik: Az örökkévaló négy kovácsot mutatott nekem". Kik ezek? Chana rabbi monda: A Messias, a Dávid fia, a Messiás, a József fia, Eljahu (Illés próféta) és a "Cohen zedek," az igazságos pap". (Sukkah 52b.)

A Baba bathra 7b. lapján olvassuk, hogy volt egyszer egy jámbor ember, akivel Illés próféta mulatni szeretett; mikor azonban ez pitvart épített a házában, nem járt oda mulatni, mert a pitvaron keresztül nehezebben jutnak a szegények a házba.

A Holin 5a. lapján azt mondja Jehuda rabbi, hogy Illés prófétának Akáb vágóhídjáról vitték a hollók a húst.

Jeremiás prófétáról azt olvassuk a Sepher ben Sira című könyv 2. és 3. lapján, hogy már az anyja méhében hangosan kiabált s ki sem akart jönni onnan, amíg meg nem mondták neki, hogy mi lesz a neve. Leányával folytatott viszonyt s le nem írható undok módon nemzett fiút, aki szintén már az anyja méhében beszélgetett és születése után nem akart szopni, hanem bort követelt.

"Mikor Nabukadnezar a három ifjút a kemencébe dobatta, az Úr Ezekiellel föltámasztatta Dur völgyében a halottakat s ezek csontjaikkal arcul verték a királyt". (Sanhedrin 92b.)

"Hol lakik, a Szent Babilonban? Abajje szerint Huzal zsinagógájában és Saph zsinagógájában és Nehardeában székel. Hol itt, hol ott van, biztosan nem lehet megmondani." (Megillah 28a.)

"Seseth rabbi egyszer Saph zsinagógájában ült, s jött az Istenség, de ő nem ment ki. Ekkor jöttek a szolgálattevő angyalok s meg akarták őt verni, ő azonban így szólt a Szent előtt: Világ Ura! Muszáj annak, aki nem

aláztatott meg, előlem kitérnie? Erre így szólt az Úr az angyaloknak: Hagyjátok őt!" (Megillah 28a.)

"Labba mondá: Mindazt, amit Jechezkel (Ezekiel) látott, látta Jesajah (Izaiás) is; Jechezkel hasonlított egy falusihoz, aki a királyt látja; Jesajah hasonlított egy nagyvárosihoz, aki a királyt látja. (Hagigah 13b.)

"Jochanannal történt egyszer a következő eset: Egy számaron lovagolt es Eleázár rabbi a számar után ment és így szólt hozzá: Rabbi, taníts meg engem egy fejezetre Ezekiel kocsijának megjelenéséről.'- Azt egyes embernek nem szabad tanulnia. -

Akkor engedd meg, hogy én adjak elő valamit. - Beszélj! - szólt Jochanan és leszállva a számarról beburkolta magát s leült egy olajfa alá egy kőre. Erre Eleázár kérdé: Rabbi, miért szálltál le a számarról? - Hát szabad nekem a számaron lovagolnom, mikor te Ezekiel kocsijáról beszélsz s a szolgálattevő angyalok kísérek bennünket? Erre tűz szállt le az égből és körülnyaldosta a mező minden fáját, és azok egy énekbe kezdtek. Most egy angyal e szavakat hallatta a tűzből: Ez Ezekiel kocsijának a története. Ezt az esetet beszéltek Jehosua rabbiról, amikor ez José rabbival utazott. Ők így szóltak: Mi is el tudjuk azt a történetet mondani. Jehosua rabbi belekezdett. Azonban éppen napfogyatkozás vala Thamur hónapban. Az eget sötét felhők borítják, szivárványféle ív látszott s a szolgálattevő angyalok leszálltak és jöttek, hogy meghallgassák az előadást, mint az emberek fiai, akik szintígy összegyűlnek és jönnek, hogy a vőlegény és menyasszony vigadozását szemléljék. - Ekkor José rabbi beszélte el ezt az esetet Jochanan rabbiról. Ez így szólt: Ahogyan titeket látlak, úgy láttam álmomban, hogy a Sinai hegyre telepítettek bennünket és egy mennyei hang (Bath-Kol) szólalt meg fölöttünk: Jertek ide föl! Nagy éttermek vannak számotokra készítve és fejedelmi váncosok vannak kiterítve! Ti, a ti tanítványaitok s a tanítványaitok tanítványai a harmadik lakosztályba vannak rendelve". (Hagigah 14a.)

"Dániel próféta könyve 7. fejezet 9. versében olvassuk: A királyi székeket letették... az ő királyi széke tüzes láng". Ezt Akiba rabbi úgy magyarázza, hogy az egyik trón az Úré, a másik Dávidé lesz az ítélet napján. (Hagigah 14a.)

"Egyszer Agrippa király az izraeliták seregére akarta vetni a szemét; így szólt tehát a főpaphoz:

Irányozd szemeidet a húsvéti áldozatra! Ekkor a főpap mindenik izraelitától egy vesét vett el, s íme hatvan miriád pár vese találtatott, tehát

kétszer annyi, mint amennyi zsidó jött ki Mizraim (Egyiptom) földjéről". (Pesachim 64b.)

"A rabbik azt tanítják, hogy mióta az utolsó próféták Aggeus, Zákáriás és Malakiás meghaltak, a prófétálás szelleme eltávozott Izraeltől, azonban. mennyei szózatok által segítettek magukon. így egyszer Gorja házának erkélyén, Jerikóban összegyűlt zsidók előtt megszólalt a mennyei hang: Van egy közöttetek, aki méltó arra, hogy az istenség rajta nyugodjék, minit Mózes mesterünkön, csak ez a mostani korszak nem érdemes rája. A bölcsek ekkor mindnyájan Hillelre néztek". (Sanhedrin 11a.)

"Jeruzsálem pusztulása előtt 40 éven át soha sem járt jó eredménnyel a templomi tisztség kisorsolása, a vörös gyapjúsálak nem lettek fehérek, a nyugati lámpa nem égett s a templomajtók maguktól kinyíltak". (Jóma 39b.)

"Abban az órában, amelyben a templom leromboltatott, az Úr ott találta Ábrahámot a templomban állva és így szólt hozzá: Mit keres az én kedvesem az én házamban? Ő pedig így felelt: Az én gyermekeimnek ügyében jöttem. Az Úr pedig így szólt: A te gyermekeid vétkeztek és elűzettek. Ábrahám pedig felelé:

Talán nem szándékosan vétkeztek... Gonoszat cselekedtek - mondá az Úr. Ábrahám pedig ismét így szólt: Talán csak a kisebbség vétkezett? - A többség! - monda az Úr. - Figyelmeztetned kellett volna őket a körülmetélésre - mondá Ábrahám. A szentelt húst elvetették. (Jer 11.15.) - Talán bűnbánatot tartottak volna, ha vártál volna? - Gonosz cselekedeteikkel dicsekedtek (U. o.) Erre Ábrahám összekulcsolta feje fölött kezeit és sírt és jajgatott, mondván:

Hát vajon semmi mentség sem lenne számukra?! - Ekkor egy szózat hallatszott, mely ezt mondá: Termő, szép, gyümölcsöző, ékes olajfának monda az Úr téged. (U. o.) Miként az olajfa csak később éri el szép jövőjét, úgy az izraeliták is későbbben fogják szép jövőjüket érni". (Menachtoh 58b.)

A Baba bathra 12b. lapján mondja Jochanan rabbi, hogy attól a naptól kezdve, amelyen a templom leromboltatott, elvetetett a sétálás a prófétáktól és a bolondoknak meg gyerekeknek adatott. Így jövendölte meg Mar rabbinak is egy bolond, hogy őt választják meg iskolafőnöknek. Ugyanígy jövendölte meg Hisdas rabbi leánykája, hogy először Rama rabbi, aztán Raba rabbi lesz a férje.

A Baba bathra 22a. lapján olvassuk, hogy azelőtt a déli szől mindig

jótékony esőt hozott: mióta azonban a templom szétromboltatott, a déli szél nem hoz esőt.

A Baba bathra 3b lapján olvassuk, hogy Heródes szolga volt a hasmóneusok házában s egyszer rávetette a szemét egy hajadonra, Mariamnára. Egy napon aztán hallotta, amikor valaki beszélte, hogy aki most föllázad, szerencsés lesz. Erre ő fogta magát és leölte az uraság egész családját, csak azt a hajadont hagyta meg. Amint ez látta, hogy Heródes nőül akarja venni, fölszaladt a háztetőre s onnan leugrott. Heródes hét évig konzerválta mézbe, némelyek szerint előzőleg közösült is vele. Azután megölte a rabbikat, mert azt tanították, hogy királyt kell választani. Bába rabbi fejére sündisznót tett s annak tüskéivel szúrta ki a szemeit. De azért életben hagyta, hogy legyen kitől tanácsot kérnie.

"Akiba rabbi békésen szállt föl és békében szállt le; a szolgálattelvő angyalok ki akarták lökni, de a Szent így szólt hozzájuk: Engedjétek be az öreget, mert ő alkalmas arra, hogy a tiszteletemre szolgáljon". (Hagigah 15a.)

"Az öreg Hillelnek 80 tanítványa vala, akik közül 30 méltó volt arra, amire Mózes, 30 pedig méltó volt arra, hogy érettük a nap megálljon, miként Jehosua (Jozsue) idejében. A legnagyobb volt közöttük Jonathan, Usiel fia; ha ő leült és a Tórával foglalkozott, minden madár, amely fölötte elrepült, megégett". (Sukkah 28a.)

A lélekről és feltámadásról.

A Pesikta rabbotha 1d. lapján mondja Eliézer rabbi, hogy az Úr azoknak az igazaknak, akik Kánaánon kívül vannak eltemetve, alagutakat fog a földben csináltatni, amikben. akár a börtömlőt vagy boroshordót Kánaánig gurítják őket s ott fognak feltámadni.

A rabbik egyhangúlag tanítják, hogy a feltámadást harmatesés fogja eszközölni. Az Úr megrázza az üstökét s lehull a feltámadás harmatja, amitől a holtak megelevenednek. (Pirke Rabbi.)

Akiba rabbi azt mondja az Othioth 17c. lapján, hogy az Úr akkor egy ezerrőfös kürtöt fog megfújni, s attól támadnak föl a halottak.

Ahány ember csak élt és élni fog a világ végéig, mindannyinak lelkét a teremtés hat napja alatt alkotta az Isten (Nism. ch. 70b.), azután elraktározta mennyei kincstárába (Rasi a Hagga 5a. lapjához), ahonnan Izrael bölcseinek egyhangú tanítása szerint egyenkint bocsátja ki őket,

mielőtt e földön az anyák a világra hozzák gyermekeiket. (Nism. 72a.) Ugyancsak a zsidó tanítók. egybehangzó tanítása szerint 600 ezer zsidó lelket teremtett az Isten, (Jalk. chad. 155a.), mert a Biblia minden versének 600 ezerféle magyarázata van és minden egyes magyarázat más-más lelket illet. A zsidók lelkei azzal az előnnyel bírnak, hogy Istennek megannyi részecskéi; Ők éppoly lényegi rokonságban vannak Istenhez, mint a gyermek saját édesatyjához. (Sefa tal 4. sene luch. hab. 262c.). Ezért egy zsidónak a lelke kedvesebb és kellemesebb Isten előtt, mint a gojok lelkei, akik az ördögöktől származnak (Sefa t. 4b. Menachem p. 53, 221d.) és hasonlók az állatok és barmok páráihoz. (Jalk. chad. 154b.) Hogy a gojok magva barommag (Jebamoth 94b. Tosephoth), ezt már az I. részben elmondtuk. Szombat előestéjén még egy lelket kap minden zsidó (Taanith 27b.) Rasi szerint azért, hogy többet tudjon enni és inni.

A zsidók lelke haláluk után más testbe költözik; mert az elhalt öszülők lelkei azokat a gyermekeket éltetik, akiket az újabb nemzedék anyái méhükben hordoznak. (Nism. ch. 159b., 160., 12., 4. masm.) Káinnak három lelke volt; az egyik Jethróba szállt, a másik Kóréba, a harmadik abba az egyiptomiba, akit Mózes agyonütött (Jalkut Rubeni n. 9. tit. Gilg.). Japhet lelke Sámsonba költözött, Tárée Jóbbba, Évée Izsákba, Rachab kéjleány lelke Héberbe, Jaelé Élibe (u. o. 18., 24., 61a.; Jalk. chad. 127e; 3b. u. 8. tit. Adam; Abarb. Izaiás 54., 3. verséhez) és Ézsau lelke - mondja a híres Abarbanel - Jézusba: azé az Ézsaué, aki a Talmud szerint (Baba bathra 16b.) gyilkos és házasságtörő volt. (Ezért nevez a Talmud bennünket Ézsau fiainak.) Azok az istentelen zsidók, akik például egy zsidót öltek meg, vagy a zsidó vallástól elpártoltak, holtuk után növényekbe vagy állatokba utasíttatnak s azután a pokolban bűnhődnek 12 hónapig s innen újra teremtette, megkezdik javulás végetti vándorlásukat, először élettelen tárgyakra, azután állatokra, később pogányokra és végre ismét izraelitákra. (Emek ham. 16b.)

A Paradicsom.

A Gan Eden (az örömök kertje) a Talmud szerint azon hét dolog közé tartozik, amelyek már a világ teremtése előtt megvoltak. ugyancsak a Talmud tanítása szerint két Paradicsom van: a felső az égben, az alsó a földön. (Menasse ben Jisraél: Nismath chajim 25b., Simon ben Jochaj: Soliar, Parasa Semotli.)

A Talmud szerint Egyiptom (Mizraim) földje 400 mérföld hosszú és 400 mérföld széles; Szerecsen-ország (Kus) földje pedig 60-szor nagyobb, mint Egyiptom; a világ pedig 60-szor nagyobb, mint Szerecsenország; a Paradicsom kertje pedig 60-szor nagyobb, mint a világ; a Paradicsom maga 60-szor nagyobb, mint a kertje; a pokol pedig 60-szor nagyobb, mint az Eden. (Ergo a pokol 311. billió 40 millió négyzetmérföld; ekkora terület kell nekünk összes gojoknak!) Az egész világ tehát a pokolhoz viszonyítva akkora, mint egy fazék fedője. (Taanith 10n.) úgy a felső, mint az alsó Paradicsomban hét-hét díszes palota van, amelyek mindegyike 120 ezer négyszögmérföld területű. Tehát a zsidókat 1,680.000 négyzetmérföldnyi kvártély várja. (Nismatli Chajim. 26a. és 27a. lap.) 600 ezer szolgáltevő angyal van a felső Paradicsomban. Ezek fogadják az érkező igazakat (akik persze mind zsidók), lehúzzák róluk azokat a ruhákat, amikben eltemették őket s felhőkből készült ruhát adnak rájuk. Majd elvezetik a 800 rózsa- és mirtusz-bokortól körülvelt forráshoz, azután a tej-, bor-, balzsam- és mézfolyamokhoz. Kapnak 30 gyönggyel ékesített botot, amelyen a gyöngyök úgy fénylenek, mint a Vénusz csillag. Mindegyikük feje fölött 60 angyal lebeg. A felső Paradicsomban 800 ezer féle fa van s maga. az élet fája 500 ezer féle gyümölcsöt terem. A fa. alatt ülnek a rabbik és magyarázzák a Tórát. Minden igaz (vagyis zsidó) 310 világot birtokol a felső Paradicsomban. (Jalkut Simoni 7a., Medras misle 67c.)

És mindezekre Meir rabbi "Abodath hakkodes" című talmudisztikus művének 45d. lapján kijelenti, hogy "ami a világ teremtéséről, a Paradicsomról, az élet fájáról, a tudás fájáról és a Paradicsom három folyójáról mondatott, azt a szónak csakis betűszerinti értelmében kell venni. Nem rejtvények ezek, se nem mesék; ez a gondolat távol legyen tőlünk! És így minden zsidó, aki zsidónak akar tartatni, köteles hinni, hogy mindaz, amit áldott emlékü bölcseink (a rabbik) a Paradicsomról mondtak, mind megdönthetetlen igazság, mert ők sem allegóriákban, sem hiperbolákban nem beszéltek, tehát mindent, amit ők mondtak, kételkedés nélkül hinni kell!"

Az Éden a Talmud tanítása szerint pompás illattal van tele; Illés ugyanis behintette egykor az égi fák leveleivel valamelyik talmud rabbi köpenyét s mikor ez a rabbi a köpenyt ismét magara vette, a drága illat rajtamaradt s ez a körülmény a rabbit igen jó üzlethez juttatta, mert 150 talléron adta el az illatos ruhát. (Baba mezia 144b.)

Már említettük, hogy az igazak a Leviathan beszózott húsából fognak lakmározni; de van még egy rengeteg. vadbika is (Sor habbar), amely naponta ezer hegyet legel le, ennek a húsát, is megkapják. (Baba bathra 74b. és 75a.) Van továbbá egy roppant nagy ízletes húsú madár is (Barjuchné) amelynek egy tojása egyszer leesett és 300 cédrusfát összetört, a sárgája pedig 300 falut árasztott el; ez szintén a számunkra készül. Negyedik fogásnak pedig rettentő kövér indákat kapnak. (U. o. 73b.) Hogy pedig ez a sok zsíros étel el ne rontsa mennyei gyomrukat, finom óbort fognak ott felszolgálni, amely a teremtés hat napja óta van eltéve. (Soferim 99a., Pesachim 119b. Jalkut Simoni 7a.) Ezzel a borral mond Dávid az Úrra tósztokat.

Egykor a Szent az igazaknak lakomát fog rendezni, ama napon, amelyen Jizchak (Izsák) magva iránti szeretetét kimutatja. Akkor, miután ettek és ittak, odanyújtja Ábrahám apánknak a poharat, hogy ő mondjon arra áldást. De végezetül mégis Dávid fogja az áldást mondani (Pesachim 119b.) egy 221 iccés pohárral. (Jóma 76a.)

"Ula mondá: Egykor a Szent az. Édenkertben körtáncot fog rendezni a jámboroknak, s ő maga a középben fog ülni és mindenki rámutat az. ujjával, mondván: Ez a mi Istenünk". (Izaiás 29. fej., 9. Taanith 28b.)

Csakis az igazak jutnak a Paradicsomba, az istentelenek pokolba kerülnek. (Hagigah 15a., Erubin 19a.) Hogy a keresztények egyáltalán nem lehetnek mások, csakis istentelenek, ezt már az I. részből megtanulhatta a nyájas olvasó.

A Velencében 1547. évben nyomtatott, "Kol Boh" című könyvben, a "Salseleth hakkabala" 73b. oldalán és a "Hemekh hammalech" 178d. és 179a. oldalán elmondatik, hogy Gamlielhez ellátogatott egyszer a halál angyala és panaszkodott, hogy Jehosa ben Levi rabbi őt (az angyalt!) csúnyán rászedte. "Nagyon jól van - felelte Gamliel, de ha már itt vagy, vigyél egy üzenetet Jehosuának. Menj el tehát hozzá és mondd meg neki, hogy kéretem, menjen el minél előbb a Paradicsomba meg a pokolba, vizsgáljon ott meg mindent alaposan, nézze meg az ott felhalmozott kincseket és értesítsen engem azonnal, hogy vannak-e gojok a Paradicsomban és vannak-e zsidók a pokolban. Jehosua erre rögvest elküldte tudósítását, amelyben részletesen leírja a Paradicsomot s végre elmondja, hogy maga Dávid király azt felelte őneki, miszerint minden mennyei kincs Izrael fiaié, akik még a világon vannak. Arra a kérdésre pedig, hogy a paradicsomi palotába a gojok közül és Ézsau gyermekei

közül (lásd a 111. lapot!) is fölvetetnek-e egyesek, azt felelte Dávid, hogy Isten azokat már világéletükben megjutalmazta s így haláluk után csak a pokol lesz az ő örökségük. Ellenben minden izraelita, ha még olyan istentelen is, már a földi életében elveszi méltó büntetését hogy a jövő életben a Paradicsom örömeivel megjutalmaztasson.

A pokol.

A pokolban rothadás és ocsmányság, sírás és sötétség uralkodik; minden lakásban 6000 láda van, mindenik ládában 6000 hordó epe. (Resith chokm. 37b.)

Akik nincsenek körülmetélve, akik ujjaikat ide-oda mozgatják (keresztet vetnek), akik mossák ugyan kezeiket és lábukat, de nem a szívüket (törökök) mindnyájan a pokolba jutnak és ott maradnak örökké. (Zeror h. par. Told. Jizeh. 27b.; Bechaj i. h. 6. r. 34. és 51. r. 220.; Abarbanel: mas. Jesu 19d., Ros-hasanah 17b.; Bechaj i. h. 171c.)

A pokol már a világ teremtése előtt megvolt és két részből áll: alsó és felső pokolból; mindegyikben hót palota van, mindenik palotában 6000 lakás. Némelyek szerint 8000, mások szerint 40,000 kapuja van. (Hogy a gójok könnyen bejussanak?) A felső pokolba zárt istentelenek ürülékei az alsó pokolba folynak s ott felforraltatva, a Talmud megvetőinek, de legfőképpen Krisztusnak fürdőül szolgálnak. (Gittin 56b.)

A pokol nem a zsidók számára készült. (Erubin 19a.) A pokol tüzének semmi ereje sincs a bölcsek (rabbik) tanítványai fölött, sőt még az istentelen izraeliták fölött sem (Hagigah 27a.) meg nem emészti őket, mert ők csak leszállnak a pokolba, hogy megrémüljenek s némelyek közülük a bűneikért kissé megpörköltetnek. Azután lemegy Ábrahám s a zsidókat mind a Paradicsomba vezeti. (Jalkut chadas 55c., Asarah Maamaroth 15.)

A gojok a pokolban kiirtatnak, az izraeliták pedig sértetlenül a Paradicsomba szállnak fel. (Pesikta rabbetha 17 d.)

"Abban az órában, amelyben az ember a világból távozik, felsoroltatnak minden cselekedetei s így szólnak hozzá: így és így cselekedtél. Ő pedig így felel; Igen! Erre így szólnak hozzá: Pecsételd le! (Írd alá!) Erre pedig így felel: Igazságosan ítéltetek meg engem." (Taanith 11a.)

Abahn rabbi mondja: A halott mindent tud, amit a közelében beszélnek, míg csak a koporsó födelét be nem zárják. Chija rabbi azt véli, hogy míg csak a húsa le nem rothad. Eleázár rabbi mondja:

A jámborok lelkei az Úr trónja alatt tartatnak. Egy angyal a világ végén áll, egy másik angyal a másik végén s egymás felé dobálják a lelkeket. Mi lesz azonban a közepesekkel? - kérde Rabba rabbi Rab rabbitól. Ő pedig így felelt: Egy betegnek nem mond az ember ilyesmit. Semuél monda: Mind a két osztály, úgy a gonoszak, mint a közepesek, átadatnak Dumának (a halottak országa angyalának) azzal a különbséggel, hogy a közepesek nyugalmat élveznek, a gonoszak azonban nem. - Egy szaduceus monda Abahu rabbinak: Ha a jámborok lelkei az Úr trónja alatt tartatnak, hogyan tudta az az endori jóslelkű asszony Semuél lelkét megidézni? Felelet: Az a halál utáni első tizenkét hónapban történt, amely időtől az taníttatik, hogy az első tizenkét hónapban megtartja magát a test s a lélek föl- és leszáll: az első tizenkét hónap után a test feloszlik s a lélek fölszáll és nem jön többé le." (Sabbath 152a.)

"Jehosua rabbi mondja: A Gehinnom (Gohenna) a gonoszak számára készítettett; Simeon rabbi pedig azt mondja: A Gehennom tüze a gonosztevő izraelitákkal szemben nincs ereje, csak a másnépbeli gonoszokkal szemben. (Erubin 18b.) "Vannak némelyek a tisztító tűzben, akiket Ábrahám atyánk kiemel és fölvesz; kivételt képez az olyan izraelita, aki egy nemzsidó nővel hált; ezt ő nem ismeri meg, mert ennek az előbőre a makkjára van húzva." (Erubin 19a.)

"Jismeja rabbi mondja: A Gehinnomnak három kapuja van: az egyik a pusztába, a másik a tengerbe, a harmadik Jeruzsálembe nyílik." (Erubin 19a.)

Háromféle ember nem látja meg a Gehinnom tüzeit: a szegénységben gyötrődők, az altesti bajokban szenvedők s akiket hitelezők üldöznek; némelyek hozzászámítják még azokat is, akiknek gonosz feleségük van (mert ezek már a földön elszenvedik a poklot). Három dolog képes ugyanis az ember eszét és a Teremtőbe vetett hitét elvenni: a nemzsidók, a rossz szellem és a szegénység gyötrelme." (Erubin 41b.)

A másvilágon nincsen pokol, hanem az Úr kiereszti a napot a tokjából s az igazak ezáltal meggyógyulnak, a gonoszok pedig kínoztatnak." (Nedarim 8a.)

A Messiás.

A Sanhedrin 97a. lapján mondja Jochanan "Abban az időben, amikor Dávid fia (a Messiás) eljön, kevés lesz az írástudó, sok fájdalom és balsors

fog egymásra következni. A rabbik pedig ezt tanítják: Abban az évhatedben, melyben a Messiás eljövend, egyik városban eső lesz, a másikban nem. A másik évben éhség lesz, a harmadikban az ínségtől sokan meghalnak s a törvény feledésbe megy. A negyedikben kezdődik a bőség, az ötödikben nagyobb. lesz a bőség, a hatodikban hangok hallatszanak, a hetedikben háborúk lesznek s ennek az évnek végén jön el a Messiás.

Jehuda mondja, hogy a Messiás eljövetele idejében a tudósok gyűlésháza k . . . ák házává lesz, Galileát feldőlják, Gabalát elpusztítják s az egész kor képe egy kutyáéhoz fog hasonlítani.

Nehemiás azt mondja. hogy akkor drága lesz a bor s az egész kormány bálványozó lesz.

A Messiás nem jön előbb, míg az árulók el nem hatalmasodnak, vagyis míg a tanítványok meg nem fogynak.

Kettina rabbi mondja: 6000 évig fog a világ állni és 1000 évig lesz leromboltan.

Illés monda Jehuda rabbinak, hogy a Messiás a 85. jubileumi évben fog eljönni.

Semuél rabbi mondja: Gebedjenek meg azoknak lelkei, akik a véget akarják kiszámítani, mert ezek azt mondják, mihelyt a tőlük kiszámított vég elérkezett s a Messiás nem jött, hogy már nem fog jönni; inkább várjunk reá!

A világ minden korszakában csak 63 jámbor van. (Abajje mondja.) Raba szerint 80 ezer mérföldnyi helyet foglalnak el a jámborok az Úr előtt, Ézekiás rabbi így szól: Láttam azon fennkölt embereket, akik közül csak kevés van; ha ezren vannak, akkor én meg a fiaim köztük vagyunk; ha százan vannak, akkor én meg a fiam köztük vagyunk; ha ketten vannak, akkor én meg a fiam vagyok. Ebben nincs ellentmondás, mert vannak, akik csak engedéllyel mehetnek be és vannak, akik engedély nélkül is bemehetnek.

A 98a. lapon olvassuk: Jehosua b. Levi egyszer Illést Simon rabbi barlangjának bejaratánál találta. Megkérdezte tőle, hogy eljut-e a jövő életbe. Illés így felelt: Ha az Úrnak úgy tetszik. Ezzel a Simonnal történt, hogy Róma kapujában beszélt a Messiással s azt mondta neki, hogy ma jön el.

Rabh azt mondja, hogy a világ csak Dávid érdemeiért teremtetett, Semuél azt mondja, hogy Mózeséért.

Egykor az Úr egy új Dávidot fog támasztani. (Cf. Jer. 30. 9.)

Eliézer rabbi mondja, hogy a Messiás napjai 40 évig fognak tartani. (Cf. Ps. 94.) Eleázár szerint meg 70 évig. (Cf. Iz. 23. 15.) Dosa szerint 400 évig. (Cf. Gen. 15. 13.) Rabbi szerint 365 évig (Cf. Iz. 63. 4.) Abimi szerint 7000 évig. (Cf. Iz. 62. 5.)

Semuél azt mondja, hogy akkor a kormányok szolgálni fognak a zsidóknak.

A 100a. lapon mondja Jeremiás rabbi, hogy egykor az Úr egy folyamatot fog kivezetni a szentélyből, amelyben minden drága gyümölcs található lesz. (Cf. Ez. 47. 12.)

Jochanán rabbi mondja: egykor az Úr harminc négyszögörőnyi drágakövekkel és gyöngyökkel fogja ékesíteni Jeruzsálem kapuit.

Egykor Róma védangyala háromszorosan fog tévedni. Először azért, mert Bosrába fog menekülni, pedig Bezer a menedékváros, másodszor azért, mert egy menedékváros csak a nem szándékolt emberölés esetére ad oltalmat, ő pedig szándékos emberölő, harmadszor azért, mert a menedékváros csak emberek számára van, ő pedig angyal. (Makkoth 12a.)

"Kathina rabbi mondja, hogy a világ 6000 évig fog állni és 1000 évig fog leromboltatni. Ahajje ellenben azt mondja, hogy 2000 évig fog leromboltatni." {Ros-Hasanah 31a.)

"Eleázár rabbi mondá: "Isten csak azért űzte szét az izraelitákat a népek közé, hogy a prozeliták hozzájuk csatlakozzanak." (Pesachim 86b.).

"Jehuda rabbi mondá: Dávid fia (a Messiás) addig nem fog eljönni míg a "gonosz kormány" az ő uralmát kilenc hónapig a világ fölött nem gyakorolta." (Joma 10a.)

"Jehosua rabbi mondja: Egykor a Szent ki fogja bővíteni Jeruzsálemet, annyira, amennyit egy ló befutni tud s amennyire az árnyéka elvetődik. Az izraeliták gazdagok lesznek és ajándékokat fognak odavinni." (Pesachim 50a.) .

"Semuél rabbi mondja, hogy ezen világ és a messiási napok közt más különbség nincsen, mint az, hogy akkor a kormányok szolgálói lesznek az izraelitáknak." (U. o. 68a.)

Mikor a Messiás eljövend (így biztat a Talmud), akkor a föld magától fog teremni kész kalácsot és gyapotruhákat, valamint búzát is, amelynek szemei oly testesek lesznek, mint a legnagyobb ökör veséi. A szőlőfürtök akkorák lesznek, hogy mindegyiket külön kocsin kell hazavinni. (Kethuboth 111b., Sabbath 30b.)

A Messiás majd visszaállítja a zsidó királyságot és szolgálni fog neki minden nép. hódolni fog minden király. (Sabbath 120a., Sanhedrin 88b., 99a.) Abban a boldog időben minden zsidónak 2800 szolgája és 310. felesége lesz. (Jalkut Simoni ad Isai. 156d., 259c., Bechaj 168., 37., Sanhedrin 101a.)

Előbb azonban óriási harc fog kitörni, amelyben a népek kétharmada elvész, úgy hogy a zsidóknak hétévi munkába kerül majd a zsákmányul esett fegyvereket elégetni. (Majene Jes. 74d., 76a; Abarbanel: Masm. Jesu. 49a-e.) Izrael régi ellenségeinek foga akkor 22 rőfnyire fog kinőni a szájukból. (Othiot: Akiba és Sin.) A Messiás minden néptől ajándékot fog elfogadni, csak a keresztényektől nem. (Pesachim 118b.) A zsidók, miután minden nemzet kincse a kezükbe kerül. mérhetetlenül meggazdagodnak; a kincstáruk akkora lesz, hogy 300 szamar fog kelleni a kapuk és lakatok kulcsainak szállítására. (U. o. 119., Sanhedrin 110., Bechaj i. h. 16 r. 62 d.) Minden nép fölveszi a zsidó hitet, de a keresztények ennek a kegyelemnek nem lesznek részesei, hanem kiirtatnak az utolsóig, mert az ördögtől származnak. (Jebamoth 24b., Aboda zara 36., Abarbanel: Masm. Jesu 65., Bechaj i. h. 85., Zeror ham. 25b.) A Messiás a keresztények legfőbb fejedelmét, aki nem más. mint Samaél vagy Assel, a bolond, - örökre megsemmisíti. Rómának különösen az lesz a sorsa, mint egykor Sodomának, Gomorrhának és Bábelnek. Minthogy t. i. Róma a maga gonosz hitével az egész világot sötét tévedésbe sodorta és minthogy e sötét tévely vakbuzgó papjainak, a püspököknek és tábornokoknak lakóhelyül szolgál: okvetlenül és végképp el fog pusztíttatni, hogy oda senki a lábát többé be ne tehesse. (Pawlikowsky: Der Talmud 111.)

Jeruzsálemben az Úr három mérföld magas díszépületet fog emelni. A város minden kapuját 80 rőf hosszú és ugyanolyan széles drágakövek fogják díszíteni. Minden népet ki fog irtani a Messiás, aki nem tart vele. A gonoszakat az égből alászálló tűz emészti meg s orozlánok és más vadállatok tépik szét. Mindazok a népek, amelyek a zsidókkal jót tettek, hacsak nem keresztények, a körülmetélés kegyelmében fognak részesülni. A legtekintélyesebb rabbik tanítják, hogy a Messiás már megszületett és pedig a jeruzsálemi templom lerombolása napján, de most még megvan láncolva. (Esra ad Isai. 52., 13a-d., Cant 7, 5. Jehuda: Nezach Jisraél 57c. és 38a.) A Messiás neve Menachem, az apjái Hiskins.

Az Aboda Hakkodes 55b. lapján az mondatik, hogy a Messiás a Paradicsom ötödik palotájában tartózkodik. amely 120,000 mérföld hosszú

és széles, csupa aranyból, ezüstből, üvegből, kristályból épült. Bíbor-, selyem-, bársonyágyak vannak benne, amiket Éva meg az angyalok szőttek. Szeretik Jeruzsálem leányai s a próféták gyakran meglátogatják. Amikor Jehosua rabbitól meghallotta, hogy a zsidók őt mindennap várják, fölkiáltott és sírt. Hogy mért nem jöhet még a Messiás, azt Dávid, Kimchi, Bechaj, Izsák (Ábrahám fia) stb. rabbik és a Talmud is, a zsidók penitenciátlanságával magyarázzák.

Bár a Talmud elátkozza azokat, akik a Messiás eljövételének időpontját számítgatják, azonban a legtöbben az 5291-94. években állapodtak meg. Más rabbik ismét Rómának, az örök városnak lerombolásáig napolták el a Messiás eljövételét. A törökök ugyanis szerintük az utolsó időkben nagy háborút fognak viselni, először tengeren, azután szárazföldön, végre Rómában, de Dávid fia (a Messiás) ott fogja meglátni úgy a keresztények, mint a törökök elpusztulását s onnan jön majd Izrael földjére. Erre a zsidók egy mennyei szózatra a keresztények ellen indulnak és trombitaszóval fogják Róma falait lerombolni, mint egykor Jerikóét. Aztán persze kirabolják a várost, természetesen mennyei parancsra. Rómának püspökök és bíborosok helyett sündisznók és bölömbikák fognak a helyén lakni, baglyok és varjak tanyája lesz és az Úr pusztává és vadonná fogja tenni. A pápa ("Affior") palotáiban bogáncs és tövis fog teremni, Róma a sárkányok és struccfiak lakóhelye lesz, nyestek és keselyűk fognak ott fiadzani, Lilith s a többi ördögök és ördögasszonyok üdülőhelye lesz. Bechaj rabbi azt mondja, hogy, ha valaki egy fillérért kínálná is oda egész Róma városát, akkor is azt kell mondanunk: nem kell!

Makkir rabbi Afkath rochet című könyvében tíz jelt sorol fel, amelyek az ő Messiásuk eljövételét megelőzni fogják:

- 1. Három "álnok" király a zsidókat üldözni fogja. A zsidók közül igen sokan vallástalanokká lesznek. Undorító szörnyek fognak a világ végéről előjönni s pusztá látásuktól szörnyethalnak az emberek. Hét égő szemük lesz és rém gyorsan szaladnak.
- 2. Sorvadás, láz, pestis, napszúrás fog akkor dühöngeni s mindennap egymillió gojt elpusztítani. A vallástalan zsidók akkor várakat, tornyokat fognak építeni és barlangokban fognak üdülni.
- 3. Az égből véreső fog hullani.
- 4. Egy újabb eső megszünteti az előbbinek káros következményeit.
- 5. Harmincnapi napfogyatkozás lesz, miután sok goj zsidóvá lett.
- 6. Az istentelen Edom és Róma királya kilenc hónapig uralkodik

mindeneken s üldözi a zsidókat. Ekkor jő el a Messiás, neve Nehemiás. aki Józsefnek fia és Chusielnek fia, Ephraim Manasses, és Benjámin törzséből s vele együtt Gad gyermekeinek egy része is megjelenik. Nagy csatába kezd az edomita királlyal; legyőzi, megöli, Rómát egészen elpusztítja a templomi edényeket onnan Jeruzsálembe viszi.

- 7. Lesz Rómában egy égi kezekkel készített márványszobor, amely egy szép nőt fog ábrázolni s amelyet a gojok fajtalanságukban meg fognak gyalázni, de meggyógyul, emberi alakot kap és Armillus lesz a neve; 12 rőf széles és ugyanolyan hosszú lesz. Ez lesz a talmudisták szerint az Antikrisztus. A haja aranszínű, a talpa zöld lesz és persze két feje lesz. Ez lesz a keresztények vezére, akiket a zsidók természetesen halomra aprítanak.

- 8. Mihály arkangyal belefű a trombitájába háromszor. A zsidók mindnyájan sorakoznak a "Messiás" köré. A keresztények persze iszonyatosan megijednek. Tűz- és kéneső hull az égből és megsemmisíti a gojok táborát.

- 9. Mihály arkangyal megint belefű a trombitájába. Jeruzsálemben a sírok megnyílnak, a halottak feltámadnak és a világ királyai és fejedelmei vállaikon viszik a földön szétszórt zsidókat az Úr elé. (Micsoda szerény kívánság ez!)

- 10. Még egyszer trombitál Mihály arkangyal és összegyűlnek Mózes minden fiai. A föld előttük paradicsommá változik s amit, maguk mögött hagynak, azt láng emészt meg.

Naphtali rabbi Emek hammelech című könyvében megjegyzi, hogy Lurjában, a híres nagy rabbiban lesz a Messiásnak, József fiának a lelke. Ez a Lurja ezer és ezer vándorló lélekkel érintkezett.

A "Messiást" a keresztények Antikrisztusnak fogják nevezni. Ennek halála után jön a második Messiás, a Dávid fia s harcolni fog Armillusszal, legyőzi s vele együtt a föld lakóinak kétharmada pusztul el.

Azonban, hogy a zsidóknak ne kelljen, otromba munkát végezniük, néhány idegen (nochrin, nemzsidó) azután is meg fog maradni, hogy a zsidóknak szolgája legyen. Bechaj rabbi (ad Zachar. 8. 23) azt mondja, hogy minden zsidó, aki zizith parancsát pontosan megtartja, 2800 szolgálával fog rendelkezni, úgy, hogy a thalleszának (imakendő) mind a négy sarkát 700-700 goj fogja tartani.

Meg kell még jegyeznünk, hogy ők a keresztények kiirtását a tíz egyiptomi csapás megisméltődésével gondolják. Hogy meddig fog az ő

Messiásuk uralkodni, azon még nem egyeztek meg.

A Talmud (Pesachim 60a.) azt mondja, hogy a zsidók akkor halhatatlanok lesznek, csak a gojok fognak meghalni. Sőt elérik Ádám testmagasságát, a 200 rőföt. A Nap és Hold is fényesebben fog rájuk ragyogni! Eliézer rabbi a Medras tillimben azt ígéri, hogy a Messiás idejében minden zsidónak annyi gyereke lesz, amennyi zsidó Egyiptomból kivonult, azaz 600 ezer. Az asszonyok naponta fognak szülni s a fák naponta fognak gyümölcsözni. (Sabbath 30h.)

Naftali rabbi pedig azzal kecsegtet, hogy, mivel a kereszténység fent és alatt egészen kiégettetik, Izrael földje akkora lesz, mint az egész világ! Jeruzsálem területe 12000 négyszögmérföld lesz s a határában annyi drágakő fog heverni, hogy abból a zsidó minden adósságát kifizetheti. Íme, ez a zsidó minden álmának tárgya, vágyainak netovábbja: a keresztények teljes kiirtása, egy világraszóló vérfürdő, amelybe minden goj belepusztul. És ezt a fajt akarná valaki a keblére ölelni? Pfuj!!

[-- harmadik rész ---](#)

Luzsénszky Alfonz Talmudfordítása, tizenhetedik kiadás 1922-ből 3. rész
-- második rész ---

ÖTÖDIK RÉSZ

Kolosszális csodák és egyéb hülyeségek.

Nincs olyan könyv a világon, amelyben több badarság, több hihetetlen ostobaság volna, mint a "szent" Talmudban. Báró Manx kalandjai eltörpülnek a Talmud hazugságai mellett Ilyeneket még a bolondoktól sem lehet hallani és még az óvodásgyerekekkel is bajos volna elhitetni. Itt adjuk ezt a kis gyűjteményt a "gojok" épülésére.

"Mikor Eleázár rabbi beteg volt, elment hozzá Jochanan rabbi s látva, hogy Eleázár egy sötét házban fekszik, feltolta saját karján a ruháját s ezáltal fényesség áradt szét. (Berakhoth 5b.)

"Aba Benjámin mondá: Ha a szemnek az a hatalma, volna, hogy mindent meglásson, akkor egy teremtmény sem tudna megállni a kísértetektől. Abajja rabbi mondá: Számosabban vannak azok, mint mi s úgy vesznek körül bennünket, mint a barázdák az ágyakat.

Chona mondá: A fölolvadásoknál való tolongás tőlük ered; hogy a térdek elfáradnak, ez is tőlük származik; hogy a rabbik ruhája elkopik, ezt is ők okozzák; hogy a lábaik inognak, ez is azoknak tulajdonítható. Ha valaki kísértetektől tudomást akar szerezni, vegyen megszitált hamut és szórja az ágya köré; reggel aztán olyan lábnyomokat fog észrevenni, mint egy kakasé. Aki látni akarja őket, vegye egy elsősülött macskától származó fekete elsősülött macskának a buroklepényét (placenta, Nachgeburt), égesse el tűzben, morzsolja szét és hintsen abból valamit a szemébe; akkor látni fogja őket. Azután öntse azt a lepényport egy vascsőbe és pecsételje le vaskarikával, különben ellophatnának a szellemek valamit belőle; de a száját is le kell a csőnek zárni, hogy az ember meg ne sérüljön. Bebaj rabbi így cselekedett és mégis megsérült. A rabbik aztán imádkoztak érette és meggyógyult".

"Zeeraj rabbi a gazdasszonyának pénzt adott át' megőrzés végett; mire azonban az iskolából visszatért, az asszony meghalt. Ekkor kiment a sírjához és így szólt hozzá: Hol van a pénz? A halott így felelt: Menj, nyúlj be ott és ott a küszöb alá, ott találsz; azután mondd meg anyámnak, hogy küldje el a fésűmet meg a pirosító pasztámat, azzal, aki holnap

idejön (mint halott. U. o. 18b.)

"Jizchak rabbi mondá: A féreg a megholtak testében olyan fájdalmat okoz, mint a tû egy élõnek a testében. Történt egyszer, hogy egy jámbor ember-az újév elõestéjén egy szegénynek egy dínárt adott, amiért a felesége veszekedett vele. Ő ezért elment hazulról s a temetõben hált. Ott hallott két szellemet egymással mulatni. Egyik így szólt a másikhoz: Barátom, gyere kóboroljuk be a világot s hallgatózzunk a függõny mögött, hogy miféle csapások jönnek a világra. A másik így szólt: Én nem mehetek, Mert egy gyékénybe vagyok begöngyölve. Hanem menj te és majd mondd el, amit hallasz. Az elment, kóborolt és visszajött. Akkor emez felkiáltott: Pajtás, mit hallottál a függõny mögül? Ezt hallottam: mindent, amit az elsõ tavaszi esõkor vetni fognak, elver a jég. Ekkor az a jámbor ember hazament a temetõbõl és csak a második tavaszi esõkor (egy héttel utóbb) kezdett vetni. A következõ évben ugyanígy tudta meg a szellemeiktõl, hogy a rozsdá fogja a vetést elpusztítani.

"Semuél atyjánál az árvák pénzét tartották. Amikor meghalt, Semuél nem volt jelen s ezért rajta ragadt a név: az árvapénz pocskéklónak fia. Ekkor õ kiment a temetõbe s így szólt a halotthoz: Abbát keresem. Itten sok Abba van, felelték a halottak. Én Abbát keresem az Abba fiát, Semuel atyját; hol van õ? Azok így feleltek: õ fölment a mennyei kollégiumba. E közben megpillantotta Semuel egy elhalt barátját, Lévit, a halottak körén kívül ülni s így szólította meg: Miért ülsz te ott kívül? Amaz így felelt: Az határozottatott felõlem, hogy annyi ideig, amennyi éven át az Aphas rabbi kollégiumát nem látogattam. nem eresztenék be a mennyei kollégiumba. Ezalatt megérkezett a Semuel apja és kijelentette, hogy a pénz a malomkõ serpenyõjében fekszik" (U. o. 18b.)

"Egyszer Mar rabbi Harabotb völgyében járt és víz után sóvárgott. Ekkor csoda történt véle: egy forrás támadt, hogy legyen mibõl innia, Egy más alkalommal Mechorua környékén járt s egy veszett teve támadta meg; ekkor meg egy fal nyílt meg elõtte, amely õt befogadta". (U. o. 54a.)

"Egyszer meghalt valakinek a felesége s egy szopós gyereket hagyott hátra. Az özvegy férj azonban szegény volt s nem tudott dajkát fogadni. Ekkor csoda történt: megnyílt a két mellbimbója, mint az asszonyoké s õ maga szoptatta a gyermekét". (Sabbath 53b.)

"Egyszer egy gonosz kormány üldözést indított az izraeliták ellen és azoknak, akiknek tephillin volt a fejükön, átfúrták a koponyáját. Elisa mégis fölterítette a tephillint és úgy ment ki az utcára. Észrevette egy

poroszló, űzőbe vette és elfogta. Elisa ekkor lekapta a tephillint s az valóságos galambszárnyakká változott. (Sabbath 130a. Ezt a históriát még egyszer elmondják.)

Az Erubin 43b. lapján olvassuk, hogy Gamliél rabbinak olyan messzelátója volt, hogy azzal szárazon is, vizen is kétezer rőfnyire látott. A Pesachim 57b. lapján pedig azt olvassuk Jochananról, hogy 300 borjút evett meg és 300 hordó bort ivott meg egyszerre s azután még konfekt gyanánt 40 fiatal galambot fogyasztott el.

A 111b. lapon olvassuk, hogy azok a kísértetek, amelyek a kaporna bokorban tartózkodnak, szellemeknek hivatnak; amelyek a berkenyefánál tartózkodnak, azok a démonok, amelyek pedig a tetőkön tartózkodnak, azok szikráknak hivatnak! Miféle szempontból van ennek jelentősége? Hogyha amulettet kell írni. Egyszer egy tanítvány két kaporna bokor közé ment, hogy a szükségét elvégezze s hallotta, amint egy női szellem ő reá ugrott s ő ijedten szaladt el onnan; a női szellem tovább akarta őt üldözni, de beleakadt egy pálmába és megpukkadt. Egyszer egy városi hivatalnok egy berkenyefa mellett ment el a város közelében s egyszerre 60 démon vette körül s komoly veszedelemben forgott. Ekkor egy tanítványhoz ment, aki még nem tudta, hogy a berkenyefa mellett hatvan démon tartózkodik és csak egy démon ellen írt neki amulettet. Erre azután hallotta, amint azok a démonok táncot lejtettek. Kétféle kóbor kísértet van: délelőttiék és délutániak. A délelőttiék mérges kóbor szellemeknek hivatnak, lisztpépes korsóban laknak és a kanalat keverik; a délutániak a rabló kóbor szellemek, akik a szarvasmarha szarvai között laknak és szita módjára forognak; különösen az árnyékszék árnyékában találhatók. A Joma 20. lapján olvassuk: "Mit szokott Gabini, a kikiáltó mondani? Induljunk, papok, a szolgálatotokra! Az ő hangja három mérföldnyire hallatszott el. Amikor a főpap azt kiáltotta: "Adonáj!" (Uram!) az ő hangját még Jerikóban is meghallották, pedig Jerikó 10 mérföldnyire vala Jeruzsálemtől! Ez azon az engesztelőnapon és azon az éjen történt. Levi rabbi mondja: Miért nem hallatszik az ember hangja nappal olyan jól, mint éjjel? Mert nappal a Nap az égboltozathoz dörzsölődik, s és olyan hangot, ad, mint amikor az ács cédrusfát fûrészel. Ezért látszik por a napsugárban".

"Jehuda rabbi mondja: Midőn az izraeliták a templomban összegyűltek, egészen össze voltak préselve. Mikor azonban leborultak, a föld

kinyújtózkodott alattuk és tágas terük lett. A leboruláskor mindegyik egy rőfnyi helyet foglalt el és 11 rőfnyire nyújtózkodtak ki a Szentek Szentje mögött. (U. o. 21a.)

A Joma 77a. lapján olvassuk, hogy az Úr így szóla Mihály arkangyalhoz: Mihály, a te néped megromlott! Mihály így felelt: Gyönyörködjél közöttük a jókban! Az Úr erre így szólt: Elégetem őket valamennyiüket. Azután így szólt a gyolcsruhás férfiúhoz: Menj a kerék közé a kerubok alá; végy egy marék szenet a kerubok kezéből és dobd a városra! Erre jegyzi meg Chana rabbi: Ha az a szén részben le nem hűlt volna, amikor a kerub kezéből Gábriel kezébe került, akkor egyetlen zsidó se maradt volna meg.

A Talmud többi könyveiben még a következő csodákat" találjuk:

Taanith (böjtnap): 8a. lap. Ami rabbi mondja: Ha olyan korban élsz, amelyben a nap vörös, mint a réz, mert sem eső, sem harmat nem esik: tudd meg, hogy ennek az az oka, hogy nincsenek susogva imádkozók. Mit kell olyankor csinálni? El kell menni olyanhoz, aki a susogva imádkozást érti. Hát ha az elsusogta az imádságot és nem hallgattatott meg, mit kell akkor tenni? Akkor menjen el az ember a kor jámborához, s az imádkozzék sokat érette.

Ha két írástudó van egy városban, s ezek nem értenek egyet a Halachában, akkor kihívják az ég haragját a világra.

8b. lap. Semuél rabbi idejében éhség és pestis pusztított Ekkor így szóltak ő hozzá: Mit csináljunk most? Két szerencsétlenségért siránkozni: ez nem megy; siránkozzunk csak a pestis miatt, s az éhséget majd elviseljük.

Semuél rabbi erre így szólt; Inkább az éhség miatt siránkozzunk, mert, ha az Úr ennivalót ad, azt bizonyára az élőknek (értsd: nem a pestis halottainak) fogja adni.

9b. lap. Ula egyszer Babylonba érkezett és ott esőfelhőket látott. Erre így szólt: Rakjátok el a holmitokat, mert nemsokára nagy eső jön. De, mikor semminő eső sem jött, így szólt: Amint ti, babyloniak, hazudtok, úgy hazudnak a felhőitek is.

Eliézer rabbi mondja: Az egész világ az Óceán vizéből iszik, amely a felhőkben lesz édessé; ebből az következik, hogy a felhők megkeményednek és fölmennek az égbe s mint egy tömlő, fölnyitják a szájukat és magukba szedik az esővizet.

19a. lap. Egyszer fölkeresték Choni rabbit, a "körrajzoló" s így szóltak hozzá: Imádkozzál érettünk, hogy essen. az eső! Ő így felelt: Menjetek és hozzátok be a húsvéti áldozatokhoz való kemencéket, hogy majd az

esőben szót ne málljanak. Azután imádkozott, de az eső nem esett. Mit cselekedett erre? Egy kört rajzolt, beleállt és így szólt: Világ Ural A te gyermekeid felém fordították arcukat, mert én nálad mint egy házibarát vagyok; én pedig megesküszöm a te nagy nevedre, hogy ki nem mozdulok innen előbb, míg te meg nem könyörülsz a gyermekeiden. Erre elkezdett az eső csepegni. Most ő így szólt: Nem ilyen esőért kértelek én téged, hanem olyanért, amitől a kutak, árkok, vermek is megteljenek. Erre erősen kezdett az eső esni. Most ismét így szólt: Nem ilyen esőért kértelek én téged, hanem egy jó, áldott. jótékony esőért. Erre elkezdett az eső rendesen esni, úgy hogy az izraeliták Jeruzsálemből a templom-hegyre menekültek. Hordónagyságú csöppek estek.

Egyszer az izraeliták felvonultak az ünnepre Jeruzsálembe s nem vala nekik ivóvizük. Ekkor Nikodemus elment egy úrhoz s így szólt hozzá: Kölcsönözz nekem tizenkét vízforrást az ünnepi zarándokok számára s én adok majd neked tizenkét vízforrást és, ha azt nem adom, akkor .adok tizenkét ezüst-talentumot; és egy bizonyos időt mondott neki. Mikor ez az idő eljött s az eső még nem esett, akkor az az úr reggel elküldött Nikodémushoz s ezt üzente neki: Vagy a vizet, vagy a pénzt küldd el nekem, amit nekem kapnom kell. Nikodémus azonban ezt üzente vissza: Még nem múlt el egészen a nap, amelyet meghatároztunk. Dél felé megint odaküldött az az úr hozzá, Nikodémus ismét visszaüzent: Még mindig van hátra a napból. Erre az az úr elkezdte Nikodémust csúfolni, mondván: Egész esztendőben nem esett az eső, éppen most esne? Azután vígan elment a fürdőbe. Ezalatt Nikodémus szomorúan a templomba indult, beburkolta magát s elkezdett imádkozni, mondván: Világ Ura!

Nyilvánvaló és ismeretes előtted, hogy ezt én az ünnepi zarándokok kedvéért tettem. Ekkor az ég azonnal felhőkbe borult s annyi eső esett, hogy a tizenkét forrás megtelt s még ki is ömlött. Mikor az az úr kijött a fürdőből, Nikodémus kijött a templomból s amint találkoztak, Nikodémus így szólt hozzá: Te neked most pénzt kell adnod a fölösleges vízért. Az pedig így felelt: Én ugyan tudom, hogy a Szent a te kedvéért rázta meg a világot, de nekem jogom van a pénzt követelni tőled, mert az eső már a naplemente után esett. Erre Nikodemus visszament a templomba, beburkolta magát, elkezdett imádkozni, s azonnal eloszlottak a felhők s újra kisütött a nap. A rabbik mondják: Három ember kedvéért áldozott le később a nap: Mosch, Jehosua és Nikodemus ben Gorjon kedvéért.

21b. lap. Egyszer az izraeliták ajándékot akartak küldeni a császárnak a

elküldtek Nachum által, aki már csodát is élt, egy láda drágakövet és gyöngyöt. Útrakelt tehát s utazás közben este betért egy szállodába. Ott azonban betörtek hozzá, elvették tőle a ládát és megtöltötték földdel. Mikor azután a császár elé járult s fölnyitotta a ládát, a császár le akarta öletni mindazokat, akik a ládát küldtek, mondván: Ti ki akartok engem gúnyolni! Ekkor megjelent Eljahu (Illés próféta) egy zsidó képében s így szólt: Ez a föld talán Ábrahám atyánk földjéből való, mert, mikor ő a port a levegőbe szórta, az a por kardokká és nyilakká változott. Ekkor próbát tettek azzal a földdel egy tartományban, amelyet eddig nem tudtak meghódítani és most csakugyan meghódították azzal a földdel. Ekkor bevitték Nachumot a kincstárba s megtöltvén a ládáját drágakövel és gyönggyel, nagy tisztelettel elbocsátották. Mikor pedig ismét betért abba a szállodába, ezt kérdezték tőle: Mit vittél magaddal. hogy ekkora tiszteletben részesültél? - Azt, amit tőletek kaptam. - Erre ők is földet vittek a császárhoz, mondván: Az a föld, amit Nachum hozott ide, mi tőlünk való. Megvizsgálták tehát ezt a földet is, de, midőn tapasztalták hogy mit sem ér, megölték azokat az embereket.

38a. lap. Abba, aki fürdős és érvágó volt, minden nap kapott üdvözetet a mennyei kollégiumból, Abajje pedig minden péntek este, Raba az engesztelő-nap előestéjén.

22a. lap. Beroka rabbi a Be-Lapath utcában lakott s Eljahu (Illés próféta) ott szokta őt meglátogatni. Egy alkalommal megkérdezte Eljahut: Van-e a piacon egy ember, aki A jövőendő élet fia lenne? Nincs! - felelé Eljahu. Mialatt azonban beszélgettek, meglátott egy embert, aki fekete szandált viselt s a ruhája nem volt égszínkék szőrszálakkal díszítve. (Hogy az idegenek nem vehették észre, hogy zsidó.) Ez a jövőendő élet fia! - mondá a próféta. Beroka utána futott és megkérdezte: Mi a te mesterséged? Most megyek s holnap megint jövök, - felelé amaz. Másnap megint megkérdezte: Mi a te mesterséged? Én vagyok a börtönőrmester s bezárom a férfiakat is külön, meg a nőket is külön és közéjük teszem az ágyamat, hogy semmi se történjék. Később még két férfi ment arra, s Illés ismét azt mondá: Ezek is a jövőendő élet gyermekei. Mi a ti mesterségetek? - kérdé Beroka. Mi bohócok vagyunk, felelék azok.

A vadállatok miatt csak akkor szabad lármázni, ha azok föl vannak dühödve. Mit nevez az ember dühösnek. Ha az az állat megölt két embert és egyet falt föl közülük, akkor fel van dühödve, de, ha mind a kettőt

fölfalta, akkor nincs feldühödve. Ebben nincs semmi ellentmondás, mondják a rabbik.

Ula beszéli: Egyszer a farkasok két gyermeket faltak föl és a székelés útján (a végbélen) megint kiadták. Ebből kifolyólag azt a kérdést adták föl a bölcseknek, hogy az az ürülék éppoly tisztátalan-e, mint egy holttetem. A bölcsek kijelentették, hogy a hús tiszta benne, de a csontok tisztátalanok.

23a. lap. Simon idejében történt, hogy az eső csak minden szerda és szombat éjjel (Ezekén az éjjeleken szoktak a Démonok kóborolni s az emberek nem mernek Agrath Machlath leánya miatt kimenni. lásd Pesachim 112. lap.) esett, s mégis, olyan nagyok lettek a zabszemek, mint egy vese s az árpa, mint az olajbogyó, a lencse meg, mint egy arany-dénár. Egy mintát el is tettek belőle.

Egyszer Choni rabbi ment az úton s látta, hogy egy ember szentjánoskenyér-fát ültet. Megkérdezte tőle. Hány év múlva fog ez a fa gyümölcsözni? - Hetven év múlva, felelte amaz. - Biztos vagy abban, hogy megéred azt a hetven évet? - Én is találtam már szentjánoskenyér-fákat a világon, amelyeket szüleim ültettek számomra, hát én is ültetek a gyerekeimnek. Ekkor leült Choni, kenyeret tört és most rájött az álom, s aludt hetven évig. Egy nagy szikla befődte őt s eltakarta az emberek szemei elől. Mikor fölébredt, látta, hogy az az ember gyümölcsöt szed arról a fáról. Megszólította tehát: Te vagy az, aki ezt a fát ültette? - Nem, én annak az unokája vagyok. - Aztán látta Choni, hogy az ő nőstényszamara azóta egy egész nyáját ellett. Erre haza-ment és megkérdezte: Él meg Choninak, a "körrajzolónak" (lásd fentebb a 19. lapon) a fia? - A fia nem él már, de az unokája még él. Erre így szólt: Én vagyok Choni, a "körrajzó". De az emberek nem hitték el neki. Erre elment az iskolába, elkezdett ott magyarázni s hallotta, amint a tanítványok mondták: Ez a tanítás nekünk olyan világos, mint aminő Chonié, a "körrajzóé" volt. Erre így szólt: Én vagyok az. De azok sem hitték el neki s nem mutattak iránta tiszteletet. Erre elbúsulta magát és meghalt. Abba Chilkija volt Choninak az unokája. Ha a világnak esőre volt szüksége, akkor a rabbik őneki szoktak üzeni, hogy imádkozzék esőért. Egy alkalommal azonban a rabbik elől kiment a mezőre, azután fát szedett, hazament, megvacsorált, fölment a háztetőre és csak azután állt a rabbikkal szóba s le is kérte az esőt.

23b. lap. Chanan, az "elrejtőző" a fent említett Choni leányának a fia volt.

Ha esőre volt szüksége, akkor a rabbik ő hozzá küldték az iskolás gyerekeket, akik megragadták a ruháját s így kiabáltak: Atyánk! Atyánk! Adj nekünk esőt! - Miért hívták ezt a Chanan "elrejtőzőnek"? Azért, mert mikor esőért imádkozott, az árnyékszékbe szokott elrejtőzni.

Mani rabbi ezekkel a szavakkal szokott Jizchai rabbihoz menni: Az én apósom házának gazdagjai bosszantanak engem. Ez így szólt: Hát legyenek szegényekké. És azok elszegényedtek. Máskor ismét így panaszkodott: Ők szorongatnak engem. A rabbi most így felelt: Hát legyenek gazdagok. S azok újból meggazdagodtak. Egyszer meg ezt mondta: Az én feleségem nem tetszik nekem. - Hogy hívják? - Hanna (Anna.) - Hát legyen Hanna szép. És Hanna megszépült. De nemsokára megint panaszkodott; Veszekszik az asszony velem. - Hát akkor legyen megint csúnya. És Hanna megcsúnyult. Más alkalommal két tanítvány kérte őt: Imádkozzék az Úr érettünk, hogy bölcsek legyünk. Ő azonban így felelt: Egyszer bírtam a hatalmat, de elküldtem.

24a. lap. Egyszer napszámosok dolgoztak José rabbi földjén, s az idő későre járt és nem volt kenyerük. Ekkor így szóltak az ő fiához: Éhesek vagyunk. Egy fügefa állott s a fiú így szólt ahhoz:

Fügefa, fügefa, adj gyümölcsöt, hogy atyám munkásainak legyen ennivalójuk. A fügefa erre gyümölcsöt termelt s a munkások ettek. E közben megjött az apja és így szólt: Te fárasztottad a Teremtőt, hogy a fügefa idő előtt megteremje a gyümölcsét, halj meg tehát te is idő előtt! És meg is történt. - Volt e rabbinak egy szép leánya s egyszer észrevette, hogy valaki betörte a kertkerítést, hogy a leányt láthassa. Megszólította az illetőt: Mi akar ez lenni? Rabbi, felelt az, ha már nem vagyok arra méltó, hogy feleségül vehessem, hát arra se legyenek méltó, hogy egyszer láthassam? Erre a rabbi így szólt a leányhoz: Leányom, te szívfájdalmakat okozol az embereknek; térj vissza poraidba, hogy az embereknek ne kelljen éretted szenvedniük. És úgy is történt. Ha a rabbi nőstény-samarát egy napra bérbe adta, akkor este föltették a napibért a szamár hátára s az hazavitte az istállóba. Ha az összeg több vagy kevesebb volt, akkor a szamár el nem mozdult a helyéből. Egyik nap rajtafelejtette valaki a hátán a szandálját s a szamár addig el nem indult, míg azt a pár szandált le nem vették a hátáról.

Eleázár rabbi egyszer egy zuz (sou) ára búzát vett és beszórta a gabonatartóba. Mikor aztán a felesége kinyitotta a gabonatartó ajtaját, látta, hogy az egészen tele van.

24b. lap. Jehuda rabbi látta egyszer, hogy két ember kenyérral dobálja egymást és így szólt: Úgy látszik, bőség van a világon. Fölemelte tekintetét és éhínség támadt. A rabbik ekkor ezt kérdezték Kahana rabbitól: Hallottuk, hogy az Úr bejáratos Jehuda rabbinál, eszközölje ki tehát, hogy ő azon a kapun jöjjön ki, amelyik az országútra nyílik. Ki is eszközölte és amint Jehuda rabbi az útra kiment. nagy népcsoportot látott. Mi történik itt? - kérdé. - Egy kosár datolyáért veszekszenek, amit most ad el valaki. -Úgy látszik, éhínség van a világon. Ezután így szólt a szolgájához: Húzd le a szandáljaimat! - A szolga lehúzta az egyik szandálját s ettől megeredt az eső. Mikor azonban azt parancsolta, hogy a szolga a másik szandált is húzza le, megjelent Eliahu (Illés próféta) és így szólt: A Szent ezt mondta: Mihelyt a másik szandált lehúzó, ő szétrombolja a világot.

Mari rabbi mondá: A Pappa folyó partján álltam és olyan angyalokat láttam, akik kormányosok képében homokot hordtak, hogy azzal a hajót megtöltsék s abból a homokból finom mész lett. Ő azonban odakiáltott: Ne vegyétek, mert itt valami csoda van! Másnap reggel búzával megtöltött ládák érkeztek Parsinából.

Chanina rabbi utazott s elérte az eső. így szólt tehát: Világ Ura! Az egész világ kényelemben van, csak Chanina van szükségben. Erre az eső megszűnt. Amikor hazaért, megint így szólt: Világ Ura! Az. egész világ kényelemben él, csak Chanina van szükségben. Erre újból megeredt az eső.

Papa rabbi böjtöt rendelt, de nem jött eső. Erre elkedvetlenedett, lenyelt egy tányér gerstlit, megint imádkozott, de nem jött eső. Ekkor Nachman rabbi így szólt hozzá: Nyeltél volna le még egy tányér gerstlit, akkor lett volna eső. Ez fölbátorította őt, úgy, hogy azután lett is eső. Jehuda rabbi mondá: Mindennap így szól egy visszhang: Az egész világ az én fiam, Chanina végett tápláltatik és az én Chanina fiam megelégszik egy kosár szentjánoskenyérrel egyik péntek estétől a másikig. Az ő felesége péntek este be szokta fűteni a kemencét és (szegénysége miatt) szegyenből beledobott valamit, hogy füst legyen. Volt neki egy gonosz szomszédasszonya, aki így szólt: Mi itt eszünk, neki meg nincs semmije, mire jó hát ezt Odament és kopogott az ajtón. Chanina felesége szégyellte magát és bement a szobába. Azonban egy csoda történt, mert amint a szomszédasszony belenézett a kemencébe, az tele volt kenyérral, kaláccsal, Chanina felesége szokva volt a csodákhoz;

215a. lap. Egyszer így szólt Chaninához a felesége; Meddig fogunk még mérgeledni? Kérd az Istent. hogy adjon nekünk valamit. Chanina imádkozott s egyszer csak megjelent neki egy kéz amely egy arany-asztallábat nyújtott neki. Azután a felesége álmodott: az igazak háromlábú arany-asztalnál ültek, míg Chanina egy kétlábú asztalnál ült. Chanina tehát ismét imádkozott s az arany-asztalláb elvételétől. - Egy pénteken látta, hogy a leánya szomorkodik. Megkérdezte' tehát: Mért vagy olyan szomorú? - Fölcseréltem az olajos-edényt az ecetes edénnyel s ebből töltöttem meg véletlenül a szombati mécsset. A rabbik azt tanítják, hogy ez az ecetes-mécses égett egészen a szombat esti áldásig.

Chaninának ökrei is voltak. Egyszer így szóltak neki: A te ökreid károkat okoznak nekünk. - Hát ha károkat okoznak, akkor falgják fel őket a medvék, ha pedig nem, akkor mindegyikük egy medvét hozzon haza a szarvai között. Este csakugyan mindegyik ökör úgy jött haza, egy medvével a szarvai között.

Eleázár rabbi szorult helyzetben volt, úgy, hogy egyszer, amikor eret vágatott, nem tudott utána mást enni, csak fokhagymát, amit a szájába dugott. Elgyöngült és elaludt, Mikor azután a rabbik hozzá jöttek látogatóba, látták, hogy álmában sír és nevet s egy fénysugár tör elő a homlokából. Mikor fölébredt, megkérdezték a rabbik: Miért sírtál meg neveddel? - A Szent ült itt mellettem s én megkérdeztem, hogy meddig kell még nekem ezen a világon kínlódnom. Eleázár fiam, jó lesz, ha én a világot megfordítom, akkor talán szerencsésebb órában fogsz születni. Melyik idő hosszabb, kérdém én, amit már leéltem, vagy, amit még élni fogok. - Az az idő, amit már leéltél. - Ha úgy van a dolog, akkor nem kívánom, hogy te a világot megfordítsd. - Akkor hát azért, hogy így beszéltél, a jövőendő életben tizenhárom tiszta balzsamos folyót adok neked, akkorákat, mint az Euphrat és a Tigris, amikben aztán gyönyörködhetsz. - Ez az egész, egyéb semmit - kérdém én. - Hát a társadnak mit adjak? - Szeretném azoknak az osztályrészét, akik semmit se kapnak. - Erre az Úr egy fricskát adott a homlokomra, mondván: Eleázár fiam, én megnyilazlak téged.

Chana rabbi böjtöt rendelt el, de eső nem jött. Végre tehát így szólt: Te ég, te ég, takard be az arcodat! Az ég azonban nem takarta be. Erre ő így szólt: Ni, minő szemtelen. az ég! Erre aztán megeredt az eső.

25b. lap. Rabba mondá: Én láttam Ridja angyalt (aki az eső fölé van rendelve). Hasonlított egy borjúhoz, a körmei egyenesek voltak s ő a felső

és az alsó vizek között állott. Egyiknek azt mondta: Gyűjtsd össze vizeidet! A másiknak meg: Bocsásd ki vizeidet! Mert így és így cselekedett velem. - Azért mégis bocsáss meg neki, mert ő olyan nagy ember a Tórában. - A ti kedvetekért megbocsátok neki, de máskor ne csináljon ilyet!

28b. lap. A rabbik tanítják: Mikor a templom először leromboltatott, a fiatal papok seregestül gyűltek össze, kezükben a szentély tányérjaival s fölmentek a szentély tetejére és így kiáltottak: Világ Ura! ha mi nem vagyunk méltók, hogy sáfárjaid legyünk, hát átadjuk neked a tányérokot. S ezzel az ég fölé hajítottak a tányérokot. Ekkor egy kéz jelent meg s elkapta a tányérokot, mire a papok beleugrottak a tűzbe.

Megillah (Eszter könyve): 7b. lap. Purim ünnepén annyit kell innia az embernek, hogy Haman átkozódása és Mordechaj hálaadása között ne tudjon semmi különbséget tenni. Babba és Zera rabbik együtt tartották a Purim ünnepi lakomát és berúgtak. Ekkor Babba agyonütötte Zerát.

Másnap azonban irgalomért könyörgött és feltámasztotta őt. (ugyanez áll a Sanhedrin 65b. lapján.)

Moéd-Katan (félünnep): 17a. lap. Egyszer egy kutya megette a rabbik cipőit, és nem tudta meg senki; azt hitték, hogy ellopta valaki, és egy tolvajt száműztek is. Ekkor tűz tört elő a kutya farkából és megemésztette, a tolvajt

25a. lap. Mikor Hona rabbi meghalt, Abba rabbi így beszélt róla: A mi mesterünk méltó volt arra, hogy az Istenség rajta nyugodjék, csak Babylon bűne akadályozta ezt. Nachman (vagy Chanan) rabbi erre Ezekiel próféta 1. fejezetének szavait vetette ellen, amelyek szerint az Úr igéi a kaldeusok földjén intéztettek a prófétához. Erre az atyja rácsapott a szandáljával s így szólt: Nem megmondtam neked, hogy ne alkalmatlankodjál az egész világnak! Végre Chija rabbi így szólt: Én fogom őt a sírba vinni, én végeztem vele 18 éven át az egész Talmudot, nekem sohasem volt pollúcióm, továbbá én szolgáltam őt ki s ismerem minden cselekedetét. Mikor pedig a sírba bevitte, Jehuda jobbra és Chizkija balra feküdt atyjától, Chija rabbitól. Ekkor Jehuda így szólt Chizkijához: Kelj föl a helyedről, mert nem illik feküdni, mikor Hona rabbi kint áll. Mikor pedig Chizkija fölállt, egy tűzoszlop emelkedett föl vele és, amint ezt Chaga rabbi meglátta, nagyon megijedt.

Mikor Hona és Hammuna rabbik lelke elköltözött, temetésükkkel egy hídhöz értek, s ott a szamarak megálltak. Ekkor egy arab (tajita) azt

kérdezte, hogy mit jelent ez? Azt felelték neki, hogy a törvénytudók egymás iránti tiszteletüknek adnak kifejezést; az egyik azt mondta: Mester, menj te előre! Az arab pedig így felelt: Az én ítéletem szerint Rabba rabbi menjen előre. Erre Rabba számára elindult, de az arabnak legott kiestek a záp- és szemfogai. Ekkor így szólt egy tanítvány: Egy tisztes sarjadék jött Babilonból, a háború könyvét hozván magával; a pelikán és majom. találkozott, hogy a pusztulást és szerencsétlenséget együtt lássák, amely Sinearból jött.

Mikor Abahu rabbi meghalt, az oszlopok könnyeket hullattak, Jósé rabbi halálakor Sepphoris csatornáiból vér ömlött, Jákób rabbi halálakor nappal felragyogtak a csillagok, Chija rabbi halálakor tüzes kövek estek az égből, Menachem rabbi halálakor a szobrok laposakká lettek, hogy lemezekként leheteti őket felhasználni, Tanchum rabbi halálakor a meghalt királyok szobrai összetörték, Elisib rabbi halálakor 70 betörés történt Nehardeában, Hadmmuna rabbi halálakor jégdarabok esetek az égből, Rabba és Rab Jósé halálakor az Euphrat és Tigris hidjai megcsókolták egymást, Mesarsaja rabbi halálakor a datolyapálmák töviseket termettek. Mikor Meir rabbi meg Jochanan rabbi meghalt, füst szállt fel Acher sírjából. Halála után a leánya Rabbihoz fordult élelemért, kérvén, hogy tekintsen atyja Tóratudományára s ne a cselekedeteire. A leány e szavaira tűz szállott alá és körülaldosta a padot, amelyen Rabbi ült.

Hagigah (ünnepi áldozat): 4a. lap. Mikor Jósé rabbi a Példabeszédek könyve 13. fejezetének 23.. versét olvasta: "Némelyik ítélet nélkül ragadtatik el" (a héberben így áll) - így szóla: Hát némely embernek idő előtt kellene elköltöznie! Valóban; mert például Bibi rabbi is járt a halál angyalánál, amikor az így szólt a követéhez: Hozd nekem el Mirjamot, az asszonyok fésülőnőjét. Az elment és elhozta Mirjamot, a gyermeknevelőt. Én Mirjamot, az asszonyok fésülőnőjét akartam, - mondá a halál angyala. Hát akkor ezt visszaviszem, - mondá a követ. De, ha már idehoztad, viszonzá a halál angyala, hadd tartozzék azok számába, akik rám szállottak. Hogyan történt ez meg azzal a nővel? Egy égő forgácsot vett a kezébe, amikor a kemencét söpörte, s az a forgács a lábára esett és így elégett. A csillagzata akarta így, hogy ő ide kerüljön. Bibi rabbi ekkor így szólt a halál angyalához: Van erre engedélyetek, hogy így járjatok el? A halál angyala így felelt: Hát nincs megírva, hogy "némelyik ítélet nélkül ragadtatik el? A rabbi így szólt: De az is meg van írva a Prédikátor könyve 1. fejezet 4. versében: Egyik nemzedék megy, a másik nemzedék jön". A

halál angyala erre így felelt: Én nem adom át a halál őrének (akinek Duma a neve), hanem ezek velem keringenek és kóborolnak a világban, míg az éveik betelnek. Erre a rabbi így szólt: És végre mi történik velük? A halál angyala így felelt: ha az egyik kiváló tudós, akkor az életévei megtoldatnak és azokért kárpótlást nyer.

Sanhedrin (Synedrium) 52a. lap. Abba-Joae mondja, hogy annak idején két láng jött ki a szentélyből, ez a két láng eloszlott négyfelé és Abironék orrlukába hatolt. Őket magukat elégette, de a ruhájukat nem.

Az 59b. lapon olvassuk, hogy az első embernek a hús élvezése nem volt megengedve. Jehuda rabbi azonban néhány sorral alább azt mondja, hogy az első ember ott ült az Édenben s az angyalok égi pecsenyét sütöttek neki és bort küldöttek be. Hát van égi hús is?

Simon rabbi egyszer utazott és két oroszán jött neki szembe morogva.

Erre ő a 103. zsoltár 21. versét citálta rájuk, mire az égből két darab hús esett alá, az. egyiket megették az oroszánok, a másikat otthagyták.

Fölvette tehát s elvitte az iskolába és megkérdezte, hogy nem tisztátalan-e.

Erre azt felelték neki, hogy az égből nem esik le semmi tisztátalan még akkor sem, ha valami egy szamár alakjában esik le.

A 64a. lapon olvassuk: A jámbor Illésről beszélnek, hogy körüljárt Jeruzsálem utcáin, hogy az éhségtől földagadtakat összeszedje. Egyszer talált egy gyermeket, aki a szemétdombon feküdt. Ez egy bálvány-szobrocskát vett elő a kebeléből és addig csókolta, míg a hasa megrepedt s a bálvány földre esett, a gyerek meg rája... Azután három napig sírtak és böjtöltek, amikor is egy cédula esett le az égből e felírással: Igazság.

Azután a bálvány géniusza kijött a szentélyből és amint megfogták, kiesett egy szál haja, mire olyan kiáltást hallatott, hogy négyszáz mérföldnyire elhallatszott. Ekkor becsukták egy kazánba és leólmozták. Megint imádkoztak aztán s arra kijött a bűn géniusza. Mikor pedig ez három napig be vala csukva, kerestek egy aznap tojt tojást egy betegnek, de nem találták. Ezért kiszúrták a géniusz szemét, aminek folytán most már az embereket nem tudja vérfertőzésre csábítani.

65b. lap. Chanina és Osaja rabbik minden péntek este a Teremtés

Könyvével foglalkoztak és egy hároméves borjút teremtettek, amit azután megették.

Raba mondja, hogy a jámborok, ha akarnák, még egy világot is tudnának teremteni. Teremtett is egyszer egy embert és elküldte Zera rabbihoz.

Mikor pedig az megszólította azt az embert, de az nem felelt, így szólt

hozzá: Ahá, te a társaimtól való vagy. Hét csak térj vissza poraidba. (65b. lap.)

A 67b. lapon mondja Asi rabbi, hogy egyszer látta Karna apját, amint az orrából selyemgolyókat fúj ki.

Eliezer rabbi mondja, hogy az ördög nem tud egy árpakásánál kisebb állatot, de egy teve nagyságú állatot sem tud már teremteni - mondá Papa rabbi.

Rabh beszéli, hogy látta, amint egy arab a tevéjét kardjával fölaprította s azután elkezdett előtte dobolni s a teve föltámadt.

Zeéri egyszer vett Alexandriában egy szamarat. Mikor azonban itatni akarta, a varázs feloldatott s ő ott maradt a puszta nyeregdeszkán, a csacsi eltűnt.

Jannaj egyszer betért egy vendéglőbe és ivóvizet kért Midőn pedig egy asszony satitát adott neki (ez egy vízből és lisztből való ital), látta, hogy az asszony ajkai mozognak. Leöntött az italból egy kicsit és látta, hogy skorpiók vannak benne. Erre így szólt hozzájuk: Én ittam a tietekből, most ti is igyatok az enyémből. Mikor az asszony az italt megízlelte, szamárrá változott. Erre Jannaj ráült és kilovagolt az útra.

Azonban jött az asszonynak egy barátnéja, feloldotta a varázst s emberünk látta, hogy egy asszonyon lovagol.

68a. lap. Eliézer rabbi mondja: Egyszer Akiba rabbival utaztam s ő így szólt hozzám: Mester, beszélj nekem valamit az uborkatermelésről. Ekkor én szóltam valamit és az egész föld tele lett uborkával. Erre ő így szólt hozzám: Mester, te megmutattad nekem, hogy miként kell ezeket ültetni, most mutasd meg, hogyan kell őket összegyűjteni. Ekkor ismét szóltam valamit és az uborka mind egy helyre vala gyűjtve.

Joakimnak, Juda királyának koponyáját Pereda rabbi nagyapja megtalálta Jeruzsálem kapuja előtt ezzel a fölírással: "Ezt és még valamit". Kétszer is eltemette, mindig előbújt. Becsavarta hát selyembe és hazavitte. A felesége meglátta a koponyát s elmondta a szomszédasszonyoknak Ezek ráfogtak, hogy az ura első feleségének a koponyája az. Az asszony erre bedobta a koponyát a kemencébe. Ez volt az a "még valami," amely büntetésképpen érte a rossz. királyt. (82a. lap. Ugyanez áll a 104a. lapon is.)

A 106b. lapon olvassuk, hogy mihelyt Jehuda rabbi csak az egyik cipőjét lehúzta, rögtön eső lett.

Makkoth (ostorozás): 10a. lap. Ha egy tanítót kiközösítenek, akkor vele együtt az iskolája is kiközösítettik. A Tóra biztosít ugyan oltalmat, de csak a halálangyallal szemben. Így történt egyszer, hogy Chisda rabbi az iskolában tanult s a halál hírnöke nem mert hozzá közelíteni, mert az ő szája nem hagyta abban a tanulást. Ekkor az angyal felült az iskola előtti cédrusfára s ez letört alatta, arra a rabbi abbahagyta a tanulást s akkor az angyal megfogta.

11a. lap. Midőn Dávid a levezető csatornákat ásta, a tenger előbuggyant és el akarta önteni a világot; ekkor ő azt kérdezte, hogy szabad-e az Isten nevét egy cserépre írni s azt a tengerbe dobni, hogy az visszatérjen a medrébe? De senki nem szólt erre semmit,

24b. lap. Egyszer Gamáriel, Eleázár és Akiba rabbik mentek az úton és hallották Róma zaját a Capitoliumtól 120 mérföldnyire. .

Sebuoth (az eskü): 29b. lap. Sapor király idejében volt egy kígyó, amely 13 köteg szalmát evett meg.

Aboda zara (idegen kultusz): 10b. lap. Antoniusz császár egy földalatti folyosót építtetett, mely az ő lakásától Rabbi lakásáig vezetett, s minden nap két. szolgát vett magához, akik közül egyet Rabbi ajtajánál, a másikat a saját háza ajtajánál megölte; azt is megbeszélte vele, hogy, ha ő hozzá megy, egy embernek sem szabad nála lennie. Egy nap mégis ott találta Chanina rabbit. Így szólt tehát: Nem megmondtam neked, hogy, ha én hozzád jövök, senkinek sem szabad itt lennie? Az pedig felelé: Ez nem ember fia. Erre a császár így szólt Chaninához: Menj és mondd annak a szolgának, aki az ajtónál alszik, hogy jöjjön he. Mikor Chanina kiment, a szolgát halva találta. Erre így szólt: Mit csináljak most; bemegyek és jelentem, hogy halott, csakhogy az a baj, hogy nem szabad rossz hírt vinni; ha itt hagyom és elmegyek, ez meg a császár lekicsinylése lesz. Ekkor irgalomért könyörgött és a szolgát föltámasztotta és beküldte. Erre a császár így szólt: Tudom ugyan, hogy a legkisebb is közületek tud halottakat feltámasztani, de mégse legyen itt senki, ha én hozzád jövök. Minden nap kiszolgálta a császár a rabbit; ő adta oda neki az ételt és italt; mikor a rabbi le akart feküdni az ágyba, a császár lefeküdt az ágy elé és így szólt: Hágj reám és feküdj az ágyba. ő azonban felelé: Nem illik egy királyt oly kevésre becsülni. A császár azonban így szólt: Bárcsak a másvilágon is zsámolyod lehetnék! Erre a rabbi biztosította, hogy a világ királyai közül egyedül ő fog a mennybe jutni,

28b. A szemhályg a halálangyal előhírnöke. Micsoda szer van ez ellen?

Ruta mézzel vagy erős borban. Minden esetben vegyen az ember egy ugyanoly nagyságú szőlőszemet és tegye reá és pedig fehéret a világos színű szemre, sötétet a fekete szemre. A daganat a láz előhírnöke. Micsoda szer van ez ellen? Az ember bökjön rá hatvanszor és hasítsa fel keresztben és hosszában. De ezt csak akkor tegye, ha a daganat hegye nem fehér; ha azonban már fehér, akkor már nem veszélyes. Jákob rabbinak fájdalmai voltak az alfelében. Ami rabbi (mások szerint Asi rabbi) a következőket rendelte neki: az ember tegyen hét bíborvörös aloémagot egy inggallérba, csavarja körül egy hajtinccsel, mártsa be fehér gyantába, égesse el és hintse be vele magát. Ez jó akkor, ha a fájdalom kívül van, de mit tegyen az ember, ha az mélyen van? Az ember olvassza fel egy kecske faggyúját, amelyik még nem vetélt el, aztán kenje be magát vele; Vagy égessen el három, árnyékban szárított töklevelet és kenje be magát azzal.

Zebahim (véres áldozatok): 64a. lap. Jochanan rabbi mondá: Jöjj és lásd, mily nagy hatalmuk van a papoknak, mert nincs könnyebb, mint a madarak golyvája és trágyája és néha 30 rőfnyire is eldobja ezeket a pap. (A könnyű tárgyakat tudvalevőleg nehéz messzire vetni.)

113b. lap. Jannai rabbi mondá: Noé egy fiatal egyszarvút is vitt a bárkába, Rabba azonban. azt mondja: Én magam láttam egy fiatal egyszarvút, amelyik csak egynapos volt és mégis olyan nagy volt, mint a Tábor hegye. És milyen nagy a Tábor hegye? Negyven mérföld. A nyaka három mérföld hosszú volt, a feje pedig másfél mérföld. Ha ganéjt eresztett ki, eltorlaszolta vele a Jordán folyót. (Hát hogyan lehetett volna ekkora állatot a bárkába fölvenni?) Jochanan rabbi ezt mondá: Noé csak a fejét vette be neki s az orrszarvú csak az orra hegyét nyújtotta be a bárkába.

116a. lap. Az izraeliták azt kérdezték Bálaám-tól: Micsoda lárma ez, amit hallottunk? - Ő pedig felelé: A Szentnek kincsházában egy drága dolog van, mely nála a világ teremtése előtt 974 nemzedékkal már elrejtve vala és most akarja azt gyermekeinek átadni.

Menachoth (életáldozatok): 29b. lap. Jehuda rabbi mondá: Mikor Mózes fölment a magasba, ott találta a Szentet ülve, amint koszorúkat (koronákat) csinált a betűkre és így szólt hozzá: Világ Ura, ki tart téged vissza? Az Úr pedig felelé: Egy férfiú, aki sok nemzedék végén fog lenni, az ő neve Akiba b. Joseph. Világ Ura - folytatá Mózes - engedd őt látnom! - Menj hátra! - Mózes hátrament és leült. Akiba tanítványai 80 sorának végén, de nem tudta, hogy azok mit beszélnek. Ekkor ereje is elgyöngült. Mikor Akiba egy bizonyos dologhoz ért, így szóltak a tanítványai: Rabbit honnan

tudod ezt? - Ez. Mózesnek egyik tanítása (Halacha) a Sinai hegyről. - Ekkor Mózes lelke megnyugodott. Majd ismét az Úr elé lépett és így szólt: Világ Ura! Egy ilyen embered van neked és én általam akarod a törvényt (Tora) adni? - Hallgass! - mondá az Úr - így jutott eszembe.

41a. lap. Egyszer egy angyal Katthinát egy vászontakaróba burkolózva találta s így szólt hozzá: -Katthina, Katthina! Nyáron vászontakaró, télen köpenyeg, mi lesz hát a zizith-tel? (a mi zsidaink cicisznek mondják.) Jebamoth (a sógornéről): 62b. lap: Akiba rabbinak 12 ezer pár tanítványa volt (a talmudisták ugyanis párosan tanulnak), akiknek lakóhelye Gabath-tól (erősség Galileában, melyet Heródes épített) Antipatrisig (város Palesztínában Joppé-tól északkeletre) ért és mindnyájan egyszerre haltak meg, mert egyik a másikat kevésre becsülte. Ezáltal a világ pusztá lett, míg végre Akiba rabbi a mi rabbijainkhoz délre jött és közölte velük tanításait.

77b. lap. Midőn Jehosua rabbi haldoklott, így szólt az Úr a halál angyalához: Menj és tedd meg a kívánságát! Midőn a halál a rabbi előtt megjelent, ez így szólt hozzá: Mutasd meg az én helyemet a paradicsomban. A halál angyala így felelt: Legyen! A rabbi pedig így folytatá: Add ide a késedet, mert megrémítesz az úton. Az angyal odaadta. Mikor pedig odaértek, a halálangyal föltette a rabbit a Paradicsom falára és megmutatta neki a helyét. A rabbi azonban most az angyalt faképnél hagyva, a falról hirtelen beugrott a Paradicsomba. A halál angyala megragadta a köpenye csücskét, de a rabbi vissza-kiáltott; Esküszöm (So soll ich leben!), hogy nem megyek ki többé. Erre a halálangyal már csak azt kérte, hogy legalább a kését adja vissza. De ezt nem akarta odaadni. Most azonban egy égi szózat hallatszott: Add neki vissza, mert az kell neki a teremtményeknél! Illés próféta pedig így kiáltott: Csináljatok helyet Levis fiának! Csináljatok helyet Levis fiának! Midőn pedig a paradicsomban körüljárt, ott találta Simeon rabbit is, aki 13 olvasztott aranyból készült székeken ült.

A halálangyal fel szokta keresni Chanina rabbit, aki neki jó barátja volt. Mikor a rabbi haldoklott, így szóltak az égben a halálangyalhoz: Menj és teljesítsd a kívánságát! Ez elment és megmutatta magát a rabbinak. A rabbi pedig így szólt: Hagyj még 30 napig élni, amíg tanulmányaimat átismétlem. A halál-angyal megengedte. A 30 nap elteltével megint elment hozzá és megmutatta magát. Ekkor Chanina. megint így szólt hozzá: Mutasd meg a helyemet a paradicsomban. A halálangyal így felelt: Jól

van, legyen! Erre Chanina így szólt: Add ide a késedet, mert még rámijesztesz az úton! A halálangyal erre ezt mondá: Talán te is úgy akarsz velem bánni, mint az a társad? Erre Chanina így szólt: Hozzál nekem egy Tóra-tekereszt és nézd meg, hogy áll-e abban valami írva, amit én meg nem tartottam? A halál angyala erre azt kérdezte: Nem ültél-e náthás ember mellé a Thorát tanulni? (A náthások terjesztik ugyanis a betegségeket.)

Midőn pedig Chanina meghalt, tűzszlop szállt le az égből s odaállt közéje és az emberek közé.

103b. lap. Rabbi halála napján egy égi szózat a következőket hallatta: Mindazoknak, akik Rabbi évfordulati gyászünnepélyén részt vesznek, a másvilági élet biztosítva van. Egy mosóember, aki mindennap jelen volt a Rabbiról tartott gyászbeszédeknel, éppen azon a napon nem volt ott. Mikor ez az égi szózatot meghallotta, fölment a tetőre, levetette magát a földre és meghalt. Akkor az égi szózat ezeket a szavakat hallatta: Az a mosóember is el van rendelve az örök életre.

111b. lap. A közönséges népbeli emberek nem fognak új életre kelni. - Egykor Izrael földje sült kenyeret és finom ruhákat fog teremni. A búza pálma nagyságúra fog nőni s a hegyek csúcsáig érni. Az Úr szelet hoz elő az ő kincses házából, mely megtanítja a búzát s attól lehull annak lisztje, az ember kimegy, szed egy marékkal s abból ellátja magát és egész háza népét táplálékkal. Akkor egy búzaszem akkora fog lenni, mint az ökörnek két veséje. Ne csodálkozzál ezen, mert, íme egyszer egy róka a répába fészkelte és mikor megmérték a kölkeit, 60 szefforisi litrát nyomtak. Jose rabbi beszéli, hogy Sichinben a következő dolog történt: Egy atya egyszer mustáragakat hagyott a fiának, melyek közül egyik meghasadt s kilenc káb mustármagvat találtak benne, a fájából pedig befödtek a fazekasok egy kunyhóját. Simeon rabbi mondá: A mi apánk egy káposztatorzsát hagyott nekünk s mi később létrán másztunk fel arra. - A jövő világban az ember egy szőlőfürtöt kocsin fog vinni vagy hajón s aztán házában egy sarkába teszi s annyit fog abból élvezni, mint egy nagy hordóból és nem lesz szőlőfürt, amelyen 30 korsó bor ne lenne. Izrael földjén nem lesz terméketlen fa, amely legalább annyit ne teremne, amennyit két nőstény szárnak kell vinnie.

111b. lap. Chija rabbi Res-Lakisnak gyermektanítója volt a egyszer három napig elmaradt. Ekkor Res-Lakis ezt kérdezte tőle: Miért maradtál el olyan sokáig? Ő pedig felelé: Atyám egy szőlővesszőt hagyott nekem, melyről

az első napon 300 fürtöt metszettem le, melyek mindegyike egy hordó mustot adott; a második napon 300 fürtöt metszettem le róla, melyek közül minden második egy hordó mustot adott; a harmadik napon olyan 300 fürtöt metszettem le róla, melyek közül minden harmadik egy hordó mustot adott, s én többet mint a felét gazdátlan jó-szágnak jelentettem ki. Res-Lakis ekkor így szólt hozzá: Ha nem maradtál volna el három napig, akkor az a szőlő még többet adott volna. Rami egyszer Berak lakosaihoz ment s ott kecskéket látott, melyek fügefák alatt legeltek s az alatt a méz csak úgy csöpögött a fügékből, a kecskékből meg a tej és össze-keveredett a mézzel. Jákob rabbi mondá: Ludtól (Lydda) Ónóig 3 mérföld; egyszer hajnalban útra keltem és bokáig jártam a fügemézben. Res-Lakis mondá: Én egyszer magam láttam, hogy a Szefforisz melletti vidéken tíz mérföldnyi hosszban és szélességben folyt a méz. Babba mondja: Én láttam, hogy Izrael országában egy helyen tej és méz folyik, s ez a vidék oly nagy, mint Be-Michsétől Akra-Fulbanakéig, vagyis 22 mérföld hosszú és 6 mérföld széles. Chelbo és Jose rabbik egyszer egy helyre jöttek s ott olyan körtével kínálták meg őket, mely olyan nagy volt, mint egy lábas Hino faluban. Jehosua rabbi egyszer Gabla faluba ment s akkora szőlőcsutkákat látott ott, mint egy borjú.

112a. lap. Mikor Sera rabbi felköltözött Izrael országába, nem talált hidat, tehát kötélbe kapaszkodva kelt át. Chija rabbi mondja: Egykor Izrael földjén minden erdei fa gyümölcsöt fog teremni.

Kiddusm (eljegyzések): 31a. lap. Pelemo szokta mondani: Nyíl van a sátán szemében. Egyszer éppen az engesztelőnap előestéje volt, megjelent az ördög egy szegény ember képében és kopogott az ajtón. Egy darab kenyeret adtak neki. Ekkor a Sátán így szólt: Egy ilyen nagy napon, aminő ma van, minden ember a házában ül és nekem künn kell lennem? Ekkor beeresztették a házba s adtak neki még egy darab kenyeret. Most megint megszólalt: Egy ilyen nagy napon, aminő ma van, minden ember az asztalnál ül, csak nekem kell állnom? Most az asztalhoz hívták és leültették. Azonban telis tele volt keléssel meg varral, amikkel az-tán undorító dolgokat cselekedett Erre Pelemo rászólt: Ülj illendőképpen! A sátán azonban így szólt: Adj inkább egy pohár bort! Odanyújtották neki a poharat. A sátán köhögött s a torhát beleköpte a pohárba. Erre rárohantak, de ő halottnak tetette magát. Eközben azt a hírt terjesztette az utcán, hogy Pelemo megölt egy embert. Pelemo tehát elfutott és elrejtőzött egy árnyékszékekben, A sátán utána ment és leborult előtte. Midőn azonban

látta, hogy Pelemo gyötrődik, fölfedezte magát előtte és így szólt hozzá: Miért beszéltél te úgy? Hát mit mondjak? Hát mondja azt az úr, hogy: Az irgalmas keljen fel a sátán ellen!

Gittin (a válásról): 45a. lap. Nachman rabbi leányai a puszta kezükkel szokták az ételt a fazékban megkavarni. Hát történt egyszer, hogy elfogták őket és Rab Ilist is elfogták velük együtt. Egy nap aztán Ilis mellé egy olyan ember került, aki a madarak beszédét értette. Ehhez az emberhez éppen egy holló ment és valamit mondott neki, Mit mondott az a holló? - kérde Ilis attól a madárértő embertől. Ez így felelt: Azt mondta a holló: Ilis, menekülj! Rab Ilis erre így szólt; Az a holló hazudik, én nem fogok a szava után menni. De most meg egy galamb jött s ez is azt mondta. Erre Ilis így szólt: Izrael népe a galambbal hasonlított össze, tehát én velem biztosan valami csoda fog történni. Megyek azonban és megnézem, hogy Rab Nachman leányai még most is oly jámborak-e, mint azelőtt és őket is magammal viszem. Ha az asszonyoknak valami beszélőjük van egymással - gondolta magában - akkor azt az árnyékszéken végzik el. Ezért ő is az árnyékszékre ment. Ott meg is hallotta, amint azok így beszéltek: Ázok a férfiak, akik minket elfogtak, szintén a mi férjeink, akárcsak azok a férfiak, akik bennünket Nehardeában bírtak; minek menekülnénk el tehát innen? sőt inkább mondjuk meg elfogóinknak, hogy vigyenek innen messzire bennünket, hogy férjeink ne jöhessenek utánunk, ha meghallják elfogatásunkat, hogy kiváltsanak bennünket. - Ekkor Ilis elmenekült azzal az emberrel együtt és csoda is történt vele. Csónakon ment át, de azt az embert megtalálták és megölték. Mikor pedig azok a lányok is visszajöttek, Ilis megmondotta róluk, hogy varázslás útján kavarták kezükkel a fazékban az ételt.

56b. lap. Egy kakas és egy tyúk miatt dúlták fel a Királyhegyet (Tur Malka). Szokásban volt ugyanis, hogy, amikor egy jegyepár esküvőre ment, egy kakast és egy tyúkot vittek előttük. Ez által azt akarták kifejezni: Legyetek termékenyek és szaporodjatok, mint a csirkék! Egy napon ilyen nászmenet egy római csapattal találkozott s a katonák elvették a kakast meg a tyúkot. Erre a zsidók megrohanták a katonákat és leverték őket. A császárnak jelentés ment a dologról, hogy a zsidók fellázadtak ellene. A császár erre ellenük vonult. Volt a zsidók közt azonban egy Bar Daroma nevű férfiú, aki egy mérföldnyire tudott ugrani, s aki sokat leütött az ellenség seregéből. A császár levette fejéről a koronát, letette a földre és így szólt: Világ Ura! Ha neked úgy tetszik, ne adj át minket és a

birodalmat egy ember kezébe! Bar Daroma pedig egy árnyékszékre ment, hogy a szükségét végezze és odament egy sárkány, kitepte a beleit, aminek következtében meghalt. A császárt annyira megrendítette ez a csoda, hogy ismét elvonult. A zsidók e fölötti örömükben elkezdtek enni és inni s akkora kivilágítást rendestek, hogy a peccsétgyûrûbe vésett figurát egy mérföldnyire meg lehetett látni. A császárnak azonban igen rosszul esett ez a győzelmi ünnep és így szólt: a zsidók nevetnek énrajtam! És akkora sereggel vonult ellenük, amely, mint Asi rabbi mondja, 300.000 kardos vitézből állt s három nap és három éjjel 60 miriád várost mészároltak le. Hasonló históriát találunk az 57a. lapon, ahol Bitther városról azt mondják, hogy 80.000 hadikürtös említették. Eliézer, a "nagy" rabbi mondja: Két patak van Bikath Jadaunban, amelyek a bölcsek számítása szerint részben vért tartalmaznak. Hét évig szüreteltek a népek az izraeliták véreből, amit trágya gyanánt használtak.

Chija rabbi mondá: Nebusoradan, a darabontok feje abban a völgyben 211 miriád embert ölt meg és

Jeruzsálemben 94 miriádot, úgy hogy a vérből egész folyamok lettek.

Jehuda rabbi mondá: 400 gyűlésház volt Bitther városában, mindegyikben 400 tanító volt 8 mindegyik előtt 400 iskolás gyerek ült.

A Nedarim 2aa. lapján. olvassuk, hogy Sabur király idejében volt egy kígyó, amely 12 kéve szalmát nyelt el egyszerre.

A Sóta 10a. lapján olvassuk, hogy a Sámson két válla között 60 rőf távolság volt.

Baba kamma (első kapu): 16a. lap. A kan-hiéna hét év alatt átváltozik denevérré, a denevér hét év múlva székáccsá (örvös galamb, héberül árpád), székács hét év múlva átváltozik kaméleonná (arokh), ez meg hét év múlva kígyóvá, a kígyó pedig hét év múlva kísértetté. Az ember hátgerince hét év múlva kígyóvá változik, de csak akkor, ha az ember az áldásimánál nem szokott meghajolni.

Az 50b. lapon olvassuk, hogy Nehonja kútásónak a leánya beesett egy nagy kútba, amit hírül vittek Hanina rabbinak. Ez az első órában így szólt: Békesség. A második órában megint azt mondta: Békesség. A harmadik órában azt mondta: ő már eljött. Megkérdezték erre a leányzót, hogy ki hozta fel, mire így feleli: Egy kos jött le hozzám, amelyet egy aggastyán vezetett. Erre a rabbihoz fordultak: Próféta vagy te-? - Nem vagyok én próféta, sem prófétának fia, de gondoltam, hogy ennek a jámbor embernek a gyermeke nem járhat szerencsétlenül az apja munkájától. Azonban a

leánya mégis meghalt a szomjúságtól.

Baba mezia (középső kapu): Az 59b. lapon elmondatik, hogy Eliezer rabbi tanításának bizonyosságára egy szentjánoskenyérfa száz rőffel (némelyek szerint négyszáz rőffel) rukkolt odébb. Mikor ez sem volt elég a publikumnak, akkor a vízcsatornát rukkoltatta odébb. De ez sem lévén elég: meghajoltak az épület falai és agyonütéssel fenyegették a kételkedőket. Majd pedig az égből hallatszott egy szózat, hogy Eliezer magyarázatát kell elfogadni. Jehosua rabbi azonban erre is csak azt mondta, hogy az nem az ég volt. Jehoshua rabbi is azt hangoztatta, hogy erre a szózatra nem kell adni, mert már a Sinai hegyen is úgy adatott a törvény (Ex. 23. 2.), hogy a többség szerint kell dönten. - Naam rabbi pediglen találkozott Illés prófétával és kérdezte, hogy mit csinált a Szent, áldott legyen ő, abban az órában. Ez pedig felelé: örült és így szólt: Az én gyermekeim legyőztek engem!! - Azon a napon összehordtak minden dolgot, amit Eliezer rabbi tisztának jelentett ki és elégették. Azután szavaztak és kiközösítésre ítélték. De most azt kérdezték: Ki fogja ezt neki tudtul adni! Erre Akiba rabbi így szólt: Én akarok menni, mert, ha egy alkalmatlan ember közli velem, akkor ő az egész világot (!) romba dönti. És mit tett Akiba rabbi? Tiszta feketébe öltözött. Aztán Eliezer előtt négy rőfnyi távolban leborult. Mi van ma teveled, Akiba? - kérde Eliezer. - Mester - felelé ez - úgy látszik, a kollégák visszahúzódtak tőled. Ekkor ő is megszaggatta ruháit, lehúzta cipőjét, lefeküdt a földre és könnyek potyogtak szemeiből... Ebben a pillanatban nagy csapás érte a világot: az olajfa, a búza és az árpa tönkrement. Sőt némelyek szerint három kovász is megerjedt az asszonyok kezén. Óriási jajgatás vala egész világon, mert minden, amire Eliezer a szemét rávetette, elégett. Ugyanekkor Gamáriel rabbi is hajón utazott s oly óriási hullám keletkezett, hogy majd elmerültek; persze ő mindjárt kitalálta, hogy ez mind Eliezer ben Hyrkanos rabbi miatt történik. Végre fölállt Eliezer (a lábaira) és így szólt: Világ Ura! Nyilvánosan tudva van előtted, hogy én ezt sem. nem a magam, sem nem atyám házának tiszteletére fettem, hanem a te tiszteletedre, hogy többé ne legyen veszekedés Izraelben. - Erre a tenger tombolása elmúlt. - Ema-Salom, Eliézer rabbi felesége, aki Gamárielnek testvére vala, ezen borzasztó esemény után nem hagyta többé az urát a földre borulni.

84a. lap. Eleázár rabbit pediglen nagyon bántotta a lelkiismerete a kivégzések miatt. A felesége minden este 60 dunnát tett alája, s reggelre

60 kád vért és váladékot szedtek ki alóla. Reggel 60 féle ételt készített neki a felesége, amit mind megevett és jobban lett. A felesége azonban nem eresztette az iskolába, nehogy a rabbik rátörjenek, mert haragudtak reá, mivel soknak rokonát becsukatta. - Később hajósok küldtek neki 60 rabszolgát, 60 zacskó pénzt és 60 féle ételt készítettek neki, amit ő megevett. - Egyszer elment az iskolába, ahová 60 féle vért hoztak neki asszonyoktól, amely vérekről nem tudtak, hogy havibajból, vagy sérülésből származnak-e. Ő ezeket mind tisztáknak (azaz sérülésből származóknak) jelentette ki. Midőn pedig e miatt a rabbik zúgolódtak, így szólt: Ha nekem van igazam, akkor legyen azoknak az asszonyoknak mind fiúgyermekük, ha pedig nincs igazam, akkor legyen egy leány közöttük. És erre mind fiúgyermek született s az ő tiszteletére mindet Eleázárnak nevezték. Halála előtt, mivel félt, hogy a rabbik érdem szerint bánnak vele, meghagyta feleségének, hogy hagyja őt holta után is zsöllyéjében és ne féljen tőle. Így is maradt 22 évig. Azt beszélte a felesége, hogy ha egy szál haját kihúzta a halottnak, vér jött ki a helyéből. Egy napon féreg jött ki a füléből. Az asszony erre megsomorodott, de megjelent álmában az ura s megmagyarázta, hogy ez csak büntetés azért, mert egyszer, megszóló beszédet végighallgatott. Ezalatt folyton jöttek a peres felek, megálltak kívül az ajtó előtt, hangosan előadtak az ügyet és a halott felelt nekik onnan a zsöllyéből. A városba pedig ezalatt nem jött be egy rossz állat sem. Végre a rabbik rájöttek, hogy Eleázár meghalt s el akarták temetni atyja sírjába. Azonban azt egy kígyó vette körül. Így szóltak tehát: Kígyó, kígyó, nyisd ki szádat, hogy a fiú atyjához mehessen. Erre a kígyó kinyitotta száját.

Zera rabbiról olvassuk, hogy száznapos böjtöt tartott, hogy a pokol tüze rajta erőt ne vehessen. Minden 30 napban ki is próbálta magát ez irányban: befűtött egy kemencét, belement és leült, s a tűznek semmi hatalma sem volt rajta. Egyszer 'azonban a rabbik nagyon megbámulták, s ő elégette a combját. Ettől fogva égett combú kicsikének hívták.

A 85b. lapon beszéli Habiba rabbi, hogy látott egyszer egy tanítványt, akit Illés próféta meg szokott látogatni s akinek szemei este élénkek voltak, reggel pedig úgy néztek ki, mintha a nap perzselte volna ki őket.

Megkérdezte a rabbi ennek okát s a tanítvány így felelt: Kértem Illést, mutassa meg nekem a tudósokat, amint az égi kollégiumba fölmennek. Erre ő így felelt: Mindegyiket megnézheted, csak Chijáét nem szabad megnézned. Miről lehet azt megismerni? Mindegyik mellett angyalok

mennek, amint föl- és lemennek, csak Chijáé mellett nem, mert az magától megy föl és le. Én azonban nem tudtam magamat visszatartani és megnéztem. Ekkor azonban két tüzes szikra ugrott reám és megvakították a szemeimet. Következő reggel elmentem a sírjához, ráborultam és így szóltam: Én a mester tanítását akarom tanulni. Erre egészséges lettem. Illés próféta gyakran szokott Rabbis iskolájában megfordulni. Egy újhold napján azonban nagyon elkésett, amiért Rabbis kérdőre vonta őt. Illés így mentegette magát: míg én Ábrahámot felöltöttem, a kezeit megmosom, aztán ő imádkozik, megint lefektetem és éppen így Izsákot meg Jákóbot... Hat miért nem egyszerre öltöttem fel őket? - Azt hittem, hogy buzgón imádkoznak irgalomért és a Messiás mielőbbi eljöveteléért. Van-e hozzájuk hasonló ezen a világon? - kérdeék a prófétát. - Van, s ezek Chija rabbi és az ő fiai. - Erre a rabbi böjti napot rendelt el és Chija rabbit fiaival együtt az imádkozó emelvényhez állította. Mikor pedig Ő azt mondotta: ő (az Úr) adja a szelet - a szél elkezdett fújni; ő adja az esőt - elkezdett az eső esni; ő megeleveníti a holtakat - megmozdult a világegyetem; aztán így szóltak az éghez: Ki nyilatkoztatta ki ezt a titkot a világnak? - Illés - volt a felelet. Ekkor előkeresték (az égben) Illést és 60 tüzes ütést mértek reá. Erre Illés úgy tetette magát, mint egy tüzes medve, futkosott Chijáék között és szétkergette őket.

Sámuel, a naptártudós volt Babbis orvosa. Egyszer megfájdult a rabbi szeme és Sámuel így szólt hozzá: Csinálok neked egy keveréket. - Azt én nem bírom ki. - Külsőleg foglak vele bekenni. - Azt sem bírom ki. - Erre Sámuel a keveréket egy csövön eresztette be a vánkosa alá, s a rabbi jobban lett. Ennek fejében a rabbi "ordinálni" akarta Sámuel, de ez nem sikerült. Ne fáradjon a mester, - szólt Sámuel - és láttam az Ádám könyvét, s abban meg van írva, hogy Sámuel, a naptártudós bölcsnek fog neveztetni, de rabbinak nem; ő általa fog Rabbi meggyógyulása történni. Chama rabbi, Chasa leányának fia beszéli, hogy Rabba rabbi üldözés által halt még. Följelentették a kormánynál. hogy 12000 embert tart vissza az adófizetéstől. Kiküldtek erre egy királyi hivatalnokot. de Rabba rabbi Akrába menekült, onnan meg Agmába, onnan Sichinbe, onnan Zerifába. Itt azonban ugyanabba a fogadóba talált a csalhatatlan rabbi beszállni, ahová a királyi hivatalnok szállt. A hivatalnoknak egy táblát készítettek, két pohárba italt öntöttek neki, aztán elvették a táblát, s a hivatalnok arca hátrafordult (a démonok erőt nyertek az ital által fölötte). Mit csináljunk most, - kérdeék Rabbától - hisz ez mégis királyi hivatalnok. -.Készítsetek

neki megint egy táblát, töltsetek neki egy pohárral, aztán vegyétek el a táblát és jobban lesz. Jobban is lett és így szólt: Tudom, hogy az az ember, akit keresek, itt van. Meg is találták Rabbát, de a hivatalnok azt mondta, hogy ha megölik őt Rabba miatt, nem fogja elárulni, de ha kínzás alá vetik, akkor elárulja. Aztán becsukta egy kamrába. Rabba erre elkezdett irgalomért siránkozni, mire megnyílt az alapfal és ő a mezőre menekült. Ott felült egy datolyapálmára és tanulmányozta a törvényt. Ezalatt az égi kollégiumban összevesztek azon, hogy ha a kiütés esetén a folt előbb látható, mint a fehér haj, akkor az illető tisztátalan, ha pedig a fehér haj látható előbb, mint a folt, akkor tiszta. Ha azonban ezek a jelek kétesek, ebben az esetben - így mondta az Úr - az illető tiszta; az egész égi kollégium azonban azt mondta, hogy tisztátalan. Erre így szóltak: Ki döntsön mostan? Rabba ben Nachmani döntsön, mert ő azt mondta, hogy ő egyedül áll a kiütések törvényeinek ismerésében. Ekkor követet küldtek érte. A halál angyala azonban nem mert hozzá közelíteni, mert a szája nem hagyott fel a tanulással. Ezalatt szél kerekedett és belefújta a nádasba. És a csalhatatlan rabbi, aki tudósabb volt az egész mennyországnál, ezen egyszerű dolog által be lett csapva: megijedt, hogy vadászsereg üldözi és így szólt: Jobb nekem, ha lelkem nyugalomra tér, mint hogy ellenségeim kezébe kiszolgáltassam. Mikor így a lelke meg-tért a nyugalom helyére, azonnal megfelelt a vitás kérdésre, mondván: Tiszta, tiszta. Erre egy égi szózat hallatszott: Üdv neked, Rabba, Nachmani fia, a te tested tiszta és lelked is tisztán vált el! Ekkor Pumbedithában egy cédula esett le az égből, melyre ez vala írva: Rabba ben Nachmani meghívatott az égi kollégiumba. Abajje, Rába és mind a tudósok kimentek tehát, hogy vele foglalkozzanak, de nem találták a helyet. Kimentek tehát a mezőre s egy helyen sok madár állt s őket beárnyékozták. Azt hitték tehát, hogy ott van. Három nap és három éjjel gyászoltak, amikor megint egy cédula esett le, melyen ez állott: Aki magát elkülöníti, ki van közösítve. Erre hét napig gyászoltak, midőn egy harmadik cédula esett le az égből: Menjetek békével haza! - Azon a napon, melyen Rabba lelke nyugalomra tért, olyan szél támadt, hogy egy arabot tevéstől a Papa folyam egyik partjáról a másikra röpített át. Mikor pedig azt kérdezte, hogy mit jelentsen ez, megmondták neki, hogy Rabba rabbi meghalt! Ekkor ő így szólt: Világ Ura! az egész világ a tied és Rabba ben Nachmani a tied; te a Rabbáé vagy és Rabba a tied; miért rombolod hát szét a világot? Erre a vihar lecsöndesült...

Ebből a görcsokozó sok butaságból tán elég egyelőre ennyi. Csak azt

csodáljuk, hogy Szabolcsi még mindig nem közölte ezeket a lapjában, pedig közölhetné ha mindjárt valamennyit allegóriának tartja is, amint füllesztette...

114b. lap. Abahu rabbit elvitte Illés próféta az Édenbe, mert panaszkodott, hogy szűkséget szenved, és ott azt mondta neki: Terítsd ki a ruháidat és szedj ezen levelekből. Meg is tette. Mikor pedig kifelé ment, egy hangot hallott: Ki élvezi úgy az örök életet, mint Rabba ben Abahu! Erre lerázta magáról a leveleket és eldobta. Azonban az illatuk benne maradt a ruhájában, aminek folytán az 12 ezer dénárért kelt el s ezt az összeget széosztotta vejei között. (Lásd a Paradicsomról szóló fejezetet!)

Baba bathra (utolsó kapu): 58a. lap. Volt egyszer egy mágus, aki halottakat ásott ki és mikor Tóbi sírboltjához ért, ez megfogta a szakállát. Abajje ezt meglátta és így szólt a halotthoz:

Ugyan, kérlek, ereszd már el! Következő évben megint odament a mágus, Tóbi megint megfogta a szakállát, de most Abajje kérésére sem eresztette el, ollót kellett Abajjénak hozni és a mágus szakállát levágni.

73a. lap. Rabba mondja, hogy neki a hajósok azt beszélték, hogy az a hullám, amely a hajót elmeríti, úgy jelenik meg a hajó orránál, mint egy fénysugár és, ha ráütnek egy bottal erre a hullámra, amelyen ez a fölírat van: Jah, a seregek Ura, Amen, Amen, Sela, akkor elcsöndesül.

Ugyancsak Rabba mondja: A hajósok beszélték, hogy egyik hullámtól a másikig 300 mérföldnyi út van s a hullámok magassága szintén 300 mérföld. Egyszer egy hullám olyan magasra emelt bennünket, hogy egy csillag fekhelyét láttuk; ha még magasabbra emelt volna, akkor az a csillag megpörkölt volna bennünket. Akkor egyik hullám a másiknak így kiáltott: Pajtás, valamit ott feledtél a földön: Majd én elpusztítom!

A 73b. lapon beszéli Rabba rabbi, hogy egyszer látta Ahrimant, Lilith fiát, amint Mahuza falainak szélén szaladt. Lent egy lovas rohant utána, de nem bírta elérni. Egyszer két lovat nyergeltek neki a Rognag két hídjára s ő egyikről a másikra ugrándozott, két serleg volt a kezében borral, egyikből a másikba öntögetett s egy csöpp sem esett belőle a földre.

Rabba rabbi beszéli: Egyszer láttam egy fiatal egyszarvút, amely oly nagy volt, mint a Tábor-hegye. Milyen nagy a Tábor hegye? Négy mértföld. A nyaka kerülete három mérföld vala, a feje pedig másfél mérföldnyi. Midőn kiürítette magát, a ganéja eltorlaszolta a Jordán folyót.

Beszéli továbbá Rabba bar Hana: Egyszer láttam egy békát, mely oly nagy volt, mint Hagronja vára. Milyen nagy Hagronja vára? Hatvan házat tesz

ki. Aztán jött egy kígyó és elnyelte a békát, aztán jött egy nőstény holló s elnyelte a kígyót, aztán rászállt egy fára. Mekkora nagy lehetett ez a fa? És Papa bar Sámuel rabbi hozzáteszi: Ha én magam ott nem lettem volna, nem hinném ezt.

Szintén Rabba bar Hana beszéli: Egyszer hajón utaztunk és láttunk egy nagy halat, amelynek orrába valami csípőféreg mászott be. A hal kifuttatta a vizet s ezzel a férget is a partra lőtte. Ez a féreg oly nagy volt, hogy hatvan várost rombolt össze, hatvan város evett belőle és hatvan város lakói sózták be a húsát és minden szemgolyójából háromszáz hordó olajat eresztettek ki. Mikor egy év múlva arra jártunk, akkor már annak a féregnek a bordáit használták fel a városok építésénél.

Ugyancsak az említett tekintély mondja: Hogy egyszer, amint megint hajón utaztak, megint láttak egy halat, amelynek hátára homok rakódott le s abból oly dúsan nőtt ki a fű, hogy ők szárazföldnek nézték annak a halnak a hátát. Kiszálltak tehát rá, sütötték főzték a "gyepen", mikor egyszer csak elkezdte bántani a meleg a halat és megfordult. Ha a hajó nem lett volna ott a közelben, a jeles rabbi a tengerbe fordult volna. No még egy "csodát" az idézett rabbitól! Persze ez is hajón történt. A hajó egy nagy halnak két uszonya között haladt három nap és három éjjel, mialatt a hal fölfelé, a rabbiék pedig lefelé eveztek. Babbi Dimi a tanú, hogy a hajó oly gyorsan haladt. hogy míg ő egy fazék vizet fölmelegített, azalatt a hajó hatvan mérföldet tett meg. És ez a hal a kisebbek közül vala! - Aztán láttak egy madarat, mely csak bokáig állt a vízben, de a feje az égboltozatig ért. A rabbiék azt hitték, hogy ott sekély a víz, tehát ki akartak szállni, de egy mennyei hang kiáltott rájuk, hogy ne merjék megpróbálni, mert egy ács hét évvel ezelőtt ejtette itt be a vízbe a fejszóját és az a fejsze még most sem ért le a fenékre!

A 74a. lapon beszéli Rabba, hogy egyszer pusztában utaztak s olyan kövér libákat láttak, hogy a kövérségtől kiesett a tolluk s alattuk egész folyamokban úszott a kövérség. Erre ő megkérdezte a libákat, hogy lesz-e bennük része neki az örök életben. Erre az egyik liba feleletül a szárnyát, a másik a combját emelte föl.

Nevezett rabbi egyszer járt a tisztítóhelyen is, ahol ezt a feleletet kapta: Mózes és az ő tanítása igazság, mi pedig hazugok vagyunk!

Ez a rabbi egyszer tudni akarta, hogy hol ér össze az ég a földdel. Már fent is volt és kenyeres kosarát letette az ég ablakába. Mire azonban imádságát elvégezte, a kosár eltűnt, mert azalatt az ég kereke tovább fordult.

Johanán rabbi beszéli, hogy egyszer hajón utaztunk és láttunk egy halat, mely kidugta fejét a vízből; a szemei akkorák voltak, mint egy holdvilág s úgy futta a vizet, akár két folyó Surában.

Saphra rabbi beszéli, hogy egyszer hajón utazott s láttak egy halat, mely kidugta fejét a vízből. Két szarva volt neki, melyekre ez volt vésve: Én a tengernek egy parányi teremtménye vagyok és 300 mérföldet teszek ki, most megyek, zsákmánya leszek a Leviathánnak.

Ugyancsak Johanán rabbi beszéli: Egyszer hajón utaztunk és láttunk egy ládát, melyben drágakövek és gyöngyök voltak, s halak vették a ládát körül. Leszállt egy bűvár és föl akarta hozni, de egy hal észrevette s meg akarta a combját harapni. Erre a bűvár egy tömlő ecettel öntötte le, ekkor azonban egy égi szózat hallatszott: Mit akartok ti Hanina feleségének a ládájával, mely a jámborok részére van egykorra eltéve?

Jehuda rabbi beszéli: Egyszer hajón utaztunk és láttunk egy drágakövet, melyet egy kígyó vett körül. Leszállt egy bűvár a kőért, de ekkor egy kígyó jött elő .és el akarta nyelni a hajót. De ekkor egy holló szállt le, elharapta a kígyó fejét. A vértől piros lett a víz, mire egy másik kígyó jött oda, visszatette a leharapott fejet s az előbbi kígyó megint élt s megint .el akarta nyelni a hajót. De most megint egy madár szállt oda, megint elharapta a kígyó fejét, mire a bűvár elvette a drágakövet és feldobta a hajóra. Minálunk voltak besózott madarak és amint a drágakövet rájuk tettük, azok elszálltak vele.

Hona rabbi beszéli: Egyszer a pusztában utaztunk és volt nálunk egy comb, melyet szétszedtünk és a fûre raktunk: míg fát hoztunk, a comb megint egész lett. Mikor pedig egy hét múlva oda visszatértünk, a szén még mindig égett. Midõn késõbb Amemarhoz mentem, õ így szólt; Az a fû az egészség füve volt s az a szén rekettyefából volt.

Hólin (magánáldozatok): 7a. lap. Pinkász rabbi, Jair fia, egyszer a rabok kiváltása ügyében utazott s a Ginaj folyóhoz érve, így szólt: Ginaj, válj ketté, hogy átmehessek, különben. azt bocsatom rád büntetésül, hogy sohse folyjék benned víz. Erre a folyó kettévált. Pinkász mellett pedig ott állt egy ember, aki búzát vitt a húsvét ünnepére. Pinkász tehát így szólt a folyóhoz: Válj ketté ezen ember előtt is, mert õ a parancsot teljesíti. A folyó erre kettévált õ elõtte is. De volt velük még egy tajita is, aki kísérte õket. Pinkász tehát megint így szólt: Válj ketté ez elõtte is, nehogy azt mondja: így bánnak azzal az emberrel, aki õket kíséri. És a folyó harmadszor is kettévált. Erre mondá José rabbi: Mennyivel nagyobb ez a

férfiú, mint Mózes és az a 600 ezer zsidó (akiket kivezetett Egyiptomból)! Mert ott csak egyszer vált ketté a tenger/itt meg a folyó háromszor vált ketté. Pinkász rabbi oly nagy volt, mint Mózes és az a 600 ezer együttvéve!

59b. lap. A császár így szólt Jehosua bon Chananja rabbihoz: A ti Istenetek orozslánhoz hasonlítatik. (Cf. Amos 3. 8.) A rabbi erre így felelt: De nem közönséges orozslánhoz, hanem egy Be-Ilai-béli (szálaserdei) orozslánhoz. - Én látni szeretném - folytatá a császár. - Erre a rabbi Istenhez imádkozott és az orozslán elbocsáttatott a helyéről. Mikor pedig 400 mérföldnyire vala, elkezdett ordítani, minek következtében a terhesek abortáltak és Róma falai összedültek. Mikor 300 mérföldnyire volt, megint ordított, s ettől az embereknek a záp- és egyéb fogai kiestek, s a császár is leesett trónjáról a földre. Ezért így szólt a rabbihoz: Kérlek, könyörögj Istenhez, hogy az orozslán térjen vissza helyére. A rabbi imádkozott s az orozslán visszatért helyére.

Nidda (havitisztulás), 20b. lap. Egyszer egy asszony havifolyási vért hozott Eleazár rabbi elé; ott volt Amí rabbi is; Eleazár megszagolta a vért és így szólt: Ez megkívánástól eredő vér. Mikor Eleazár kiment, Ami rabbi beszédbe ereszkedett az asszonnyal, aki így beszélte el a dolgot: Az uram úton volt és én megkívántam őt. - Iphra Hormis, Sabur király anyja, havifolyási vért küldött Rabához; ott volt Obajda rabbi is; Raba megszagolta a vért és így szólt az asszonyhoz: Ez megkívánástól eredő vér. Erre az asszony így szólt fiához: Lásd, mily bölcsek a zsidók! - Azután hatvanféle vért küldött neki és Raba mindenikről megmondta, hogy milyen vér az. Az utolsó egy féreg (tetû) vére volt, s ezt nem ismerte meg. Azonban égi segítséget kapott ebben a dologban is, mert éppen egy olyan fésût küldött neki, amin egy féreg volt megölve. Ekkor a királyné így szólt: A zsidókat szívem legbensejébe zárom.

24b. lap. - Abba Saul mondja: Én sírásó voltam és a halottak csontjait szoktam nézegetni. Aki tisztán issza a bort, annak a csontjai el vannak égve; aki kevert bort iszik, annak a csontjai feketék; aki mértékletesen iszik kevert bort, annak a csontjai zsírosak; aki többet iszik, mint eszik, annak a csontjai feketék; aki mértékletesen eszik és iszik, annak a csontjai zsírosak.

A rabbik tanították: Abba Saul, mások szerint Jochanan rabbi mondja: Én sírásó voltam s egyszer egy özbak után szaladtam és beleütöttem egy lábszárcsontba. Három mérföldet futottam azon lábszárcsont mellett és

nem értem el az ōzet ás a lábszár-csontnak sem volt vége. Amikor visszajöttem, azt mondtak, hogy az Ognak, Bázán királyának lábszárcsontja volt.

Abba Saul mondá: Én sírásó voltam s egyszer megnyílt alattam egy barlang s én beleestem egy halottnak szemgolyójába egész az orromig. Mikor visszajöttem, azt mondták nekem, hogy az Absalomnak a szemgolyója vala. Abba Saul korának legmagasabb embere volt.

Talmud- bogarak.

Ide iktatjuk mindazokat a válogatott hülyeségeket, amiket a Talmudban tárgy és vonatkozás nélkül számszámra találunk.

Berakhoth 4b. lap. Eleázár mondá Abina rabbi nevében; Mindaz, aki Dávid dicséreti énekét (144. zsoltár) napjában háromszor elolvassa, biztos lehet afelől, hogy ő a jövővilág gyermeke.

5a. lap. Jizhak rabbi mondá: Ha az ember a Semát az ágyban olvassa, hasonló ahhoz, aki kétélû kardot tart a kezében. Mindazoktól, akik a Semát az ágyban olvassák, eltávoznak a kísértetek.

5b. lap. Binjámin rabbi mondja: Két dologra ügyeltem egész életemben: hogy az imádkozásomat lefekvés előtt elvégezzem s hogy az ágyam észak-déli irányban legyen fölállítva. Chama rabbi mondja:

Mindaz, akinek ágya észak-déli irányban áll, fiúgyermeket kap. Nachman rabbi mondja: Annak a felesége nem hoz a világra koraszülöttet.

8a. lap. Chahina rabbi mondá: 903 halálnem lett teremtve a világra; a legsúlyosabb ezek közül a torokgyík s mindenik közül legkönnyebb a csók közben való meghalás.

14a. lap. Ha valaki köszönti felebarátját, mielőtt imádkozott volna, az olyat cselekszik, mintha abból bálványt csinált volna.

Jóna rabbi mondja: Aki hét napig alszik, anélkül, hogy valamit álmodna, az gonosznak neveztetik. Chija rabbi mondja, aki magát a Tóra szavaival jól tartja és arra alszik egyet, annak nem fognak rossz hírt vinni.

24b. lap. Ha valaki imádságnál áll és nyálka jön a szájába, akkor engedje a köpenyén szétfolyni.

28b. lap. Tahchum rabbi mondja: Aki imádkozik, annak annyira meg kell hajolnia, hogy a hátgerincének minden csontjai megrezdüljenek. Ula rabbi szerint úgy meg kell hajolnia, hogy a szíve táján egy mély ráncot lásson.

Chanina rabbi azt mondja: Elég, ha a fejét meghajtja, több nem szükséges.

31b. lap. Ha egy részeg ember mondja az imádságot, ez olyan, mintha bálványimádást gyakorolna. Mindazoknak, akik szombatön böjtölnek, eltépetik a 70 évre szóló ítéletük.

33a. lap. Egy skorpió miatt nem szabad az imádságot megszakítani. Egy ártalmatlan ökörtől távozzék az ember 50 rőfnyire, egy gonosz ökörtől pedig, amennyire a szem lát, sőt menjen föl a háztetőre és lökje le maga után a létrát. Samuel azt mondá: Ez csak egy fekete ökörré nézve áll és csak a Nisan hónap napjaiban, mert akkor az ördög ugrál annak szarvai között.

34b. lap. Chanina rabbi, mikor egy betegért imádkozott, meg szokta mondani: Ez élni fog, ez meg fog halni. Ezért kérdék tőle, hogy honnan tudja ezt, ő így felelt: Ha az imádság a számban könnyen folyik, akkor tudom, hogy meghallgatást nyer, ha pedig nem, akkor ez azt jelenti, hogy az illető el van veszve.

Történt egyszer, hogy Chanina és Jochanan rabbik a Tórát tanulni mentek és Jochanan fia azalatt megbetegedett. Ez így szólt: Chanina fiam, könyörögj érte. Chanina a fejét térdei közé tette és irgalomért esedezett. Ekkor Jochanan így szólt: Ha én a fejemet egész nap a térdeim közé nyomtam volna is, mégsem részesültem volna figyelemben. Kahana rabbi mondja: Szemtelen az, aki szabad síkon (vagy völgyben) imádkozik s aki bűneit felsorolja.

Jochanan rabbi azt mondja, hogy csak olyan házban szabad imádkozni, amelynek ablaka van.

43b. lap. Hat dolog nem illik egy írástudóhoz: ne menjen parfümözve az utcára, ne menjen ki éjjel egyedül, ne járjon foltos cipőben, ne mulasson asszonnyal az utcán, ne időzzék tudatlanok társaságában és ne menjen utolsónak az iskolába.

47a. lap. Aki az Áment hosszan mondja ki, annak az évei és napjai meghosszabbíttatnak.

51a. lap. Jehosua rabbi beszéli, hogy neki a halál angyala azt mondta többek közt, hogy akkor ne álljon az asszonyok elé, amikor temetésről jönnek, mert akkor ő, a halál angyala táncol ott egy karddal és szabadságában áll bárkit leütni.

Álomfejtések. Berakhoth 55a. lap. Chisda rabbi mondá: Minden álom jelent valamit, amely böjt által támad. - Saláta égy hordó nyílásán: üzleted keserű lesz. Hús egy hordó nyílásán: borod megsavanyodik. Hordó egy datolyapálmán: üzleted édes lesz. gránátalma: üzleted drága lesz. Ordító

fiatal számár: uralkodó leszel. Két répafej: két botütést kapsz. 'Egy falat bedőlni látni: határtalan javakat fogsz kapni;

Féreg a kezeden: moly esik a selyemruháidba. Hollók az ágyon; feleséged sok férfival fajtalankodott. Folyam, kút, madár, edény, béka: békét jelent. Tök, viasz, nád: mind jót jelent. Aki ökörhúst eszik, gazdag lesz, akit ökör megdöf, annak gyerekei lesznek, akit ökör megharap, arra fájdalmak fognak jönni, akit ökör megtapos, annak hosszan útja áll, aki ökrön lovagol, az magasra jut, akin ökör lovagol, az meghal. Elefánt: csodát látsz. Aki álmában megrakott szőlőtökét lát, annak felesége nem fog idétlent szülni. Olajfák: sok gyermek. Kecske: az év meg lesz áldva. Liba: bölcsesség. Aki libával hál, az iskolafőnök lesz. Kakas: fiúgyermek. Tyúk: remélhetsz szép kertet és örömet is. Aki a haját nyírja, annak az jót jelent Aki a haját és a szakállát is nyírja, annak az egész rokonsága számára is jót jelent. Csónak: jó hír. Aki álmában háztetőre mászik, az méltósághoz jut. Akit álmában a rendőrség elfog, annak oltalomban lesz része. Aki magának álmában eret vág, annak vétkei megbocsáttatnak. Aki álmában kígyót lát, arra örökség vár. Mindenféle ital jót jelent, a bort kivéve. Majom és tengeri macska nem jót jelent. Ha halott jön a házhoz, az békességet jelent.

55a. lap. Ase rabbi mondja: Aki egy városba ér és attól fél, hogy a gonosz szellemek megbabonázzák, az vegye a jobb-hüvelykujját a balkezébe s a, balhüvelykujját a jobb kezébe és mondja: Én, N. N., fia N. N. -nek, József magvából származom, akin a gonosz szemnek nem volt hatalma. Aki a saját gonosz szemétől fél, az nézzen az orrának a balfelére. Aki beteg, az ne tudassa az első napon senkivel, nehogy a szerencsecsillagát elrontsák.

56b. lap. Aki álmában olajjal öntözi az olajfát, az az anyjával hált. Aki azt álmodta, hogy a szemei egy-mást csókolták, az a nővérel hált. Aki almában a holdat csókolta, az egy izraelitának a feleségével hált. Aki álmában egy mirtuszcsokrot taposott szét, az egy eljegyzett hajadonnal hált. Akinek álmában galambok jöttek az ágyába, az sok asszonyt szennyezett be.

61a. lap. Nachman rabbi mondja, hogy aki egy folyón átmenvén, egy asszony után halad, annak nem lesz része az örök életben. A rabbik azt tanítják, hogy két vese van az emberben, az egyik a jóra ösztönöz, a másik a gonoszra.

10a. lap. Raba rabbi magasra húzta a harisnyáját, mikor imádkozott, egy másik Raba rabbi ledobta a köpenyét és összecsapta a kezeit A rabbik

tanították: Az első órában (reggel 6-7) esznek a lídiaiak, a másodikban a rablók, a harmadikban az örökösök, a negyedikben a munkások, az ötödikben mindenféle ember, a hatodikban a tudósok; aki később eszik, az annyit ér, mintha követ dobna egy tömlőbe.

11a. lap. Baba rabbi mondá: Szívesen elviselek minden betegséget, csak az altesti bajokat nem; minden fájdalmat, csak a szívfájdalmat nem; minden szenvedést, csak a fejfájást nem; minden rosszat, csak a rossz asszonyt nem.

12a. lap. Ha az ember szombati napon egy tetűt öl meg, ez éppen olyan vétek, mintha egy tevét ölt volna meg. Még a ruhákat sem szabad szombaton a férgektől megtisztítani. Ha valaki a ruháján férget talál, morzsolja össze és dobja el. (Ugyanez áll a 107b. lapon.)

12b. lap. Jehuda és Jochanan rabbik mondják:

Sohase imádkozzék az ember valamely szükséges dologért arámi nyelven. Ha valaki a szükséges dologért arámi nyelven imádkozik, akkor a szolgálattelvő angyalok nem csatlakoznak az ő imádságához, mert az arámi nyelvet nem értik.

19a. lap. Szombat előestéjén nem szabad egy nemzsidónak semmit sem eladni, se bérbe adni, hasonlóképpen nem szabad egy nemzsidó által levelet se küldeni.

23b. lap. Chona rabbi mondá: Aki szombat előestéjén a világitást megszokta, annak írástudó fiai lesznek; aki a mezuzá (tízparancsolat szövegének tekercsben tartása) törvényét figyelmesen követi, annak szép lakás van készítve; aki a zizith parancsra ügyel, annak szép ruha van elrendelve; aki az áldóimádságot megtartja, az hordókat fog megtölteni.

32a. lap. Két bűn miatt hálnak meg a közönséges néptől való emberek: azért, mert ők az Úr szekrényét urnának, a gyülekezés házát pedig népháznak nevezik.

67b. lap. Ha valakinek csont akad meg a torkában, akkor hozzanak oda valamit ugyanabból az ételből, tegyék a nyakára és mondják a következőket: Egy, egy, lesüllyedve, lenyelve, lesüllyedve, egy, egy! Akiba rabbi lakomát rendezett a fiának és minden pohárnál, amelyet fölemelt, így szólt: A bor és az élet a rabbik szájába való és az ő tanítványaik szájába!

92a. lap. Az Istenség fényessége (sechina) csak egy bölcs, erős, gazdag és magas növésű férfiún nyugodhat.

95b. lap. Ha valaki a szobáját szombati napon akarja fölnyitni, akkor

hozzon egy tál vizet, mossa meg az arcát az egyik sarokban, a kezeit a másik sarokban, a lábait a harmadik sarokban s akkor a szoba magától fel fog nyílni. Egy okos asszony így nyitja ki a szobát szombati napon.

113b. lap. A hosszú lépés elrabolja az ember szeme világának 500-ad részét. Szombaton nem szabad földet enni. Egyezer ember rögöt evett, amelyen zsázsa volt s ez úgy megnőtt a testében, hogy a szívéig ért és bele is halt.

116b. lap. Aki az Áment teljes erejéből feleli annak összetépetik a rossz ítélete s a paradicsom ajtaja megnyitattik neki. - Mit jelent az Amen? Al melekh neheman : Isten hűséges király.

130a. lap. Nincs házassági szerződés veszekedés nélkül.

152a. lap. Jochanan rabbi mondja: Hatféle könny van; három elviselhető, három káros. Amelyek a füsttől, sírástól, a székelési nyomástól származnak, azok károsak; amelyeket a por, a nevetés, a gyümölcsök (pl. vöröshagyma) okoznak, azok elviselhetők.

135b. lap. Jóna rabbi a Példabeszédek könyvének 29, 7 verséről ("Az igaz tudja a szegények ügyét") azt mondja, hogy az Úr tudja, hogy a kutya kevés eledelt kap, azért marad az étel 3 napig a kutya gyomrában. Ezért ad az ember nyers húst a kutyának, amekkora egy darab fül s egy botot ráadásul. Papa rabbi mondja: Nincs szegényebb állat a kutyánál s gazdagabb a disznónál, mert ez mindent fölfal.

156a. lap. Jehosua rabbi noteszába vala ez írva:

Aki vasárnap születik, az olyan ember lesz, akiben nincs semmi. Asi rabbi ellenben azt mondja, hogy vagy tudós vagy főtolvaj lesz, mert ezen a napon lett a világosság és a sötétség; aki hétfőn születik, az hirtelen haragú lesz, mert ezen a napon választottak el a vizek; aki kedden születik, az gazdag és buja lesz, mert ezen a napon teremtették a fű; aki szerdán születik, az bölcs és szellemes lesz, mert ezen a napon teremtettek a csillagok; aki csütörtökön születik, az jótékony lesz, mert ezen a napon teremtettek a halak és a madarak; aki pénteken születik, az törekvő lesz. és buzgó a parancsok megtartásában; aki szombaton születik, az szombaton hal meg, mert miatta kellett a szombatot, ezt a nagy napot megszenteltetni. Raba rabbi mondja: Azonban nagy szentnek is fogják nevezni.

Chanina rabbi mondja: A bölcsesség és a gazdagság a szerencsecsillagtól függ. Jochanan, Rab és Semuél rabbik azt mondják, hogy az izraeliták nem állnak a csillagok befolyása alatt.

Erubin 4a. lap. Ha valaki úgy lép be egy bélpoklos házba, hogy ruháit a vállán viszi, saruit és gyűrűit pedig a kezében tartja, akkor mindezekkel együtt azonnal tisztátalanná válik; ha azonban mindezeket magán hordja, akkor ő maga azonnal tisztátalanná válik, a holmijai tiszták maradnak.

13b. lap. Meir rabbinak volt egy Symmachos nevű tanítványa, aki minden tisztátalan dologra vonatkozólag 48 féle okát tudta mondani a tisztaságnak. Jamniában volt egy okos tanítvány, aki 150-féleképpen tudja megokolni, hogy miért tiszták a csúszó-mászó állatok.

Két és fél esztendeig veszekedtek Sammaj és Hillel iskolái afölött, hogy úgy jobb lenne-e az embernek, hogyha nem teremtetett volna, vagy pedig az jó az embernek, hogy megteremtetett. Végre megállapodtak abban, hogy ugyan jobb lett volna az embernek, ha nem teremtetett volna, de ha már itt van, hát nézzen az üzletei után.

14b. lap. Chija rabbi mondja: Salamon tengeri fürdőjének 150 fülkéje vala s a fürdő 500 négyszög-rőf terjedelmű vala.

18b. lap. Aki a saját kezéből egy asszony kezébe pénzt olvas, vagy a saját kezébe egy asszony kezéből, az nem menekszik meg a pokoltól, még ha olyan nagy férfiú is, mint Mózes.

19a. lap. Ha egy embert kivégeznek, pecket tesznek a szájába, hogy ne szidhassa a királyt.

53b. lap. Jehosua rabbi beszéli: Egész életemben senki más nem győzött le, csak egy asszony, egy fiú, meg egy lány. Hogyan történt az az asszonnyal? Hát egyszer betévedtem egy vendéglőbe, ahol az asszony-három napig folyton babot főzött nekem s a harmadik nap úgy elsózta, hogy nem tudtam enni belőle. Hát a lánnyal hogy történt? Egyszer utaztam és olyan útra kerültem, ami egy mezőn vezetett keresztül. Ekkor az a lány rám kiáltott: Mester, hiszen ez mező! De hisz ez taposott út! -feleltem én. Persze, mert olyan tefajta csirkefogók kitaposták- kiáltott a lány. Hát a fiúval hogy történt? Egyszer utazás közben válaszútra kerültem s észrevettem ott egy fiút, akit megkérdeztem, hogy melyik út vezet a városba. Ez az út rövidebb, de hosszú, a másik .hosszabb, de rövidebb. Én azt választottam, amelyik rövidebb, de hosszú volt és a zöldséges kertek alá jutottam, ahonnan vissza kellett fordulnom.

Jose rabbi, a galilei egyszer utazott s találkozott Berurjával, Meir rabbi feleségével, akit megkérdezett, hogy melyik út vezet Lúdba (Lyddába). Te buta galilei, - válaszolt az asszony, - nem tudod, mit mondanak a bölcsek; hogy az ember ne beszéljen sokat az asszonyokkal? Hát nem tudtad úgy

kérdezni: "Melyik Lúdba?"

Ugyanez a Berurja meglátott egyszer egy tanítványt, aki halkán tanult s jól megrúgta őt, mondván: Ha az a tan a te 248 tagodban megszilárdult, akkor biztosítva van neked.

55b. lap. Olyan városban, ahol nem lehet káposztát kapni, nem szabad lakni írástudó embernek. Ez nem azért mondatik, mert a főzelék ajánlatos étel, mivel tudvalevőleg három dolog szaporítja a bél-sarat, görbíti a termetet és rabolja el a szemvilág ötszázad részét: a korpakenyér, a gyümölcsbor (Sicera. Lásd Lukács 1. fejezet 15.) és a káposzta. A fokhagyma és póré azonban ajánlatos.

56a. lap. Egy olyan városban, ahol sok lépcső és domb van, az emberek és barmok életük felében pusztulnak el.

61a. lap. Az olyan kutya, amelynek nincs lakó-helye, hét esztendeig nem ugat.

64a. lap. Becsípettek mondatik az, aki a király előtt még tud beszélni; berúgottnak mondatik az, aki még a király előtt sem tud már beszélni.

81a. lap. Semuél mester egyszer odadobta a lencselepényt a kutyájának, mert megérezte, hogy embertrágyán sütötték.

103b. lap. Ha egy pap az ünnepnap beállta után pattanást kap, akkor azt egy kollégája a fogával nyomja ki, de csak a fogával, nem pedig valamely eszközzel, még akkor is, ha az a pattanás a hasán van neki.

Pesachim 3b. lap. Egyszer volt egy nem-zsidó, akinek szokása volt Jeruzsálembe járni és a húsvéti bárányból enni. Egyszer megkérdezte őt Jehuda rabbi: Adnak neked a farka kövérjéből is?- Nem, - válaszolta az.

Hát ha megint odamész, kérd meg őket, hogy adjanak neked a farka kövérjéből is. Amint tehát ő legközelebb odament, így szólt hozzájuk: Adjatok nekem a farka kövérjéből is! A farka kövérjét a Magasságbélinek kell feláldozni! - feleltek azok. Erre azután nekiláttak és megvizsgálták őt, s amint kiderült, hogy nem-zsidó, megölték. Azután megüzenték Jehuda rabbinak: Üdv neked! Te Nezibisben időzöl és a hálód Jeruzsálemben van kifeszítve.

9b. lap. Egyszer egy szolgáló az ő elvetélt magzatát egy gödörbe dobta, s később arra jött egy pap, aki kíváncsi lett rá, hogy fiú-e vagy lánymagzat. Mikor ez a dolog a bölcsek elé került., tisztának jelentették ki a papot, mert abban a gödörben menyétek és görények is voltak.

10b. lap. Ha egy egér jut valamely házba, ahol (húsvét előtt) mindent felkutattak és kovászost nem találtak: erre vonatkozólag vita van Raba

rabbi és Simeon rabbi között. Raba azt mondja, hogy az a ház tiszta, Simeon azt rendeli, hogy az egész földet még egyszer át kell kutatni. 12b. lap. A rabbik tanítják: Az első órában (a mi óránk szerint reggel 7 óra) esznek a birkózók, a másodikban a rablók, a harmadikban az örökségből élők, a negyedik órában a napszámosok, az ötödikben az írástudók, a hatodik órában a közönséges emberek. Ha az ember elkésve étkezik, dobjon követ egy tömlőbe.

15a. lap. A rabbik vitatkoznak arról, hogy el kell-e égetni az olyan húst, amelyről kétséges, hogy tisztátalan-e. Mert lehet, hogy eljön Eljahu (Illés próféta) és tisztának jelenti ki. Asi rabbi mondja: A vita csupán a hatodik órára vonatkozik, mert a hetedikben szabad elégetni.

19b. lap. Ha tût talál az ember a húsban, akkor a kés meg az ember keze tiszta marad, de a hús tisztátalan.

42b. lap. Három dolog szaporítja a bélsarat, meggörbíti a termetet és elrabolja a szemvilág ötszázad-részét: a korpakenyér, a friss részegítő ital és a nyers káposzta; három dolog csökkenti a bélsarat, kiegyenesíti a termetet és felvilágosítja a szemeket: finom kenyér, a kövér hús és az óbor.

43a. lap. Miféle az asszonyok kozmetikája? Mondd inkább: az asszonyok kenekedése. Jehuda rabbi mondá ugyanis; Ha az izraelita nők a megfelelő életkor elérése előtt már kifejlődtek, akkor kenik magukat, ha szegények, mésszel, ha gazdagok, akkor finom liszttel, a fejedelmi leányok myrrha olajjal. Micsoda a myrrha olaj? Hona rabbi így felel: Stakte. Jirmeja rabbi ezt feleli: Táblaolaj. Miért kell ezzel kenekedni? Mert ez a szőrt eltávolítja s a bőrt símává teszi.

49a. és b. lap. Egy nem előírásos lakomán nem szabad egy írástudónak részt venni. Ha például egy kohenita (Kohn: pap, nemes) leánya egy izraelitához (aki nem kohenita) megy nőül, akkor ez a házasság nem fog jóra vezetni; vagy el fogja temetni azt a nőt vagy pedig az a nő szegénységre juttatja. Papa rabbi mondja: Ha én nem vettem volna el egy kohenita leányt, akkor nem gazdagodtam volna meg. Kahana rabbi mondja: Ha nem vettem volna el egy kohenita leányt, akkor nem jutottam volna számkivetésbe. Ha az ember egy írástudó leányát kaphatja nőül, akkor adja el mindenét. De ne vegye el egy közönséges ember leányát, mert ez olyan cselekedet, mint a szőlőt tövissel összeházásítani; ez gyûlöletes és illetlen dolog, mert az ő leányaikra vonatkozik Mózes V. könyvének 27. fejezete 21. verse: "Átkozott legyen, aki barommal hál."

Egy közönséges embernek nem szabad húst enni. Közönséges emberhez nem szabad az úton hozzásegődni. Egy közönséges embert úgy szabad széttépni, mint egy halat. Ha valaki a leányát egy közönséges emberhez adja, ez éppen annyi, mintha megkötözné és az oroszán elé dobná, mert a közönséges ember üti és minden szemérem nélkül gyakorolja vele a közösülést. Ha valaki egy közönséges ember jelenlétében a törvénnyel (Tóra) foglalkozik, az éppen annyi, mintha a saját jegyesével azon közönséges ember jelenlétében közösülne. Ha a közönséges ember elvesztett jószágát valaki megtalálja, nem köteles azt kurrentálni.

50a. lap. "Ama napon a lovak csengettyűi is az Úrnak lesznek szentelve." (Zakariás 14. fejj. 20.) Jehosua rabbi erre mondja: Egykor a Szent ki fogja bővíteni Jeruzsálemet annyira, amennyit egy ló befutni tud s amennyire az árnyéka elvetődik. Az izraeliták gazdagok lesznek és ajándékokat fognak odavinni.

62b. lap. Volt egyszer egy tanítvány, aki a Genezis könyvet Jochanan rabbitól három hónap alatt akarta megtanulni. A rabbi erre egy reggel hátba vágta, mondván: Berurja, a Meir rabbi felesége, a Chanina rabbi leánya, aki háromszáz miriád tant tanult be, csak három esztendő alatt tudta megtanulni, te meg három hónapról beszélsz!

86b. lap. A menyasszony fordítsa el arcát az evésnél, mert nem illik férfiak előtt enni. Ismael rabbi meglátogatta Simeon rabbit; ez megkínálta őt egy pohár borral, amit ő egy húzásra kihörpintett, azután egy másik pohár borral, amit szintúgy kihörpintett, mire a gazda így szól: Nem gondolja az úr, hogy, aki a poharat egyszerre kihörpinti, az részeges? Igaz, felelte a vendég, de ezt nem lehet mondani a te poharadról, mert ez kicsiny, sem a te borodból, mert ez meg édes, de az én hasamról se, mert az meg tágas.

110b. lap. Papa rabbi mondja: Az ördög mondá ezt nekem: Két pohár bornál ölni szoktunk, három pohárnál nem ölünk, hanem csak kárt okozunk. Két pohárnál bekövetkezik a baj, akár szándékosan, akár akaratlanul tette is az ember, négy pohárnál pedig csak akkor, ha szándékosan tette az ember. Hátha az ember páros számú pohárral iszik vagy tányérral eszik, akkor hogyan kerülje el a bajt? Fogja meg az ember a jobb kezének hüvelykujját a balkezevel és a balkezeének hüvelykujját a jobb kezével és mondja: Ti meg én hárman vagyunk. Ha az ember hallja, hogy valaki azt mondja: Ti meg én négyen vagyunk, - akkor mondja rá: Ti meg én öten vagyunk. Ha erre azt hallja az ember: Ti meg én hatan

vagyunk, - akkor mondja rá: Ti meg én heten vagyunk. Egyszer megtörtént, hogy valaki 101-ig folytatta, mikor azután az ördög dühösen otthagya.

110b. lap. Amemar. mondá: A varázslóasszonyok főnöknője mondta nekem: Ha az ember varázslóasszonyokkal találkozik, akkor ezt mondja: Forró ganéj lyukas kosarakban a szátokba, ti varázslóasszonyok!

111a. lap. Res Lakis mondá: Aki a következő négy dolgot cselekszi, annak vére a fejébe száll s az elpocsékolja az életét; ezek azok: ha az ember a szükségét egy pálma és egy fal között végzi, ha az ember két pálma között megy keresztül, ha az ember kölcsönként vizet iszik, vagy ha az ember kiöntött vizen megy keresztül. Hármát ne hagyjon az ember két személy között keresztülmenni, sem az ember ne menjen át közöttük; Ezek: a kutya, a pálma és az asszony; némelyek azt mondják, hogy a disznó is. Ha egy havifolyásos asszony két személy között keresztülmegy, ha az ő havifolyásának a kezdetén van, akkor azon személyek egyikét megölheti. Ha két asszony az utcán ül, egyik az egyik oldalon, másik a másik oldalon s az arcukat egymás felé fordítják akkor kétségkívül varázslást űznek. A következő három dolog okozza a szemek megvakulását: ha az ember szárazon fésüli a haját, ha az ember altatócsöppeket iszik s ha az ember nedves lábra húzza föl a cipőjét. Aki magasra akasztja a kenyereskosarat, az szegénységre jut. Korpa- és kenyérmorzsa szegénységet hoz a házhoz, mert szerda és szombat éjjel ezen fekszenek az ördögök. Ha az ember a vizet tányérból issza, akkor hályogot kap a szemére. Ha az ember zsázsát eszik s a kezét nem mossa meg, akkor 30 napig fog félni. Ha az ember eret vág magának s a kezét nem mossa meg, akkor 7 napig fog félni. Azokon az ételeken és italokon, amelyek az ágy alatt vannak eltéve, a rossz szellem ül. Szerda és szombat éjjel nem szabad vizet inni, mert a gonosz szellemek veszedelmet okoznak.

112a. lap. Húsvét estéjén nem szabad egy pohár bornál kevesebbet inni; ez alól még az sincs kivéve, aki alamizsnából él.

112b. lap. Szerda és szombat éjjel ne menj ki egyedül, mert ilyenkor 18 miriád megrontó angyal csavarog Agrathnak, Maclath leányának vezetése alatt.

113a. lap. Ne végy el második asszonyt, de ha már kettőt vettél el, akkor vegyél egy harmadikat is.

113b. lap. Háromféle gyűlöli egymást: a kutyák, a kakasok és a varázslók; némelyek azt mondják, hogy a szajhák is. Akinek nincs felesége, az

számûzve van az égből.

Jóma. la. lap. A főpapnak hét nappal az engesztelőnap előtt vissza kell vonulnia a lakásából és a templom tisztviselőinek házában kell tartózkodnia. Egy másik papot is kell rezerválni, mert ő alkalmatlanná lehet. Jehuda rabbi azt mondja, hogy egy másik feleséget is kell neki rezerválni, mert az övé meghalhat.

20a. lap. Ha a főpap elszundikált, akkor a fiatal papok a középső ujjukkal piszkálták s így szóltak hozzá: Urunk, főpapunk, állj föl és sétálj egy kicsit, mutass nekünk valami újat.

75a. lap. José rabbi mondja: Az Úr megátkozta az asszonyt, s mégis mindenki szalad utána. (Még José rabbi is!)

Jehuda rabbi mondja, hogy az izraelita asszonyoknak a mannával együtt. szépítőszerke is estek az égből. Chama rabbi mondja, hogy az izraelitáknak a mannával együtt gyökerek is (vöröshagymák) estek. Samuél rabbi azt mondja, hogy drágakövek és gyöngyök is estek.

76a. lap. Simon rabbi mondá tanítványainak, hogy azért nem esett egyszerre egy egész évre való manna, mert akkor az izraeliták egy évben csak egyszer gondoltak volna az Úrra.

Sukkah (ünnepi sátor): 5a. lap. Az isteni bölcsesség sohasem ereszkedett alább tíz ökölnyinél és Mózes meg Illés sem emelkedett soha ennél magasabbra.

26a. lap. A ló csak 60 lélegzetnyi ideig alszik.

29a. lap. "Ha egy eljegyzett leány egy városban segítségért kiált és senki sem jön megmentésére s erőszakot követnek el rajta: akkor ez a dolog nap-fogyatkozást okoz. Ha a kifizetett váltók visszatartatnak, akkor a családapa javai a kormány kezére kerülnek. - Ha valaki pamfletet ír, vagy, ha valaki a jó gyümölcsfákat leveri, akkor holdfogyatkozás lesz.

45b. lap. Chiskia rabbi szerint Jeremiás rabbi azt mondotta: Én az egész világot meg tudom szabadítani a büntetőítélettől, ama naptól fogva, amelyen teremtettem, egészen mostanáig, és, ha én nem, akkor Eleazar fiammal együtt, és, ha mi nem, akkor Jonathan, Usias fia, velünk együtt. - Ugyanő mondja: Én láttam a feltámadás gyermekeit, és, ha azok kevesebben volnának, akkor is ott vagyok én meg a fiam közöttük; ha százan volnának is, akkor is ott vagyok én meg a fiam közöttük; még ha ketten vannak is, akkor is ott vagyok én meg a fiam közöttük. - Rabba mégis azt mondta, hogy a szentek első lakóhelyéig 13 ezer mérföldnyi távolság van! -

Ez attól függ, hogy ők egy világosan fénylő lapon keresztül néznek-e vagy sem.

Beza vagy Jom-Tob (ünnepnap): 1a. lap. Az ünnepnapon tojt tojást Sammai iskolája szerint szabad azon a napon megenni, Hillel iskolája szerint nem szabad megenni. A nem-kakasos tyúk tojását bármikor szabad megenni.

8b. lap. Vitatkoznak a rabbik arról, hogy a ganéjt szabad-e ünnepnapon betakarítani.

16a. lap. Simon rabbi mondja: A szombat előestéjén az Úr az embernek egy második lelket ad, amely a szombat végén elvétetik tőle. (Ugyanez áll a Taanith 27b. lapján.)

21b. lap. Sammai iskolája azt mondja, hogy a lábmosáshoz nem szabad vizet melegíteni, noha az a víz ivásra is használható lenne; Hillel iskolája azonban megengedi.

22b. lap. Szabad az ünnep napján a lakószobát kisöpörni, a füstölőszert elkészíteni s szabad a húsvét estéjére kecskebakot készíteni. A "bölcsek" viszont tiltják ezt.

23b. lap. Szabad ünnepnapon a barmot kaparóval vakarni; szabad a borsot megörölni; a "bölcsek" ezt is tiltják.

A gyerekek játékkocsija tisztátalanná lesz, ha egy magömléses ember lép reá.

Ünnepnapon nem szabad a halakat a tartóból kiszedni, ennivalót se szabad nekik adni; szabad azonban vadat vagy szárnyast a ketrecből kiszedni vagy nekik ennivalót adni.

25a. lap. Egy veszélybe jutott barmot nem szabad ünnepnap levágni. Eleazar rabbi mondja, hogy a manna 60 rőf magasságnyira esett.

84a. lap. Mitől vesz meg a kutya? Rabb azt mondja:

A boszorkányok mulatnak vele. Micsoda szer van ez ellen? Az ember vesse le a ruháit és szaladjon el. Micsoda szer van az ellen, ha valakit megharap? Abajja mondá: Az ember vegyen hímvidrabőrt s írja rá: Kanti kanti kloros stb. (értelmetlen szavak). Azután vesse le a ruháit, ássa el egy gödörbe s hagyja abban 12 hónapig, azután vegye ki, égesse el egy kemencében s szórja szét a hamuját egy válóúton. Ezen 12 hónap alatt, ha vizet iszik, csak rézcsövön keresztül szabad innia, mert különben a vízben a rossz szellem képét látná s veszélybe kerülne.

25b. lap. Az ember ne egyék fokhagymát vöröshagymával, ne egye meg a hegyét, hanem csak a levelét, mert ha a hegyét is megeszi, akkor faló.

Ugyanígy ne igya ki az ember a poharát egy hajtásra, mert ha ezt teszi, akkor iszákos. A rabbik ezt tanítják: Aki a poharát egy hajtásra issza ki, az iszákos, aki két hajtásra issza ki, az tisztességes, aki háromra, az hencegő. 28a. lap. Ünnepnem szabad kést köszörülni, de szabad egyik kést a másikhoz fenni.

30a. lap. Ünnepnem szabad a csípőre tenni a kezet, sem tapsolni, sem táncolni.

32b. lap. Háromnak nem élet az élet: annak, aki a más asztaláról várja az eledelét, akin a felesége uralkodik és akit a testi szenvedélyek (vagy szenvedések) lenyűgöznek. Némelyek hozzáteszik: és akinek csak egy inge van. Miért nem számított ez mindjárt az előbbiekhez? Azért, mert ennek legalább, abban van módja, hogy össze tudja keresgélni a férgeit.

36b. lap. Szabad az éjjeli edényt a szemétdombra kivinni, de visszahozni csak úgy lehet, ha vizet ont az ember bele. A ganéjt csak éjjeli edényben szabad kivinni, magában nem. Jer és halld: Egyszer Asi rabbi fűszerei között egy egeret találtak, amire ő így szólt: Fogjátok meg a farkánál és vigyétek tovább!

Nem szabad (ünnepen) fára mászni, sem állaton lovagolni, sem vízben úszni, sem tapsolni, sem a kezet csípőre tenni. Nem szabad bírói tárgyalást tartani, sem esküvőt tartani; sem a sógorsági házasságot elhálni. Nem szabad semmit a szentélynek szentelni, sem értékfogadalmat tenni, se valamit elűzni.

37a. lap. Ha egy barom borjastul egy gödörbe esik, akkor, miként Eliézer rabbi mondja, a barmot kell felhúzni és levágni, a borjú számára pedig eleséget kell odahozni, hogy éhen ne vesszen; Jehosua rabbi azonban azt mondja, hogy az ember éljen csellel: húzza föl a tehenet, mintha le akarná vágni, azután húzza föl a borjút s akkor levághatja, amelyiket akarja.

39b. lap. Mindnyájan azon a nézetben vannak, hogy a kút gazdátlan jószág (tehát meg is lehet mérgezni).

Ros-Hasanah (újév): 1a. lap. Négyféle újév van: Nisan hónap 1. napján kezdődik a királyok újéve; Elul hónap 3. napján kezdődik a marhadézsma éve; Tisri 1. napján kezdődik a naptári év, valamint a növények és zöldségek éve; Sebat 1. napján kezdődik a favirágzás éve.

6a. lap. Jochanan rabbi, vagy némelyek szerint

Eleazár rabbi mondja: Az ember felesége csak akkor hal meg, ha pénzt kér az embertől s nem tud neki adni, vagy, ha a férjtől adósságot követelnek s nem tud fizetni.

11a. lap. Eliézer rabbi mondja: Tisri hónapban teremtett a világ, ugyancsak Tisri hónapban szü-lettek az atyák, valamint ugyanebben a hónapban. haltak meg. Húsvét napján született Jizchak (Izsák), újévkor született Sara, Ráchel és Hanna s áldatott meg gyermekekkel. Továbbá újév napján jött ki Josó (József) a fogságból, újév napján ért véget atyáink egyiptomi fogsága, Nisan hónapban váltottak meg az izraeliták és ugyanebben a hónapban fognak még egyszer megváltatni.

Jehosua rabbi mondja: Nisan hónapban háromszor teremtett a világ stb. (amit Eliézer a Tisri hó-napról mond, ő mind a Nisanról mondja).

11b. lap. Midőn az emberek cselekedetei gonoszak lettek, akkor a Szent megváltoztatta miattuk a teremtés rendjét; a hét főcsillagzatot nappal jelenti meg, azután elvett belőlük kettőt s ezáltal hozta a vízözönt a világra.

16b. lap. Jizchak rabbi mondja: Ha az év elején nem fújnak, akkor rossz lesz az esztendő vége, mert a sátán mindent tönkretenne.

17a. lap. Hona rabbi beteg volt s mikor őt Papa rabbi meglátogatta, észrevette, hogy gyöngé s így szólt a hozzátartozóinak: Készítsetek halotti ruhát neki. Később azonban jobban lett s Papa rabbi szégyellt előtte megjelenni.

19a. lap. Adar hónap 28. napján örültek a zsidók egy jó hírnek (a fogságban), hogy tudniillik nem kell nekik a törvényt elhagyniuk. A kormány ugyanis egyszer azt a határozatot hozta, hogy nem szabad nekik a Tórával foglalkozniuk, nem szabad a gyermekeiket körülmetélni s a szombatot megszentelni. Elmentek tehát és tanácsot kértek egy matrónától, akinél Róma nagyjai is mind meg szoktak fordulni. Ez pedig így szólt hozzájuk: Menjetek és kiáltsatok éjjel. Ők tehát elmentek és kiáltoztak. Ezért ama rendeletek mind felfüggesztettek s az a nap ünneppé avattatott.

21b. lap. Rabh és Semuél vitatkoznak; az egyik azt mondja, hogy 50 kapuja teremtett a bölcsességnek a világra, s ezek, egynek kivételével, Mózesre bízottak. A másik azt mondja: A próféták közül Mózeshez hasonló egy sem támadt, de a királyok közül igen.

A következők nem alkalmazhatók tanuknak: a kockajátékosok, az uzsorások, a galambsport bookmakerjei, a hetedévi gyümölcsárosok, a rabszolgák és az asszonyok. Házassági ügyekben a rabbi-törvény szerint egy rabló is tanúskodhat. Aki az újholdat meglátta, annak el kell mennie a törvényre és megjelenteni, s azután hivatalosan kihirdetik, hogy az újhold

megérkezett.

Taanith (böjtnap): 4a. lap. Ábrahám szolgája mondja a Mózes I. könyve 24. fej. 14. versében: "Azért az a leányzó, akinek én azt mondom: Hajtsd meg vedredet, hogy igyam, - és ezt mondja: Igyál, sőt még tevéidet is megitatom; - ő az, akit Izsáknak, a te szolgálódnak rendeltél." De mi lett volna, ha a "a leányzó sánta, vagy vak lett volna? Saul szintén. így szól Sámuel I. könyvének 17. fejezete 25. versében: "Azt a férfiút, aki amazt (Góliátot) megveri, gazdaggá teszi a király és leányát neki adja." De mi lett volna, ha az a férfiú rabszolga, vagy fattyú?

7a. lap. Chanina rabbi mondja: Sokat tanultam az én tanítómtól, de a kollégáimtól még többet tanultam, azonban a tanítványaimtól tanultam a legtöbbet.

10b. lap. Egy hosszú lépés elrabolja az ember szeme világának 500-ad részét.

11a. lap. Seseth rabbi mondja: Ha egy fiatal tudós böjtöl, akkor a kutya megehetette a vacsoráját.

12b. lap. Jehosua rabbi meglátogatta Asi rabbit s ez az ő tiszteletére egy hároméves borjat készített. Meg is kínálták, mondván: Szíveskedjék az úr megkóstolni. Ő azonban így felelt: Én ma böjtölök. Erre így szóltak hozzá: Halassza el az úr és böjtölje meg máskor; vagy talán nem tartja az úr Jehuda rabbi véleményét, aki azt mondja, hogy az ember elhalaszthatja a böjtjét s máskor teljesítheti? Ő így felelt: Én egy álom miatt böjtölök és Rabba azt mondta: A böjtnek olyan hatása van az álomban meglátott baj ellen, mint a tűznek a csepű ellen. Chasda rabbi szerint azonban a böjtölésnek ugyanazon a napon kell történnie, még akkor is, miként José rabbi mondja, ha az a nap szombat lenne. Ha a böjtnapok elmúltak, anélkül, hogy az ember meghallgatást nyert volna, akkor a törvény újabb három böjtnapot rendel. A munka, a fürdés, a kenés, a szandálviselés és a házasság elhálása tiltva van. Még a fürdőket is be kell zárni. Ha ez a három böjtnap is elmúlt, anélkül, hogy az ember meghallgatást nyert volna, akkor a törvény még hét általános böjtnapot rendel el. Ezek annyiban szigorúbbak az előbbiektől, hogy most az emberek lármáznak és a holtokat bezárják. Ha ezek a böjtnapok is elmúlnak, anélkül, hogy az ember meghallgatást nyert volna, akkor megszorítják az adás-vevést, az építkezést, ültetést, eljegyzést, házasságot és az egymásnak való köszönést. Az egyesek most újra kezdik a böjtölést, míg a Nisan hónap el nem múlik. Ha csak akkor jön eső, amikor a Nisan hónap már elmúlt,

akkor ez az ég haragjának a jele.

A következő lapon arról vitatkoznak a rabbik, hogy a böjtnapokon a hideg vagy a meleg fürdő van-e eltiltva.

14b. lap. Más egyéb csapások miatt, melyek a községet érik, mint: viszketegség, sáskák, legyek, darazsak, szúnyogok, kígyócsípések és skorpiók, - nem szokás lármázni, hanem siránkozni. Ha a siránkozás szájjal történik, akkor a lármát harsonával kell csinálni. Egy tekintélyes embernek nem szabad arcra borulni, sem pedig magát zsákkal körülövezni.

17a. lap. A király naponta nyírja a haját, a főpap egyik szombat előestéjétől a másikig s egy közönséges pap minden harmincadik napon.

19a. lap. Ha a növények kiszáradnak, akkor azonnal lármázni kell; szintúgy azonnal lármázni kell, ha az egyik esőzéstől a másikig negyven nap múlt el, mert ez a csapás egyenlő a szárazsággal. Ha olyan eső esik, amely elég a növényeknek, de nem elég a fáknak, vagy pedig olyan eső, amely elég a fáknak, de nem elég a növényeknek. vagy pedig olyan eső, amely a fáknak és növényeknek elég, de nem elég a kutaknak, árkoknak és vermeknek, akkor azonnal lármázni kell. Szintúgy azonnal lármázni kell, ha egy városra kevés cső jön; az illető város böjtöljön és lármázzon, de a környéke ne böjtöljön a ne lármázzon.

Mit kell pestisnek tekinteni? Ha egy városban. amely 500 férfit számlál, három nap alatt egymásután három halottat visznek ki; ha kevesebbet, akkor az nem pestis.

20a. lap. Simeon egyszer a tanítója házából jött vissza szamáron és büszke volt a Tórára, amit megtanult. Útközben egy emberrel találkozott, aki így köszöntötte: Béke neked, rabbi! Ő azonban nem fogadta a köszöntést, hanem így szólt: Baka! Minő csúf vagy! Tán a te városodbeli férfiak mind olyan csúfak, mint te? - Én nem tudom, - felelé amaz - azonban mondd a Mesternek, aki engem teremtett: Minő csúf az edény, amit teremtettél! A rabbi leszállt a szamárról és bocsánatot kért. Az az ember azonban így szólt: Én nem bocsáthatok meg előbb, míg te el nem mész a Mesterhez, aki engem teremtett. A rabbi ment tehát az ember után, míg annak a városa közelébe értek. Ekkor kijöttek annak a városnak lakói és így szóltak: Béke neked, rabbi, rabbi, tanító, tanító! Erre ő így szólt hozzájuk: Kit szólítottok ti így: Rabbi, rabbi! - Azt, aki mögöttem jön. - Ha ez rabbi, - mondá az ember, akkor ne legyen hozzá hasonló Izraelben, - Miért beszélsz te így?

25b. lap. Abajje és Raba rabbik mondják: Az alleluját csak betelt lélekkel és tele hassal szabad énekelni.

26b. és 31a. lap. Az izraelitáknak nem vala vígabb ünnepe, mint az Ab hónap 15. napja és az engesztelőnap. Ilyenkor szoktak a jeruzsálemi lányok fehér ruhában kirándulni s ekkor mosták ki először a, ruháikat. A jeruzsálemi lányok összegyűltek a szőlőhegyeken és táncoltak, miközben így kiabáltak: Ifjú, nyisd ki a szemedet és nézd meg, hogy kit választasz! Ne nézz a szépségre, hanem a családra, mert az asszonyt csak a gyerekekért kell elvenni. A szépek azonban így szóltak: Csak a szépségre nézzetek, mert az asszonynál a szépség a földolog. A csúnyák megint így szóltak: Vegyetek. az ég szerelméért, de hagyjátok magatokat arannyal megfizetni.

Megillah (Eszter könyve): 3a. lap. Ha valaki félelemben van, akkor a lelke lát valamit, amit a szeme nem lát. Micsoda szer van ez ellen? Olvassa az ember a Semát. Ha pedig az ember piszkos helyen van, akkor ugorják az ember a helyéről négy rőfnyit, ha pedig ezt nem tudja tenni, akkor mondja a következőket: A marha a mészárosnál kövérebb, mint én vagyok.

3b. lap. Éjjel nem szabad az embernek felebarátját. köszönteni, mert félni lehet attól, hogy az ördög az.

13a. lap. Semmit sem irigyel úgy egy nő, mint a vetélytársának a csípőjét.

Moéd-Katan (félünnep): 9b. lap. Jonathan ben Achmai és Jonathan ben Gerim rabbik a fogadalmakról szóló könyvét tanulgatták Simeon rabbi előtt, azután elbúcsúztak tőle. Simeon ekkor így szólt a fiához: Ezek az emberek előkelő férfiak, menj hozzájuk, hogy áldjanak meg. Ők azután e szavakkal áldottak meg: Adja Isten, hogy vess és ne arass, hogy, amit hazahozol, ne tudd elvinni, amit elviszel, ne tudd hazahozni, legyen a házad lerombolva és lakóhelyed egy szálloda legyen, asztalod legyen szétszórva (ne legyen rendes kenyered) és ne láss új esztendőt. Az ifjú visszament atyjához és így szólt: Azok nem akartak engem megáldani, nem is áldottak meg, hanem megszomorítottak. Erre az apa így szólt: Látod, fiam, az mind áldás volt. "Vess és ne arass" vagyis nemzzél fiaikat s ne haljanak meg; "vigyél be és ne vihesd ki, vagyis vigyed be menyeidet, de fiaid ne haljanak meg, hogy a menyeid ne menjenek ki a házadból; "vigyél ki és ne vigyél be" - vagyis nemzzél leányokat s az 5 férjeik ne haljanak meg, hogy a lányaidnak ne kelljen hazajönniük; "a te házad legyen lerombolva - vagyis ez a világ legyen csak szállodád és a másik világon legyen házad. Asztalod legyen szétszórva" tudniillik fiaidtól és

leányaidtól; " Ne láss új esztendőt" - vagyis a feleséged ne haljon meg hogy egy másikat ne kelljen elvinned.

13b. lap. A következőknek szabad a félünnepen a hajukat levágni és a ruháikat mosni: aki tengeri útról vagy fogságból jön vissza, aki a bölcsek által kimondott kiközösítés alul fölszabadul, akinek egy törvény-tudó erre vonatkozó fogadalmát feloldja, a nazaraeusnak és a tisztátalanságot tisztaságba visszatért bélpoklosnak. Továbbá szabad a törülközőt, borbélykendőt kimosni, a folyásos férfinak, asszonynak, a havifolyásosnak és hasonlóknak a ruháikat kimosni, másoknak azonban tilos.

15a. lap. A gyászolók tartoznak (ünnepnapon) a fejüket betakarni, a kiközösítettek pedig betakarva ülni. A köszöntés mind a kettőnek tilos. Akinek magömlése van, annak nem szabad a szent könyveket olvasni.

25a. lap. Amint Saphras rabbi lelke elszállott, tanítványai megszagatták ruháikat, mi közben azt mondták, hogy nem tanultak tőle semmit.

27b. lap. Jehuda rabbi mondá: Aki egy halott fölött túlságosan szomorkodik, annak nemsokára másik halottja lesz. Egy asszonynak Huma rabbi szomszédjában hét fia volt; mikor az egyik meghalt, rendkívül megsiratta. Huma rabbi átüzent neki, hogy ne tegyen úgy, de az nem hallgatott rá. Erre ismét átüzent neki: Ha szót fogadsz, jó, ha pedig nem, akkor készíts halotti ruhát egy másik halott számára. Így halt meg valamennyi fia. Ekkor ezt üzente neki: Most készíts magadnak halotti ruhát. És meg is halt.

A halottat 3 napig kell siratni, 7 napig gyászolni, 30 napig pedig a ruhát vasalni és szakállt növeszteni; azután pedig - mondja a Szent - nem szükséges nektek a halotton könyörölnötök, hanem csak nekem.

28a. lap. Babba rabbi mondja: A hosszú élet, a gyermekek száma és a táplálék (jómód) nem az érdemektől, hanem a szerencsecsillagzattól függ. Rab Seoram, Raba testvére, egyszer Raba előtt ült és látta, hogy az meghalni készül. Ekkor Raba így szólt hozzá: Mondd a halál angyalának, hogy ne gyötörjön soká. Rab Seoram így felelt: Az Úr nem bizalmasa neki? Kaba így szólt: Ha a csillagzata egyszer eljött, akkor az nem fordul felém: Rab Seoram erre így felelt: Az úr megjelent nekem álmomban. Érez az úr fájdalmat? Rab így felelt: Olyanfélét, mint az érvágó-kés nyisszantása.

Raba egyszer Nachman rabbi előtt ült és látta, hogy az meghalni készül. Az ekkor így szólt hozzá.: Mondja az úr a halál angyalának, hogy ne nagyon gyötörjön. Ez pedig így szóla: Nincs az úr tiszteletben előtte? Erre

Nachman így szólt: Az Úr megjelent nekem álmomban és kérdezte: Van az Úrnak fájdalmat Olyanforma, mint mikor az ember egy hajszálat húz ki a tejből. És, ha a Szent azt mondana: Menj vissza a világra, ahol voltál és majd azután gyere vissza, - akkor még se tenném meg, a halál angyalától való félelemből.

Eleázár rabbi Hébet evett, amikor megjelent előtte a halál angyala. Ő így szólt az angyalhoz: Hát nem Hébet ettem én most, és nem szentnek mondatik az? Erre abban az órában eltávozott tőle.

Seseth rabbinak a piacon jelent meg a halál angyala. Ő pedig így szólt az angyalhoz: Te a piacon jössz hozzám, mint egy basámhoz. Erre az angyal egy házba ment be vele és ott fogta meg.

Asi rabbinak az úton jelent meg a halál angyala. Ő meg így szólt az angyalhoz: Adj nekem még 30 napi haladékot, hogy a tanulmányaimat átismételjem s úgy menjek az égbe. A harmincadik napon megint megjelent neki a halál angyala. Ekkor ő így szólt; Mire jó ez a sietség? Elmúlt már tán a harmincadik nap? A halál angyala így felelt: Nathan fiának a lába sürget (a helyedbe akar lépni) s egyik uralkodás nem érheti a másikat egy hajszálnyira sem.

Chisda rabbit nem tudta a halál angyala megfogni, mert annak a szája föl nem hagyott a törvény-tanulással. Végre a halál angyala megint fölment és leült Rab házának egy cédrusfájára. Ekkor a cédrusfa meghasadt s a zajra a rabbi elhallgatott és a halál angyala most megfogta.

Chija rabbit se tudta a halál angyala megfogni. Végre egy napon egy szegény ember képében jelent meg neki, kopogott az ajtón e szavakkal: Adjatok egy darab kenyeret! Chija rabbi így szólt; Adjatok neki! Erre a halálangyal így felelt: Az úr irgalmas a szegényhez, hát mért nem irgalmas hozzám? S ezzel bemutatta magát, egy tüzes vesszőt mutatván, és elvitte a lelkét.

Hagigah (ünnepi áldozat): 5a. lap. "Mért minden rejtett cselekedetet ítéletre hoz az Isten" - mondja a Prédikátorok könyve 12. fejezetének 14. verse. (a héber szerint így). Jochanan rabbi mondja: Mi az a "minden rejtett cselekedet?" Rabh így magyarázza: Ha valaki egy tetűt más jelenlétében öl meg, mi által annak undort okoz.

Három fölött sír a Szent naponta: az olyan fölött, akinek módjában állna a Tórával foglalkozni, de nem teszi; az olyan fölött, akinek nincs módjában a Tórával foglalkozni és mégis megteszi; és az olyan községi elöljárón, aki a községgel szemben hencegően viselkedik.

16a. lap. Jehuda rabbi mondá: Aki ezt a három dolgot: a szívárványt, a fejedelmet, meg a papot nézi, az meg fog vakulni.

Sanhedrin: A 17b. lapon olvassuk, hogy egy rendezett tanácsú városban a következőknek kell lennie: háromszor 23 kisebb tanácsbelinek, 10 hivatásos zsinagógalátogatónak, 2 törvényszolgának, 2 pertárnoknak, 2 tanúnak, 2 ellentanúnak, 2 rekontratanúnak. Egy ilyen városban nem szabad írástudónak laknia, ahol a következő tíz dolog hiányzik: egy korbács- és halálbüntetésre jogosított törvényszék, egy szegénypénztár, melynek két beszédője és három kiosztója van, egy imaház, egy árnyékszék, egy orvos, egy fürdős, egy írnok, egy mészáros és egy tanító. A 19b. lapon olvassuk, hogy Gábriel angyal egyszer agyonütött egy egész tanácsot, mért a királyt merték megidézni.

A 20a. lapon olvassuk, hogy Jehuda rabbi hat tanítványa egy ruhába burkolózott be s úgy tanulták a Tórát. (Ott lehetett aztán illat!)

A 21a. lapon olvassuk, hogy a királynak csak 18 feleséget szabad tartani, Rabina azonban már 24-et enged neki.

Adonijasról (I. Kir. 1, 5.) azt mondja Jehuda rabbi, hogy az ő 50 fullajtárjának ki volt vágva a lépe, hogy gyorsabban szaladhassanak.

A 38a. lapon olvassuk, hogy három dologban különbözik az ember felebarátjától: hangra és kinézésre, hogy a házastársak világosan és sötétben megismerjék egy-mást és értelemre nézve, a rablók és fosztogatók végett.

A 44a. lapon mondja Johanán rabbi, hogy éjjel nem szabad senkit köszönteni, mert félni lehet, hogy az ördög az.

A 45a. lapon olvassuk, hogy a férfit megkövezés előtt levetkőztetik s elől egy testrészét befödik, az asszonyét pedig elől-hátul befödik, mert ő csupa szemérem. A házasságtörő asszony ruháját a pap elől fölszakítja, míg a melle kilátszik, de ha szép melle van, akkor nem, mert a törvényszék könnyen fölmenthetné s a fiatal papok fölizgatódnának.

A megkövező üregnek két ember mélynek kell lennie. A tanúk egyike az elítéltet derekánál fogva letaszítja, hogy a szívére essék, azután visszafordítják a derekára. Ha meghalt, akkor elég van téve a kötelességnek; ha azonban nem halt meg, akkor a másik tanú egy követ vesz és a szívére dobja. Ha erre meghal, akkor a kötelességnek elég van téve, ha azonban nem halt meg, akkor a megkövezése az egész Izrael által történik.

A 45b. lapon olvassuk, hogy minden megkövezettet azután föl kell

akasztani (feszíteni). A férfit arccal a nép felé, a nőt arccal a Golgota felé. Simon rabbi nyolcvan asszonyt feszített föl, bár naponta csak egyet szabad elítélni.

46a. lapon olvassuk, hogy az akasztás így történik: Beütnek a földbe egy karót, amelyből egy fog áll ki. Azután összekötik az elítélt kezeit és fölakasztják őt. Mihelyt meghalt, rögtön leveszik; éjjelre nem szabad függve hagyni, csak akkor, ha az-alatt koporsót és halotti ruhát készítenek neki. Ha a máglyára ítéteknél a hús lesült, akkor a csontokat temetik el. A rokonok ha jönnek, üdvözlik a bírákat és tanukat, mert igazságos ítéletet hoztak. Gyászt nem viselnek, mert csak a szívükben viselik a fájdalmat.

49b. lapon olvassuk, hogy ha egy ruhadarabon vérfolt van és nem tudni, hogy havifolyás vérfoltja-e, hétféle vizsgálati eszközt lehet használni: éhgyomorral való nyálazást, árpakásaleves, vizelet, nátron, lúgsó, kimoliakréta és aslag (valami szappangyökér féle).

Az 52a. lapon olvassuk: Az elégetésnél a következő az eljárás: Az elítéltet térdig szemébe süllyesztik (hogy ne mozoghasson), aztán egy vastag törülközőt egy vékonyabba csavarnak, aztán az elítéltnak nyaka köré csavarván, egyik az egyik végét, másik a másik végét húzza, amíg az elítélt a száját fölnyitja. Azután fölolvasztanak egy fémrudat és beöntik a szájába, hogy a belei elégjenek. Ha a törülköző megszorítása alatt meghal, akkor az elégetés parancsát nem kell végrehajtani, hanem inkább egy fogóval föl kell feszíteni a száját, s aztán a fölolvasztott fémrudat beönteni, hogy a belei elégjenek. Egyszer egy pappleány paráználkodott s egy gallyakkal telt zsákba göngyölték be s úgy égették el. A fémrúd alatt ólomrúd értendő.

Az 52b. lapon olvassuk: A lefejezésnél következő az eljárás: Leütik a fejét karddal, amint a kormány szokta tenni. Jehuda rabbi mondja: Ez megszégyenítés lenne, hanem inkább egy tuskóra kell fektetni és bárdal leütni. Erre azt felelték neki: Nincs megszégyenítőbb halálnem, mint ez. Lefejeztetnek a gyilkosok és lázadó városok lakói. A megfojtás törülközővel történik, amint föntebb mondatott. De addig kell húzni a két végét, míg az elítélt a lelkét ki nem adja.

A 80a. lapon olvassuk, hogy egy ökröt, amely embert ölt, csak annak az ökörnek jelenlétében lehet elítélni.

A 81b.-lapon olvassuk, hogy ha valaki már kétszer kapott ostorozást, akkor becsukja a törvény börtönbe és árpakását ad neki enni, míg csak a hasa meg nem reped.

Ha valaki tanúk nélkül ölt meg valakit, akkor börtönbe csukják és "knapp" adnak neki kenyeret és vizet.

A 85b. lapon olvassuk: Aki az apját vagy anyját üti, csak akkor büntethető, ha sértést okozott nekik. A következő esetben a szidalmazás szigorúbban veendő, mint a verés; aki ugyanis őket haláluk után szidja, az büntetendő; aki azonban őket haláluk után üti, nem büntetendő:

Rabbi rabbi beszélte egyszer Antoniusznak, hogy volt egyszer egy király, akinek díszkertjében szép gyümölcsök voltak. Két őr vigyázott ezekre: az egyik őr béna volt, a másik vak. A béna egyszer így szólt a vakhoz: Szép gyümölcsöket látok a kertben, engedj a hátadra ülni s együk meg. Úgy is tettek. Néhány nap múlva jött a király és felelősségre vonta őket. Hát van nekem lábam? - szólt a béna, - Hát látok én? - szólt a vak. A király azonban fölültette a bénát a vakra és elpáholta mind a kettőt. Antoniusz azt kérdezte egyszer Rabbitól: Miért van az hogy a nap keleten kel föl és nyugaton. nyugszik le? Azért, mert ha megfordítva lenne, akkor meg annak az okát tudakolnád. (91a. lap.)

Rabh szerint a három ifjú szemveréstől halt meg, Semuél szerint agyonköpdösték őket. Johanán szerint hazamentek és megházasodtak. Dániel pedig azután Rabh szerint Tiberiásban csatornaépítő vállalkozó lett, Semuél szerint lóheremaggal kereskedett, Johanán szerint pedig tenyészdísznókat szállított Alexandriából. (92b. lap.)

A 94a. lapon mondják a rabbik, hogyha valaki fél. aggódik valamitől, akkor a lelke lát valamit jóllehet a szeme fizikailag nem látja. Mit kell akkor tenni? Ugorjék az ember négy rőfnyire, vagy olvassa a Semát. Ha pedig valamely piszkos helyen van, akkor mondja ezt:

A marha a mészárosnál kövérebb, mint én.

Johanán rabbi Izaiás 21. fejj. 11. versét úgy magyarázza, hogy Duma egy angyalnak a neve, aki a szellemek fölé van rendelve.

A ritkaszakállú ember ravasz, a sűrűszakállú ostoba; aki kétágú szakállt hord, azon az egész világ se fog ki. (100b. lap.)

Makkoth: 22b. lap. Milyen módon történik az ostorozás? - Megkötözik mind a két kezét egy karóhoz két oldalról, a község szolgálja lehúzza a ruhát róla, nem baj, ha elszakítja is, míg csak a szíve is mezítelen nem lesz. A háta mögött egy kőnek kell lenni, mire a község szolgálja föláll, kezében egy borjúsíjjal. Ez a szíj először dupla, aztán négyágú és még két szíj ágazik ki belőle. A fogója egy arasznyi és a szélessége szintén egy arasznyi s a végének a verésnél a has közepéig kell érnie. Az ütések

egyharmadát előlről, kétharmadát hátulról adják. A bűnöst sem állva, sem ülve nem ütik, hanem lehajolva. A verő egy kézzel veri, de teljes erejével. Ha meghal a keze alatt, a verő büntetlen marad. Ha bepiszkítja magát akár ganéjjal, akár vizelettel, akkor nem büntetendő. Jehuda rabbi azt mondja, hogy egy férfi csak akkor, ha ganéjjal piszkítja be magát a verés alatt, egy asszony pedig akkor is, ha csak bevizel.

Sebuoth: 17b. lap. Osaja rabbi mondá: Szeretnék valamit mondani, de félek a kollégáktól. Ha ugyanis valaki egy bélpoklosnak házába hátrafelé megy be, ha egészen bent van is, csak az orra legyen kívül, tiszta marad.

Aboda zara: 12b. lap. A rabbik tanították: Éjjel nem szabad vizet inni: ha ivott, vér száll a fejére, amiatt. Minő veszély miatt? A megvakulás veszélye miatt. Mit tegyen az ember, ha szomjas? - Ha van valaki ottan, akkor keltse föl azt az embert és mondja neki: Szomjas vagyok. Ha pedig nincs ott senki, akkor kopogjon az ember a korszón annak födelével és mondja magában:

N. N. -nek fia, a te anyád mondá neked, őrizkedjél a megvakulástól (-sabriri) briri, riri, ri, fehér poharakban.

33b. lap. Jischak rabbinak borjúganéjból készült edényei voltak; egyszer megtöltötte őket vízzel és kitette a napra és szétmállottak.

Jebamoth: 16a. lap. Jonathán egyszer Akiba rabbival találkozott, aki nehéz kérdéseket adott fel neki s ő nem tudott azokra felelni. Erre Jonathán így szólt őhozzá: Te Akiba vagy, akinek a neve a világ egyik végétől a másikig ér. Boldog vagy, hogy akkora nevet nyertél, de azért még a borjúpásztort sem érted el. Akiba erre felelé: Sőt még egy birka-pásztort sem.

16a. lap. Ha egy kuthaeus vagy egy rabszolga hál egy izraelita leányával, akkor az a nő fattyút hoz a világra.

22b. lap. Mit csinál Josse rabbi a Lev. 18. 11. szavaival: Atyád felesége leányának szemérmét fel ne fedezd. Ez ő szerinte annyit jelent, hogy csak annak az asszonynak a leánya van tiltva, akivel atyád házasságban élt, tehát ki van véve a rabszolgánőtől és nem zsidónőtől származó testvér, mert ezekkel atyád igazi házasságot nem köthetett.

45a. lap, Egyszer megjelent valaki (akinek atyja goj, az anyja pedig zsidónő volt) Rab előtt és a következő kérdést intézte hozzá: Ha egy goj vagy egy nemzsidó rabszolga hál egy izraelita nővel, milyen lesz az a gyermek? Rab ezt felelé neki: A gyermek alkalmas. Erre ez így szólt: Ha tehát én alkalmas vagyok, akkor add nekem nőül a leányodat! Nem adom

én -felelte Rab. Te csak menj egy távoli helyre, ahol nem ismernek, vagy végy el egy hozzád hasonló származásút.

63a. lap. Siess földet venni, de tartózkodjál várakozóan, ha házasodni akarsz; lépj egy fokkal lejjebb, hogyha házasodsz; de lépj egy fokkal föltebb, ha barátot választasz.

Midőn Rab Chijától elbúcsúzott, Ez így szólt hozzá: Isten óvjon meg attól, ami rosszabb a halálnál! Hát van valami rosszabb a halálnál? - kérdi önmagától. Távoztában sokat gondolkodott ezen és rátalált e szavakra. (Eccle 7. 27.) És keserűbbnek találtam a halálnál az asszonyt. Rabnak ugyanis bosszúságot szerzett a felesége. Ha azt mondta neki: Főzz nekem lencsét, akkor bagolyborsót főzött neki; Ha azt mondta: Főzz nekem bagolyborsót, akkor lencsét főzött neki.

63b. lap. Chama rabbi mondá: Ha egy ember megházasodik, akkor a bûnei eltorlaszoltatnak. A rossz asszonytól el kell válni, mert írva vagyon; Űzd ki a gúnyolódót s akkor vele megy a civakodás a megszûnik a veszekedés és szidalmazás. Raba mondá: Egy gonosz, de nagyhozományú asszony mellé vetélytársnőt kell venni. Chanan mondá: Az olyan ember, aki fajsziporítással nem foglalkozik, méltó a halálra. Ammi mondá: Ábrahám és Sára nem nélküliek voltak, vagyis el voltak dugaszolva. Rab Nachman monda: Sára anyánk terméketlen volt, nem volt neki gyermeke, sőt anyaméhe se volt neki.

Kethuboth: 10b. lap. Miért nevezik az özvegyet almanahnak. Chanina ezt mondá: mert az ő házassági szerződése az újabb házasságkor csak egy minát ér (HNMLA:almanah; HNM:Mina a zsidó írásmód szerint).

Azt tanultuk, hogy a datolya reggel és este jó, vacsora előtt azonban rossz, délelőtt pedig hasonlíthatatlanul jó; három dolgot űz el a datolya: a rossz gondolatokat, a testi fájdalmakat és az alsótesti bántalmakat.

16b. lap. A rabbik tanítják ezt: Mit mondjon az ember a menyasszonytánckor? Sammai iskolája azt mondja, hogy az a menyasszonytól függ. Hillel iskolája ellenben ezt mondatja: Oh szép, oh szeretetre-méltó menyasszony! Sammai iskolája ezt veti ellen: Hát akkor mi lesz, ha a menyasszony béna vagy vak, hogy lehet, akkor neki azt mondani, hogy szép meg szeretetreméltó? Hisz a Tóra azt mondja (Ex 23. 7.): A hazug dologtól tartsd távol magad. Hillel iskolája erre ezt felelé: A ti szavaitok szerint, ha valaki a vásáron rossz vételt csinált, akkor őt a szemeláttára kell dicsérni, vagy ócsárolni! Sőt inkább dicsérni! Ezért mondák a bölcsek: legyen az ember érintkezése mindig szelíd másokkal

szemben.

17a. lap. Jehuda rabbiról beszélnek, hogy mirtuszágot vett a kezébe, úgy táncolt és kiabálta: Ó szép és szeretetreméltó menyasszony! Samuél rabbi is szokott a menyasszony előtt táncolni. Sera rabbi ekkor azt mondta: Az öreg megszégyeníti bennünket! Mikor pedig ő (Samuél) meghalt, lángoszlop szállt alá és odaállt közéje és az emberek közé. Mi pedig azt tanultuk, hogy lángoszlop csak akkor száll le, ha csak egy vagy két jeles ember van egy nemzetségben. Ekkor Sera rabbi azt mondá: A mirtuszág segítette az öreget. Némelyek azt mondják: A menyasszony-vezetés segítette az öreget. Mások ismét azt mondják: A bolondság segítette az öreget. Rab Acha a menyasszonyt még a vállára is vette s úgy táncolt vele. Ekkor a mi rabbijaink azt mondták: Szabad nekünk is ilyesmit tenni? ő pedig így felelt: Ha ő úgy aranylik hozzátok, mint egy gerenda, akkor szabad, különben nem.

30a. lap. Minden betegség, amit az ember kap, az égtől ered, kivéve a hideget és meleget. Továbbá az oroszlán által való megsebezés és a tolvajok által való megsebesítés sem történik csupán ember által, az Isten rendelése nélkül.

61b. lap. A házassági kötelesség teljesítésére a foglalkozás nélküli emberek minden nap kötelezve vannak, a munkások kétszer hetenként, a szamárhajcsárok hetenként egyszer, a tevévezetők 30 napban egyszer, a hajósok 6 hónapban egyszer.

62b. lap. Jehuda egész héten az iskolában szokott ülni és csak péntek este tért haza. Amikor jött, lángoszlop jelent meg előtte.

Kidussin: 70a. lap. Rabba monda: Aki nem magához való feleséget vesz, azt olyanak tekinti az írás, mintha az egész világot felszántotta és sóval vetette volna be. Ugyanő mondá: Aki nem magához való feleséget vesz, azt Illés próféta karóhoz köti és az Úr megkorbácsolja.

82a. lap. A legjobb orvos a pokolba való és a legjobb mészáros is Amalek pajtása.

A mi rabbijaink tanították: Mindazoknak, akik asszonyokkal foglalkoznak, gonosz vezetőjük van; ilyenek az aranyművesek, fésűsök, szépítőszerárusok, takácsok, fodrászok, ványolók, érvágók, fürdősök és tímárok.

A mi rabbijaink tanították: Tíz dolog mondatik az érvágóról: Oldalt megy, büszke és támaszkodik ülés közben, a szeme irigy és gonosz, sokat eszik, keveset rak ki, gyanús az erkölcstelenség, a rablás és vérontás miatt.

82b. lap. Ez a világ nem tudna lenni sem szépítőszerárusok, sem tímárok nélkül. Boldog azonban, akinek szépítőszer-árulás a foglalkozása; de jaj annak, aki tímársággal foglalkozik. A világ nem lehetne meg férfi- és nőnemű lények nélkül. Boldog azonban, akinek gyermekei fiúk és jaj annak, akinek leánygyermekai vannak.

Gittin. 47a. lap. Res-Lakis eladta magát a lídiaiaknak (akik emberhúst esznek). Azután vitt magával egy zsákot és abba belekötve egy golyót. Így szólt ugyanis: Mi tudjuk, hogy azok az utolsó napon az elítéltek megadják, amit kér, csak hogy az is megbocsássa a vérontást. Amint pedig az utolsó napja eljött, csakugyan így szóltak hozzá: Mit cselekedjünk neked? Ő pedig így szólt hozzájuk: Kérlek titeket, én majd megkötözlek benneteket, leültetek és mindegyiteknek adok egy fél és egy egész ütést. Meg is kötözte őket s leültette, azután mindegyikre egy egész ütést mért a zsákba kötött golyóval, mire az kilehelte lelkét, fogait csikorgatva. Hát te még nevensz? - mondá Res-Lakis - akkor adok neked még egy fél ütést. Mikor így mindnyájukat megölte, kijött közülük, hazament, evett és ivott. Ekkor a leánya így szólt hozzá: Nem akarsz egy vánkosot s arra ráfeküdni? Lányom - felelé ő - az én hasam az én vánkosom. Mikor meghalt, egy kab sáfrányt hagyott örökségül.

56. lap. Abba Sikra, a Zelotesek (háborúpártiak) jeruzsálemi feje, unokaöccse volt Jochanan ben Saccainak. Ez egyszer azt üzente neki: Jöjj titokban hozzám! Mikor pedig odament, így szólt hozzá a nagybátyja: Meddig akarjátok még ti ezt folytatni és mindenkit éhséggel megölni? (Ez ugyanis Jeruzsálem ostroma idején történt.) Ez pedig így felelt: Mit tegyek? Ha ilyesmit ajánlok nekik, akkor megölnék. Erre a nagybátyja így szólt: Gondolj ki valamit számomra, hogy én kijuthassak innen s valamit még megmenthessek. Ez pedig felelé: Élj úgy, mintha beteg volnál, hogy az emberek jöjjenek és hogyléted felől tudakozódjanak. Aztán fektess magad mellé valami bûzlő dolgot s akkor mondják azt, hogy meghaltál. Továbbá csak tanítványaidnak szabad idejönniük (hogy téged kivigyenek), kívülük senkinek, hogy az emberek észre ne vegyék, hogy könnyű vagy, mert mindenki tudja, hogy az élő könnyebb, mint a halott. És ő úgy is cselekedett. Akkor odament Eleazár rabbi az egyik oldalra, Jehosua rabbi a másikra (hogy kivigyék a tetemet). Mikor kiértek a város kapujához, a Zelotesek át akarták szűrni a koporsót, azonban Abba Sikra így szólt hozzájuk: Azok (az ellenség) azt fogják mondani: A saját tanítójukat is keresztülszúrták. Azután. bele akartak döfni, de Sikra megint

így szólt: Azok azt fogják mondani:

A saját tanítójukat is megdöfték. Kinyitották tehát a kaput s a rabbi kijutott. Mikor aztán Jochanan rabbit Vespasian elé bocsátották, így szólt: Légy üdvöz, oh király! Légy üdvöz, oh király! Vespasian erre így felelt: Te most kétszer tetted magadat a halálra méltóvá; először azért, mert én nem vagyok király, te pedig királynak nevez-él; másodszer azért, mert ha én király vagyok, hát miért nem jöttél mostanáig hozzám? Jochanan erre így felelt: Te azt mondod, hogy nem vagy király, a valóságban azonban olyan vagy, mert, ha nem volnál király, akkor Jeruzsálem nem esnék a te kezébe, mert az mondatik (Iz. 10. 34.):

A Libanon egy hatalmas által esik el. (Libanon képletes jelölése Jeruzsálemnek. A Talmud fordítása elüt a Vulgatatól.) Ezen hatalmas alatt senki más nem értendő, csak egy király, miként Jeremiás mondja (30. 21.): És hatalmasa belőle lesz. És Libanon alatt nincs más értve, mint a szentély, amint ez Deut. 3. 2. 5. mondatik: Ez a szép hegy ón a Libanon. Ha azonban azt kérde, hogy ha te király vagy, miért nem jöttem mostanáig hozzád: akkor erre csak azt felelhetem, hogy a mi Zelotáink nem eresztettek. Vespasian erre így felelt: Ha egy hordó mézre egy kígyó csavargózik rá, akkor amiatt a hordót az ember nem töri össze. Erre Jochanan elhallgatott, pedig így felelhetett volna: Az ember vesz egy fogót, eltávolítja a kígyót, a hordót pedig békén hagyja. Ezalatt azonban jött egy parancsnok és így szólt: Fel! A császár meghalt és Kóma előkelői (a szenátus) téged akar uralkodónak!

Vespasian éppen felhúzta az egyik cipőjét s most a másikat is fel akarta húzni, de az nem ment föl. Ekkor a már felhúzott cipőt is le akarta húzni, de az nem jött le. Mi ez? - mondá Vespasian. Jochanan erre így szólt: Légy nyugodt: neked most jó hírt hoztak, s az mondatik (Péld. 15. 30.): A jó hír velőt ad a csontoknak. Vespasian erre kérdé: Mit kell ilyenkor tenni? Sétáltass el magad előtt egy embert, akit nem szívelhetsz, mert így mondatik (Péld. 17. 23.): A szomorú lélek elszáritja a csontokat.

Vespasian úgy tett és a cipő fölment. De, ha ti ilyen okosak vagytok - mondá Vespasian - miért nem jöttetek eddig ki hozzám? Jochanan felelé: Hát nem mondtam már meg neked? De én is - felelé Vespasian. Most azonban én elmegyek s egy másik vezért küldök helyettem. Kérj, amit akarsz, én megadom. Jochanan erre így szólt: Add nekem Jabnét és az ő bölcseit s aztán Gamliél rabbit és rokonságának láncát és az orvosokat, akik Zadok rabbit kígyógyítják.

70a. lap. Jehosua rabbi mondja: Ha valaki ökörhúst evett sárgarépával és holdvilágnál hál a hó 14-e. és 15.-e között a Tamuz körében (Ezech. 8, 14.), az lázt fog kapni.

Nedarim: 8a. lap. Jose rabbi mondá: Ha valaki azt álmodta, hogy azt mondták neki: Légy kiközösített! - akkor neki tíz olyan embert kell összehozni a feloldozására, akik a Talmudot (Halacha) tanulják, de nem olyanokat, akik csak a Misnákat ismerik. Ha azonban talmudismerők nincsenek, a misna ismerők is elegendők; ha ilyenek sincsenek, akkor menjen és üljön le a válóútnál és köszönjön tíz embernek, addig, míg tíz Talmud ismerőt talál.

38a. lap. Chama rabbi mondá: Mózes a kötáblák töredékeiből gazdagodott meg... A táblák hossza és szélessége 6-6 arasznyi volt, a vastagsága meg 3 arasznyi. Bab és Sámuel mondák: A bölcsességnek 50 kapuja teremtett a világon s mind egytől-egyig Mózesre bízott.

Jochanan rabbi mondá: Először megtanulta Mózes a bibliát (Tóra) s aztán megint elfelejtette, míg aztán ajándékul adatott az neki.

Sóta: 22a. lap. A mi rabbijaink tanították ezt;

Egy bizóka (Betschwester), egy csavargó özvegy, meg egy idétlen gyerek (akinek nincsenek még meg a hónapjai) elrontják a világot.

33a. lap. Jehuda rabbi mondá: Az ember az ő szükségeiért sohse imádkozzék arámi nyelven, mert Jochanan rabbi azt mondta: Aki az ő szükségeiért arámi nyelven imádkozik, ahhoz nem csatlakoznak a szolgálattelvő angyalok, mert ők az arámi nyelvet nem értik.

37a. lap. Nincs olyan parancs a Tórában, amely fölött nem lenne 603,550 embernek 48 szövetségese (ezért minden zsidó 603,550 emberért felelős).

48b. lap. A samir egy olyan teremtmény, amely akkora, mint egy árpakása és nincs semmi olyan erős, hogy megállhatna előtte. Hogyan kell tartani? Becsavargatják gyapjúrongyokba meg szivacsba és beleteszik egy ólomcsőbe, amit aztán darával töltenek meg.

Baba kamma. A 34b. lapon igen okos barmokról van szó. Az egyik ilyen barom elégetett valamit, hogy annak a hamvában hempereghessen, mert a háta viszkedett. A másiknak a foga fáj, hát kinyitotta a söröshordó csapját és megitta a sört, amitől persze jobban lett.

A 37a. lapon olvassuk a következő igazságszolgáltatást. A gonosz egyszer valakit megütött az öklével. Mikor aztán Hóna rabbi előtt megjelent, ez így szólt hozzá: Menj és fizess neki egy fél zuzt. Erre Hámán elment ahhoz az emberhez és letett az asztalra egy zuzt és kért vissza egy felet.

Az azonban nem tudott, vagy nem akart visszaadni. Hámán erre lemért neki még egy pofont és kijelentette, hogy most már kvittek lettek.

50b. lap. Ha járvány van a városban, akkor az ember ne járjon az út közepén, mert akkor ott a halál angyala jár, akinek ilyenkor szabad nyilvánosan járni; ha pedig békeség, akkor meg az út szélén ne járjon. az ember, mert akkor ott bujkál a halál angyala, nem lévén szabad neki nyilvánosan járni.

Hogyha járvány van a városban, akkor ne menjenek az emberek egyenként az imaházba, mert a halál angyala tartja ott a szerszámait. De ez csak akkor van úgy, ha nem olvassák az iskolás gyerekek a Bibliát és tizen se mondják az imát.

Hogyha a kutyák szûkülnek, akkor a halál angyala érkezett, a városba. Ha pedig vígan vannak a kutyák, akkor Illés próféta érkezett a városba, vagy nõténykutya van köztük.

A 80a. lapon beszélnek a rabbik, hogy volt egyszer egy jámbor ember, aki mellfájásban szenvedett s az orvosok kijelentették, hogy csak az mentheti meg, hogyha minden reggel meleg tejet szopik. Erre egy kecskét hoztak oda neki, odakötötték az ágy lábához s a jámbor ember úgy szopott tőle. Egy napon azonban meglátogatták a kollégái és ijedten fordultak meg a kecske láttára. Később azonban mégis megejtették a vizsgálatot és konstatálták, hogy egyéb bûne nincs, csak amit a kecskével elkövetett.

A 84a. lapon a "szemet szemért" elvnek alkalmazásáról olvassuk, hogy a büntetés végrehajtása előtt megvizsgálták a delikvenst, hogy kibírja-e a büntetést. Ha elég erősnek találták és mégis meghalt a büntetés alatt, nem terhelt senkit a felelősség. ugyanígy, ha valaki a korbácsolás alatt meghalt, nem volt senki sem felelős.

A 92a. lapon azt olvassuk, hogy hatvan részeg sem bírja azt utolérni, aki korán reggel eszik.

93b. lap. Ha a társad száárnak nevez, tégy nyeretget magadra. (Zsidó közmondás.) Szükségből a kutya a ganéjt is megeszi. Ha társadhoz szólsz és nem ad feleletet, lökj rá egy falat.

A 94b. lapon olvassuk, hogy egy rabló vezekelni akart, de a felesége nem engedte. Ostoba! - mondá neki - hisz akkor egy öved sem marad. Azóta a rablóktól és uzsorásoktól nem fogadnak el visszatérítést.

A 100a. lapon. olvassuk, hogy Chija rabbihoz egy dénárt hozott egy asszony, amit a rabbi jónak mondott. Másnap az asszony visszajött s elbeszélte, hogy mutatta valahol a dénárt s azt mondták neki, hogy rossz,

hát most már nem tud rajta túladni. Erre Chija így szólt Rabh rabbihoz: Cseréld ki neki és írd be a noteszomba: ez egy rossz üzlet volt Baba mezia. 59a. lap. Aki a felesége tanácsa szerint cselekszik, az a tisztítótűzbe esik. De két sorral alább már ezt olvassuk: Ha kicsiny a feleséged, hajolj le hozzá és hallgasd meg, - de csak házi dolgokban. 84a. lap. Jochanan rabbi mondá: Én Jeruzsálem szépei közül maradtam. Ha valaki Jochanan rabbi szépségét akarja látni, akkor vegyen egy ezüstserleget, amint az az ékszerésztől kikerül, töltsse meg piros gránátalmák magvával, tegyen rá piros rózsakoszorút s állítsa a nap és árnyék közé; ez a fény csak valami a Jochanan szépségéből. - Azonban a mester azt mondá, hogy Kahana rabbi szépségében van valami az Abahu szépségéből, az Abahu rabbi szépségében van valami Jákób pátriárka szépségéből, Jákob pátriárka szépségében van valami az Ádám szépségéből. Jochanan rabbit nem lehet- ideszámítani, mert nála hiányzott az arc ékessége, a szakáll...

Res-Lakis (aki azelőtt csavargó rabló vala) szintén megdicsérte Jochanan rabbi nőhódító szépségét, még be is ugrott utána a Jordánba. Mikor a rabbi ott fürdött s ezért Jochanan oda ígérte neki a testvérét, aki - mint mondá - még szebb, mint ő. Res-Lakis persze ohne weiteres elfogadta. Később azonban szemére vetette Jochananak, hogy neki ugyan semmi hasznot nem csinált, mert azelőtt is mesternek címezték őt (a rablók).

A 107b. oldalon Rabh rabbi a rossz szemek veréséről beszél és azt mondja, hogy 99-en hálnak meg a rossz szemektől és csak egy a rendes úton.

Baba bathra. A 3b. lapon olvassuk, hogy a rabbik a világ világossága, szemefénye, amelyhez minden népek tódulnak (!).

A 4a. lapon olvassuk, hogy a "raka" név (haszontalan, semmirekellő; lásd Máté 5., 22.) voltaképpen királyt jelent, de olyat, aki még "nagyon fiatal".

A 8a. lapon olvassuk: Rabbi kinyitotta éléstárát az éhség idején és mondá: Az írás-, Misna-, Talmud-, Halakha- és Agada- ismerők jöjjenek be, de a közönséges népbeli emberek ne jöjjenek be. Ekkor Jonathan rabbi előre furakodott és mondá: Mester, adj ennem. Ez pedig kérdé: Olvastad az írást? - Nem. - Tanultad a Misnát? - Nem. - Hát akkor mire föl adjak én neked enni? - Adj ennem legalább úgy, mint egy kutyának vagy hollónak. - Rabbi adott neki, de mikor elment, leült és elkezdett bánkódni: Jaj nekem, hogy a kenyereket egy közönséges népbeli emberrel osztottam meg! Ekkor így szólt hozzá Simon rabbi: Talán tanítványod az a Jonathan,

aki a törvénytudás tisztességét nem akarja élvezni? Utánanézték s úgy találták. Ekkor Rabbi így szólt: Bejöhök mindenki! Mert a büntetö ítélet a világra csakis a közönséges népbeli emberek miatt jön. - így beszélt ö akkor is, mikor Tibériás városára egy korona költségét rótták ki a kormány. A lakosok akkor Rabbi elé járultak és mondák, hogy a tanultak járuljanak hozzá. ö azonban ezt felelte: Nem! - Akkor mi elszaladunk! - Szaladjatok! - El is futott a fele, mire az egész költség a megmaradt felére rovatott ki. Ezek megint Rabbi elé járultak és mondák, hogy a tanultak is járuljanak hozzá. De ö megint ezt felelte: Nem! - Akkor mi elszaladunk! - Szaladjatok! - És el is futott a másik fele is, csak egy mosóember maradt ott. Minthogy most erre rótták ki az egész költséget, ez is elfutott. A korona költségét ekkor elengedték, Rabbi pedig mondá: Most már látjátok, hogy a büntetés csak, a közönséges népbeli emberek miatt jön a világra. 12b. lap. Ha valaki a borhoz van szokva, akkor a bor fölújítja a szívét, még ha szûziesen is van elzárva.

A 16b. lapon olvassuk a vadkecskérö, hogy mikor ellenie kell, föláll egy magaslatra, hogy lepotyogó magzatjai agyonzúzzák magukat. A vadkecske méhszája igen szûk, de az ellés előtt mindig egy kígyó harapja ki tágra. Jó annak, akinek fiúgyermekai vannak, de jaj annak, akinek leánygyermekai vannak. Mert a világ ugyan nem lehet meg parfümárosok és tímárok nélkül, de jó annak, akinek parfümgyártás a mestersége, és jaj annak, aki tímársággal foglalkozik.

A 21a. lapon azt mondja Semuél rabbi, hogy a tanítónak csak cipöszíjjal szabad verni a gyereket; ha aztán tanul, jó, ha nem tanul, akkor hagyni kell a többivel együtt.

A 21b. lapon mondatik, hogy a tanítók, mészárosok, fürdösök, seborvosok, városi írnokok és ványolók olyanoknak tekintendök, akiktöl övakodni kell, és ha kárt okoznak, ohne weiteres elbocsáthatók, mert az ezek okozta kár nem tehetö jóvá.

A 22a. lapon olvassuk, hogy Ezra elrendelte, hogy a városokban szépítöszérárosok járkálhassanak, hogy Izrael leányai a szépítöszereket beszerezhessék.

Egyszer Dimi rabbi Nehardeából egy csónak száraz fügét hozott a piacra. Raba utána küldte Ada rabbit, hogy szagolja meg a korsóját, hogy tanult emberé-e. Odament tehát Ada s ezt kérdé töl: Mi lesz akkor, ha egy elefánt egy fûzfakosarat nyelt 8 attöl fattyat hozott a világra? Dimi nem tudta. Nem Babba rabbi vagy te, mestert - kérdé azután. Ada erre rávágott

egyed a papucsával és mondá: Tőlem ugyan messze van Raba, de még mindig lehetnék a te tanítód és Raba a te tanítódnak a tanítója. - És a száraz fügéket nem tudta Dimi rabbi eladni a vásáron.

Ha valaki okos akar lenni, akkor imádság közben forduljon észak felé. Ha pedig valaki gazdag is akar lenni, akkor dél felé forduljon.

Az 57b. lapon olvassuk, hogy egy írástudó asztalának úgy kell terítve lennie, hogy egyharmad része szabad legyen a káposztafélék és tányérok számára. A közönséges népbeli ember asztala hasonló a fazekakkal körülrakott tűzhelyhez. Az írástudónak ágya alatt nyáron csak papucsnak, esős időben (télen) csak cipőnek szabad lennie. A közönséges népbeli ember ágya hasonló a teletömött kamrához.

A 91a. lapon olvassuk, hogy szabad nyilvános siránkozást rendezni még szombati napon is, ha a piaci árak esnek.

91b. lap. Jochanan rabbi mondá: Emlékszem rá, hogy a munkások nem akarták a város keleti részén dolgozni, mert a nyugati szél kenyérszagot fújt rájuk s ettől meghaltak. Emlékszem rá, hogy egyszer egy holló ellopott egy darab húst s fölszállt vele a falra és a zsír a földig csurgott a húsból. emlékszem rá, hogy 16-17 éves gyerekek az utcán együtt játszottak és mégsem vétkeztek.

A 110a. lapon olvassuk, hogy, ha valaki nőszülni akar, kötelessége tudakozódni a leány fiútestvérei felől.

A 116a. lapon azt mondja Pinkász rabbi hogy rosszabb a szegénység az ember házában 50 csapásnál.

A 134a. lapon mondatik Johanán rabbiról, hogy a Talmud, csillagászat és mértan mellett a rókameséket, a kísértetek és szolgálattelvő angyalok beszédét és a pálmák susogását is értette.

A 134b. lapon olvassuk, hogy egyszer kérdeztek egy haldoklót, hogy kire hagyja a feleségét. Erre ő azt mondta, hogy az az asszony még a főpaphoz is méltó. (Valószínűleg nagyon dühös volt az a zsidó a főpapa).

A 141b lapon Hana rabbi kifejti, hogy egy embrió nem örökségképes.

A 147a. lapon olvassuk, hogy ha a gyülekezés ünnepén derült idő van, akkor ez jó jel az egész esztendőre. Ha az új év első napján. meleg van, akkor az egész év meleg lesz és viszont

Bechoroth 58a. lap. Ben Asai mondá: Izrael minden bölcse hozzám képest annyi, mint egy folthagyma héj, kivéve ezt a kopaszt itt (Akiba rabbit).

45b. lap. Ben Lakis mondá: Egy magas ember ne vegyen el magas nőt, mert valami árbcot találnak nemzeni; törpe ember ne vegyen el törpe nőt,

mert valami hüvelyket találnak nemzeni; a fehér ne vegyen el fehéret, mert valami nagyon fehéret találnak nemzeni; a fekete ne vegyen el feketét, mert valami fekete fazekat talál nemzeni.

Holin. 9a. lap. Jehuda rabbi mondja: Egy tudósnak három dolgot kell tanulnia: az írást, a vágást (sakterolást) és a körülmetélést.

24b. lap. Mihelyt valakinek a szakálla kinőtt, alkalmas arra, hogy községtanácsos legyen, az ima emelvény elé lépjen és kezeit papi áldásra emelje. Mikortól fogva alkalmas valaki templomi szolgálatra? - Mihelyt két hajszála van.

33a. lap. Aki valamit. enni akar a baromból, mielőtt abból az élet kiment volna, vájjon egy olaj-bogyó nagyságú darabot a vágás helyéről, öblítse le jól, várjon míg abból a baromból az élet kimegy, azután egye meg.

86a. lap. Jehuda rabbi mondá: Ama napon az égi szózat ezen szavakat fogja hallatni: Az egész világ az én Chanina fiamnak érdemeiért tartatik fenn.

106b. lap. Az az ördög, aki Papa rabbi hazában vala, egyszer vízért ment a folyóra és sokáig elmaradt. Mikor végre megjött, megkérdezték, hogy miért maradt el olyan sokáig. Erre ő így felelt: Várnom kellett addig, amíg a rossz vizek lefolytak. Mikor pedig látta, hogy a korsó szájáról egy kis vizet leöntenek, így szólt: Ha én azt tudtam volna, hogy ti így szoktatok tenni, akkor nem maradtam volna el oly sokáig.

110b. lap. Egyszer egy embert vittek a törvényszék elé, aki atyjának és anyjának nem adta meg a köteles tiszteletet. Megkötözték, azonban Jehuda rabbi rájuk parancsolt: Eresszétek el! Mert a rabbik ezt tanították: Minden parancsnál, melynél a jutalom hozzá van adva, nem a törvényszék föladata, hogy arra idelent felügyeljen.

Arachim (a szent dolgok becslése). 80b. lap. Jobb az embernek, ha a lányát eladja, mint hogyha kamatra vesz pénzt; mert úgy kevesbedik az adóssága, emígy meg mindinkább szaporodik.

Befejezem a hülyeségek és gyalázatosságok e bő tárának fordítását. Az olvasóra bízom, hogy ítélje meg, milyen vallásos könyvben lehet ennyi ocsmányságot találni.

Zárószó.

Amidőn a Talmud magyar fordításának tizenhetedik ezer példányával lépek keresztény magyar véreim elé, nem mulaszthatom el, hogy visszatekintést ne tegyek arra a tizenkét esztendőre, amióta ezt a szent

harcot fölvettem a kereszténység hegemóniájáért.

Nem veszik tán rossz néven ébredő bajtársaim, hogyha a történeti igazság kedvéért fölemlítem, hogy 1910-ben én adtam ki azt az "Ébresztőt", amelynek szavaira néhány ezer magyar ébredni kezdett. Kezdődött pedig az az "Ébresztő" imígyen: "Keservesen tapasztaljuk, hogy édes magyar hazánkból ma-holnap Zsidó ország lesz. A földbirtok zsidókévre jut, a magyarság a galíciai csordától kifosztva Amerikába vándorol, a keresztény iparosokat tönkreteszik, a kereskedelem teljesen a zsidóké, az újságokat zsidók írják és persze zsidó érdekek szerint bolondítják, rontják velük a magyar közönséget. Nem nyílt sisakkal harcolnak ellenünk, hanem mint afféle báránybőrbe bújt farkasok, a "felvilágosodás" meg a "szabadgondolat" jelszavai alatt csempészik be a szívekbe azokat a gázságokat, amiket a Talmudból szedegettek ki. Mert a mi ellenségeink háromnegyed része zsidó, a negyedik része pedig zsidóktól fenntartott, zsidóktól függő, zsidó uzsorásoktól lekötött alakokból áll. Tartozunk-e mi tovább tûrni ezt a szégyenletes állapotot? Van-e becsület, van-e józan ész bennünk, ha mi, akiké ez a föld, akiknek ősei vért és életet áldoztak e hazáért és megküzdöttek ezernyi ellenséggel, most egy maroknyi zsidó által hagyják lenyûgözni magukat? Nem! És ezerszer nem!... Keresztény magyar testvéreink! Vagy van bennünk önérzet, vagy nincs! Ha van csak egy szikrányi is még: akkor fegyverre mindenki! Itt az idő, most vagy soha! Csak a sehonnai gyávák maradnak el lomhán, tétlenül! Elmúltak az idők, amikor elég volt az ájtatos imádság: most meg kell fogni a kardot ifjúnak és öregnek egyaránt. Hogyha valakinek a háza ég, nem elég a harangot kongatni, hanem oltani is kell! A jó katona nem azt kérdi, hogy mennyi az ellenség, hanem hogy hol az ellenség? Hat hol van? Ott, ahol 1880 évvel ezelőtt volt, mert most is azoknak az unokái vicsorgatják ránk a fogaikat, akik Pilátus udvarán ōrjöngve ordították: "Feszítsd meg; feszítsd meg őt!" Értsétek meg, keresztény testvéreink: szent vallásunk forog veszélyben. Nem méltó a keresztény névre, aki visszahúzódik e szent harctól!"

Azt hisszük, hogy kellett egy kis bátorság ahhoz, hogy valaki 1910-ben így merjen írni. Föl is zúdult rája az egész zsidó horda. Először a fővárosi nyomdákat terrorizálták, hogy senki ne merje tovább nyomni a Talmud füzeteket. A "Pátria" nyomda a 2. füzet kinyomása után ajánlott levélben értesített, hogy nem hajlandó tovább nyomni a művet, mert nem akar sajtópörbe keveredni. Azután vidéki nyomdákat kerestünk fel, míg végre

Nagybányán, Dicsőszentmártonban és Szegeden sikerült a 12. ívet is kinyomatnunk. (A zsidók persze mindenütt a nyomunkban voltak.) Természetes, hogy a zsidó lapok állandó tüzelés alatt tartottak bennünket. Az is természetes, hogy ebben az "Egyenlőség" meg a "Népszava", ez a két legszennyesebb lap volt a legszorgalmasabb. Az "Egyenlőség" elnevezett bennünket Talmud betyároknak s "megállapította" rólunk, hogy egy kukkot se tudunk héberül. Ez a zsidó hazugság mar nagyon régi, mert hiszen Eisenmengerre, Pawlikowskyra, Rohlingra ugyancsak azt hazudták a zsidók, hogy nem értik a Talmudot. Az "Egyenlőség" szerencsétlenségére azonban éppen akkortájt jelent meg Goldschmied Lázár lipcsei főrabbi héber-német szövegű Talmud Bibliája, amelyben a drasztikus részek pompásan stimmeltek a mi fordításunkkal. Nosza rögtön lenyomattuk abból a zsidó kiadványból a pikánsabb részeket s hozzácsatoltuk a mi művünkhöz mindenki okulására. Az "Egyenlőség" azonban tovább is hazudott, mert hiszen "kenyere a csalás".

A "Népszava" 1910 február 12-én Prohászka püspök úrral együtt lehordott bennünket is. Becstelenségnek mondta a "gyûlölködés hirdetését, a hazugság prédikálását". (!)

Március 4-én az "Új Hírek" című rongy lap "Keresztes seftelők" cím alatt vezércikket írt rólunk, elmondván, hogy mi kocsmaajtó fölé akasztjuk a keresztet cégérnek, megcsúfoljuk borralalóért és tetejébe azt hazudta, hogy "előkelő katolikus főpap" küldte el nekik szent megbotránkozással az előfizetési felhívásunkat.

Április 20-án a "Lévai Őrálló" című vidéki zsidó lapban ordította el magát egy "Dr. S. J." álnév mögé bújt handlé, egyszerűen a "Talmud hiénájának" nevezvén el a fordítót, aki a hazának tekintélyes (!) hazafias zsidó lakosságára a rágalom gyalázatos nyilait szórja, pedig meg sem érdemli, hogy a szent nyelven írt fóliánsokat a kezébe vegye".

Világos dolog, hogy "Pesti Futár" sem maradhatott el a csaholó bandából. Először afeletti nagy megbotránkozásának adott kifejezést, hogy "sem az ügyészség, sem a rendőrség nem vették még észre ezt az ocsmány munkát, egy bolond vagy részeg ember megkerült fantáziájának a gyümölcsét, amellyel a zsidó vallás szent (!) könyveiben pusztít".

Hát az ügyészség csakugyan észrevette. Meg is rendelt belőle egy példányt. De azután meg is mondták, hogy jó lesz eltüntetni az egészet, Én tehát 50 példányt eldugtam a házam padlásán s ebből adogattam a megrendelőknek a többit vidéken rejtettem el. Ezalatt jóakaróim egyre

figyelmeztettek, hogy esténként ne járjak egyedül s hogy zsidó kocsmában vagy kávéházban ne igyak semmit, mert ismernek már mindenfelé.

A "Pesti Futár" másodszor is közölte előfizetési felhívásunkat s a "kongregációs főurakra" tolt rá ezt a "zsidók ijesztgetését". "Az Est" no persze szintén foglalkozott velünk.

A következő év szeptember 30-án megírta, hogy "versenyre kelünk a titkos szellemi kanálisok förtelmes piszkait terjesztő alakjaival". (Még ez a világ legpiszokabb lapja is mert erkölcsről prédikálni!)

Az "Egyenlőség" később megint kirohant ellenünk, mert sokan Goldschmied Lázér német kiadását odatartották Szabolcsi ben Schlesinger orra elé, a vén bócher azonban arra a sok disznóságra" egyszerűen azt mondta, hogy "mindez képes beszéd (1), amit a gojok beszegelt agya nem képes megérteni".

A "Világ" is volt szíves körlevelünket közölni s egyúttal rátámadt a néppártra, hogy mért támogat ilyen sötét vállalatot.

1913 december U-én Flesch Ármin mohácsi főrabbi "Az Újság"-ban "ezrek névében" nyílt levelet intézett Balogh Jenő, akkori igazságügyminiszterhez, hogy a készülõ sajtótörvényben gondoskodják arról, hogy a Talmud fordításához hasonló könyvek ne jelenhessenek meg. (Szegény balga!)

Akkoriban már csak 220 példány volt a régi kiadásból s ezeket Flesch Ármin nyílt levelére mind elkapkodták.

1919-ben a kommün után újból ki akartam adni a művet, de akkor meg a zsidók az oláh cenzúrát vesztegették meg, s ez mindjárt a 2. füzetet letiltotta.

Nemcsak lapjaikban lázítottak a zsidók ellenünk, hanem fenyegető és gyalázkodó levelekkel is állandóan kedveskedtek. Sok ilyen levelet kaptam. Némelyik aláírással is jött, így például a "Mayer Ferdinánd és Fia utóda" cég Szegedről 1912 június 8-án azt írta, hogy "akinek ilyen irányú kenyérkeresete van, annak elvégre konvenióalhat a dolog, de mi nem tartjuk becsületes dolognak; nekünk igazi hazafiaknak, kiknek nem megélhetési forrása a zsidók becsmérleése, ilyenekkel nem való foglalkozunk". (Ezt a dicső firmát le is szidtuk alaposan.) «

Minden szerénytelenség nélkül elmondhatjuk tehát, hogy ennyi üldözés árán csakugyan rászolgáltunk minden öntudatos keresztény támogatására.

Mi azonban nem áldozatot kérünk, nem jutalmakra pályázunk, hanem csak

azt kérjük, hogy tegye meg mindenki a kötelességét velünk szemben a lelkiismerete szerint, ahogy a zsidók megtennék kötelességüket, hogyha az ő érdekükben küzdöttünk volna ennyit.

Ezt a felvilágosító munkát, amit a Talmuddal elkezdünk, folytatni akarjuk. Most mindjárt kiadjuk az 1911-ben hirdetett

ZSIDÓ-VESZEDELEM

című könyvet, a következő tartalommal:

1. Sulchan aruch (terített asztal) a zsidók morálisa.
2. A tisztaeszlári és egyéb rituális gyilkosságok története hiteles adatokkal megvilágítva.
3. Josephus Flavius: A zsidó háború története (kivonatban).
4. A nyolcvanas évek antiszemita versei.

Ennek a könyvnek az érdekességéről nagyon sokat lehetne írni, azonban a fenti címekből eleget érthet minden okos ember. A könyv terjedelme 96 oldal lesz, az ára csak 150 korona. Azért adjuk ilyen olcsón, mert számítunk arra, hogy akik a Talmudot elolvasták, mindnyájan meg fogják venni a Zsidó veszedelmet is. Ne késlekedjék tehát senki, hanem mutassa meg, hogy áldozatkész, kötelességtudó keresztény és szíveskedjék ezt az új könyvet mielőbb megrendelni. Ne hagyjon el bennünket e szent vállalkozásunkban senki sem!

Végezetül pedig hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak az igazán keresztény lapoknak, amelyek könyvünket hirdetni merték. Ideiktatjuk e bátor lapokat, hogy amíg ezt a könyvet valahol a kezükbe veszik a keresztények, hadd olvassák el mindig e derék lapok neveit:

Magyarság, Nemzeti Újság, Szózat, Új Lap, Új Nemzedék, Abony és Vidéke, Dombóvári Hírlap, Egri Népújság, Egyetértés (Debrecen), Esztergom, Fejér megyei Napló, Győri Hírlap, Hajdúföld (Debrecen), Híradó (Tata), Körösvidék (Békéscsaba), Kőszeg és Vidéke, Nagykőrös és Vidéke, Nyírvidék (Nyíregyháza), Pécsi Est, Somogyi Újság (Kaposvár), Soproni Hírlap, Sopron vármegye, Szarvasi Újság, Tiszántúli Hírlap (Debrecen), Vasvármegye (Szombathely), Veszprémi Hírlap. Zalamegyei Újság (Zalaegerszeg.)

Ezeket a lapokat pártolja minden igaz keresztény magyar ember!

| [-- első rész ---](#)